

การพัฒนาการบูรณาการความร่วมมือของงานสืบสวนสอบสวนในระดับสถานีตำรวจ

คู่มือนี้พิมพ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรปริญญาคุณวุฒิบัณฑิต สาขาวิชาอาชญวิทยาและการบริหารงานยุติธรรม
คณะอาชญวิทยาและการบริหารงานยุติธรรม

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรังสิต

ปีการศึกษา 2567

**DEVELOPING COLLABORATIVE INTEGRATION OF INVESTIGATIVE
WORK AT THE POLICE STATION LEVEL**

BY

POLICE LIEUTENANT COLONEL THANA WISEDCHAI

**A DISSERTATION SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENTS FOR**

THE DEGREE OF DOCTOR OF PHILOSOPHY

IN CRIMINOLOGY AND JUSTICE ADMINISTRATION

FACULTY OF CRIMINOLOGY AND JUSTICE ADMINISTRATION

GRADUATE SCHOOL, RANGSIT UNIVERSITY

ACADEMIC YEAR 2024

คดียุติบัตรเรื่อง

การพัฒนาการบูรณาการความร่วมมือของงานสืบสวนสอบสวนในระดับสถานีตำรวจ

โดย

พันตำรวจโท ธนา วิเศษชัย

ได้รับการพิจารณาให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาปรัชญาคุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาอาชญาวิทยาและการบริหารงานยุติธรรม

มหาวิทยาลัยรังสิต

ปีการศึกษา 2567

รศ.ดร.สุณีย์ กัลละจิตร
ประธานกรรมการสอบ

รศ.ร.ต.อ.ดร.จอมเดช ตรีเมฆ
กรรมการ

รศ.ดร.ธรรมวิทย์ เทอดอุดมธรรม
กรรมการ

ผศ.ดร.อารณีย์ วิวัฒนาภรณ์
กรรมการ

ผศ.พ.ต.อ.ดร.ศฤงฆ์ สืบพงษ์ศิริ
กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษา

บัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้ว

(ศ.ดร.สี่อจิตต์ เพ็ชรประสาน)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

18 กรกฎาคม 2567

Dissertation entitled

**DEVELOPING COLLABORATIVE INTEGRATION OF INVESTIGATIVE WORK
AT THE POLICE STATION LEVEL**

by

POLICE LIEUTENANT COLONEL THANA WISEDCHAI

was submitted in partial fulfillment of the requirements
for the degree of Doctor of Philosophy in Criminology and Justice Administration

Rangsit University
Academic Year 2024

Assoc.Prof.Sunee Kanyajit, Ph.D.
Examination Committee Chairperson

Assoc.Prof.Pol.Capt.Jomdet Trimek, Ph.D.
Member

Assoc.Prof.Thamavit Terdudomtham, Ph.D.
Member

Asst.Prof.Aranee Vivatthanaporn, Ph.D.
Member

Asst.Prof.Pol.Col.Sarit Suebongsiri, Ph.D.
Member and Advisor

Approved by Graduate School

(Prof.Suejit Pechprasarn, Ph.D.)

Dean of Graduate School

July 18, 2024

กิตติกรรมประกาศ

คุณฐิติพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาเป็นอย่างสูงจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พันตำรวจเอก ดร.สฤษดิ์ สืบพงษ์ศิริ ที่เสียสละเวลาอันมีค่า กรุณาให้คำปรึกษาคำแนะนำ ช่วยเหลือ และชี้แนะเสนอแนวคิด ให้ความรู้อันเป็นประโยชน์ต่องานวิจัยนี้ และยังเอาใจใส่ในทุกรายละเอียด ทุก ๆ ขั้นตอนของงานวิจัย แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ พร้อมทั้งผลักดัน ติดตาม และพัฒนาการทำงานของวิจัยให้เป็นที่ไปอย่างมีคุณภาพ ทำให้ผู้วิจัยได้รับประสบการณ์ความรู้ในการเรียนและการศึกษา ในการดำเนินการจัดทำงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณในความกรุณาเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณคณะผู้บริหาร คณาจารย์ อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้งภายในและภายนอก ที่ได้กรุณาให้ความรู้และให้ข้อเสนอแนะต่าง ๆ ทำให้งานวิจัยครั้งนี้ มีความสมบูรณ์มากขึ้น ได้ถ่ายทอดความรู้เพิ่มมุมมอง ทักษะคิด สร้างแนวคิดใหม่ ๆ ในงานวิจัย เพิ่มมิติ องค์ความรู้ให้กับผู้วิจัยให้สามารถนำมาใช้ในงานวิจัย และที่สำคัญสามารถนำมาปรับใช้ใน ชีวิตประจำวันและการทำงาน เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมได้มากยิ่งขึ้น

และขอขอบพระคุณบุคลากรในมหาวิทยาลัยที่ได้คอยให้คำแนะนำ ติดตาม และให้โอกาส ให้ผู้วิจัยได้ทำวิจัยจนสำเร็จ และบุคลากรอีกหลายท่านที่อยู่เบื้องหลังความสำเร็จที่คอยผลักดันให้ งานวิจัยสำเร็จสมบูรณ์

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณครอบครัวที่คอยให้กำลังใจเสมอมา และขอบขอบคุณค่า และประโยชน์จากที่ได้รับจากงานวิจัยนี้ให้กับคุณณดาภัช และคุณริณดา สาครพานิช ที่ได้ส่งเสริม อุปถัมภ์ทางการศึกษา และให้โอกาสที่ดีกับผู้วิจัยมาโดยตลอด อีกทั้งขออน้อมรำลึกถึงพระคุณ ของครูบาอาจารย์ทุกท่านที่ได้ให้ความรู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาให้จนประสบความสำเร็จในงานวิจัย ครั้งนี้

พันตำรวจโท ธนา วิเศษชัย

ผู้วิจัย

5907226 : พันทำรวจโท หนา วิเศษชัย
 ชื่อคุณิพนธ์ : การพัฒนาการบูรณาการความร่วมมือของงานสืบสวนสอบสวนในระดับ
 สถานีตำรวจ
 หลักสูตร : ปรัญญาคุณธิ์บัณฑิต สาขาวิชาอาชญวิทยาและการบริหารงานยุติธรรม
 อาจารย์ที่ปรึกษา : ผศ.พ.ต.อ.ดร.สฤษดิ์ สืบพงษ์ศิริ

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาแนวทางการบูรณาการความร่วมมือของงานสืบสวนสอบสวนในระดับสถานีตำรวจ 2) ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการบูรณาการความร่วมมือฯ และ3) ศึกษาการพัฒนาการบูรณาการความร่วมมือฯ เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 36 ราย และการสนทนากลุ่ม 10 ราย ซึ่งเป็นผู้มีประสบการณ์ในสายงานไม่ต่ำกว่า 5 ปี โดยแบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ 1.ทีมบูรณาการสืบสวนสอบสวน (ระดับปฏิบัติการ) 2.ระดับนโยบาย 3.บุคลากรในหน่วยงานกระบวนการยุติธรรม และ 4.นักวิชาการด้านอาชญวิทยา ด้วยการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) และการสุ่มตัวอย่างโดยไม่ใช้ความน่าจะเป็น (Non-probability Sampling) ผลการวิจัยพบว่า 1) แนวทางการบูรณาการความร่วมมือของงานสืบสวนสอบสวนในระดับสถานีตำรวจ ได้แก่ 1.ขั้นตอนการปฏิบัติงานเมื่อได้รับแจ้งเหตุจากประชาชน 2.ขั้นตอนในการปฏิบัติงานร่วมกัน 2) ปัญหาและอุปสรรคในการบูรณาการความร่วมมือของงานสืบสวนสอบสวนในระดับสถานีตำรวจ ได้แก่ 1.ด้านความรู้ความสามารถ 2.ด้านการประสานงาน 3.ด้านการบูรณาการร่วมกัน และ3) การพัฒนาการบูรณาการความร่วมมือของงานสืบสวนสอบสวนในระดับสถานีตำรวจ ได้แก่ 1.การสร้าง ความเข้าใจและข้อตกลงร่วมกันของเจ้าหน้าที่ตำรวจในสถานีตำรวจเพื่อให้เกิดเป้าหมายในการปฏิบัติงานไปในทิศทางเดียวกัน 2.การพัฒนาองค์ความรู้ด้านนิติวิทยาศาสตร์ของเจ้าหน้าที่ตำรวจในระดับสถานีตำรวจ ควรมีการจัดอบรมความรู้ด้านนิติวิทยาศาสตร์อย่างต่อเนื่อง 3.การสร้าง ความเชื่อมั่นของประชาชนต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจในระดับสถานีตำรวจ โดยยึดหลักการบังคับใช้กฎหมาย สร้างความโปร่งใส และเป็นกลาง 4.การจัดตั้งทีมบูรณาการความร่วมมือของงานสืบสวนสอบสวนในระดับสถานีตำรวจ โดยใช้ 5P2R Model ตามแนวคิด Stufflebeam’s CIPP Model

(คุณิพนธ์มีจำนวนทั้งสิ้น 201 หน้า)

คำสำคัญ: การบูรณาการ, ความร่วมมือ, งานสืบสวนสอบสวน, สถานีตำรวจ

5907226 : Police Lieutenant Colonel Thana Wisedchai
 Dissertation Title : Developing Collaborative Integration of Investigative Work at the Police Station Level
 Program : Doctor of Philosophy in Criminology and Justice Administration
 Dissertation Advisor : Asst.Prof.Pol.Col.Sarit Suebpongsiri, Ph.D.

Abstract

The objectives of this research are to study the guidelines for enhancing collaborative integration in investigative work at the police station level, examine problems and obstacles in the integration of cooperation, and investigate the development of such cooperation. This study employed a qualitative research approach, collecting data from interviews with 36 key informants and group discussions with 10 informants, each with at least five years of experience in the field. The samples were classified into four groups: the integrative investigation team at the operational level, personnel at the policy level, personnel in justice departments, and criminologists. The sample groups were determined using purposive sampling, and the individual samples were selected using a non-probability sampling method. The results indicated that the guidelines for the collaborative integration of investigative work at the police station level included operational procedures for responding to public incident notifications and procedures for conducting joint tasks. The identified problems and obstacles in collaborative integration included issues related to knowledge, coordination, and overall integration. Furthermore, the development of collaborative integration involved several key strategies: fostering understanding among police officers to create unity in their working goals, enhancing forensic science knowledge through training and seminars, building public trust in police officers by adhering to principles of transparency and justice, and establishing a collaborative integration team using the 5P2R Model based on Stufflebeam's CIPP Model.

(Total 201 pages)

Keywords: Integration, Collaboration, Investigative work, Police station

Student's Signature Dissertation Advisor's Signature

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ช
สารบัญรูป	ซ
บทที่ 1	
บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย	7
1.3 คำถามในการวิจัย	7
1.4 ขอบเขตการวิจัย	8
1.5 นิยามศัพท์	9
1.6 กรอบแนวคิดการวิจัย	10
บทที่ 2	
ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	12
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการสืบสวนสอบสวนคดีอาญา	12
2.2 ทฤษฎีการบูรณาการ (Collaboration Theory)	23
2.3 การบูรณาการสืบสวนสอบสวนคดีอาชญากรรม (Collaborative Team Investigation in Crime Case Collaborative Team Investigation: CTI)	27
2.4 แนวคิดทฤษฎีอาชญาวิทยา	34
2.5 ยุทธศาสตร์สำนักงานตำรวจแห่งชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580)	42
2.6 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน	49
2.7 กรณีศึกษาทีมบูรณาการการสืบสวนสอบสวน	56
2.8 การประเมินผลตามตัวแบบ CIPP Model (Stufflebeam's CIPP Model)	74
2.9 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	78
2.10 บทสรุป	84

สารบัญ (ต่อ)

		หน้า
บทที่ 3	ระเบียบวิธีวิจัย	86
	3.1 การออกแบบการวิจัย	86
	3.2 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ	87
	3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	90
	3.4 การตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล	91
	3.4 การรวบรวมข้อมูล	95
	3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล	96
	3.6 จริยธรรมการวิจัย	96
บทที่ 4	ผลการวิจัย	97
	4.1 แนวทางการบูรณาการความร่วมมือของงานสืบสวนสอบสวนใน ระดับสถานีตำรวจ	97
	4.2 ปัญหาและอุปสรรคในการบูรณาการความร่วมมือของงานสืบสวน สอบสวนในระดับสถานีตำรวจ	107
	4.3 การพัฒนาการบูรณาการความร่วมมือของงานสืบสวนสอบสวนใน ระดับสถานีตำรวจ	120
บทที่ 5	อภิปรายผลการวิจัย	129
	5.1 แนวทางการบูรณาการความร่วมมือของงานสืบสวนสอบสวนใน ระดับสถานีตำรวจ	129
	5.2 ปัญหาและอุปสรรคในการบูรณาการความร่วมมือของงานสืบสวน สอบสวนในระดับสถานีตำรวจ	132
	5.3 การพัฒนาการบูรณาการความร่วมมือของงานสืบสวนสอบสวนใน ระดับสถานีตำรวจ	135

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 6	155
สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ	
6.1 สรุปผลการวิจัย	155
6.2 ข้อเสนอแนะ	164
บรรณานุกรม	167
ภาคผนวก	175
ภาคผนวก ก	176
รายละเอียดผู้ให้ข้อมูลสำคัญ	
ภาคผนวก ข	179
คู่มือการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สำรวจ	
ภาคผนวก ค	195
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	
ภาคผนวก ง	198
เอกสารรับรองโครงการวิจัย	
ประวัติผู้วิจัย	201

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1	70
สรุปรูปการเปรียบเทียบทีมบูรณาการสืบสวนสอบสวนในประเทศไทยและ ต่างประเทศ	
3.1	89
รายละเอียดของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)	
3.2	91
รายละเอียดของผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการสนทนากลุ่ม (Focus Group)	
3.3	94
ค่าดัชนีความสอดคล้องเชิงเนื้อหาของข้อคำถามแบบสัมภาษณ์เชิงลึก	
3.4	95
ค่าดัชนีความสอดคล้องเชิงเนื้อหาของข้อคำถามการสนทนากลุ่ม	
5.1	150
การพัฒนาการบูรณาการความร่วมมือของงานสืบสวนสอบสวนในระดับ สถานีตำรวจ โดยใช้ 5P2R Model ตามแนวคิด Stufflebeam's CIPP Model	

สารบัญรูป

รูปที่		หน้า
1.1	กรอบแนวคิดการวิจัย	10
4.1	สรุปการพัฒนาการบูรณาการความร่วมมือของงานสืบสวนสอบสวนในระดับสถานีตำรวจ	144
4.2	โมเดลทีมการบูรณาการความร่วมมือของงานสืบสวนสอบสวนในระดับสถานีตำรวจ (5P2R Model)	145
4.3	ความหมายของ Purpose	146
4.4	ความหมายของ Position	146
4.5	ความหมายของ Process	147
4.6	ความหมายของ Profiling	147
4.7	ความหมายของ Performance	148
4.8	ความหมายของ Report	149
4.9	ความหมายของ Report	149

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันประเทศไทยมีคดีอาชญากรรมเกิดเพิ่มมากขึ้นทั้งคดีเกี่ยวกับชีวิตร่างกาย ตั้งแต่การทะเลาะวิวาท ทำร้ายร่างกาย จนไปถึงแก่ชีวิต อีกทั้งการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี และปัจจัยต่าง ๆ ส่งผลอาชญากรรมเกี่ยวกับทรัพย์สินมีพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไป และพัฒนาขึ้นอยู่ตลอดเวลา โดยปัจจุบันงานด้านการสืบสวนสอบสวนและงานด้านนิติวิทยาศาสตร์ มีการเผยแพร่อยู่ตลอดเวลา เข้าถึงได้ง่ายจนทำให้ผู้ก่ออาชญากรรมสามารถศึกษานำความรู้ที่ได้มาใช้ในการก่ออาชญากรรม พัฒนาแนวทางในการก่ออาชญากรรมให้มีความสลับซับซ้อน เพื่ออำพรางและทำลายพยานหลักฐาน เพื่อให้ยากต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ เพื่อที่จะทราบพฤติการณ์แห่งคดี ส่งผลให้เกิดความล่าช้า และยากต่อการหาตัวผู้กระทำความผิดมารับโทษ

จะเห็นได้ว่าพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์มีความสำคัญเป็นอย่างมากในการสืบสวนสอบสวน เพื่อทราบถึงการกระทำความผิดในการก่ออาชญากรรม โดยในกระบวนการยุติธรรมให้ความสำคัญเป็นอย่างมากในเรื่องของพยานหลักฐาน ซึ่งการรักษาที่เกิดเหตุให้อยู่ในสภาพเดิมมากที่สุด เป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งต่อการเก็บรวบรวมพยานหลักฐานในคดี จะเห็นได้ว่ากระบวนการยุติธรรมในประเทศไทยให้ความสำคัญอย่างมากกับพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ ตั้งแต่สถานที่เกิดเหตุที่เป็นสถานที่ เริ่มของขั้นตอนการก่ออาชญากรรมที่สามารถเชื่อมโยงรวบรวมเรื่องราวต่าง ๆ ของการก่ออาชญากรรมได้ ดังนั้นการรักษาที่เกิดเหตุจึงเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่ง

อาชญากรรม ที่เกิดขึ้นในประเทศไทย มีหลายคดีที่เจ้าหน้าที่ตำรวจดำเนินการไม่ประสบความสำเร็จ ไม่สามารถจับกุมผู้กระทำความผิดมาดำเนินคดีตามกฎหมายได้ ก่อให้เกิดกระแสวิพากษ์วิจารณ์ในสังคมอย่างมากว่าการดำเนินคดีตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นสายธารของกระบวนการยุติธรรมหรือไม่ (พิมลพัชร ประเสริฐกิตติศรี, 2560, น.104)

เมื่อรับแจ้งเหตุการณ์สืบสวนสอบสวนการก่ออาชญากรรมนั้น พยานหลักฐานที่เจ้าหน้าที่ได้พบและรวบรวมได้จากที่เกิดเหตุที่มีความสำคัญ จะเห็นได้ว่าเมื่อเกิดอาชญากรรม การรักษาสถานที่เกิดเหตุเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง แต่ที่ผ่านมาผู้วิจัยพบเห็นปัญหาในการเก็บพยานหลักฐานและทำให้เกิดข้อสงสัยในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ยกตัวอย่าง ได้จากกรณีการเสียชีวิตของนักแสดงสาว “แตงโม-ภัทรธิดา พัชรวีระพงษ์” ที่พลัดตกเรือจมหายในแม่น้ำเจ้าพระยา ได้มีการแสดงออกถึงความไม่โปร่งใสต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น โดยเฉพาะรายละเอียดของการเก็บหลักฐาน การเก็บวัตถุพยาน รวมถึงการสืบสวนสอบสวนของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง จนส่งผลกระทบต่อคดีที่ทำให้เกิดความสับสน เหตุที่ทำให้เกิดความสงสัยต่าง ๆ ส่วนหนึ่งเป็นเพราะข้อมูลต่าง ๆ ที่ถูกเผยแพร่ออกมาจากเจ้าหน้าที่ตำรวจ ไม่สามารถสร้างความเชื่อมั่นให้กับสังคม ในเรื่องของการสืบสวนและดำเนินคดีก็มีข้อสงสัยหลายประการ ตั้งแต่ขั้นตอนการทำงานของตำรวจที่ไม่มีการตรวจบุคคลทั้ง 5 คน บนเรือ เช่น การตรวจเลือด ตรวจสารเสพติด หรือตรวจแอลกอฮอล์ หรือไม่มีการยึดเรือและนำไปตรวจสอบตั้งแต่ต้น สังคมจึงตั้งคำถามถึงความเป็นมืออาชีพของเจ้าหน้าที่ตำรวจ โดยมาตรฐานสากล หลักฐานสำคัญในทางคดีมีอยู่ด้วยกัน 3 อย่าง คือ หลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ โดยในที่เกิดเหตุจะต้องปิดกั้น ไว้อย่างมิดชิด ซึ่งในกรณีนี้คือ เรือ ส่วนหลักฐานสำคัญต่อมา คือ สพ ซึ่งสามารถตรวจสอบ เพื่อวินิจฉัยถึงสาเหตุการเสียชีวิต และหลักฐานสำคัญเรื่องสุดท้าย คือ พยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เช่น การใช้โทรศัพท์ การใช้ความเร็วเรือ ระบบพิกัดภูมิศาสตร์ เป็นต้น ซึ่งพยานหลักฐานเหล่านี้เป็นข้อมูลที่ไม่สามารถแก้ไขได้ โดยเฉพาะเรือที่มีกล่องเก็บข้อมูล คำถามคือ สิ่งทีกล่าวมาทั้งหมด มีอยู่ในคดีนี้ครบถ้วนหรือสมบูรณ์มากน้อยเพียงใด อีกทั้งบุคคลทุกคนที่อยู่บนเรือ จะต้องถูกเรียกมาสอบปากคำ รวมทั้งตรวจสอบ พยานหลักฐานอย่างอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น โทรศัพท์ การติดต่อสื่อสาร หรือเส้นทางการเดินทางต่าง ๆ ซึ่งเมื่อตรวจสอบแล้วปรากฏว่าไม่พบการตรวจสอบข้อมูลดังกล่าว นอกจากนี้ คำให้การในกรณีการปัสสาวะที่ท้ายเรือ ถ้าหากมีการไปปัสสาวะจริง บริเวณดังกล่าวจะต้องมีร่องรอยของการกระทำหรือแม้แต่ความเร็วของเรือทำให้การลงนั่งปัสสาวะได้จริงหรือไม่ ซึ่งเรื่องเหล่านี้ สามารถบอกได้ด้วยข้อมูลทางวิทยาศาสตร์ จนนำไปสู่ผลลัพธ์ทางคดีได้เช่นกัน (วิลรัตน์ เอ็มเอี่ยม และสันทัด โพธิสา, 2565)

จากกรณีตัวอย่างพบว่า การปฏิบัติการในการรวบรวมพยานหลักฐานไม่ให้เป็นธรรม และมักแก่ผู้ถูกกล่าวหาและมักจะขาดพยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ ยึดแต่คำให้การของพยานบุคคล เนื่องจากการดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสถานที่เกิดเหตุบกพร่อง เช่น ไม่มีการรักษาสถานที่เกิดเหตุ (Crime Scene Preservation) ปล่อยให้ผู้ที่ไม่มีอำนาจหน้าที่เข้าไปในสถานที่เกิดเหตุ และการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุลุ่มเหลว ขาดความละเอียดรอบคอบ ขาดขั้นตอนการวางแผนการ

ทำงาน ทำให้มีสามารที่จะเก็บพยานหลักฐานและวัตถุพยาน การดำเนินการเกี่ยวกับวัตถุพยานได้อย่างครบถ้วน แต่ละหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่ได้มีการวางแผนการเข้าเก็บพยานหลักฐาน วัตถุพยานต่าง ๆ รวมไปถึงขั้นตอนการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับคดี รวมถึงความขัดแย้งกันของเจ้าหน้าที่ที่ออกมาชี้แจงกับประชาชน ทำให้เกิดปัญหาในการทำงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ

ดังนั้น จึงเป็นเหตุผลสนับสนุนทำให้การปฏิรูปตำรวจของประเทศไทย มีความจำเป็นและเร่งด่วน เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายและกระบวนการยุติธรรมมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะ “การปฏิรูประบบการสอบสวนและการบังคับใช้กฎหมาย” (การพัฒนากระบวนการและบูรณาการทีมสืบสวนสอบสวน ปราบปราม และงานนิติวิทยาศาสตร์ในทุกระดับ) ซึ่งเป็นกระบวนการหนึ่งในการปฏิรูประบบงานสอบสวน และการบังคับใช้กฎหมาย เพื่ออำนวยความสะดวกยุติธรรมให้แก่ประชาชนในสังคม โดย พล.ต.อ.พงศพัช พงษ์เจริญ รองผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ซึ่งเป็นหัวหน้าคณะทำงานขับเคลื่อนและประสานงานการปฏิรูปองค์กรตำรวจ ในขณะนั้น (พ.ศ.2559) กล่าวว่า การเร่งรัดขับเคลื่อนการปฏิรูปองค์กรตำรวจทั้ง 10 ประเด็นจะดำเนินการไปพร้อม ๆ กัน โดยประเด็นการปฏิรูประบบงานสอบสวนและบังคับใช้กฎหมายของสถานีตำรวจทั้ง 514 แห่งทั่วประเทศ ถือเป็นเรื่องที่มีความสำคัญต่อการอำนวยความสะดวกยุติธรรมในเบื้องต้นสำหรับประชาชน จึงเป็นเรื่องที่ผู้บังคับบัญชาในทุกระดับชั้นจะต้องช่วยกันเร่งรัดดำเนินการให้แล้วเสร็จโดยเร็ว ซึ่งในการดำเนินการเพื่อปฏิรูประบบงานสอบสวนนั้น พล.ต.อ.พงศพัชฯ กล่าวว่า จะจัดทีมบูรณาการสำหรับการปฏิบัติงานรับแจ้งความและสืบสวนสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐานไม่น้อยกว่า 3 ทีม ในแต่ละสถานีตำรวจและแต่ละทีมจะประกอบด้วยพนักงานสอบสวน หัวหน้าทีม, พนักงานสอบสวนประจำทีม (อย่างน้อย 2 นาย), ฝ่ายสืบสวน (อย่างน้อย 2 นาย), ฝ่ายป้องกันปราบปราม, ฝ่ายจราจร, ผู้ช่วยพนักงานสอบสวน (อย่างน้อย 1 นาย), รวมทั้งฝ่ายสนับสนุนทั้งในส่วน of เจ้าหน้าที่ตรวจสถานที่เกิดเหตุและพินิจหลักฐาน พร้อมทั้งการจัดยานพาหนะและวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน โดยเฉพาะ “พนักงานสอบสวนหัวหน้าทีม” จะต้องเป็น “ผู้บริหารคดี” ที่ร่วมรับผิดชอบในการสืบสวนสอบสวน การรวบรวมพยานหลักฐาน กำกับดูแลการติดตามจับกุมผู้กระทำความผิด การทำสำนวนการสอบสวนและมีความเห็นทางคดี ทั้งนี้เพื่อให้การอำนวยความสะดวกยุติธรรมในเบื้องต้นเป็นไปด้วยความถูกต้อง รวดเร็ว เป็นธรรม เท่าเทียม และได้รับความไว้วางใจจากประชาชนโดยทั่วไป (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กองสารนิเทศ, 2559)

เมื่อศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคของระบบการสอบสวนที่มีมาในอดีต เป็นที่สังเกตอย่างยิ่งว่า “ตำรวจถือเป็นต้นน้ำของกระบวนการยุติธรรม มีความสำคัญมากต่อการอำนวยความสะดวกให้ประชาชน และถ้าต้นน้ำที่ทำหน้าที่รวบรวมพยานหลักฐานทางคดีไม่ดีหรือไม่ครบถ้วน จะเกิดปัญหาและไม่สามารถอำนวยความสะดวกยุติธรรมได้ จึงทำให้การปฏิรูปตำรวจของประเทศไทยใน “การปฏิรูประบบการสอบสวนและการบังคับใช้กฎหมาย” (การพัฒนากระบวนการสืบสวนสอบสวน ปราบปราม และงานนิติวิทยาศาสตร์ในทุกกระดับ) มีความจำเป็นต้องพัฒนาและบูรณาการ

อย่างไรก็ตาม ยังคงมีปัญหาและอุปสรรคในการจัดทีมบูรณาการการสืบสวนสอบสวน ทั้งแบบไม่บูรณาการและบูรณาการก็ยังประสบปัญหาหลายประการ ดังเช่น การศึกษาของวารกรณ์ ช่วงซุณห์สอง (2559) พบว่า สภาพปัญหาของการปฏิบัติงานด้านการสืบสวนและการสอบสวน ระหว่างกรมสอบสวนคดีพิเศษกับสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ด้านการสืบสวนได้แก่ การขาดประสิทธิภาพ การประสานงานระหว่างหน่วยงาน การรวบรวมพยานหลักฐานและการบังคับใช้กฎหมายที่ยังไม่มีความเสมอภาค ปัญหาการวางแผนหรือการทำยุทธศาสตร์สถานีตำรวจภูธร ดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ไม่สอดคล้องกับบริบทความต้องการของท้องถิ่น ทั้งนี้ เพื่อทำให้การบูรณาการงานสืบสวนสอบสวนในระดับสถานีตำรวจเกิดประสิทธิภาพ จึงจำเป็นต้องมีการศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นและแสวงหาการพัฒนาการบูรณาการความร่วมมือของงานสืบสวนสอบสวนในระดับสถานีตำรวจ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการอำนวยความสะดวกสูงสุดแก่ประชาชน

สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในการพัฒนา ปรับปรุง องค์กร เพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ.2560 รองรับกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 – 2570) แผนปฏิรูปประเทศ 11 ด้าน นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2558 – 2564) นโยบายรัฐบาล นโยบายประเทศไทย 4.0 และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) เพื่อให้การบริหารและการปฏิบัติงานของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ บรรลุวิสัยทัศน์ “เป็นองค์กรบังคับใช้กฎหมายที่ประชาชนเชื่อมั่นศรัทธา” ซึ่งให้ความสำคัญด้านการอำนวยความสะดวกยุติธรรมและพัฒนาระบบงานสอบสวน เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชน พัฒนางานนิติวิทยาศาสตร์และนิติเวชให้เข้าสู่ระบบมาตรฐานสากล เพื่อพัฒนาขีดความสามารถงานในส่วนภูมิภาค รวมถึง การจัดทำฐานข้อมูล และเชื่อมโยงฐานข้อมูลนิติวิทยาศาสตร์ตลอดจนบูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สามารถ

ปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น การบูรณาการในการทำงาน และฐานข้อมูลเทคโนโลยีสารสนเทศระหว่างหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมและหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ปรับโครงสร้างอัตรากำลังพนักงานสอบสวน ผู้ช่วยพนักงานสอบสวน ฝ่ายกฎหมาย และฝ่ายพิสูจน์หลักฐาน ให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับปริมาณงาน โดยเฉพาะในสถานีตำรวจ เสริมสร้าง และพัฒนาขีดสมรรถนะให้พนักงานสอบสวน เจ้าหน้าที่สายตรวจป้องกันปราบปราม ฝ่ายกฎหมาย และฝ่ายพิสูจน์หลักฐาน มีองค์ความรู้ มาตรฐานจริยธรรมและจรรยาบรรณ ทักษะคดี ค่านิยม วัฒนธรรมองค์กร ในการบริการประชาชนอย่างมีอาชีพ เป็นที่ยอมรับ และมีระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของพนักงานสอบสวนให้มีมาตรฐาน กำหนดระยะเวลาในการดำเนินงานในทุกขั้นตอนของงานสอบสวนให้ชัดเจน สร้างระบบตรวจสอบหรือแจ้งความคืบหน้าให้ประชาชนทราบ โดยนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ ปรับปรุงระบบงานสอบสวน โดยพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในการรับคำร้องทุกข์กล่าวโทษ และเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างสถานีตำรวจทั่วประเทศ เสริมสร้าง และพัฒนาพนักงานสอบสวนผู้เกี่ยวข้องในการพิจารณาคดี และรักษาที่เกิดเหตุให้มีองค์ความรู้ด้านนิติวิทยาศาสตร์ โดยพัฒนาองค์กรแห่งการเรียนรู้ด้านนิติวิทยาศาสตร์ กำหนดมาตรการเพื่อป้องกันมิให้ผู้ใดแทรกแซงการใช้ดุลยพินิจของพนักงานสอบสวนในการทำสำนวน ทบทวนคำตอบแทนของพนักงานสอบสวน ผู้ช่วยพนักงานสอบสวน ฝ่ายกฎหมาย และฝ่ายพิสูจน์หลักฐาน ให้สอดคล้องกับปริมาณ และคุณภาพของงานรวมทั้งให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ จึงมีนโยบายการบริหารราชการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ปีงบประมาณ พ.ศ.2566 ตามหนังสือ ตร.ที่ 007.13/5474 ลงวันที่ 30 พ.ย.2565 เรื่อง แนวทางการยกระดับการบริการประชาชนของสถานีตำรวจ โดยมีจุดเน้นการปฏิบัติของงานสอบสวน ดังนี้

หัวหน้าสถานีมอบหมายให้ร้อยเวรสอบสวนมีอำนาจสั่งการเวร 20 40 และ 60 ในการเข้าแก้ไขสถานการณ์หรือรักษาสถานที่เกิดเหตุตามที่ได้รับแจ้ง เมื่อมีคดีสำคัญหรือคดีที่มีความซับซ้อน หรือต้องสอบปากคำบุคคลจำนวนมาก เป็นหน้าที่ของหัวหน้าสถานีในการเข้าบริหารโดยทันที และต้องระดมสรรพกำลังของทุกสายงานมาช่วยดำเนินการ เพื่อให้การสอบสวนของพนักงานสอบสวนเข้าของคดีเป็นไปด้วยความรวดเร็วและเรียบร้อย ใช้นิติวิทยาศาสตร์ในการสืบสวนสอบสวน หัวหน้างานสอบสวนสุ่มโทรสอบถามความพึงพอใจหรือปัญหาข้อขัดข้องด้วยตนเองเป็นประจำ โดยสามารถนำเทคโนโลยีทางการสื่อสารมาปรับใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด พนักงานสอบสวนต้องแจ้งความคืบหน้าให้ผู้เสียหายทราบเป็นระยะ ๆ

หัวหน้าสถานี หัวหน้างานสอบสวน และพนักงานสอบสวน ประสานการปฏิบัติกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับงานสอบสวน เช่น อัยการ ทนายความ นักจิตวิทยา ฯลฯ เพื่อประสิทธิภาพของงานสอบสวนและลดความขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้น จะเห็นได้ว่างานสอบสวนไม่ได้เกี่ยวข้องกับพนักงานสอบสวนเพียงฝ่ายเดียวแต่ยังเกี่ยวข้องกับทุกฝ่าย ต้องมีการปฏิบัติงาน ดำเนินการร่วมกันของหลายหน่วยงาน ไม่เพียงแต่ต้องดำรงความยุติธรรมหรือการเก็บรวบรวมพยานหลักฐานเพียงอย่างเดียว แต่ยังต้องรวมถึงการให้ข้อมูลข่าวสารกับผู้เสียหาย การประชาสัมพันธ์ข้อเท็จจริงของคดี การสื่อสารกับนักข่าว เพื่อสื่อสารให้ประชาชนทราบถึงการทำงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นศรัทธาในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจ

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจในการศึกษาการใช้อำนาจหน้าที่ในการบูรณาการร่วมกัน ในการพัฒนาการสืบสวนสอบสวนเพื่อให้เจ้าหน้าที่ตำรวจสามารถปฏิบัติงานร่วมกัน ทั้งด้านข้อกฎหมาย การเก็บรวบรวมพยานหลักฐาน วัตถุพยาน พยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ พยานบุคคล พยานเอกสาร แม้กระทั่งพยานหลักฐานดิจิทัล รวมถึงพยานหลักฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในการก่ออาชญากรรม เพื่อค้นหาความจริง และดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิด สามารถตอบคำถามของประชาชนได้อย่างตรงไปตรงมา สอดคล้องกับพยานหลักฐานโดยมีการบูรณาการร่วมกันอย่างเป็นระบบ สร้างแนวทางกำหนดอำนาจหน้าที่ร่วมวางแผนในการพิสูจน์ รวบรวมพยานหลักฐาน การสืบสวนสอบสวน การวิเคราะห์ข้อมูล ข้อกฎหมาย รวมไปถึงจนถึงการให้ข้อมูลกับประชาชนที่ให้ความสนใจ ซึ่งการบูรณาการนั้นต้องเริ่มให้ความสำคัญตั้งแต่การรับแจ้งเหตุ การออกคำสั่งให้ผู้ที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องออกจากสถานที่เกิดเหตุ เพื่อปิดรักษาสถานที่เกิดเหตุ ซึ่งอาจทำให้การปฏิบัติหน้าที่ที่อาจจะทำให้การเก็บพยานหลักฐานเป็นไปด้วยความยากลำบาก แม้กระทั่งเจ้าหน้าที่ตำรวจเอง ได้แก่ เจ้าหน้าที่ตำรวจสายงานป้องกันปราบปราม สืบสวน พนักงานสอบสวนที่เข้าไปที่เกิดเหตุเป็นอันดับแรก ๆ บางครั้งไม่ได้มีการปฏิบัติที่เป็นขั้นตอน รวมไปถึงเจ้าหน้าที่พิสูจน์หลักฐาน นิติวิทยาศาสตร์ ที่ไม่ได้มีการบูรณาการร่วมกันในการเก็บพยานหลักฐาน ต่างคนต่าง ๆ ปฏิบัติหน้าที่ของตนทำให้การเก็บพยานหลักฐานไม่ครบถ้วน ไม่เป็นขั้นตอน ไม่สอดคล้องกับพยานหลักฐานอื่น ๆ หรือไม่สอดคล้องกับพนักงานสอบสวน ขาดการวิเคราะห์บูรณาการร่วมกัน แม้กระทั่งการให้สัมภาษณ์ ให้ข้อมูลกับประชาชนที่ไม่สอดคล้องกัน ทำให้ประชาชนสับสนขาดความเชื่อมั่นในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังกรณีของนักแสดงสาว “แตงโม นิดา พัชรวีระพงษ์” ที่เป็นที่สนใจของสังคม เนื่องจากการเสียชีวิตของนักแสดงสาวนั้นเต็มไปด้วยความเคลือบแคลงและข้อสงสัยหลายประการทั้งจากสังคม และผู้ใช้สื่อโซเชียล โดยเฉพาะการยืนยันพยานบุคคล เหตุการณ์

สถานที่ รวมถึงมีความพยายามบ่ายเบี่ยงในการเข้าให้ปากคำ มีการให้ปากคำไม่ตรงกันระหว่างญาติ และกลุ่มบุคคลที่อยู่บนเรือ มีความพยายามในการปกปิดและทำลายหลักฐาน ด้วยการนำเรือที่เกิดเหตุไปซ่อนไว้ จึงทำให้ประชาชนที่ติดตามข่าวสาร เชื่อว่าเหตุการณ์ครั้งนี้ น่าจะเป็นการฆาตกรรมมากกว่าอุบัติเหตุทั่วไป สุดทำัยกรมสอบสวนคดีพิเศษ (DSI) รับโอนคดีการเสียชีวิตของ นางสาวภัทรธิดา พัชรวีระพงษ์ จากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ โดยบูรณาการการทำงานและแลกเปลี่ยนข้อมูลกับผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนร่วมกัน เพื่อสนับสนุนการค้นหาความจริง และทำความจริงให้ปรากฏ เพื่อให้สาธารณชนเกิดความเชื่อมั่นต่อกระบวนการยุติธรรม ซึ่งจากที่ปรากฏจะเห็นได้ว่าสาธารณชนยังขาดความเชื่อมั่นในการปฏิบัติงาน ความตรงไปตรงมาในการรวบรวมพยานหลักฐาน การค้นหาข้อเท็จจริงในคดี การบริหารจัดการคดี รวมไปถึงการให้ข้อมูลแก่สาธารณชนที่ทำให้สาธารณชนเชื่อมั่นได้ จึงเห็นได้ว่าการบูรณาการการสืบสวนสอบสวน มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะสร้างความเชื่อมั่นและความศรัทธาให้กับประชาชนให้มีต่อสำนักงานตำรวจแห่งชาติได้ และตรงตามวิสัยทัศน์ “เป็นองค์กรบังคับใช้กฎหมายที่ประชาชนเชื่อมั่นศรัทธา” (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2561)

1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1.2.1 เพื่อศึกษาแนวทางการบูรณาการความร่วมมือของงานสืบสวนสอบสวนในระดับสถานีตำรวจ
- 1.2.2 เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการบูรณาการความร่วมมือของงานสืบสวนสอบสวนในระดับสถานีตำรวจ
- 1.2.3 เพื่อศึกษาการพัฒนาการบูรณาการความร่วมมือของงานสืบสวนสอบสวนในระดับสถานีตำรวจ

1.3 คำถามการวิจัย

- 1.3.1 ควรมีการพัฒนาการบูรณาการความร่วมมือของงานสืบสวนสอบสวนในระดับสถานีตำรวจด้านใด
- 1.3.2 ควรมีการพัฒนาการบูรณาการความร่วมมือของงานสืบสวนสอบสวนในระดับสถานีตำรวจอย่างไร เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานร่วมกันในคดีอาญา

1.4 ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีระเบียบวิธีวิจัย ได้แก่

- 1) การวิจัยเอกสาร (Documentary Research) 2) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และ
- 3) การสนทนากลุ่ม (Focus Group) โดยผู้วิจัยแบ่งขอบเขตการวิจัย ดังนี้

1.4.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) ที่เกี่ยวข้องกับ แนวคิด การสืบสวนสอบสวนคดีอาญา ทฤษฎีการบูรณาการ ทฤษฎีอาชญาวิทยา การบูรณาการสืบสวนสอบสวนคดีอาชญากรรม ยุทธศาสตร์สำนักงานตำรวจแห่งชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) คู่มือปฏิบัติงานสอบสวน กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ กรณีศึกษาทีมบูรณาการการสืบสวนสอบสวน และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.4.2 ขอบเขตด้านผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยแบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ 1) ทีมบูรณาการสืบสวนสอบสวน (ระดับปฏิบัติการ) 2) ระดับนโยบาย 3) บุคลากรในหน่วยงานกระบวนการยุติธรรม และ 4) นักวิชาการ ด้วยวิธี 1) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) จำนวน 36 ราย และ 2) การสนทนากลุ่ม (Focus Group) จำนวน 10 ราย ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้วิธีการคัดเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ 1) การสุ่มตัวอย่างโดยไม่ใช้ความน่าจะเป็น (Non-probability Sampling) และ 2) การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) รวมจำนวนผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 46 ราย

1.4.3 ขอบเขตด้านระยะเวลา

ผู้วิจัยใช้ระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย 1 ปี (ตั้งแต่ เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2566 - เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2567)

1.5 นิยามศัพท์

การบูรณาการ หมายถึง การนำความรู้ ทักษะ ความเชี่ยวชาญของแต่ละบุคคลที่มีหน้าที่แตกต่างกัน นำมาผสานหรือเชื่อมโยงกับทรัพยากรที่มีอยู่ ในรูปแบบการบริหารจัดการร่วมกัน เพื่อให้เกิดการพัฒนาและเกิดประสิทธิภาพในการทำงาน

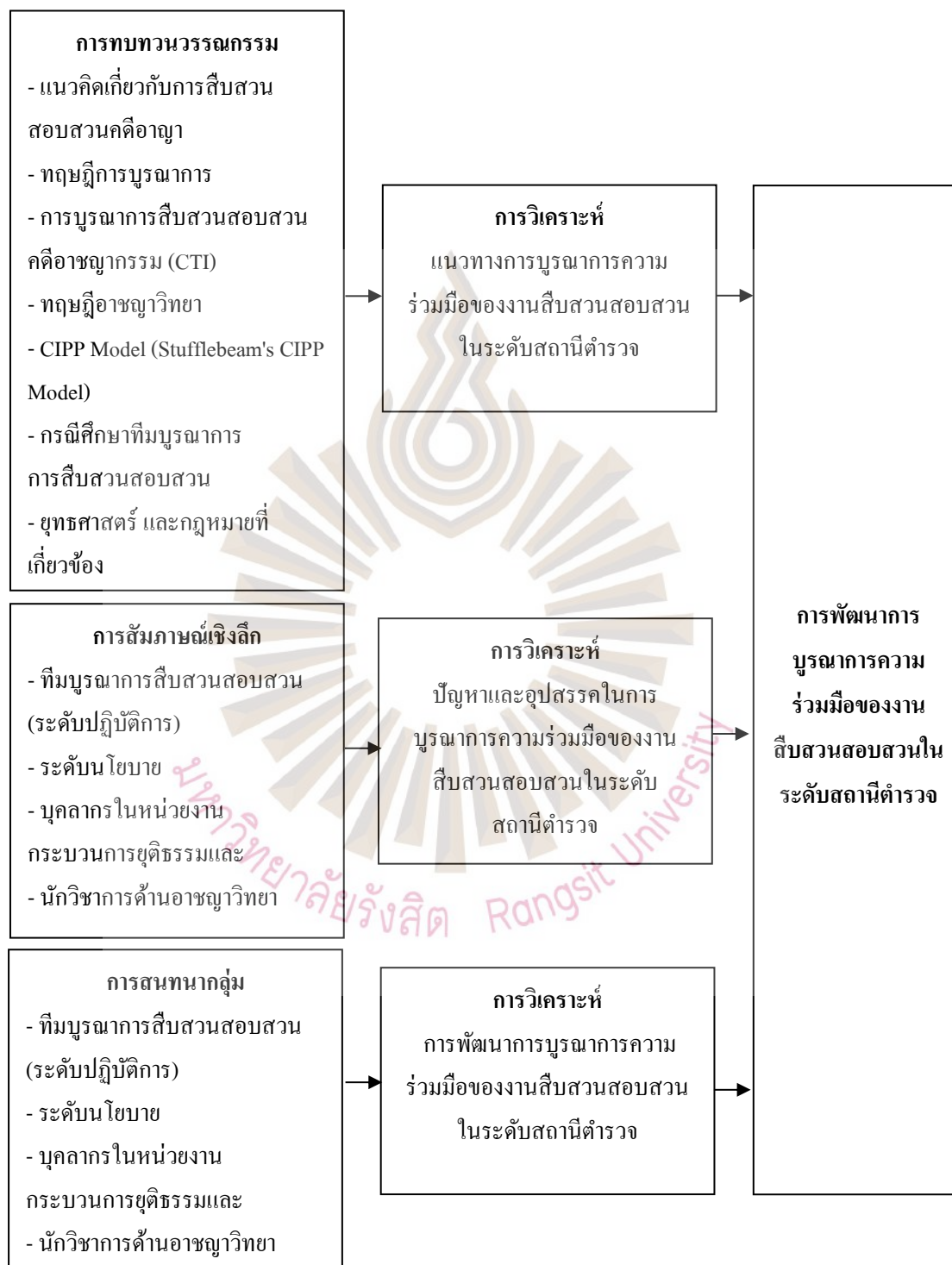
ความร่วมมือ หมายถึง ขั้นตอนหรือกระบวนการในการทำงานต่างๆ โดยมีทัศนคติหรือมุมมองเกี่ยวกับปัญหาหรืออุปสรรคที่มีความแตกต่างกัน มาประชุมหารือและวิเคราะห์ เพื่อแสวงหาทางออกร่วมกัน ซึ่งเป็นความร่วมมือในลักษณะการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ทรัพยากร ความรู้ ทักษะ ความเชี่ยวชาญ เพื่อให้เกิดแนวทางในการพัฒนา เกิดความคิดเชิงสร้างสรรค์ ในการนำไปแก้ไขข้อจำกัดที่เกิดขึ้นในการทำงาน

การสืบสวนสอบสวน หมายถึง วิธีการและขั้นตอนต่างๆ ของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีบทบาทและอำนาจหน้าที่โดยชอบด้วยกฎหมาย ในการแสวงหาข้อเท็จจริง และการรวบรวมพยานหลักฐาน เพื่อดำเนินการจับกุมผู้กระทำความผิดมาลงโทษตามกฎหมาย

การเก็บรวบรวมพยานหลักฐาน หมายถึง วิธีการเก็บพยานหลักฐานจากที่ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญาอย่างถูกต้องตามกฎหมายในการเก็บรวบรวมพยานหลักฐาน ตั้งแต่ในที่เกิดเหตุจนถึงการทำสำนวนส่งฟ้องในชั้นศาล เพื่อพิสูจน์การกระทำความผิดหรือความบริสุทธิ์ของผู้กระทำผิด โดยจะต้องเป็นพยานหลักฐานที่มีความน่าเชื่อถือที่ศาลรับฟังได้

สถานีตำรวจ หมายถึง หน่วยงานของรัฐภายใต้สังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ในการอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ การปกป้องคุ้มครองความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินตลอดจนความสงบเรียบร้อยของสังคม โดยปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทตามโครงสร้างของสายงานต่างๆ ได้แก่ งานสอบสวน งานสืบสวน งานป้องกันปราบปราม งานอำนวยความสะดวก และงานจราจร

1.6 กรอบแนวคิดการวิจัย

รูปที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ที่มา: ผู้วิจัย, 2566

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.7.1 ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคในการบูรณาการความร่วมมือของงานสืบสวนสอบสวนในระดับสถานีตำรวจ

1.7.2 ทราบถึงการพัฒนาการบูรณาการความร่วมมือของงานสืบสวนสอบสวนในระดับสถานีตำรวจ

1.7.3 ทีมบูรณาการงานสืบสวนสอบสวนและสำนักงานตำรวจแห่งชาติ สามารถนำผลการวิจัยไปพัฒนาปรับปรุงแนวทางการดำเนินงานของทีมบูรณาการงานสืบสวนสอบสวนได้อย่างมีประสิทธิภาพและประชาชน และเกิดความเชื่อมั่นและศรัทธาต่อระบบงานตำรวจ

บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรม

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนาการบูรณาการความร่วมมือของงานสืบสวนสอบสวนในระดับสถานีตำรวจ” ในบทนี้ ผู้วิจัยทำการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศจากหนังสือ ตำรา บทความวิชาการ บทความวิจัย วิทยานิพนธ์ กรณีศึกษา เป็นต้น โดยมีรายละเอียด ดังนี้

- 2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการสืบสวนสอบสวนคดีอาญา
- 2.2 ทฤษฎีการบูรณาการ (Collaboration Theory)
- 2.3 การบูรณาการสืบสวนสอบสวนคดีอาชญากรรม (Collaborative Team Investigation in Crime Case Collaborative Team Investigation: CTI)
- 2.4 แนวคิดทฤษฎีอาชญาวิทยา
- 2.5 ยุทธศาสตร์สำนักงานตำรวจแห่งชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580)
- 2.6 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน
- 2.7 กรณีศึกษาทีมบูรณาการการสืบสวนสอบสวน
- 2.8 การประเมินผลตามตัวแบบ CIPP Model (Stufflebeam's CIPP Model)
- 2.9 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.10 บทสรุป

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการสืบสวนสอบสวนคดีอาญา

พนักงานสอบสวนเป็นหัวใจสำคัญและเป็นบันไดขั้นแรกของกระบวนการยุติธรรมที่มีบทบาทสำคัญในการที่จะเสริมสร้างความถูกต้องชอบธรรมให้กับสังคม แม้จะมีการปรับปรุงแก้ไขในระยะหลัง แต่ก็ยังไม่เป็นการเพียงพอและสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงและสภาวการณ์ปัจจุบัน ทั้งทางเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว (ไพรัตน์ รอดทอง, 2547) ภาระของพนักงานสอบสวนจึงมีมากขึ้น แม้ทุกวันนี้จะมีกำลังของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานีตำรวจจำนวนมาก แต่ก็มีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่มีหน้าที่ในการสอบสวนคดีอาญา ยิ่งในปัจจุบันจะเห็นได้ว่ามีหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมบางหน่วยได้พยายามที่จะควบคุม

งานสอบสวนของตำรวจโดยตรง โดยได้เสนอให้มีการแก้ไขกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และกฎหมายที่เกี่ยวข้องใหม่ วิพากษ์วิจารณ์การปฏิบัติงานของพนักงานสอบสวนว่าไม่เข้าใจในตัวบทกฎหมายอย่างถ่องแท้ ทำให้เกิดการบิดเบือนข้อเท็จจริงแห่งคดี ไม่ให้ความเป็นธรรมแก่คู่กรณี สิทธิตามสิทธิ เสรีภาพของประชาชน โดยเฉพาะสิทธิของประชาชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ทำให้พนักงานสอบสวนต้องมีความละเอียด รอบคอบ ขยัน และอดทน ต้องเป็นผู้ที่มีความเสียสละ ต้องทุ่มเททั้งร่างกายแรงใจ ดำเนินการปฏิบัติงานมากกว่างานในหน้าที่อื่น

พนักงานสอบสวนในบางครั้งไม่สามารถจะทำการสอบสวนให้เสร็จสิ้นภายในระยะเวลาอันสั้นได้ เนื่องจากจะต้องเป็นผู้รวบรวมพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องในคดี เพื่อพิสูจน์ความผิดและนำตัวผู้กระทำความผิดมาส่งฟ้องลงโทษตามกฎหมาย แต่การเป็นพนักงานสอบสวนมักประสบปัญหาถูกร้องเรียน ถูกฟ้องร้อง ถูกลงโทษ ถูกลงทัณฑ์ทางวินัยอยู่ตลอดเวลา การปฏิบัติงานเกิดปัญหาอุปสรรคมีข้อบกพร่องและความเสียหายต่อรูปคดีอาญาบ่อยครั้ง และถูกมองภาพพจน์งานสอบสวนว่าเป็นงานที่แสวงหาผลประโยชน์ ทั้งที่งานสอบสวนมีปัญหาอุปสรรคในด้านกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ และเป็นงานที่ต้องเสียค่าใช้จ่ายมากในการเดินทางติดต่อกับหน่วยงานอื่น และการติดตามสอบสวนพยานบุคคล ถึงแม้ว่างานสอบสวนจะมีค่าตอบแทนการทำสำนวนการสอบสวนให้กับพนักงานสอบสวนตามระเบียบกระทรวงการคลังแล้วก็ตาม แต่ในความเป็นจริงนั้น ยังไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงานของพนักงานสอบสวน แต่ด้วยจิตสำนึกและภาระหน้าที่พนักงานสอบสวนจะต้องตระหนัก ในเรื่องของการดำเนินคดีอาญาที่จะต้องดำเนินการให้เป็นไปตามกระบวนการยุติธรรม เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ถึงแม้ว่าจะลำบากตรากตรำ เหน็ดเหนื่อยและเป็นงานที่ไม่มีโอกาสที่จะได้รับการพิจารณาความดีความชอบหรือได้รับการเลื่อนตำแหน่งที่สูงขึ้น ซึ่งหากพนักงานสอบสวนเกิดความย่อท้อในการปฏิบัติงาน ความเสียหายทั้งหลายก็จะไปบังเกิดแก่ประชาชนผู้บริสุทธิ์ โดยเฉพาะปัจจุบันแนวโน้มของเรื่องการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน และการคุ้มครองเสรีภาพของประชาชนมีมากขึ้นเท่าใด ระบบการตรวจสอบการทำงานของหน่วยงานอื่น ๆ ที่มีต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจหรือต่อพนักงานสอบสวนก็จะต้องมีมากขึ้น ฉะนั้นหากต้องการให้การปฏิบัติงานในหน้าที่ของพนักงานสอบสวนมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล จำเป็นอย่างยิ่งต้องอาศัยปัจจัยเกื้อหนุนหลายๆ ประการ ไม่ว่าจะเป็นความรู้ความสามารถ เทคนิคและวิธีการในการปฏิบัติงาน ตลอดจนสภาพแวดล้อมอื่น ๆ ของการปฏิบัติงาน (ผู้เกียรติ เจริญบุญ, 2562)

ทั้งนี้การสืบสวนและสอบสวนเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญยิ่งในการดำเนินคดีอาญา เพราะการสืบสวนและสอบสวน มีผลกระทบต่อการสร้างหรือทำลายกระบวนการยุติธรรม (Due Process of Law) หากการสืบสวนและสอบสวนได้ดำเนินไปโดยถูกต้องสมบูรณ์ และชอบธรรม มีประสิทธิภาพอันประกอบด้วยหลักการและเหตุผลแล้ว ผลการดำเนินการของเจ้าหน้าที่กระบวนการยุติธรรมในชั้นอัยการและศาลก็จะดำเนินการให้เกิดความเที่ยงธรรมได้โดยง่าย เพราะการพิจารณาคดีศาลต้องอาศัยพยานหลักฐานจากการสืบสวนและสอบสวนที่ได้รวบรวมไว้เป็นสำคัญ ถ้าการรวบรวมพยานหลักฐานไว้ไม่ดีพอ ศาลอาจยกประโยชน์แห่งความสงสัยให้กับจำเลยและพิจารณาพิพากษายกฟ้องของโจทก์ปล่อยตัวจำเลยพ้นข้อหาไป ทั้งที่ข้อเท็จจริงจำเลยเป็นผู้กระทำ ความผิดต่อความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง

การปฏิบัติงานด้านการสืบสวนเป็นทั้งศิลปะและวิทยาศาสตร์ เพราะเมื่อเกิดอาชญากรรมขึ้นเจ้าหน้าที่ตำรวจสืบสวนต้องใช้ความรู้ความสามารถ ใช้ความคิดสร้างสรรค์จากทักษะและประสบการณ์ปะติดปะต่อเรื่องราว เพื่อคลี่คลายปัญหาทั้งหลายทั้งปวงที่เกิดขึ้น โดยใช้ข้อมูลทางวิทยาศาสตร์มาสนับสนุน เพราะการปฏิบัติงานด้านสืบสวน นับแต่อดีตเรื่อยมาต้องมีการตรวจพิสูจน์ เพื่อยืนยันเหตุการณ์สถานที่และชี้ตัวบุคคลเพื่อผลทางคดีอยู่เสมอ โดยเฉพาะในปัจจุบันด้วยแล้วความสำเร็จในการคลี่คลายคดีสำคัญจำนวนมากเกิดขึ้นได้ โดยอาศัยการทำงานร่วมกันจากการตรวจพิสูจน์หลักฐานของห้องปฏิบัติการและเจ้าหน้าที่นักวิชาการที่เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน (พรชัย สุธีรคุณ, 2561, น.7-8)

ดังนั้น กระบวนการสืบสวนสอบสวนเป็นสิ่งสำคัญในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ซึ่งเจ้าหน้าที่ตำรวจจะต้องใช้ความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ ในการแสวงหาข้อเท็จจริง ในการนำผู้กระทำผิดมาลงโทษตามกฎหมาย โดยในปัจจุบันเจ้าหน้าที่ตำรวจประสบปัญหาในกระบวนการทำงานเป็นอย่างมาก รวมไปถึงการบังคับใช้กฎหมายภายใต้ความหวาดระแวงจากความกดดันของสังคมในบริบทของยุคสังคมสมัยใหม่ที่ประชาชนมักมีอคติและไม่มีความเชื่อมั่นในการอำนวยความยุติธรรมของเจ้าหน้าที่ตำรวจ

2.1.1 ความหมายของการสืบสวนและการสอบสวน

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 2 (10) บัญญัติว่า “การสืบสวน” หมายความว่า การแสวงหาข้อเท็จจริงและหลักฐาน ซึ่งพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจได้ปฏิบัติ

ไปตามอำนาจและหน้าที่ เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน และเพื่อที่จะทราบรายละเอียดแห่งความผิด (ราชกิจจานุเบกษา, 2478)

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 2 (11) บัญญัติว่า “การสอบสวน” หมายความว่า การรวบรวมพยานหลักฐานและการดำเนินการทั้งหลายอื่น ตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายนี้ ซึ่งพนักงานสอบสวนได้ทำไปเกี่ยวกับความผิดที่กล่าวหา เพื่อที่จะทราบข้อเท็จจริงหรือพิสูจน์ความผิดและเพื่อที่จะเอาตัวผู้กระทำความผิดมาฟ้องลงโทษ (ราชกิจจานุเบกษา, 2478)

2.1.2 วัตถุประสงค์ของการสืบสวนและการสอบสวน

“การสืบสวน” หมายความว่า การแสวงหาข้อเท็จจริงและหลักฐาน ซึ่งพนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจ ได้ปฏิบัติไปตามอำนาจและหน้าที่ เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน และเพื่อที่จะทราบรายละเอียดแห่งความผิด โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1) เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน การสืบสวนเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชนนั้น ซึ่งเป็นได้ทั้งการสืบสวนก่อนเกิดเหตุและการสืบสวนหลังเกิดเหตุ ดังนั้นการสืบสวนก่อนเกิดเหตุ เป็นวิธีการที่จะ ได้มาซึ่งข้อมูลข่าวสาร ข้อเท็จจริงหลักฐาน ในการรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน เช่น ข้อมูลท้องถิ่น ข่าวสาร การก่อเหตุของคนร้าย เพื่อนำข้อมูลข่าวสารดังกล่าวมาใช้ ในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม อันจะนำมาสู่การรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน โดยตรง การสืบสวนหลังเกิดเหตุที่เกี่ยวข้องกับการรักษาความสงบเรียบร้อยเพราะการสืบสวน คือ การแสวงหาหลักฐานและนำไปสู่การเป็นพยานหลักฐานในการพิสูจน์ความผิดในกระบวนการสอบสวน การพิสูจน์ความผิดเป็นเหตุให้ผู้กระทำความผิด ต้องรับโทษก็นับว่าเป็นการบังคับใช้กฎหมายอันเป็นส่วนหนึ่งของการรักษาความสงบเรียบร้อย

2) เพื่อทราบรายละเอียดแห่งความผิด วัตถุประสงค์ในการสืบสวนข้อนี้ เป็นวัตถุประสงค์เพื่อรองรับการสอบสวน ข้อเท็จจริงและหลักฐานที่ได้จากการสืบสวนจะเป็นประโยชน์และพัฒนาเป็นพยานหลักฐาน (พยานบุคคล พยานเอกสาร พยานวัตถุ) ในการสืบสวน ดังนั้นการสอบสวนทุกคดีจะต้องมีการสืบสวนก่อนเสมอ

“การสอบสวน” หมายความว่า การรวบรวมพยานหลักฐาน และการดำเนินการทั้งหลายอื่น ตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายนี้ ซึ่งพนักงานสอบสวนได้ทำไปเกี่ยวกับความผิดที่กล่าวหา เพื่อที่จะทราบข้อเท็จจริงหรือพิสูจน์ความผิด และเพื่อที่จะเอาตัวผู้กระทำความผิดมาฟ้องลงโทษ โดยวัตถุประสงค์ของการสอบสวนเพื่อทราบข้อเท็จจริง หรือพิสูจน์ความผิด และเพื่อจะเอาตัวผู้กระทำความผิดมาฟ้องลงโทษ

ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 131 ได้บัญญัติไว้ดังนี้ “ให้พนักงานสอบสวนรวบรวมหลักฐานทุกชนิดเท่าที่สามารถจะทำได้เพื่อประสงค์จะทราบข้อเท็จจริงและพฤติการณ์ต่าง ๆ อันเกี่ยวกับความผิดที่ถูกกล่าวหา และเพื่อจะรู้ตัวผู้กระทำความผิดและพิสูจน์ให้เห็นความผิด” จึงสรุปได้ว่าวัตถุประสงค์ของการสอบสวน คือ

- 1) เพื่อทราบข้อเท็จจริงและพฤติการณ์เกี่ยวกับความผิดที่กล่าวหา
- 2) เพื่อรู้ตัวผู้กระทำความผิดและเอาตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษ
- 3) เพื่อพิสูจน์ความผิดที่กล่าวหา ซึ่งอาจจะไม่มีผู้ใดกระทำความผิดตามที่กล่าวหาได้

2.1.3 การสืบสวนสถานที่เกิดเหตุ (Crime Scene Investigation)

การสืบสวนสถานที่เกิดเหตุเป็นส่วนสำคัญของการสอบสวน เป็นศูนย์กลางของพยานหลักฐานทั้งพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ พยาน ตรีกระ พฤติการณ์ และข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้อง รวมไปถึงข้อกฎหมาย การสืบสวนสถานที่เกิดเหตุเกี่ยวข้องกับการจัดทำข้อมูล เอกสาร ภาพถ่าย ภาพเคลื่อนไหว สถานการณ์ สภาพที่เกิดเหตุ ตำแหน่งของหลักฐาน การรวบรวมหลักฐานทางกายภาพ ความมืด แสงสว่าง เพื่อชี้ให้เห็นถึงวิธีการ ผู้คนในหน่วยงานนิติวิทยาศาสตร์ มีการจัดแบ่งการทำงานในห้องปฏิบัติการและภาคสนาม จึงต้องมีการทบทวนแนวทางการปฏิบัติ เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญด้านนิติวิทยาศาสตร์และเจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมายสามารถดำเนินการกับหลักฐานในที่เกิดเหตุได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อหลีกเลี่ยงการปนเปื้อนการเสื่อมสภาพ และป้องกันการลดความน่าเชื่อถือของพยานหลักฐาน (Sharma, 2018)

การสืบสวนเริ่มต้นที่สถานที่เกิดเหตุด้วยการระบุชี้ชัดและการจัดเก็บพยานหลักฐาน หลักจากวิเคราะห์และพิจารณาประเภทของพยานหลักฐานแล้ว ในขั้นตอนการเก็บจึงมีความสำคัญ เนื่องจากพยานหลักฐานต้องมีความน่าเชื่อถือในชั้นศาล ดังนั้นเจ้าหน้าที่ผู้เผชิญเหตุ

คนแรก รวมถึงเจ้าหน้าที่ที่เข้าไปในที่เกิดเหตุต้องมีความรู้ความเข้าใจอย่างเพียงพอ ในการเข้าตรวจที่เกิดเหตุตั้งแต่การระบุ การรวบรวม การเก็บรักษา การขนส่ง และการทำบันทึก ที่เหมาะสมเกิดความน่าเชื่อถือของห่วงโซ่พยานหลักฐาน (Chain of Custody) การเข้าตรวจสถานที่เกิดเหตุต้องมุ่งที่จะบันทึกภาพที่เกิดเหตุ เนื่องจากการระบุและรวบรวมพยานหลักฐานทางกายภาพ

สถานที่เกิดเหตุ คือ สถานที่จริงที่เกิดเหตุขึ้น เจ้าหน้าที่ที่ไปถึงที่เกิดเหตุก่อนจะเป็นคนเริ่มทำการสืบสวน เราเรียกเจ้าหน้าที่คนนี้ว่าเจ้าหน้าที่เผชิญเหตุคนแรก (First Responding Officer) ซึ่งมีหน้าที่ระบุ แยก เก็บหลักฐานได้อย่างเหมาะสม และรักษาความปลอดภัยในที่เกิดเหตุ กำหนดแนวกันที่เกิดเหตุ เพื่อรักษาความปลอดภัยสถานที่เกิดเหตุและป้องกันการทำลายหลักฐาน และป้องกันคนที่ไม่เกี่ยวข้องเข้าไปยุ่งเหยิงกับพยานหลักฐาน

ในระหว่างการสืบสวนสถานที่เกิดเหตุอาจจะมีมากกว่าหนึ่งที่เกิดเหตุ หรือมีสถานที่ที่เกี่ยวข้องหลายที่ อาจจะเป็นในที่ร่ม กลางแจ้ง หรือในรถยนต์หรือที่อื่น ๆ ที่อาจจะพบพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้อง และเชื่อมโยงกับอาชญากรรม ซึ่งจะต้องวิเคราะห์และตรวจสอบอย่างรอบคอบ รวมถึงห่วงโซ่และความน่าเชื่อถือของพยานหลักฐานในการเก็บ

เจ้าหน้าที่เผชิญเหตุคนแรก จะมีบทบาทสำคัญในกระบวนการสืบสวนสถานที่เกิดเหตุ ความรับผิดชอบเบื้องต้นของเจ้าหน้าที่เผชิญเหตุคนแรก คือ การรักษาความสมบูรณ์ของสถานที่เกิดเหตุและพยานหลักฐาน ส่วนใหญ่เจ้าหน้าที่เผชิญเหตุคนแรกไม่ใช่เจ้าหน้าที่นิติวิทยาศาสตร์ ดังนั้นต้องมีการฝึกอบรมเกี่ยวกับการจัดการสถานที่จัดการพยานหลักฐานเพื่อเก็บหรือรักษา หรือคอยให้ผู้เชี่ยวชาญเข้ามาเก็บพยานหลักฐาน นำเข้าสู่ชั้นพิจารณาคดี

1) แนวคิดเกี่ยวกับการรักษาสถานที่เกิดเหตุ

เจ้าหน้าที่เผชิญเหตุคนแรกต้องทำตามขั้นตอนการรักษาพยานหลักฐานเพื่อป้องกันพยานหลักฐานจะถูกทำลาย สูญหาย หรือปนเปื้อน ซึ่งอาจจะทำให้ไม่สามารถทำการสืบสวนเพื่อหาความจริงได้ หรืออาจจะไม่สามารถทำให้การพิจารณาคดีมีความน่าเชื่อถือในพยานหลักฐานได้ ดังนี้

- 1.1) กฎของธรรมชาติเป็นพื้นฐานของวิทยาศาสตร์
 - 1.2) วัตถุทุกชิ้นที่ธรรมชาติหรือมนุษย์ สร้างขึ้นล้วนมีเอกลักษณ์ลักษณะเฉพาะตัวไม่ซ้ำกับวัตถุอื่นใด
 - 1.3) หลักการแลกเปลี่ยน ทุกการสัมผัสจะทิ้งร่องรอยเสมอ สถานที่เกิดเหตุจะมีบางอย่างพยานหลักฐานบางอย่างเสมอ
 - 1.4) ทุกอย่างเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลาเสมอ เช่น ร่างกายของเหยื่อเริ่มเน่าเปื่อยไปตามกาลเวลา เนื่องจากสภาพอากาศ จึงต้องมีการจัดการสถานที่เกิดเหตุอย่างเหมาะสม
 - 1.5) หลักการเปรียบเทียบใช้กับเฉพาะสิ่งที่คล้ายกัน โดยเน้นความจำเป็นในการจัดหาตัวอย่างในการเปรียบเทียบ เช่น พบรอยนิ้วมือในสถานที่เกิดเหตุ นำไปเปรียบเทียบกับรอยนิ้วมือผู้ต้องสงสัย เป็นต้น
 - 1.6) หลักการวิเคราะห์ ต้องวิเคราะห์ให้เป็นไปตามข้อเท็จจริงของพยานหลักฐานที่น่าจะเป็นไปได้ การวิเคราะห์ที่ผิดพลาดอาจจะทำให้กระบวนการสอบสวนการพิจารณาคดีคลาดเคลื่อนได้
 - 1.7) ความน่าจะเป็นให้วิเคราะห์พยานหลักฐานและตรวจสอบความน่าจะเป็น หรือความเป็นไปได้
 - 1.8) หลักความจริง กล่าวว่ข้อเท็จจริงไม่โกหก พยานหลักฐานไม่โกหก แต่มนุษย์สามารถโกหกได้ ดังนั้นความสำคัญของพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ จึงมีความสำคัญ มีความน่าเชื่อถือมากกว่าพยานบุคคล
- 2) การป้องกันสถานที่เกิดเหตุ

สิ่งสำคัญที่สุด ในการเก็บพยานหลักฐาน คือ การรักษาสถานที่เกิดเหตุ สถานที่เกิดเหตุจำเป็นต้องมีการป้องกันอย่างเข้มงวด จนกว่าพยานหลักฐานทั้งหมดจะถูกบันทึกและรวบรวม เพื่อหลีกเลี่ยงการปนเปื้อนและลดความน่าเชื่อถือของพยานหลักฐาน เพื่อให้พยานหลักฐานต่าง ๆ มีน้ำหนักในชั้นพิจารณาคดี ซึ่งการพิจารณาคดี จะพิจารณาความน่าเชื่อถือของพยานหลักฐานจาก เวลา สถานที่ ตำแหน่ง การเก็บรวบรวม การป้องกันรักษาสถานที่เกิดเหตุ รวมถึงการเผชิญเหตุของเจ้าหน้าที่เผชิญเหตุคนแรก เส้นทางการเข้า-ออกของสถานที่เกิดเหตุ ซึ่งเจ้าหน้าที่เผชิญเหตุคนแรกต้องเป็นผู้ควบคุมกำหนด เพื่อรอเจ้าหน้าที่สืบสวนสอบสวนคนมาถึงแล้ว แจ้งข้อมูลยืนยันสภาพที่เกิดเหตุที่แท้จริงของสถานที่เกิดเหตุ และตำแหน่งของหลักฐานในสถานที่เกิดเหตุ และพื้นที่

น่าสนใจอื่น ๆ ที่อาจพบหลักฐานที่มีค่าก็ต้องป้องกันสถานที่นั้นด้วย พร้อมทั้งบันทึกผู้ที่เข้า-ออก สถานที่เกิดเหตุหรือพื้นที่อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

3) สิ่งสำคัญที่ต้องพิจารณาในขณะค้นหาและรวบรวมพยานหลักฐาน

3.1) ความเกี่ยวข้อง “ทุกการติดต่อจะทิ้งร่องรอย” กฎข้อนี้ ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวาง การเข้ามาก่ออาชญากรรม หรือกิจกรรมใด ๆ ในสถานที่เกิดเหตุจะมาพร้อมกับบางสิ่งหลังจากนั้นจะจากไปพร้อมกับบางอย่าง จะเห็นได้ว่านิติวิทยาศาสตร์จะจำแนก ระบุ แยกแยะ และประเมินหลักฐานทางกายภาพ ผ่านหลักการทางวิทยาศาสตร์ ซึ่งพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์จะเป็นสิ่งบอกเจตนา บอกพฤติกรรมในสถานที่เกิดเหตุ (Handling of Evidence, 2019)

3.2) ความต่อเนื่อง “ห่วงโซ่ของพยานหลักฐาน” คือ วิธีการจัดเก็บพยานหลักฐานตั้งแต่วันที่แรกที่พบ จนถึงจุดที่นำเสนอในชั้นพิจารณาคดีของศาล ความต่อเนื่องของพยานหลักฐาน คือ เอกสารที่รวบรวมข้อมูลเป็นลำดับขั้นเวลาที่เกี่ยวข้องกับหลักฐาน มีการเก็บรักษาโดยไม่ทำลายเวลาหรือห่วงโซ่ของพยานหลักฐาน ตั้งแต่ผู้เผชิญเหตุคนแรกไปจนถึงในชั้นพิจารณาคดี เช่น การระบุพยานหลักฐาน การเก็บรวบรวม การเก็บรักษา การขนส่ง เป็นต้น

3.3) ความบริสุทธิ์ สถานที่เกิดเหตุต้องไม่มีการปนเปื้อนเพิ่มเติม เช่น บุคคล สภาพแวดล้อม เป็นต้น

3.4) ความน่าเชื่อถือ เอกสารของพยานหลักฐานทั้งหมด ต้องได้รับการปิดผนึกไม่มีการเปิดระหว่างขั้นตอน หากมีการเปิดจะต้องเปิดต่อหน้าผู้ที่มีอำนาจและมีความรับผิดชอบและมีหน้าที่ ๆ จะต้องทำการเปิด

4) ห่วงโซ่พยานหลักฐาน

ต้องมีการทำบันทึกรายการการจัดเก็บ เวลา การส่งมอบ และสภาพของหลักฐานอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นการสร้างเอกสารหลักฐานว่า หลักฐานที่เก็บมานั้นเก็บมาจากที่เกิดเหตุเป็นหลักฐานเดียวกันกับที่เสนอในชั้นพิจารณาคดีของศาล จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการพิจารณาคดี การป้องกันห่วงโซ่พยานหลักฐาน มีดังนี้

- 4.1) ระบุคนในการจัดการกับหลักฐาน
- 4.2) ยืนยันตัวตนในการจัดเก็บพยานหลักฐานและมีรายชื่ออยู่ใน
ห้วงโซ่พยานหลักฐาน
- 4.3) ตรวจสอบบรรพบุรุษว่าได้รับการฝึกอย่างเหมาะสม
- 4.4) มีการลงชื่อรับหรือโอน

5) หลักฐานทางกายภาพ

หลักฐานทางกายภาพ คือ หลักฐานใด ๆ ที่อยู่ในที่เกิดเหตุที่บ่งบอกถึงเรื่องราว เหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เพื่อพิสูจน์หรือหักล้างข้อเท็จจริง หลักฐานทางกายภาพมีความสำคัญอย่างมาก ดังนี้

- 5.1) เพื่อพิสูจน์ได้ว่ามีการก่ออาชญากรรม
- 5.2) กำหนดองค์ประกอบความผิดของพฤติกรรม
- 5.3) เชื่อมโยงผู้ต้องสงสัยกับสถานที่เกิดเหตุ
- 5.4) เชื่อมโยงผู้ต้องสงสัยกับเหยื่อ
- 5.5) เชื่อมโยงเหยื่อกับสถานที่เกิดเหตุ
- 5.6) เชื่อมโยงผู้ต้องสงสัยกับเหยื่อกับหลักฐานทางวัตถุ
- 5.7) ยืนยันคำให้การของพยานกับเหตุการณ์
- 5.8) ปล่อยตัวผู้บริสุทธิ์ออกจากคดี
- 6) ประเภทของพยานหลักฐาน

- 6.1) รอยประทับ เช่น ลายนิ้วมือ รอยเท้า รอยเครื่องมือ รอยยางรถ เป็นต้น
- 6.2) ทางชีววิทยา เช่น เลือด น้ำอสุจิ น้ำลาย ของเหลวในร่างกาย เป็นต้น
- 6.3) วัตถุพยาน เช่น อาวุธปืน กระสุน ปลอกกระสุน เป็นต้น
- 6.4) หลักฐานอิเล็กทรอนิกส์ เช่น คอมพิวเตอร์ กล้อง มือถือ เป็นต้น
- 6.5) หลักฐานเอกสาร เช่น บันทึกรายงาน จดหมาย หนังสือลายมือ เอกสาร
ทรัพย์สิน เป็นต้น
- 6.6) หลักฐานทางเคมี เช่น สารเคมี สารเผาไหม้ สารระเบิด เป็นต้น

6.7) หลักฐานดิจิทัล เช่น ข้อความจากอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ การโทรด้วยเสียง รูปภาพ เป็นต้น

7) วิธีการค้นหาสถานที่เกิดเหตุ

7.1) การเก็บการรักษาสถานที่เกิดเหตุเป็นหลักในการสืบสวน การค้นหาพยานหลักฐาน มีหลายรูปแบบ เพื่อนำมาใช้ให้เหมาะสมกับสถานที่เกิดเหตุ นั้น ๆ

7.2) Strip Method หมายถึง พื้นที่เกิดเหตุจะถูกแบ่งและดำเนินการค้นหาแบบสลับฟันปลาจะครบพื้นที่

7.3) Spiral Method หมายถึง การค้นหาแบบเกลียวกันหอย โดยเริ่มค้นหาจากด้านหนึ่งนอกพื้นที่เกิดเหตุวนเป็นเกลียวจนถึงจุดศูนย์กลางที่เกิดเหตุ

7.4) Zone or Quad Method หมายถึง แบ่งที่เกิดเหตุเป็นโซน โดยแต่ละโซนจะถูกตรวจสอบตามลำดับ ซึ่งแต่ละโซนสามารถแบ่งย่อยพื้นที่ออกเป็นพื้นที่เล็ก ๆ ได้และมีความละเอียดเพิ่มมากขึ้น

7.5) Grid Method หมายถึง การเริ่มต้นค้นหาแบบ Strip Method แต่เมื่อเสร็จสิ้นแล้วจะค้นหากลับเป็นมุมฉากออกไปยังจุดเดิม ช่วยในการตรวจสอบความผิดพลาดในการเก็บพยานหลักฐาน

7.6) Pie or Wheel Method หมายถึง ในการค้นหาวิธีนี้จะแบ่งพื้นที่เกิดเหตุเป็นวงกลมและแบ่งที่เกิดเหตุเป็นส่วน ๆ จะค้นหาโดยเริ่มต้นจากจุดศูนย์กลางออกไป

8) การถ่ายภาพสถานที่เกิดเหตุ

หลังจากการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุเบื้องต้นแล้วควรบันทึกภาพ ทั้งภาพนิ่งและภาพเคลื่อนไหว ของสถานที่เกิดเหตุอย่างเป็นระบบ ภาพถ่ายของหลักฐานทางกายภาพ เช่น ลายนิ้วมือ รอยเท้า รอยเลือด รอยกระสุน เส้นผม เป็นต้น ต่างเป็นสิ่งจำเป็นในการตรวจสอบพยานหลักฐาน โดยบันทึกภาพในภาพรวม ระยะกลาง ระยะใกล้ ตลอดจนหลักฐานที่ควรถ่ายโดยใช้มาตราส่วนที่เหมาะสมการถ่าย ควรถ่ายจากระดับสายตา เพื่อให้แสดงจากสถานที่เกิดเหตุได้ตามมุมมองปกติ

9) การวาดที่เกิดเหตุ

คือ การแสดงสถานที่เกิดเหตุบ่งบอกถึงการกระจายของเงื่อนงำหลักฐาน ในสถานที่เกิดเหตุ ซึ่งการวาดที่เกิดเหตุจะให้เห็นมุมมองของพยานหลักฐาน ลักษณะของ อาชญากรรม และวิธีการดำเนินการก่ออาชญากรรม ภาพที่เกิดเหตุควรจะเรียบง่าย เข้าใจง่าย สอดคล้องส่งเสริมกับการบันทึกภาพ

10) อุปกรณ์พื้นฐานในการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ

อุปกรณ์พื้นฐานในการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ ได้แก่ ชุดตรวจสอบสถานที่เกิด เหตุ ชุดป้องกันสถานที่เกิดเหตุ กล้องบันทึกภาพนิ่งภาพเคลื่อนไหว แหล่งกำเนิดแสงทาง นิติวิทยาศาสตร์ ไฟส่องสว่าง ชุดเอกสาร ชุดเครื่องหมาย หน้ากากป้องกันแก๊สพิษ ชุดตรวจวัตถุ ระเบิดชุดตรวจหาสารเสพติด ชุดเก็บกระสุนปืน ชุดตรวจน้ำเชื้อ ชุดตรวจเลือด เครื่องมือเก็บ หลักฐานดิจิทัล ชุดตรวจสอบการวางเพลิง แล็บที่อป และชุดพิมพ์ลายนิ้วมือ

11) การจัดทำเอกสารของสถานที่เกิดเหตุ

จุดประสงค์ในการจัดทำเอกสารสถานที่เกิดเหตุ คือ เพื่อจดบันทึกตำแหน่งของ หลักฐานที่มีอยู่ หรือน่าจะมีอยู่ เพื่อจะได้เตรียมจัดทำกรบันทึกการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ จะต้องทำอย่างระมัดระวัง ต้องมีการสังเกตและบันทึกทั้งสภาพที่เกิดเหตุ รายละเอียดของแสงสว่าง (การเปิด/ปิด) กลิ่น สภาพอากาศ อุณหภูมิ การเคลื่อนไหวของฟอร์นิเจอร์ หรือสิ่งรบกวนอื่น ๆ การพยายามช่วยชีวิต เงื่อนไขที่จะสนับสนุนการหักล้างการฆ่าตัวตาย การเคลื่อนที่กลับไปกลับมา ของหลักฐานต่าง ๆ ร่องรอยเท้าที่อาจจะหายไปการถ่ายภาพ และภาพเคลื่อนไหวจะใช้ได้ดีในการ จัดทำเอกสารเกี่ยวกับสภาพสถานที่เกิดเหตุ (Harendra Nath Singh, 2021)

การสืบสวนสถานที่เกิดเหตุเป็นส่วนสำคัญอย่างยิ่งของการเริ่มการสืบสวน สอบสวนเป็นจุดรวบรวมของพยานหลักฐานต่าง ๆ ทั้งวิทยาศาสตร์ พฤติการณ์ หลักฐานทาง กายภาพ รวมถึงวัตถุพยานทั้งหมดที่อาจจะพิสูจน์ความผิด หรือความบริสุทธิ์ของอาชญากร หรือ สามารถพิสูจน์ว่ามีการก่ออาชญากรรมเกิดขึ้นจริงหรือไม่ หากมีพยานหลักฐานก็จะสามารถ เชื่อมโยงอาชญากรรมกับผู้กระทำผิดหรือเหยื่อ นิติวิทยาศาสตร์เริ่มต้นจากสถานที่เกิดเหตุ

ผู้เผชิญเหตุต้องตรวจสอบระบุหลักฐาน และเก็บรักษาได้อย่างเหมาะสม หน้าที่หลักของเจ้าหน้าที่เผชิญเหตุคนแรก คือ รักษาที่เกิดเหตุ เมื่อรักษาที่เกิดเหตุแล้วก็จะเริ่มการสืบสวน จะเริ่มทำการบันทึกภาพที่เกิดเหตุ ร่องภาพ และจดบันทึกสภาพที่เกิดเหตุ ก่อนดำเนินการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ เพื่อหาหลักฐาน ผู้ตรวจสอบ ควรดำเนินการตรวจสอบที่เกิดเหตุเบื้องต้น เนื่องจากผู้กระทำ ความผิดทิ้งไว้ การค้นหาหลักฐานต่าง ๆ ในสถานที่เกิดเหตุต้องมีความละเอียด รอบคอบ และเป็นระบบ โดยทั่วไปแล้วการค้นหาที่เกิดเหตุจะเป็นรูปแบบใดขึ้นอยู่กับสถานที่เกิดเหตุ จากนั้นการ เก็บรวบรวมต้องมีกรบรรจุหีบห่อที่เหมาะสมกับพยานหลักฐาน ป้องกันความเสียหายที่เกิดจากการ สัมผัส ป้องกันการปนเปื้อน มีการควบคุมห่วงโซ่ของพยานหลักฐาน ระบุตำแหน่งที่เก็บ พยานหลักฐาน ผู้เก็บ และในการส่งมอบหรือโอนต้องมีการระบุผู้รับ การเก็บหลักฐานไม่เหมาะสม ไม่ถูกวิธีก็จะส่งผลให้ลดคุณค่าของพยานหลักฐานในชั้นพิจารณาคดี (National Forensic Science Technology Center [NFSTC], 2013)

ดังนั้น การตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุจำเป็นต้องมีการประสานการทำงานร่วมกันกับหลายบุคคล หลายหน่วยงานเจ้าหน้าที่ที่เข้าเผชิญเหตุคนแรกไม่ใช่เจ้าหน้าที่นิติวิทยาศาสตร์ แต่อาจจะเป็น เจ้าหน้าที่กู้ภัย เจ้าหน้าที่อาสาจากมูลนิธิต่างๆ ควรต้องมีความรู้ในการรักษาสถานที่เกิดเหตุป้องกันไม่ให้ผู้ใดหรือสิ่งใดเข้าไปยุ่งเหยิงกับพยานหลักฐาน ซึ่งจะส่งผลให้พยานหลักฐานปนเปื้อนและ ขาดความน่าเชื่อถือ

2.2 ทฤษฎีการบูรณาการ (Collaboration Theory)

2.2.1 การบูรณาการ

คำว่า “บูรณาการ” (Collaboration) แปลว่า การรวมสิ่งต่าง ๆ ไว้ด้วยกัน เพื่อให้เกิด การเชื่อมโยงอย่างใกล้ชิด หรือทำให้เป็นส่วนหนึ่งของแนวคิดหรือระบบ (Collins Corbulid English Language Dictionary, 1990)

คำว่า “บูรณาการ” เกี่ยวข้องกับหลายมิติ คือ ปัจเจกบุคคล เทคโนโลยี องค์การ ระหว่างบุคคลและสารสนเทศ โดยที่แนวคิดหลักของการบูรณาการ คือ เชื่อมโยง (Connection) และ ความสอดคล้องกัน (Alignment) (Barkley, 2006)

ทฤษฎีการบูรณาการ (Theory of collaboration) นั้นมีความหมายครอบคลุมถึงแนวทางการทำงานร่วมกัน โดยไม่มีโครงสร้างระหว่างผู้นำกับลูกน้อง ผู้บังคับบัญชากับผู้ใต้บังคับบัญชา ซึ่งแตกต่างจากทฤษฎีผู้นำ ที่มุ่งเน้นสายการบังคับบัญชาที่มีโครงสร้างความสัมพันธ์เป็นแบบแนวดิ่ง ตรงกันข้ามกับการบูรณาการ คือ การทำงานร่วมกันไม่มีโครงสร้างการใช้อำนาจบังคับบัญชาแบบแนวดิ่ง พื้นฐานของการบูรณาการ คือ การทำงานร่วมกัน โดยไม่มี การบังคับบัญชา แต่มีจุดประสงค์ที่ชัดเจนในการบรรลุเป้าหมายร่วมกัน (Creswell, 2007, 2013)

การบูรณาการ คือ การมีส่วนร่วมร่วมกันของผู้เข้าร่วมในความพยายามที่จะประสานกันเพื่อแก้ปัญหาาร่วมกัน ปฏิสัมพันธ์ในการทำงานร่วมกันจะมีลักษณะเฉพาะ คือ มีเป้าหมายร่วมกัน มีการแบ่งความสมดุลของการทำงาน มีการแลกเปลี่ยนข้อมูล มีการฟังพากัน และกัน (Emily, 2011)

ความแตกต่างระหว่างการทำงานระหว่างภาวะผู้นำกับการบูรณาการ โดยในองค์กรต่าง ๆ จะมีการจัดลำดับ จัดตำแหน่งความรับผิดชอบงานตามระดับการบังคับบัญชา ซึ่งโครงสร้างแบบผู้นำนี้ มีการใช้อำนาจไปตามแนวดิ่งตามการบังคับบัญชาหรือความรับผิดชอบ การจัดการแบบนี้มักจะมี ความซับซ้อนในระบบ เช่น ผู้ที่อยู่ในระดับกลางจะเป็นได้ทั้งผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชา หรือเป็นทั้งหัวหน้าและลูกน้อง พฤติกรรมของผู้จัดการ เป็นทั้งผู้นำและผู้ตาม โครงสร้างการจัดการแบบภาวะผู้นำนั้นมัก จะมุ่งเน้น ไปยังผู้นำหรือหัวหน้าเพียงอย่างเดียว ไม่ได้มุ่งเน้นไปยังผู้ตามหรือลูกน้อง จะเห็นได้ว่าการจัดการแบบภาวะผู้นำจะให้อำนาจกับผู้นำ ผู้นำต้องคิดหาทุกวิถีทางต่าง ๆ ให้ผู้ตามได้ทำตาม เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของงาน แต่ผู้ตามจะไม่ได้แสดงศักยภาพ หรือความสามารถที่แท้จริงออกมาหรือแสดงได้ไม่เต็มที่ เพื่อให้งานสำเร็จจะต้องมีการตกลงเรื่องผลประโยชน์ หรือสิ่งที่จะได้รับเพื่อเป็นแรงกระตุ้นในการทำงานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ ซึ่งการบูรณาการนั้นจะเป็นการทำงานร่วมกันโดยอำนวยความสะดวกซึ่งกันและกัน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกัน ทำให้เกิดความร่วมมือ การแสดงความคิดเห็น การเคารพซึ่งกันและกัน แตกต่างจากการจัดการแบบภาวะผู้นำ ซึ่งจะมีพฤติกรรมในการสั่งการ ทำให้เกิดการนิทา การสื่อสารที่แคบ โครงสร้างการทำงานจึงเหมาะสมกว่าในการให้การยอมรับกัน มากกว่าการทำงานแบบหัวหน้าและลูกน้อง (Uhl-Bien & Ospina, 2014)

แนวคิดของการบูรณาการจะอ้างอิงกับทฤษฎีระบบ (Systems Theory) ซึ่งว่าด้วยระบบที่ประกอบด้วยส่วนย่อยต่าง ๆ ที่ทำงานด้วยกัน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกัน เมื่อระบบ

ได้รับการกำหนดแล้ว การวิเคราะห์หน้าที่เพื่อจะแบ่งระบบทั้งหมดเป็นส่วนย่อย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจะทำความเข้าใจ สร้างและจัดการกับระบบการบูรณาการโดยนำส่วนย่อย ๆ กลับมารวมใหม่อีกครั้ง เพื่อสร้างให้เกิดตัวแบบของผลการดำเนินงานที่มีความสอดคล้องกัน (Alignment) (Barkley, 2006)

การบูรณาการ หมายถึง การทำให้หน่วยย่อย ๆ ทั้งหลายที่มีความสัมพันธ์แบบอาศัยซึ่งกันและกัน เข้ามาร่วมทำหน้าที่ประสานกลมกลืนเป็นองค์รวมหนึ่งเดียว ที่มีความครบถ้วนสมบูรณ์ในตัว การบูรณาการนั้นจะเอาหน่วยย่อยหน่วยหนึ่งมารวมเข้าในองค์รวมที่มีหน่วยย่อยอื่นอยู่แล้วก็ได้หรือจะเอาหน่วยย่อยทั้งหลายที่ต่างแยกๆ กันอยู่มารวมเข้าด้วยกันเป็นองค์รวมก็ได้ซึ่งเรียกว่า “บูรณาการ” ทั้งสิ้น แต่ข้อสำคัญจะต้องมีตัวยื่นที่เป็นหลักอยู่ 3 ประการ เกี่ยวกับการบูรณาการ ดังนี้

- 1) มีหน่วยย่อยองค์ประกอบ ชิ้นส่วน อวัยวะหรือชิ้น ระดับ แ่ง ด้านที่จะเอามาประมวลเข้าด้วยกัน อันนี้เป็นสิ่งที่จะเอามาประมวลเข้าด้วยกัน คือ สิ่งย่อย ส่วนย่อย
- 2) หน่วยย่อยเป็นต้นนั้น มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงอาศัยซึ่งกันและกัน อันนี้อาจจะเลยไปถึงลักษณะที่ว่ายึดหยุ่นปรับตัวได้มีความเคลื่อนไหวตลอดเวลาด้วย
- 3) เมื่อรวมเข้าด้วยกันแล้วก็จะเกิดความครบถ้วนเต็มบริบูรณ์ โดยมีความประสานกลมกลืนเกิดภาวะได้ที่พอดีหรือสมดุล พอได้ที่หรือพอดีสมดุลแล้วองค์รวมนั้นก็มีชีวิตชีวา ดำรงอยู่และดำเนินไปด้วยดีอันเป็นภาวะของบูรณาการ

ดังนั้น หากครบ 3 ประการนี้ก็จะเป็นบูรณาการ เป็นตัวยื่นที่จำเป็นตามสภาวะส่วนในทางปฏิบัติจะมีหลักและกระบวนการวิธีอย่างไร ก็พิจารณาว่ากันอีกส่วนหนึ่ง แต่สิ่งที่จะต้องเน้นคือ ความพอดีหรือได้ที่หรือสมดุล ซึ่งเป็นภาวะที่ต้องการของบูรณาการนั้น จะแสดงลักษณะออกมาให้เห็นเป็นข้อสำคัญได้ 2 อย่าง คือ เมื่อเป็นองค์รวมแล้ว องค์รวมนั้นมีชีวิตชีวาหรือดำเนินไปด้วยดี องค์รวมนั้นเกิดมีภาวะและคุณสมบัติของมันเอง ที่ต่างหากจากภาวะและคุณสมบัติขององค์ประกอบทั้งหลาย (Colbry, Hurwitz and Adair, 2014)

กล่าวโดยสรุปว่า ทฤษฎีการบูรณาการ (Collaboration Theory) คือ การศึกษาพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม โดยมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกัน รับฟังความเห็น แนวความคิด สร้างสรรค์งานร่วมกัน โดยมีวัตถุประสงค์ในการทำงานเดียวกัน เพื่อความสำเร็จ

ของงานและได้ผลลัพธ์ที่ดีกว่า การบูรณาการมีประโยชน์ในการจัดการดำเนินงาน และจะส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานการสร้างสรรค์งาน มีการสนับสนุนข้อมูล สนับสนุนการเรียนรู้ เกิดความรู้ใหม่ของผู้ที่เข้าร่วมการบูรณาการ

2.2.2 การบริหารแบบบูรณาการเพื่อการพัฒนา

เป็นแนวคิดที่มุ่งหวังที่จะนำระบบการบริหารเชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Management) มาใช้ในการบริหารงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของระบบงาน แนวคิดการจัดการเชิงบูรณาการในความหมายเกี่ยวกับการบูรณาการโครงการ คือ มีเจ้าภาพหลักในการดำเนินงาน มีการวางแผนการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงาน การบูรณาการเชิงหน้าที่ คือ มีการใช้ทรัพยากรงบประมาณและบุคลากรร่วมกันและการบูรณาการเชิงปฏิบัติการ คือ มีเป้าหมายการปฏิบัติงานร่วมกันและปฏิบัติงานร่วมกัน โดยมีหลักการสำคัญ ดังนี้

1) สร้างกระบวนการทำงานสำหรับการระดมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อร่วมกันกำหนดยุทธศาสตร์ (Strategic Formulation) เพื่อนำนโยบายของรัฐบาลไปปฏิบัติในระดับจังหวัดในลักษณะที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาข้อเท็จจริงของพื้นที่ ตลอดจนมีการสร้างระบบฐานข้อมูล เพื่อใช้ในการวิเคราะห์และติดตามผล

2) มีกระบวนการแปลงยุทธศาสตร์ดังกล่าวเป็นแผนยุทธศาสตร์ (Strategic Planning) ที่เป็นรูปธรรมที่สามารถบูรณาการงานหรืองบประมาณ ทั้งนี้เป็นส่วนหนึ่งของภาครัฐและส่วนที่เกิดจากความคิดริเริ่มของจังหวัดเข้าร่วมกันอย่างเป็นระบบ

3) สร้างระบบบริหารจัดการ เพื่อนำแผนยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติ (Strategic Implementation) โดยนำหลักบริหารสมัยใหม่มาประยุกต์ใช้ เช่น การทำงานเป็นทีม (Teamwork) การทำงานในลักษณะเครือข่ายความร่วมมือ (Networking) และแบบหุ้นส่วนการทำงาน

4) สร้างระบบติดตามประเมินผลการนำแผนยุทธศาสตร์ไปปฏิบัติ (Strategic Monitoring and Evaluation) ทั้งในรูปแบบของการรายงานผลของหน่วยปฏิบัติและการตรวจติดตามผลในพื้นที่ เพื่อรับทราบความก้าวหน้า ตลอดจนปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานได้อย่างต่อเนื่อง

2.3 การบูรณาการสืบสวนสอบสวนคดีอาชญากรรม (Collaborative Team Investigation in Crime Case Collaborative Team Investigation : CTI)

ปัจจุบันอาชญากรรมทางอาญา การกระทำความผิดมีความซับซ้อนมากขึ้น ทำให้ยากต่อการนำผู้กระทำความผิดมาลงโทษหรือเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การวางแผนในการทำงานจึงเป็นกุญแจสำคัญในการในกระบวนการยุติธรรม เพื่อนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษ ซึ่งการทำงานร่วมกันของหลายหน่วยงานมีจุดประสงค์ เพื่อให้เกิดความยุติธรรมทางอาญา แก้ปัญหาอาชญากรรม เพื่อความสงบสุขของประชาชนอย่างแท้จริง (Morris, 2006)

งานสืบสวนสอบสวนไม่สามารถทำได้ด้วยคนเดียวหรือองค์การเดียวจะต้องอาศัยการทำงานร่วมกัน เพื่อให้สามารถรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์เพื่อหาข้อเท็จจริงให้ได้ จึงต้องมีการบูรณาการร่วมกันระหว่างคนหรือหน่วยงานเพื่อประสิทธิภาพของการสืบสวนสอบสวน การบูรณาการจะสามารถวางแผน วางแนวทางในการสืบสวนสอบสวน จัดระเบียบ ตั้งแต่การบูรณาการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ จนจบกระบวนการยุติธรรม โดยใช้ทักษะความเชี่ยวชาญของแต่ละคนหรือหน่วยงานในการบูรณาการร่วมกัน หรืออาจเรียกว่า “ทีมบูรณาการงานสืบสวนสอบสวน (Collaborative Team Investigation)”

การทำงานร่วมกันเกิดขึ้นในทุก ๆ วันทั้งในชีวิตส่วนตัวและการทำงาน จะเห็นได้ว่าการบูรณาการ คือ การรวมคนหรือหน่วยงานที่มีทักษะแตกต่างกันมารวมตัวทำงาน วางแผน จัดระเบียบร่วมกัน เพื่อบรรลุเป้าหมายในส่วนของกระบวนการงานสืบสวนสอบสวน จะเห็นได้ว่าการสืบสวนสอบสวนนั้นใช้ทักษะที่หลากหลาย เพื่อคลี่คลายเหตุการณ์ หรืออธิบายเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น และทักษะหรือความถนัดของเจ้าหน้าที่แต่ละคนก็แตกต่างกัน ดังนั้นจึงต้องมีการรวมตัวกันเพื่อใช้ทักษะ ความสามารถ และทรัพยากรร่วมกัน เมื่อมีการบูรณาการร่วมกันจะนำความเชี่ยวชาญ ทักษะ ทรัพยากรของแต่ละคน หรือหน่วยงานมาช่วยกัน โดยแต่ละคนทำหน้าที่ที่ตนเองมีความเชี่ยวชาญ (Nabar, 2015)

การบูรณาการรวมถึงการสื่อสาร การให้ข้อมูลข่าวสารกับผู้บังคับบัญชา สื่อมวลชน การให้ข่าว แม้กระทั่งอัยการหรือศาลที่มักเห็นเป็นประจำ เช่น นักวิเคราะห์ นักออกแบบกราฟฟิก นักประชาสัมพันธ์ ที่เชี่ยวชาญการนำเสนอข้อมูลในลักษณะที่เรียบง่าย เข้าใจได้ หรือช่างภาพที่

สามารถที่จะสื่อสารกับนักข่าว ทำให้การบูรณาการร่วมกันนั้น เริ่มตั้งแต่การตรวจสอบข้อเท็จจริง ตรวจสอบความถูกต้อง จนถึงขั้นตอนการเผยแพร่และสร้างความรับรู้ให้กับประชาชนที่ให้ความสนใจ

การบูรณาการงานสืบสวน จะช่วยให้การทำงานเป็นไปอย่างเป็นระเบียบ และเป็นไปตามแนวทางที่ทีมบูรณาการ ได้วางแผนกำหนดไว้ ซึ่งการบูรณาการงานสืบสวน ไม่ได้มีผู้รับผิดชอบ แต่เพียงผู้เดียว แต่เมื่อมีการบูรณาการกันจะทำให้เกิดความรับผิดชอบร่วมกัน ซึ่งทำให้มีอัตราในการสืบสวนสอบสวนประสบความสำเร็จสูง ดังนั้นการรักษาความเท่าเทียมในการทำงานร่วมกัน จึงเป็นสิ่งสำคัญแม้ว่าบุคคลที่เข้าร่วมบูรณาการจะมีตำแหน่งหน้าที่ระดับใด หรือ ไม่มีก็แล้วแต่ ต้องให้ความสำคัญอย่างเท่าเทียม เช่น การสืบสวนจำเป็นต้องอาศัยบุคคลที่มีความชำนาญในพื้นที่ ก็ต้องปฏิบัติเสมือนเป็นผู้ร่วมงานอย่างเท่าเทียม ในบางครั้งเมื่อเกิดเหตุมักจะรีบออกไปตรวจที่เกิดเหตุ จนทำให้ไม่ได้วางแผน ซึ่งอาจจะทำการตรวจที่เกิดเหตุครบรอบขาดข้อเท็จจริง หรือบริบทที่สำคัญได้

การบูรณาการงานสืบสวนนั้น เมื่อมีการบูรณาการกันจะทำให้เปิดมุมมองได้กว้าง หลากหลายมากขึ้น เพราะการนำเสนอของผู้เชี่ยวชาญที่แตกต่างกัน จะได้ข้อมูลทำให้สร้างความสัมพันธ์หรือข้อมูลในมุมมองที่แตกต่างออกไป เพราะความเชี่ยวชาญเพียงด้านใดด้านหนึ่ง อาจจะทำให้มองข้ามประเด็นที่สำคัญที่จะต้องอาศัยความชำนาญอื่น ๆ มาอธิบายได้

ความหลากหลายของทีมบูรณาการจะทำให้เข้าถึงข้อมูล และได้รับข้อมูลที่เป็นจริงมากกว่า ยกตัวอย่างเช่น ทีมบูรณาการเข้าตรวจสอบผู้หญิงที่ประสบเหตุการณ์ความรุนแรงทางเพศ การที่ทีมบูรณาการมีความหลากหลาย เช่น ในทีมมีผู้หญิงด้วยกัน มีนักจิตวิทยา จะสามารถสื่อสารกับผู้หญิงที่อ่อนไหวได้ง่ายกว่าผู้อื่นและจะเข้าใจผู้ให้ข้อมูลได้อย่างลึกซึ้งมากขึ้น การผสมผสานของวัฒนธรรม ทักษะ ความเชี่ยวชาญในการทำงานจะนำมุมมองใหม่ ๆ มาสู่การสืบสวน

การบูรณาการสืบสวนสอบสวน (Collaborative Team Investigation In Crime Case Collaborative Team Investigation : CTD) เป็นแนวทางแก้ไขปัญหาและหาตัวผู้กระทำความผิดเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมทางอาญา โดยมีการทำงานเป็นทีมร่วมกัน เพื่อรวบรวมและวิเคราะห์ หลักฐานและข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับคดี หลายทฤษฎีที่ได้รับการนำมาใช้เพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของ การบูรณาการสืบสวนสอบสวน โดยทฤษฎีการทำงานเป็นทีม (The Team Cohesion Theory)

เสนอว่า ในการบูรณาการต้องมีการทำงานเป็นทีม มีการทำงานร่วมกันทำงาน การตัดสินใจในระหว่างสมาชิกในทีม เพื่อการแก้ไขปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ทฤษฎีความเชี่ยวชาญด้านทรัพยากร (The Resource Specialization Theory) เสนอว่าความเชี่ยวชาญ ความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ เฉพาะทางจะช่วยให้สามารถแก้ไขปัญหาการสืบสวนสอบสวนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ทฤษฎีการแบ่งปันความรู้ (The Knowledge-Sharing Theory) เสนอว่าการแบ่งปันข้อมูล และความรู้ ระหว่างสมาชิกในทีมสามารถแก้ไขปัญหาของทีมได้ ทฤษฎีการแก้ไขปัญหาในทีม (The Team Problem-Solving Theory Suggests) เสนอว่าการบูรณาการสามารถช่วยให้สมาชิกในทีมสามารถจัดการแก้ไขกับเหตุการณ์หรือกรณีที่มีความซับซ้อนได้ โดยการแยกย่อยออกเป็นส่วน ๆ ที่ทำให้สามารถจัดการปัญหาได้ง่ายขึ้น

การสร้างทีมบูรณาการงานสืบสวนที่มีประสิทธิภาพ ต้องคำนึงถึงโครงสร้างที่ต้องการ และมองหาทักษะที่ช่วยสนับสนุนการสืบสวนสอบสวน แหล่งข้อมูล และทรัพยากร หรืออาจจะหาผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านได้ (Ankita, 2021) การบูรณาการงานสืบสวนสอบสวนมีทฤษฎีที่นำมาใช้บูรณาการงานสอบสวนได้หลายทฤษฎี เพื่อให้ทีมบูรณาการงานสอบสวนบรรลุเป้าหมาย หรือสามารถคลี่คลายคดีไปจนถึงขั้นพิจารณาคดี พร้อมกับสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชนได้ จึงได้มีทฤษฎีที่ส่งผลให้บรรลุเป้าหมายได้ ดังนี้

1) ทฤษฎีการทำงานร่วมกันเป็นทีม (The Team Cohesion Theory)

ความสามัคคี เป็นสิ่งที่เพิ่มประสิทธิภาพของทีม แต่หากว่าแนวคิดนี้จะไม่สามารถ มีประสิทธิภาพได้หากแนวคิดในการทำงานร่วมกัน มีเป้าหมายจุดประสงค์ที่ไม่สอดคล้องกัน จะพบว่าประสิทธิภาพในการทำงานร่วมกันจะแตกต่างกันไปตามระดับความใกล้ชิด ความสัมพันธ์ ความภาคภูมิใจในการทำงานร่วมกัน จากการศึกษาพบว่าประสิทธิภาพของการทำงานเป็นทีมขึ้นขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ในการทำงานร่วมกัน ความสอดคล้องกันจึงได้มีการศึกษาของนักวิทยาศาสตร์เกิดเป็นนวัตกรรม โครงสร้างในการทำงานเป็นทีม ในการทำงานร่วมกันเป็นทีมแบบดั้งเดิมกับแบบสมัยใหม่ แตกต่างกันขึ้นอยู่กับ 3 องค์ประกอบคือ 1) Dynamic Composition 2) Technology and Distance และ 3) Empowering and Delaying โครงสร้างทีมแบบดั้งเดิม คือ มีโครงสร้างและสมาชิกที่แน่นอนชัดเจน มีความสัมพันธ์แบบเผชิญหน้า มีหัวหน้าทีมชัดเจน ในทางกลับกันการทำงานร่วมกันแบบสมัยใหม่ไม่ได้กำหนดหัวหน้าทีม สมาชิก หรือหน้าที่อย่างตายตัว มีการสื่อสารหลายแนวทาง มีการตัดสินใจร่วมกัน Benishek and Lazzara (2019)

ได้อธิบายถึง “ยุคใหม่” ของทีมและอธิบายว่าลักษณะต่าง ๆ ของทีมกำลังเปลี่ยนแปลงไปกลายเป็น การพึ่งพากันและกัน มีเป้าหมายร่วมกัน มีการรับฟังความเห็นกัน สามารถเปลี่ยนวิธีการทำงานของ ทีมได้ตลอดตามความเหมาะสม ซึ่งจากการศึกษาพบว่าการทำงานร่วมกันแบบสมัยใหม่มี ประสิทธิภาพในการทำงานร่วมกันมากกว่าการทำงานร่วมกันแบบสมัยเก่า เพราะความสัมพันธ์ใน การทำงานร่วมกันส่งผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานเป็นอย่างมาก (Rebecca, 2021)

Matthew (2021) กล่าวว่าการทำงานร่วมกันแบบสมัยใหม่มีการรวมกลุ่มเป็นแบบ โครงสร้างหลายมิติ ความตั้งใจในการรวมกลุ่ม ความรู้สึกการมีส่วนร่วม ส่งผลต่อความเหนียว แน่นของโครงสร้างการรวมกลุ่ม บุคคลจะสังเกตแนวคิดของสมาชิกในกลุ่ม เพื่อตัดสินใจเกี่ยวกับ กลุ่มและจะประเมินผลว่าตนจะเข้าเป็นสมาชิกหรือส่วนหนึ่งในกลุ่มหรือไม่ ความรู้สึกถึงการ ยอมรับและปฏิสัมพันธ์กับกลุ่มเป้าหมายและวัตถุประสงค์ตรงกับตนเองหรือไม่ ซึ่งทั้งหมดจะส่งผล ต่อประสิทธิภาพการทำงาน การศึกษาพบว่าลักษณะทางสังคมของกลุ่มจะเปลี่ยนแปลงไปเมื่อเวลา ผ่านไป การรวมกลุ่มจะไม่ได้รับการตอบสนองหากความต้องการของสมาชิกในกลุ่มเปลี่ยนแปลง ไป และสมาชิกก็จะแสวงหากลุ่มใหม่ เพื่อตอบสนองความต้องการของตนเอง เช่นเดียวกัน หากสมาชิกในกลุ่มยังมีการตอบสนองความต้องการของกลุ่ม ก็จะทำให้ความสามัคคีของกลุ่ม เพิ่มขึ้นเมื่อเวลาผ่านไป ดังนั้นการทำงานร่วมกันเป็นทีมจึงมีความสำคัญเพื่อประสิทธิภาพ ของทีม

ทฤษฎีการทำงานร่วมกันเป็นทีมจึงเป็นแนวทางในการบูรณาการการทำงาน ซึ่งเป็นแนวทางที่สามารถใช้ในการทำงานเป็นทีมในการสืบสวนสอบสวนคดีสำคัญต่าง ๆ ให้มี ประสิทธิภาพ มีการทำงานร่วมกันของเจ้าหน้าที่ โดยเจ้าหน้าที่แต่ละคนแต่ละส่วนมีความรู้สึกเป็น ส่วนหนึ่งของทีม ร่วมกันตัดสินใจมีการทำงานร่วมกันอย่างเหนียวแน่น แบ่งปันข้อมูล ระดม ความคิด และหาทางออกที่สร้างสรรค์ กับปัญหาที่ซับซ้อนได้ดียิ่งขึ้น ปัจจัยดังกล่าวจะนำไปสู่ การสืบสวนสอบสวนที่มีประสิทธิภาพประสิทธิผลมากขึ้น ผ่านกระบวนการสื่อสาร ความเคารพ ซ้ำกันและกัน และจุดมุ่งหมายเดียวกันของสมาชิกในทีมในบริบทของ Collaborative Team Investigation (CTI) เกี่ยวข้องกับเจ้าหน้าที่ที่ทำงานร่วมกันเพื่อรวบรวมและวิเคราะห์หลักฐาน โดยใช้ทักษะความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์เฉพาะของสมาชิกในทีมแต่ละคน ซึ่งนำไปสู่ความ เข้าใจที่ครอบคลุมด้วยการทำงานเป็นทีมที่เหนียวแน่น สามารถไขคดีที่มีความซับซ้อนได้อย่างมี ประสิทธิภาพ และนำผู้กระทำความผิดเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม

2) ทฤษฎีความเชี่ยวชาญด้านทรัพยากร (The Resource Specialization Theory)

ทฤษฎีความเชี่ยวชาญด้านทรัพยากรเป็นทฤษฎีที่เสนอว่า การบูรณาการสืบสวนสอบสวน (CTI) นั้นมีประสิทธิภาพเนื่องจากได้ร่วมกันทำงานคลี่คลายอาชญากรรมโดยใช้ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน โดยผู้เชี่ยวชาญมีความรู้ความสามารถแต่ละด้านทำงานร่วมกันนำไปสู่การสืบสวนสอบสวน ที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น เนื่องจากผู้เชี่ยวชาญมีความรู้ลึกซึ้งในแนวทาง สาขาของตนเองที่เกี่ยวข้อง มีเครื่องมือ เทคนิค และกระบวนการที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสามารถช่วยรวบรวมวิเคราะห์พยานหลักฐานหรือสิ่งที่เกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพ ยกตัวอย่างเช่นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจวิเคราะห์ทางนิติวิทยาศาสตร์ มีความรู้ความสามารถในการวิเคราะห์พยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ เช่น DNA เลือด ลายนิ้วมือ ได้อย่างรวดเร็ว หรือในทำนองเดียวกัน ผู้ตรวจสอบที่เชี่ยวชาญด้านอาชญากรรมทางการเงิน ก็มีความเชี่ยวชาญในเรื่องของบัญชีเส้นทางการเงิน ธุรกรรมทางการเงินที่เกี่ยวข้องกับคดี จะเห็นได้ว่าความเชี่ยวชาญด้านทรัพยากร มีประสิทธิภาพ ให้สามารถมุ่งเน้นในการไขคดีอาชญากรรม โดยไม่จำเป็นว่าบุคคลหนึ่งจะต้องมีความเชี่ยวชาญในหลาย ๆ ด้าน แต่สามารถอาศัยความเชี่ยวชาญแต่ละด้านของหลาย ๆ คนมาทำงานร่วมกันใช้ทักษะความรู้ของแต่ละคนนำไปสู่การสืบสวนสอบสวนที่มีประสิทธิภาพได้

3) ทฤษฎีการแบ่งปันความรู้ (The Knowledge-Sharing Theory)

ทฤษฎีการแบ่งปันความรู้ เสนอว่า การบูรณาการงานสืบสวนสอบสวน (CTI) นั้นมีประสิทธิภาพ เพราะมีการส่งเสริมการแบ่งปันข้อมูลและความรู้ระหว่างผู้สืบสวน และเจ้าหน้าที่ทุกคนทำให้สามารถนำไปสู่ความเข้าใจที่ครอบคลุมมากขึ้นเกี่ยวกับคดี ตามทฤษฎีเมื่อมีการแบ่งปันข้อมูลแบ่งปันความรู้ซึ่งกันและกัน ก็จะสามารถสร้างความแข็งแกร่งและเติมเต็มความไม่รู้ของทีม เกิดความเข้าใจในแนวทางเดียวกัน นำไปสู่ความเข้าใจในคดีที่สมบูรณ์ สามารถแก้ปัญหาคดีที่ซับซ้อนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น สามารถนำผู้กระทำความผิดเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมได้ การแบ่งปันข้อมูล ความรู้ ที่สามารถเติมเต็มให้กับเจ้าหน้าที่ได้ทั้งทีมสามารถระบุและวิเคราะห์ร่วมกันได้ จึงเป็นแนวทางที่มีประสิทธิภาพในการบูรณาการทีมสืบสวนสอบสวน

4) ทฤษฎีการแก้ปัญหาเป็นทีม (The Team Problem-Solving Theory)

ทีมเป็นกลุ่มบุคคลที่มีลักษณะเฉพาะและมีความเกี่ยวข้องต่อกัน เพื่อร่วมกันทำงานให้บรรลุเป้าหมาย เน้นการแบ่งงานตามหน้าที่รับผิดชอบและความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน แต่แนวคิดในการทำงานนั้นมีจุดประสงค์เดียวกัน คือ เพื่อแก้ปัญหาในการทำงาน สร้างสรรค์นวัตกรรมตลอดจนพัฒนาคุณภาพของผลผลิตและบริการ เป็นการประสานความสัมพันธ์ความสามารถที่แตกต่างของบุคคลหลาย ๆ ฝ่าย มีส่วนร่วมในกระบวนการทำงาน นำไปสู่การแก้ปัญหาและประสิทธิภาพของผลงาน ทีมแก้ปัญหา Problem-solving Team จึงหมายถึง ทีมที่ประกอบด้วยสมาชิกมาทำงานร่วมกัน เพื่อหาแนวทางแก้ปัญหาหรือวิธีการที่จะปรับปรุงคุณภาพของผลผลิตและสภาพแวดล้อมในการทำงาน ทีมแก้ปัญหาไม่ได้มีจุดมุ่งหมายในการเปลี่ยนแปลงกระบวนการ โครงสร้างขององค์กรหรือบทบาทของผู้บริหาร แต่มีจุดประสงค์ เพื่อแก้ไขปัญหาด้วยความรับผิดชอบตามที่ผู้บริหารมอบหมาย ทีมแก้ปัญหาสามารถช่วยลดต้นทุนการผลิตและการปรับปรุงคุณภาพของผลผลิตให้ดีขึ้น แต่มีข้อจำกัดเกี่ยวกับอำนาจการตัดสินใจ

Scott and McMurry (2006) กล่าวว่า การทำงานเป็นทีม เพื่อแก้ปัญหาที่ซับซ้อนนั้น จะประสบกับความขัดแย้งในทีมที่เกิดขึ้นกับสมาชิกในทีม ซึ่งปัญหาความขัดแย้งจะส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพความสำเร็จในการแก้ปัญหาลดลง Kirton (2006) พบว่าทุกทีมประสบกับความขัดแย้งในระดับหนึ่งมากน้อยต่างกัน แต่ความขัดแย้งที่มากขึ้นจะเกิดขึ้นกับทีมที่มีความแตกต่างอย่างมากในตัวตน การจัดการกับปัญหา การทำความเข้าใจวิธีการแก้ปัญหาจะช่วยให้จัดการกับความขัดแย้งในทีมได้และจะส่งผลไปยังสภาพแวดล้อมในทีม และพบว่าการทำงานเป็นทีมจะทำงานได้ดีเมื่อแนวทางการแก้ปัญหาของสมาชิกในทีม มีแนวทางการแก้ปัญหาไปในทิศทางเดียวกัน และจะสามารถดึงความสามารถของตนเองออกมาได้ดี Aritzeta, Ayestaran and Swailes (2005) พบว่าทีมแก้ปัญหาจะมีความแตกต่างและความขัดแย้งอย่างมากในปัญหาส่วนตัวของสมาชิกในทีม และจะส่งผลกับความสัมพันธ์ของทีม ซึ่งต้องหาแนวทางการแก้ไขปัญหาคือความสัมพันธ์ในทีมเฉพาะจุด ซึ่งอาจจะเป็นแนวทางการแก้ปัญหาที่เป็นนามธรรมที่จะส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพของทีม

Kirton (2006) กล่าวว่า ทีมที่มีสมาชิกที่คล้ายกันจะมีการปรับตัวมากกว่า โดยแนวทางการปฏิบัติของทีมที่มีลักษณะคล้ายกันจะมีการทำงานกัน โดยมีการเสนอแนวคิดแนวทางการแก้ไข จากนั้นก็จะปรึกษาหาแนวทางแก้ไขปัญหากันอย่างเป็นระบบและขั้นตอนพร้อมมีการนำเสนอ และสรุปจากนั้นจะเริ่มแก้ปัญหา ส่วนทีมที่สมาชิกในทีมที่มีความแตกต่างกันอย่าง

มาก มักจะเริ่มค้นแก้ปัญหาโดยการถกเถียงกันว่าจะแก้ปัญหายังไง ซึ่งความแตกต่างนั้นอาจเป็นปัญหาที่ทำให้สมาชิกในทีมบางคนหงุดหงิดความสัมพันธ์ลดลง ซึ่งแนวทางการแก้ปัญหามักจะมีการถกเถียงขัดแย้งกันในทีม สมาชิกบางคนไม่ได้ให้ความร่วมมือหรือเฉยเฉย

ทฤษฎีการแก้ปัญหเป็นทีม (The Team Problem-Solving Theory) เป็นทฤษฎีที่มีประสิทธิภาพสามารถจัดการกับปัญหาที่มีความซับซ้อน โดยแยกปัญหาเป็นส่วนเล็ก ๆ แยกย่อยให้เล็กลงและสามารถจัดการได้มากขึ้น โดยแบ่งงานเป็นทีม ซึ่งทฤษฎีนี้เมื่อมีการจัดการปัญหาแบบบูรณาการร่วมกัน Collaborative Team Investigation (CTI) เจ้าหน้าที่ที่สามารถทำงานร่วมกัน โดยแบ่งงานและความรับผิดชอบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับคดีได้ ซึ่งจะช่วยให้กระบวนการสืบสวนสอบสวนมีความคล่องตัวและมีประสิทธิภาพอย่างมาก เช่น หากกำลังสืบสวนอาชญากรรมทางการเงินที่ซับซ้อน เจ้าหน้าที่อาจแบ่งงานในการวิเคราะห์บันทึกทางการเงิน สัมภาษณ์พยานและติดตามเบาะแส การแบ่งกรณีออกเป็นปัญหาเล็ก ๆ จะจัดการได้ดียิ่งขึ้น ทีมสามารถระบุและวิเคราะห์หลักฐานและข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับคดีได้ดียิ่งขึ้น มีประสิทธิภาพมากขึ้น และระบุเบาะแสผู้ต้องสงสัยที่เป็นไปได้

ทีมบูรณาการการสืบสวนสอบสวน Collaborative Team Investigation (CTI) คือวิธีการสืบสวนสอบสวนอาชญากรรม โดยนำผู้เชี่ยวชาญจากหลากหลายสาขามาทำงานร่วมกัน ลักษณะการประสานงานและการทำงานร่วมกัน ซึ่งอาจจะรวมถึงตัวแทนจากการบังคับใช้กฎหมาย นิติวิทยาศาสตร์ จิตวิทยา และสาขาอื่น ๆ กับลักษณะของอาชญากรรมและความจำเป็นในการสืบสวน รวมไปถึงเจ้าหน้าที่ที่เผชิญเหตุคนแรก พบว่าทีมบูรณาการการสืบสวนสอบสวน (CTI) มีประสิทธิภาพในการแก้ปัญหอาชญากรรมที่ซับซ้อน และสามารถช่วยให้แน่ใจว่าข้อมูลที่เกี่ยวข้องทั้งหมดถูกรวบรวมและวิเคราะห์ในลักษณะที่ละเอียดและครอบคลุม นอกจากนี้ยังสามารถช่วยปรับปรุงการสื่อสารและการประสานงานระหว่างผู้ตรวจสอบและเพิ่มประสิทธิภาพการสอบสวน โดยมีกลยุทธ์การทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพและมีจุดมุ่งหมายเดียวกันกำหนดบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบอย่างชัดเจน ทำให้สมาชิกในทีมรู้หน้าที่ตนเองรู้ว่าอะไรคือสิ่งที่สามารถทำได้ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายหรือการหาข้อเท็จจริง การจัดทีมบูรณาการต้องมีการสื่อสารที่เปิดเผยชัดเจน การใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ร่วมกัน ซึ่งต้องมีการจัดทีมอย่างรอบคอบทั้งทีมสืบสวน ทีมสอบสวน ผู้เชี่ยวชาญด้านนิติวิทยาศาสตร์ ผู้ให้เผยแพร่ข้อมูล เพื่อนำเสนอกับทีมสอบสวน ฝ่ายกฎหมายที่ดำเนินคดี เพื่อรวบรวมและวิเคราะห์หลักฐานต่าง ๆ เพื่อระบุพฤติกรรมอาชญากรรม

ดังนั้นการสืบสวนสอบสวนเป็นทีม จึงเป็นองค์ประกอบสำคัญของกระบวนการยุติธรรมทางอาญา และมีบทบาทสำคัญในการสร้างหลักประกันว่าจะได้รับความยุติธรรม

ดังนั้น การบูรณาการสืบสวนสอบสวนคดีอาชญากรรม Collaborative Team Investigation in Crime Case Collaborative Team Investigation (CTI) ต้องมีการทำงานร่วมกันอย่างเป็นทีม สมาชิกในทีมมีความเชี่ยวชาญ มีการแลกเปลี่ยนความรู้การทำงานระหว่างสมาชิกในทีม และสามารถแก้ไขปัญหาเป็นทีมต้องตระหนักในความขัดแย้งที่อาจจะเกิดขึ้นในทีม อันเป็นผลมาจากความแตกต่างกันในหลาย ๆ เรื่องภายในทีม ซึ่งจะสามารถส่งผลให้การบูรณาการร่วมกันนั้นสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.4 แนวคิดทฤษฎีอาชญาวิทยา

2.4.1 ทฤษฎีการควบคุมอาชญากรรม (The Crime Control Model)

การควบคุมอาชญากรรม (The Crime Control Model) ทฤษฎีนี้มีหลักว่า คดีอาญาทั้งหลาย ที่เข้ามาสู่กระบวนการยุติธรรมตามทฤษฎีนี้จะดำเนินตามขั้นตอนต่าง ๆ ที่กำหนดไว้อย่างสม่ำเสมอ ไม่หยุดชะงัก การสืบสวนก่อนทำการจับกุม การสืบสวนภายหลังการจับกุม การเตรียมคดีเพื่อฟ้องศาล การพิจารณาคดี การพิพากษาลงโทษผู้กระทำผิดและการปล่อยจำเลย ขั้นตอนต่าง ๆ จะดำเนินไปอย่างต่อเนื่องและเป็นการปฏิบัติประจำ ส่วนการกลั่นกรองคดีนั้นจะดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ ดังกล่าวตามลำดับ และวิธีที่ถือว่ามีประสิทธิภาพมากที่สุด ได้แก่ การวินิจฉัยคดีให้เสร็จสิ้นไปตั้งแต่ขั้นตอนต้นๆ ของกระบวนการยุติธรรม เช่น ผู้ต้องหาที่มีพยานหลักฐานอ่อนหรือพยานหลักฐานที่ไม่เพียงพอที่จะลงโทษได้ ในกรณีที่ผู้ต้องหาเป็นผู้บริสุทธิ์จะถูกกลั่นกรองออกไป ส่วนผู้ที่กระทำผิดก็จะถูกดำเนินคดีอย่างรวดเร็ว ทฤษฎีนี้เชื่อว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจและพนักงานอัยการสามารถวินิจฉัยความถูกต้องของขั้นตอนได้ จุดมุ่งหมายของทฤษฎีนี้ คือ ขั้นตอนในกระบวนการยุติธรรมจะต้องรวดเร็วและมีประสิทธิภาพและต้องยอมรับว่า การค้นหาข้อเท็จจริงในชั้นตำรวจและชั้นอัยการเพียงพอที่จะเชื่อถือได้ (ริสซูธซ์ พันธุ์ฤทธิ์, 2558, น.2-4)

ดังนั้น ตามทฤษฎีการควบคุมอาชญากรรม (The Crime Control Model) เป็นการควบคุมปราบปรามอาชญากรรมเป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่สำคัญที่สุดของกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ในการป้องกันยับยั้งไม่ให้เกิดเหตุอาชญากรรม การที่จะรักษาความสงบสุขของ

สังคมจะต้องมีการควบคุมอาชญากรรมอย่างเข้มข้น กระบวนการดำเนินการต้องรวดเร็ว ภารกิจที่จำเป็นในการจัดการกับผู้กระทำผิด คือ ภารกิจของตำรวจ ด้วยเหตุนี้การรับฟังพยานหลักฐานตามทฤษฎีการควบคุมอาชญากรรม จึงบัญญัติให้เจ้าพนักงานของรัฐมีอำนาจรวบรวมพยานหลักฐานอย่างกว้างขวาง

2.4.2 กระบวนการนิติธรรม (The Due Process Model)

กระบวนการนิติธรรม (The Due Process Model) ทฤษฎีนี้มีหลักในการที่จะมุ่งคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของบุคคลเป็นสำคัญ ดังนั้นอำนาจของเจ้าพนักงานและกระบวนการของรัฐจะต้องถูกควบคุม โดยการจำกัดอำนาจของรัฐเพราะไม่เชื่อว่าความคิดในเรื่องการควบคุมอาชญากรรมจะมีประสิทธิภาพอย่างแท้จริง โดยเฉพาะการค้นหาข้อเท็จจริง ซึ่งกระทำโดยเจ้าพนักงานตำรวจ และพนักงานอัยการ หรือฝ่ายปกครอง จะเชื่อได้เพียงใดเพราะวิธีปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ตำรวจและพนักงานอัยการเป็นการดำเนินการในที่รโหฐาน ซึ่งอาจใช้วิธีการหลอกลวง ชูเชิญและการสร้างพยานหลักฐานขึ้นมาใหม่ได้ จึงไม่เห็นด้วยกับการแสวงหาพยานหลักฐานอย่างไม่เป็นทางการของทฤษฎีควบคุมอาชญากรรม และต้องให้มีการพิจารณาคดีหรือไต่สวนข้อกล่าวหาอย่างเป็นทางการและเปิดเผยในศาลยุติธรรม ทั้งในปัญหาข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย ต่อหน้าองค์คณะผู้พิพากษาที่เป็นกลางไม่ลำเอียงเข้าฝ่ายใด

ทฤษฎีควบคุมอาชญากรรมเป็นแนวคิด ซึ่งมีหลักการคือ อำนาจรัฐเป็นใหญ่เหนือเสรีภาพของบุคคล ซึ่งแนวคิดนี้ได้ส่งผลมาถึงการรับฟังพยานหลักฐานในคดีอาญาด้วย กล่าวคือเจ้าพนักงานของรัฐสามารถแสวงหาพยานหลักฐานได้อย่างกว้างขวาง ส่วนทฤษฎีนิติธรรม เป็นการตอบโต้อำนาจของรัฐที่มากกระทบถึงสิทธิเสรีภาพของบุคคลโดยตรง การต่อสู้ของทฤษฎีทั้ง 2 ทฤษฎีนี้เกิดขึ้นและดำรงอยู่ แม้ในปัจจุบันโดยทฤษฎีหลักนิติธรรมค่อยๆ ขยายแทรกตัวเข้าไปสู่กฎหมายทั่วโลก จนไม่ปรากฏว่ามีกฎหมายประเทศใดบัญญัติหลักการตามรูปแบบควบคุมอาชญากรรมแต่เพียงรูปแบบเดียว นอกจากนี้ในประเทศที่เจริญแล้วเป็นส่วนใหญ่จะมีความโน้มเอียงไปทางทฤษฎีนิติธรรมมากกว่าทฤษฎีการควบคุมอาชญากรรม (ธีสุทธิ์ พันธุ์ฤทธิ์, 2558, น.5)

ดังนั้น ทฤษฎีการควบคุมอาชญากรรม (The Crime Control Model) เป็นแนวคิดทฤษฎีที่มุ่งเน้นในการระงับ ป้องกัน ปราบปรามอาชญากรรมเป็นหลักสำคัญ และส่งเสริม

ประสิทธิภาพในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาในการนำตัวผู้กระทำความผิดมารับโทษ โดยยึดหลักการในการเคารพสิทธิเสรีภาพความเป็นมนุษย์อย่างเท่าเทียมกัน

2.4.3 ทฤษฎีการบังคับใช้กฎหมาย (Law Enforcement Theory)

ประเสริฐ เมฆมณี (2517, น. 44-45) กล่าวว่า ทั่วโลกก้าวเข้าสู่ยุคปฏิวัติอุตสาหกรรมในศตวรรษที่ 19 ทำให้เกิดการย้ายถิ่นฐาน คือ คนจากชนบทอพยพเข้าสู่เมืองซึ่งเป็นแหล่งอุตสาหกรรม เพื่อหางานทำทำให้เมืองเหล่านั้นเติบโต มีประชากรอาศัยอยู่มากภายใต้สภาพการณ์ที่เมืองขยายตัวอย่างรวดเร็วโดยปราศจากการวางแผนนี้เอง ได้ก่อให้เกิดปัญหาสังคมในด้านต่างๆ ตามมา โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาอาชญากรรมในชุมชนเมือง ซึ่งได้ทวีปริมาณเพิ่มมากขึ้น สำหรับประเทศอังกฤษซึ่งเป็นประเทศผู้นำในการปฏิวัติอุตสาหกรรม ได้ตื่นตัวต่อการแก้ไขปัญหาอาชญากรรม รัฐสภาของประเทศอังกฤษ จึงได้ก่อตั้งระบบตำรวจยุคใหม่ ภายใต้การปกครองในระบอบประชาธิปไตยขึ้นระหว่าง ค.ศ.1822-1829 โดยมี Paul (n.d.) เป็นผู้ผลักดันและได้ก่อตั้งสำนักงานตำรวจแห่งชาตินครลอนดอนขึ้นใน ค.ศ.1829 โดย Paul (n.d.) ได้กำหนดหลักการตำรวจอาชีพไว้ 9 ประการ ดังนี้

- 1) การป้องกันปราบปรามเป็นภารกิจพื้นฐานของตำรวจ
- 2) ตำรวจต้องได้รับความเคารพนับถือและยกย่องจากประชาชนอย่างแท้จริง
- 3) การที่ประชาชนเคารพและปฏิบัติตามกฎหมาย เป็นการชักนำให้ประชาชนเคารพยำเกรงตำรวจ
- 4) การปฏิบัติหน้าที่เชิงบังคับขู่เข็ญของตำรวจจะเป็นผลให้ประชาชนสนับสนุนกิจการตำรวจลดน้อยลงเป็นสัดส่วน
- 5) ตำรวจจะต้องปฏิบัติหน้าที่ในการบังคับใช้กฎหมายด้วยความเที่ยงธรรม
- 6) ตำรวจพึงใช้กำลังอาวุธในกรณีที่จำเป็น สุดวิสัยซึ่งไม่อาจหลีกเลี่ยงได้แล้ว
- 7) ตำรวจและประชาชนเสมือนเป็นบุคคลเดียวกัน
- 8) ตำรวจเป็นตัวแทนของกฎหมาย

9) สังคมที่ปลอดจากอาชญากรรม และความยุ่งเหยิงย่อมเป็นสิ่งที่ทดสอบประสิทธิภาพการทำงานของตำรวจ

ประจักษ์ เปี่ยมสมบูรณ์ (2526, น.8) ได้อธิบายไว้ว่า Paul (n.d.) ได้รับการยกย่องในเวลาต่อมาว่า เป็น “บิดาของตำรวจยุคใหม่” ได้เน้นให้บุคลากรตำรวจภายใต้บังคับบัญชาได้ตระหนักว่าการป้องกันอาชญากรรม คือ งานหลักของตำรวจและมีความสำคัญยิ่งกว่าการสืบสวน สอบสวน การจับกุมและการลงโทษผู้กระทำผิด ทักษะของ Paul (n.d.) ได้กลายเป็นพื้นฐานของการก่อกำเนิด แนวทฤษฎีการบังคับใช้กฎหมายเพื่อป้องกันอาชญากรรมขึ้น ยุทธวิธีหลักของตำรวจในการป้องกันอาชญากรรมตามทฤษฎีการบังคับใช้กฎหมาย คือ การตรวจท้องที่ ซึ่งได้รับการขนานนามว่าเป็นกระดูกสันหลังของงานตำรวจ ย่อมมีผลในการยับยั้งผู้ที่มีแนวโน้มจะประกอบอาชญากรรมเพราะเกรงกลัวการถูกจับกุม ฉะนั้นตำรวจสายตรวจ จึงต้องแต่งเครื่องแบบและรถวิหุสายตรวจ จึงควรมีลักษณะเด่นชัด เห็นได้ง่าย เพื่อเป็นการข่มขวัญยับยั้งอาชญากร

นอกจากนั้น การตรวจท้องที่โดยสม่ำเสมอต่อเนื่องจะทำให้สมาชิกในชุมชนเกิดความรู้อยู่ทั่วถึงตำรวจกระจายกำลังอยู่ทั่วไปทุกแห่งหน ซึ่งตำรวจสายตรวจมักได้รับการกำหนดพื้นที่รับผิดชอบในการป้องกันอาชญากรรมและระงับเหตุร้าย ภายในระยะเวลาแต่ละผลัดที่ปฏิบัติหน้าที่ ยุทธวิธีหลักในการป้องกันอาชญากรรมตามแนวทฤษฎีการบังคับใช้กฎหมาย คือ การตรวจท้องที่ การปรากฏตัวของตำรวจ ซึ่งจะมีผลในการยับยั้งผู้ที่มีแนวโน้มจะประกอบอาชญากรรมมิให้กระทำผิดเพราะเกรงกลัวต่อการจับกุม ตำรวจจึงมุ่งกระจายกำลังให้ครอบคลุมทั่วพื้นที่และปฏิบัติงานสายตรวจทันที โดยสม่ำเสมอเพื่อเป็นการลดโอกาสสำหรับผู้ที่จะกระทำผิดและตามแนวคิดนี้ จึงให้ความสำคัญกับตำรวจสายตรวจเป็นอย่างมาก โดยมีการกำหนดอัตราส่วนของตำรวจต่อประชากรในจำนวนที่เชื่อว่าเพียงพอต่อการรับผิดชอบปัญหาอาชญากรรม ซึ่งองค์ประกอบของยุทธวิธี คือ กำลังตำรวจ อาวุธ เครื่องมือสื่อสาร และยานพาหนะ (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, กองวิจัยและพัฒนา, 2550)

ดังนั้น ทฤษฎีการบังคับใช้กฎหมาย (Law Enforcement Theory) เป็นแนวคิดที่มุ่งเน้นการบังคับใช้กฎหมายเพื่อควบคุมอาชญากรรมหรือการกระทำความผิดที่เกิดขึ้นในสังคม ซึ่งจะต้องบังคับใช้กับบุคคลทุกคนด้วยความเสมอภาคและเท่าเทียม ซึ่งเจ้าหน้าที่ที่อยู่ในกระบวนการยุติธรรมอย่างเจ้าหน้าที่ตำรวจใช้ทฤษฎีการบังคับใช้กฎหมายในการยับยั้งผู้ที่มีแนวโน้มที่จะกระทำความผิด

ในเชิงป้องกัน ด้วยการใช้ยุทธวิธีในการปรากฏตัวโดยการออกตรวจพื้นที่ เพื่อเป็นการลดโอกาสและความเสี่ยงที่จะเกิดอาชญากรรม

2.4.4 ทฤษฎีอาชญาวิทยา: กลุ่มทฤษฎีสำนักราชญาวิทยาดั้งเดิม (Theories of The Classical School of Criminology)

แนวคิดอาชญาวิทยาอันดับแรกๆ ที่ได้รับการยอมรับ และมีอิทธิพลต่อกระบวนการยุติธรรมของประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก คือ แนวคิดของสำนักอาชญาวิทยาดั้งเดิม ซึ่งได้รับการพัฒนามาไปกว่า 200 ปี และในช่วงปลายศตวรรษที่ 20 หลักการสำคัญของแนวคิดนี้กลับมามีได้รับการยอมรับอีกครั้ง และนำมาใช้ในการพัฒนาทฤษฎีอาชญาวิทยายุคใหม่ ตลอดจนนำมาผสมผสานกับหลักการของทฤษฎีแนวอื่น ๆ กลายเป็นทฤษฎีอาชญาวิทยาเชิงบูรณาการขึ้นเป็นจำนวนมาก นับว่าเป็นทฤษฎีที่มีความสำคัญต่อการศึกษาด้านอาชญาวิทยาและการบริหารงานยุติธรรมเป็นอย่างยิ่ง

ประการสำคัญที่ส่งเสริมให้หลักการของทฤษฎีอาชญาวิทยาดั้งเดิมได้รับการยอมรับ คือ การที่สมมติฐานที่ได้รับจากทฤษฎีมีความกระชับและสมเหตุสมผล ตลอดจนมีความเห็นสอดคล้องกับคนทั่วไปและจะเห็นได้ว่าการนำหลักการของทฤษฎีไปกำหนดกรอบในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมายอย่างต่อเนื่อง ความโดดเด่นของทฤษฎีอาชญาวิทยาดั้งเดิมเป็นทฤษฎีที่มีความกระชับ สมเหตุสมผล จะแสดงได้ทางนโยบายสาธารณะของหลายประเทศ ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันและมีความเป็นรูปธรรมมากที่สุด หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมได้นำไปประยุกต์ใช้อย่างกว้างขวาง และมีความสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมมากที่สุด (พรชัย ชันดี, 2553, น.53)

แนวความคิดหลักของสำนักอาชญาวิทยาดั้งเดิมมีนักคิดที่โดดเด่น คือ Cesare Bonesana, Marchese de Beccaria (1738-1794) และ Jeremy Bentham (1748-1832) ได้แก่

1) Cesare Bonesana, Marchese de Beccaria (1738-1794) ตามทัศนะของ Beccaria เห็นว่ากระบวนการยุติธรรมของรัฐบาลในแถบประเทศยุโรปสมัยนั้น มีการดำเนินการโดยไม่ยุติธรรม เจ้าหน้าที่ของรัฐและผู้พิพากษาไม่ได้ทำหน้าที่รักษาความยุติธรรม เพื่อคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนในทางตรงกันข้ามกลับเป็นผู้ใช้กระบวนการยุติธรรม เป็นเครื่องมือของรัฐ

หรือผู้ปกครองในการรักษาอำนาจปกครอง ซึ่ง Beccaria เห็นว่าจะต้องมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง กระบวนการยุติธรรมใหม่ เพื่อให้เป็นองค์กรที่ทำหน้าที่รักษาไว้ซึ่งความยุติธรรมของสังคม เริ่มตั้งแต่กระบวนการออกกฎหมาย การแปลกฎหมาย และการบังคับใช้กฎหมาย ตลอดจนการ ป้องกันอาชญากรรม ซึ่งบทความของ Beccaria ไม่ได้กล่าวถึงสาเหตุของอาชญากรรมโดยตรง เพียงแต่กล่าวว่า “...กระบวนการยุติธรรมที่มีประสิทธิภาพจะป้องกันไม่ให้คนประกอบ อาชญากรรมและทำให้สังคมมีความสุขต่อไป...”

โดยหลักปรัชญาที่สำคัญ คือ เจตจำนงอิสระ (Free Will) โดยมีหลักปรัชญานี้ว่า มนุษย์เป็นผู้มีเหตุผลในการมุ่งแสวงหา เพื่อให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์ทางวัตถุและจิตใจ และในการ ตัดสินใจเลือกกระทำการหรืองดเว้นการกระทำใด ๆ มนุษย์จะเลือกพิจารณาทางเลือกต่าง ๆ ที่มีอยู่ อย่างมีเหตุผล เมื่อพิจารณาและคำนวณถึงผลประโยชน์แล้วหรือผลเสียแล้วที่ได้รับจากการกระทำ นั้น ๆ หลังจากนั้น จึงเลือกหรืองดเว้นพฤติกรรมนั้น ๆ และหากที่จะป้องกันให้มนุษย์ไม่กระทำผิด กฎหมาย บทลงโทษของกฎหมายต้องมีลักษณะที่รุนแรง แน่นอน และรวดเร็ว เพื่อให้มนุษย์ เชื่อว่าผลเสียที่จะได้รับจากการกระทำผิดมีมากกว่าผลประโยชน์ ในที่สุดจะส่งผลทำให้มนุษย์เลือก ที่จะไม่กระทำผิด

ความสัมพันธ์กับหลักการของวิชาอาญาวิทยาและกระบวนการยุติธรรม (Maestro, 1973) ดังนี้

1) สัญญาประชาคมและความจำเป็นในการลงโทษ (On the Contractual Society and The Need for Punishment)

- 1.1) หน้าที่ของรัฐสภา (On the Function of Legislatures)
- 1.2) หน้าที่ของผู้พิพากษา (On the Function of Judges)
- 1.3) ความร้ายแรงของอาชญากรรม (On the Seriousness of Crimes)
- 1.4) วัตถุประสงค์ของการลงโทษ (On Punishment)
- 1.5) สัดส่วนของการลงโทษ (On Proportionate Punishment)
- 1.6) ความรุนแรงในการลงโทษ (On the Severity of Punishment)
- 1.7) ความรวดเร็วในการลงโทษ (On the Promptness of Punishment)
- 1.8) ความแน่นอนในการลงโทษ (On the Certainty of Punishment)
- 1.9) การป้องกันอาชญากรรม (On Preventing Crimes)

2) Jeremy Bentham (1748-1832) โดยหลักปรัชญาตามแนวคิดของ Bentham ที่เกี่ยวข้อง คือ กฎหมาย และการลงโทษ (Law and Punishment) กล่าวคือ กฎหมายมีไว้เพื่อสร้างและสนับสนุนความสุขของบุคคลในสังคม ดังนั้นกฎหมายที่ดีต้องสามารถป้องกันไม่ให้ความชั่วร้ายเกิดขึ้นในสังคม Bentham ได้เสนอว่าวัตถุประสงค์ของการลงโทษมี 4 ประการ คือ

2.1) เพื่อป้องกันการกระทำผิด

2.2) หากไม่สามารถป้องกันการกระทำผิดได้ ก็ต้องทำให้คนร้ายกระทำผิดกฎหมายที่ไม่ร้ายแรงหรืออุจกักรรจ์

2.3) เพื่อป้องกันไม่ใช้อาชญากรใช้กำลังประทุษร้ายเกินความจำเป็น

2.4) เพื่อป้องกันอาชญากรรมในแนวทางที่ทำให้รัฐเสียค่าใช้จ่ายน้อยที่สุด (พรชัย ชันดี, 2553, น.56-61)

ดังนั้น สมมติฐานของทฤษฎีอาชญาวิทยาดั้งเดิมนั้น โดยหลักการของสำนักอาชญาวิทยาดั้งเดิม มีวัตถุประสงค์มุ่งเน้นที่การพัฒนา ปรับปรุง แก้ไขกระบวนการยุติธรรมในสมัยคริสต์ศตวรรษที่ 18 ให้มีความเป็นธรรมและเสมอภาค โดยมีให้ตกเป็นเครื่องมือของผู้ปกครองเพื่อรักษาอำนาจการปกครอง สำหรับมิติด้านอาชญากรรมนั้น สำนักอาชญาวิทยาดั้งเดิมไม่ได้อธิบายไว้ว่าเกิดจากสาเหตุใด เพียงแต่อธิบายว่ากระบวนการยุติธรรมที่มีประสิทธิภาพสามารถป้องกันอาชญากรรมได้ เนื่องจากเชื่อว่ามนุษย์มีธรรมชาติ 3 ประการ คือ มีอิสระในการเลือกพฤติกรรมหรือมีเจตจำนงอิสระ (Free Will) การใช้เหตุผลเพื่อการตัดสินใจเลือกพฤติกรรมตนเอง (Rationality) และมนุษย์คำนึงถึงผลประโยชน์สูงสุดที่จะได้รับจากการกระทำ (Utility)

2.4.5 คู่มือบริหารจัดการที่เกิดเหตุ

(1) การตรวจสถานที่เกิดเหตุตามระบบ FBI

ในการตรวจสถานที่เกิดเหตุระบบ FBI จะมีลักษณะการทำงานเป็นทีม โดยในทีมจะมีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบอย่างชัดเจน ประกอบ ดังนี้

(1.1) หัวหน้าทีม (Team Leader)

(1.2) ช่างภาพ (Photographer)

(1.3) เจ้าหน้าที่สเก็ตซ์ภาพ (Sketch Preparer)

(1.4) เจ้าหน้าที่บันทึกและเก็บรักษาวัตถุพยาน (Evidence/Recorder
/Custodian)

(1.5) เจ้าหน้าที่ค้นหาพยานหลักฐาน (Evidence Recovering Personal)

(1.6) ผู้เชี่ยวชาญพิเศษ (Specialists)

(2) ขั้นตอนการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุที่ใช้หลัก 12 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมตัว (Preparation) เป็นการตรวจสอบความพร้อมทั้งเจ้าหน้าที่ในการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ และอุปกรณ์ที่ใช้ในการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ รวมถึงการประเมินสถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้นในการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ

ขั้นตอนที่ 2 ใกล้ถึงสถานที่เกิดเหตุ (Approach Scene) เป็นการเตรียมความพร้อมครั้งสุดท้ายในทุก ๆ ด้าน เช่น จิตใจ เอกสาร อุปกรณ์ ฯลฯ เพื่อให้เจ้าหน้าที่มีความพร้อมมากที่สุดในการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ

ขั้นตอนที่ 3 การรักษาความปลอดภัยและการป้องกันสถานที่เกิดเหตุ (Secure and Protect Scene) เมื่อถึงสถานที่เกิดเหตุ ต้องพิจารณาขอบเขตในการป้องกันสถานที่เกิดเหตุ เพื่อให้ครอบคลุมวัตถุพยานทั้งหมด โดยต้องไม่ลืมถึงความปลอดภัยในสถานที่เกิดเหตุ รวมถึงจุดบันทึกเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสถานที่เกิดเหตุ

ขั้นตอนที่ 4 การตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุเบื้องต้น (Initiate Preliminary Survey) เป็นการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุเบื้องต้น โดยหัวหน้าทีม เพื่อกำหนดรูปแบบวิธีการของทีมให้เหมาะสมกับสภาพของสถานที่เกิดเหตุรวมถึงการบันทึกสภาพทั่วไป

ขั้นตอนที่ 5 ประเมินพยานหลักฐานที่พบในสถานที่เกิดเหตุ (Evaluate Physical Evidence Possibility) เป็นการประเมินถึงพยานหลักฐานที่อาจพบในสถานที่เกิดเหตุ เพื่อจะได้ครอบคลุมในการค้นหาวัตถุพยาน และป้องกันการทำลายวัตถุพยาน

ขั้นตอนที่ 6 เตรียมบรรยายสรุปสภาพของสถานที่เกิดเหตุ (Prepare Narrative Description) โดยบรรยายสภาพทั่วไปและลักษณะพิเศษของสถานที่เกิดเหตุ ซึ่งการบันทึกอาจทำได้หลายวิธี เช่น บันทึกเสียง การเขียน บันทึกวิดีโอ เป็นต้น

ขั้นตอนที่ 7 กำหนดการถ่ายภาพ (Depict Scene Photographically) โดยถ่ายภาพสภาพของสถานที่เกิดเหตุทั้งระยะใกล้ ระยะกลาง และระยะไกล โดยให้ครอบคลุมสภาพหรือพฤติกรรมที่เกิดขึ้นในสถานที่เกิดเหตุ โดยเฉพาะวัตถุพยานที่พบในสถานที่เกิดเหตุ

ขั้นตอนที่ 8 เตรียมการวาดแผนผัง การสเก็ตซ์ภาพสถานที่เกิดเหตุ (Prepare Diagram /Sketch of Scene) เป็นการสเก็ตซ์ภาพของสถานที่เกิดเหตุ โดยมีการกำหนดทิศ มาตราส่วน และระยะต่าง ๆ

ขั้นตอนที่ 9 การตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุอย่างละเอียด (Conduct Detailed Search) เป็นการค้นหาพยานหลักฐานที่อาจพบในสถานที่เกิดเหตุ โดยการค้นหาจะใช้รูปแบบตาม ความเหมาะสม เช่น แบบตาราง ก้นหอย เป็นต้น

ขั้นตอนที่ 10 การบันทึกและตรวจเก็บพยานหลักฐาน (Record and Collect Physical Evidence) เป็นการบันทึกตำแหน่งและถ่ายภาพพยานหลักฐาน เพื่อกำหนดตำแหน่งของ พยานหลักฐานก่อนการเก็บพยานหลักฐาน

ขั้นตอนที่ 11 การตรวจสอบขั้นสุดท้าย (Conduct Final Survey) เป็นการ ตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลต่าง ๆ รวมถึงการเก็บพยานหลักฐานว่าได้กระทำถูกต้องและ ครบถ้วนสมบูรณ์หรือไม่

ขั้นตอนที่ 12 การออกและส่งคืนสถานที่เกิดเหตุ (Release Scene) เป็นการ ส่งมอบคืนสถานที่เกิดเหตุ ต้องมีบันทึก วัน เวลา ที่ส่งมอบคืนสถานที่เกิดเหตุ

ดังนั้น ข้อควรระวัง เพื่อความปลอดภัยในสถานที่เกิดเหตุ (Safety Consideration) FBI คิดว่าความจำเป็นมากที่สุดในการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ คือ จะไม่พาผู้ได้บังคับบัญชา รวมถึง เจ้าหน้าที่มาร่วมตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุให้ได้รับการติดเชื้ บาดเจ็บ หรือตาย ดังนั้น ในการปฏิบัติงาน ตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุทุกครั้งจำเป็นต้องใช้สติปัญญาและสามัญสำนึกในการป้องกันตัว (สำนักงาน นิติวิทยาศาสตร์ตำรวจ, กองวิทยาการ 1, 2557)

2.5 ยุทธศาสตร์สำนักงานตำรวจแห่งชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580)

ด้วยรัฐบาลได้จัดทำยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ.2561 - 2580) เพื่อใช้เป็นเป้าหมาย ในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศให้บรรลุสู่วิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง ยั่งยืน เป็นประเทศที่พัฒนาแล้วด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งเป็นไปตาม กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มาตรา 65 โดยประกอบด้วย 6 ยุทธศาสตร์ ได้แก่

- 1) ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง
- 2) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน
- 3) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์
- 4) ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม
- 5) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และ
- 6) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ และหน่วยงานของรัฐทุกหน่วยมีหน้าที่ดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติดังกล่าว (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2567)

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ได้แต่งตั้งคณะทำงานจัดทำยุทธศาสตร์สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ขึ้น ได้ดำเนินการจัดทำยุทธศาสตร์สำนักงานตำรวจแห่งชาติ 20 ปี (พ.ศ.2561 - 2580) มีความสอดคล้องรองรับกับยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ.2561 - 2580) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 พ.ศ. 2566 - 2570 แผนปฏิรูปประเทศ 11 ด้านนโยบายความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2558 - 2564) นโยบายรัฐบาล นโยบายประเทศไทย 4.0 และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) โดยผ่านกระบวนการ การมีส่วนร่วม และการรับฟังความคิดเห็นจากข้าราชการตำรวจทุกหน่วยและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ โดยยุทธศาสตร์สำนักงานตำรวจแห่งชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) ฉบับนี้ จึงเป็นนโยบาย และกรอบแนวทางในการบริหารและการปฏิบัติงานของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ซึ่งทุกหน่วยในสังกัดและข้าราชการตำรวจทุกคน จะต้องนำไปสู่การปฏิบัติ เพื่อบรรลุวิสัยทัศน์ “เป็นองค์กรบังคับใช้กฎหมาย ที่ประชาชนเชื่อมั่นศรัทธา” และเป็นส่วนสำคัญในการสนับสนุนการพัฒนาประเทศไทยให้เป็นไปตามเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งประเด็นด้านยุทธศาสตร์ที่มีความเกี่ยวข้องกับการพัฒนาการบูรณาการความร่วมมือของงานสืบสวนสอบสวนในระดับสถานีตำรวจ ดังนี้

- 1) ประเด็นยุทธศาสตร์ด้านพัฒนาศักยภาพในการป้องกันและแก้ไขปัญหา ด้านความมั่นคงและภัยคุกคามของชาติ โดยมีกลยุทธ์ คือ การยกระดับขีดความสามารถในการปฏิบัติการด้านต่าง ๆ ที่กระทบต่อความมั่นคงของประเทศและการพัฒนาระบบฐานข้อมูลด้านความมั่นคงให้มีความทันสมัย ทันสถานการณ์และสามารถเชื่อมโยงบูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ในทุกมิติ

2) ประเด็นยุทธศาสตร์ด้านการเพิ่มศักยภาพในการบังคับใช้กฎหมาย การอำนวยความสะดวกคุณธรรมทางอาญา และการให้บริการประชาชนอย่างเสมอภาคเป็นธรรม โดยมีเป้าหมาย คือ

- 1) ประชาชนมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน สังคมมีความสงบเรียบร้อย
- 2) ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกทางอาญาและการบริการด้วยความสะดวกรวดเร็ว เสมอภาค และเป็นธรรม ซึ่งมีตัวชี้วัดเป้าหมาย ได้แก่ 1) ระดับความพึงพอใจและความเชื่อมั่นของผู้เสียหายต่อการปฏิบัติงานของตำรวจเพิ่มขึ้น 2) ระดับความหวาดกลัวภัยอาชญากรรมของประชาชนลดลง 3) อัตราการเกิดคดีต่อประชากรแสนคน (กลุ่มชีวิต ร่างกายและเพศ และกลุ่มทรัพย์สิน) 4) สถิติในการไม่แจ้งความถึงหน้าของการดำเนินคดีต่อผู้เสียหายลดลง และ 5) ประชาชนมีช่องทางในการเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมของตำรวจเพิ่มขึ้น

3) ประเด็นยุทธศาสตร์ด้านการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมและการบังคับใช้กฎหมาย โดยมีกลยุทธ์ คือ

3.1) รักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน โดยมุ่งเน้นการป้องกันอาชญากรรม ได้แก่ 1) เพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม และ 2) พัฒนาระบบฐานข้อมูลและนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรม

3.2) ป้องกันปราบปรามยาเสพติด ได้แก่ 1) เพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด 2) พัฒนาระบบฐานข้อมูลและนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการแก้ไขปัญหาเสพติด 3) เสริมสร้างประสิทธิภาพและขีดความสามารถในการป้องกันปราบปรามและดำเนินคดี รวมทั้งประสานความร่วมมือกับหน่วยงานทั้งภายในและภายนอกประเทศ ตลอดจนจัดหาวัสดุอุปกรณ์ประจำกายประจำหน่วยและเครื่องมือเครื่องใช้ที่ทันสมัยให้เพียงพอและเหมาะสมต่อการปฏิบัติงาน ในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติและภัยคุกคามต่าง ๆ 4) จัดการระบบฐานข้อมูลเกี่ยวกับกฎหมายวิธีปฏิบัติ ข้อตกลง พันธสัญญา และหลักสิทธิมนุษยชน ที่ประชาชนควรรู้และต้องปฏิบัติพร้อมทั้งเผยแพร่ ในช่องทางที่สามารถเข้าถึงได้โดยสะดวก 5) เสนอให้มีการยกเว้น ปรับปรุง แก้ไข และยกเลิกกฎหมายบางฉบับ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ให้สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทที่เปลี่ยนแปลง 6) นำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมาย และลดการใช้ดุลยพินิจ 7) จัดโครงสร้าง บุคลากร จัดหาวัสดุอุปกรณ์

เครื่องมือเครื่องใช้ที่ทันสมัย ยานพาหนะ ทางบก ทางน้ำ ทางอากาศ ให้เพียงพอและเหมาะสมต่อการปฏิบัติงาน

4) ประเด็นยุทธศาสตร์ด้านการอำนวยความสะดวกและพัฒนาระบบงานสอบสวน เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชน โดยมีกลยุทธ์ คือ

4.1) เพิ่มประสิทธิภาพในการอำนวยความสะดวกทางอาญา ได้แก่ 1) เพิ่มช่องทางในการรับแจ้งเหตุและการเข้าถึงการอำนวยความสะดวกทางอาญาเพื่อให้ประชาชนได้รับความสะดวก และรวดเร็ว 2) พัฒนางานนิติวิทยาศาสตร์และนิติเวชให้เข้าสู่ระบบมาตรฐานสากล เพิ่มขีดความสามารถงานในส่วนภูมิภาค รวมถึงการจัดทำฐานข้อมูลและเชื่อมโยงฐานข้อมูลนิติวิทยาศาสตร์ ตลอดจนบูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้สามารถ ปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น 3) พัฒนามาตรการในการอำนวยความสะดวกทางอาญา โดยพัฒนามาตรการคุ้มครองผู้เสียหายและพยาน ส่งเสริม การพัฒนางานไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในคดีอาญา และพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อเพิ่มช่องทางในการเข้าถึง กระบวนการยุติธรรมของตำรวจ และ 4) บูรณาการการทำงานและฐานข้อมูลเทคโนโลยีสารสนเทศ ระหว่างหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมและหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ

4.2) พัฒนาระบบงานสอบสวน งานกฎหมายและงานพิสูจน์หลักฐาน ได้แก่ 1) ปรับโครงสร้างอัตรากำลังพนักงานสอบสวน ผู้ช่วยพนักงานสอบสวน ฝ่ายกฎหมาย และฝ่ายพิสูจน์หลักฐาน ให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับปริมาณงาน โดยเฉพาะในสถานีตำรวจ 2) เสริมสร้างและพัฒนาขีดสมรรถนะให้พนักงานสอบสวน ผู้ช่วยพนักงานสอบสวน เจ้าหน้าที่สืบสวน เจ้าหน้าที่สายตรวจ ป้องกันปราบปราม ฝ่ายกฎหมาย และฝ่ายพิสูจน์หลักฐาน มีองค์ความรู้ มาตรฐานจริยธรรมและจรรยาบรรณ ทักษะคดี ค่านิยม วัฒนธรรมองค์กรในการบริการประชาชนอย่างมืออาชีพ เป็นที่ยอมรับ และมีระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของ พนักงานสอบสวนให้มีมาตรฐาน 3) กำหนดระยะเวลาในการดำเนินงานในทุกขั้นตอนของงานสอบสวน ให้ชัดเจนเพื่อให้ประชาชนได้รับความยุติธรรมโดยไม่ล่าช้า และสร้างระบบการตรวจสอบและ/หรือแจ้งความคืบหน้า ให้ประชาชนทราบโดยนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ 4) ปรับปรุงระบบงานสอบสวน โดยพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ในการรับคำร้องทุกข์กล่าวโทษและเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างสถานีตำรวจทั่วประเทศ 5) เสริมสร้างและพัฒนาพนักงานสอบสวนผู้เกี่ยวข้องในการพิจารณาคดีและรักษาสถานที่เกิดเหตุให้มีองค์ความรู้ด้าน

นิติวิทยาศาสตร์ โดยพัฒนาองค์กรแห่งการเรียนรู้ด้านนิติวิทยาศาสตร์ 6) กำหนดมาตรการ เพื่อป้องกันมิให้ผู้ใดแทรกแซงการใช้ข้อมูลพินิจของพนักงานสอบสวนในการทำสำนวน 7) ทบทวน การปรับค่าตอบแทนของพนักงานสอบสวน ผู้ช่วยพนักงานสอบสวน ฝ่ายกฎหมาย และฝ่ายพิสูจน์ หลักฐานให้สอดคล้องกับปริมาณและคุณภาพของงาน รวมทั้งให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมที่ เปลี่ยนแปลง

5) ประเด็นยุทธศาสตร์ด้านการเพิ่มประสิทธิภาพในการให้บริการและอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน โดยมีกลยุทธ์ คือ 5.1) ยกระดับมาตรฐานการให้บริการของสถานีตำรวจ และหน่วยบริการ ประชาชน ได้แก่ 1) ปรับปรุงและพัฒนาทางด้านกายภาพของสถานีตำรวจ และ หน่วยบริการประชาชน และ 2) ปรับปรุงกระบวนการทำงานให้มีประสิทธิภาพ และตอบสนอง ความต้องการของประชาชน 3) สร้างเสริมบุคลิกภาพ พฤติกรรม และทัศนคติของบุคลากรให้มี ความเป็นมิตรและมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับประชาชน และ 4) พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในการ ให้บริการ และอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน 5.2) นำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการ บังคับใช้กฎหมายและอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน รวมทั้งเชื่อมโยงระบบข้อมูล กับหน่วยงาน อื่น ๆ 5.3) จัดให้มีกระบวนการและช่องทางการสื่อสารกับประชาชนในรูปแบบ ที่หลากหลายพร้อม ทั้งรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของประชาชน และ 5.4) เสริมสร้างวัฒนธรรมองค์กรให้มี จิตสำนึกในการให้บริการประชาชน (Service Mind) มีทัศนคติและวิธีการทำงานที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ โดยยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง

6) ประเด็นยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาองค์กรให้ทันสมัย มุ่งสู่ความเป็นเลิศ โดยมีเป้าหมาย คือ 6.1) การจัดองค์กรมีความเหมาะสม มีความพร้อมทางด้านทรัพยากรทางการ บริหาร และนำระบบเทคโนโลยี สารสนเทศมาใช้อย่างมีประสิทธิภาพ 6.2) ระบบการบริหารงาน บุคคลมีประสิทธิภาพ สามารถขับเคลื่อนองค์กรให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ 6.3) ข้าราชการตำรวจมีความ เป็นมืออาชีพ มีความรู้ ทักษะ เชี่ยวชาญในการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติงาน 6.4) ข้าราชการตำรวจมีความภาคภูมิใจในการปฏิบัติหน้าที่ มีความรัก เชื่อมั่น และศรัทธาต่อองค์กร ตำรวจ และ 6.5) เป็นองค์กรที่ได้รับการยอมรับในเรื่องความโปร่งใส

โดยกำหนดตัวชี้วัดเป้าหมาย ได้แก่ 1) ชีตสมรรถนะของบุคลากรในการปฏิบัติ หน้าที่เพิ่มขึ้น 2) คุณภาพชีวิตในการทำงานของข้าราชการตำรวจเพิ่มขึ้น 3) ระดับความพึงพอใจของ ข้าราชการตำรวจต่อการบริหารงานของสำนักงานตำรวจแห่งชาติเพิ่มขึ้น 4) มีทรัพยากรทางการ

บริหารที่ทันสมัย ครอบคลุมทุกภารกิจและบริหารจัดการองค์กรด้วยระบบเทคโนโลยี สารสนเทศ และ5) ผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) เพิ่มขึ้น

7) ประเด็นยุทธศาสตร์ด้านการปรับระบบบริหารจัดการทรัพยากรบุคคลที่ตอบสนองกระบวนทัศน์ใหม่ โดยมีกลยุทธ์ คือ 7.1) พัฒนาระบบการสรรหา การคัดเลือก การบรรจุ การแต่งตั้ง ให้มีประสิทธิภาพและมีการวางแผนกำลังคนที่เหมาะสม 7.2) สร้างเส้นทางการเจริญเติบโต (Career Path) และสร้างความต่อเนื่องในการดำรงตำแหน่งที่ชัดเจน รวมทั้งปรับปรุงการกำหนดตำแหน่งทุกสายงานให้เหมาะสม 7.3) พัฒนาระบบการแต่งตั้ง และพิจารณาบำเหน็จความชอบข้าราชการตำรวจให้เป็นไปตามระบบคุณธรรม (Merit System) 7.4) เสนอให้มีการยกเว้นแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของข้าราชการตำรวจให้เกิดประสิทธิภาพ 7.5) ส่งเสริม จูงใจ และรักษาคณดี คนเก่ง ผู้มีความรู้ความสามารถ และมีจิตสาธารณะไว้ในองค์กร 7.6) พัฒนาระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานให้สามารถนำมาใช้ได้อย่างเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน 7.7) เสริมสร้างและพัฒนาสมรรถนะทางการกีฬาและร่างกายให้แก่ข้าราชการตำรวจ และ 7.8) เสริมสร้างและพัฒนา ปรับปรุงสวัสดิการและค่าตอบแทนให้แก่ ข้าราชการตำรวจและครอบครัว และส่งเสริมสนับสนุนการดำรงชีพตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้ข้าราชการตำรวจปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและภาคภูมิใจ

8) ประเด็นยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาบุคลากรให้มีขีดสมรรถนะสูงในการปฏิบัติงานอย่างเป็นมืออาชีพ และมีมาตรฐานระดับสากล โดยมีกลยุทธ์ คือ 8.1) ปรับปรุงโครงสร้างหน่วยฝึกอบรมและเฉพาะทางของแต่ละสายงาน 8.2) ปรับปรุงหลักสูตรและระบบการเรียนการสอน การฝึกอบรม ให้ทันสมัย เหมาะสมกับสถานการณ์ และสนองความต้องการในการปฏิบัติงาน 8.3) ส่งเสริมให้บุคลากรมีการจัดการความรู้ (Knowledge Management) ถ่ายทอดความรู้อย่างเป็นระบบและมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) 8.4) ส่งเสริมให้ข้าราชการตำรวจยึดมั่นในหลักคุณธรรม จริยธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต โดยยึดถือหลักปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 8.5) จัดระบบการศึกษา การฝึกอบรม และการพัฒนาข้าราชการตำรวจให้ครอบคลุมทุกตำแหน่งและสายงาน ต่อเนื่องตลอดการรับราชการ ให้มีความเชี่ยวชาญในด้านวิชาชีพตำรวจและการบังคับใช้กฎหมาย 8.6) พัฒนาระบบการผลิตบุคลากรในวิชาชีพตำรวจและการส่งเสริมวิชาการและวิชาชีพขั้นสูงด้านการบังคับใช้กฎหมายสู่มาตรฐานระดับสากล และ

8.7) ส่งเสริมการสร้างความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันการศึกษา และหน่วยงานอื่น ๆ ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ

9) ประเด็นยุทธศาสตร์ด้านการเพิ่มประสิทธิภาพระบบการบริหารจัดการ โดย ยึดหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance) โดยมีกลยุทธ์ คือ 9.1) ปรับระบบวิธีการทำงาน ลดขั้นตอนและระยะเวลาการปฏิบัติงานให้สะดวกรวดเร็วและโปร่งใส 9.2) เสนอให้มีการยกเร่ง ปรับปรุง แก้ไขกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับ ที่ล้าสมัยให้เป็นปัจจุบันมีความชัดเจนเป็นธรรมสอดคล้องกับข้อบังคับและข้อตกลงระหว่างประเทศ 9.3) ปรับรูปแบบและวิธีการทำงานในรูปแบบการให้บริการแบบเบ็ดเสร็จ ณ จุดเดียว (One Stop Service) และมีลักษณะครบวงจร โดยบูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 9.4) กำหนดมาตรการและกลไกในการป้องกันปราบปรามการทุจริต ประพฤติมิชอบ และมาตรฐานการปฏิบัติตามวินัยของข้าราชการตำรวจ 9.5) พัฒนาระบบการวางแผนยุทธศาสตร์แผนปฏิบัติราชการและแผนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงระบบการควบคุมภายในและการบริหารความเสี่ยงของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และหน่วยงานในสังกัดให้ทันสมัยและมุ่งสู่ผลสัมฤทธิ์ 9.6) พัฒนาระบบวิธีการงบประมาณ การเงิน และการบัญชีให้เหมาะสมกับภารกิจที่รับผิดชอบเป็นไปตามเป้าหมายและระยะเวลาที่กำหนด 9.7) พัฒนาระบบการส่งกำลังบำรุงให้มีความคล่องตัว ทันสมัย สะดวกรวดเร็ว มีการบริหารจัดการด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และมีฐานข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ สามารถเชื่อมโยงกันทุกหน่วยงาน 9.8) พัฒนาระบบงานวิจัยของข้าราชการตำรวจ ให้สามารถนำมาใช้ เป็นประโยชน์ในการปฏิบัติงานได้อย่างเป็นรูปธรรม 9.9) ตรวจสอบ แนะนำ ติดตาม ประเมินผลการป้องกันปราบปรามการทุจริตในการปฏิบัติงานของทุกหน่วยในสังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติให้เป็นไปด้วยความถูกต้องมีประสิทธิภาพ โปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้ และ 9.10) ตรวจสอบ แนะนำ ติดตาม ประเมินผลการป้องกันปราบปรามการทุจริต ในการปฏิบัติงานด้านการเงิน การบัญชี พัสดุของทุกหน่วยงานในสังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติให้เป็นไปด้วยความถูกต้องมีประสิทธิภาพ โปร่งใส และตรวจสอบได้

10) ประเด็นยุทธศาสตร์ด้านการยกระดับมาตรฐานการปฏิบัติงานให้มีความทันสมัย รองรับนโยบาย ประเทศไทย 4.0 โดยมีกลยุทธ์ คือ 10.1) เพิ่มสมรรถนะขององค์กรในการตอบสนองต่อประชาชนในสถานการณ์หรือภาวะฉุกเฉินให้สะดวกและรวดเร็ว 10.2) พัฒนาระบบการป้องกัน ติดตาม เฝ้าระวัง และวิเคราะห์เหตุคุกคามทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมดิจิทัล และจัดตั้งศูนย์ประสานงานด้าน Cybercrime 10.3) สร้างและพัฒนาระบบฐานข้อมูลกลางของ

องค์กร (Big Data) ให้ครอบคลุมทุกหน่วยงานและทันสมัย เพื่อสนับสนุนภารกิจตำรวจได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเชื่อมโยงกับส่วนราชการอื่นได้ 10.4) พัฒนาและปรับวิธีการปฏิบัติงานระบบการบริหารจัดการด้านข้อมูลข่าวสาร และการบริการประชาชนให้ทันสมัย โดยนำนวัตกรรม เทคโนโลยี และระบบการทำงานที่เป็นดิจิทัลมาใช้ในการบริหาร และการตัดสินใจ 10.5) พัฒนาศักยภาพและการจัดการความรู้ของบุคลากรทุกระดับขึ้นในด้านเทคโนโลยีนวัตกรรมดิจิทัล และ 10.6) กำหนดกรอบอัตราและจัดหาวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ที่ทันสมัย ยานพาหนะทั้งทางบก ทางน้ำ ทางอากาศ ตลอดจนอาคารที่ทำการและที่พักอาศัย ให้เพียงพอและเหมาะสมต่อการปฏิบัติงาน

11) ประเด็นยุทธศาสตร์ด้านสร้างการรับรู้และความเข้าใจของประชาชนต่อการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจอย่างทันต่อสถานการณ์และทั่วถึง โดยมีกลยุทธ์ คือ 11.1) วิเคราะห์ข้อมูลและวางแผนการประชาสัมพันธ์ เพื่อสร้างการรับรู้และเข้าใจแก่ประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพ 11.2) พัฒนาเทคนิคการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้และเข้าใจในรูปแบบต่าง ๆ ให้ทันต่อสถานการณ์ 11.3) เพิ่มช่องทางการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์ให้ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมาย และ 11.4) ประเมินผลการประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้และเข้าใจ เพื่อปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2567)

2.6 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน

2.6.1 อำนาจหน้าที่ในการสืบสวนสอบสวน

พนักงานสอบสวนมีอำนาจหน้าที่ในการสืบสวนสอบสวนและเก็บรวบรวมพยานหลักฐาน ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 18, มาตรา 131 , มาตรา 131/1 , มาตรา 132 และมาตรา 133 โดยมีรายละเอียด ดังนี้

มาตรา 18 ในจังหวัดอื่นนอกจากจังหวัดพระนครและจังหวัดธนบุรี พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ ปลัดอำเภอ และข้าราชการตำรวจซึ่งมียศตั้งแต่ชั้นนายร้อยตำรวจตรีหรือเทียบเท่า นายร้อยตำรวจตรีขึ้นไป มีอำนาจสอบสวนความผิดอาญาซึ่งได้เกิด หรืออ้าง หรือเชื่อว่าได้เกิดภายในเขตอำนาจของตน หรือผู้ต้องหาที่มีที่อยู่ หรือถูกจับภายในเขตอำนาจของตนได้

สำหรับในจังหวัดพระนครและจังหวัดธนบุรี ให้ข้าราชการตำรวจซึ่งมียศตั้งแต่ชั้น นายร้อยตำรวจตรีหรือเทียบเท่า นายร้อยตำรวจตรีขึ้นไป มีอำนาจสอบสวนความผิดอาญา ซึ่งได้เกิด หรืออ้าง หรือเชื่อว่าได้เกิดภายในเขตอำนาจของตน หรือผู้ต้องหาที่มีที่อยู่ หรือถูกจับภายในเขตอำนาจ ของตนได้

มาตรา 131 ให้พนักงานสอบสวนรวบรวมหลักฐานทุกชนิดเท่าที่สามารถจะทำได้ เพื่อประสงค์จะทราบข้อเท็จจริงและพฤติการณ์ต่าง ๆ อันเกี่ยวกับความผิดที่ถูกกล่าวหา และเพื่อจะ รู้ตัวผู้กระทำความผิดและพิสูจน์ให้เห็นความผิดหรือความบริสุทธิ์ของผู้ต้องหา

มาตรา 131/1 ในกรณีที่จำเป็นต้องใช้พยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ เพื่อพิสูจน์ ข้อเท็จจริงตามมาตรา 131 ให้พนักงานสอบสวนมีอำนาจให้ทำการตรวจพิสูจน์บุคคล วัตถุ หรือ เอกสารใด ๆ โดยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ได้

ในกรณีความผิดอาญาที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงเกินสามปี หากการตรวจพิสูจน์ ตามวรรคหนึ่ง จำเป็นต้องตรวจเก็บตัวอย่างเลือด เนื้อเยื่อ ผิวหนัง เส้นผมหรือขน น้ำลาย ปัสสาวะ อูจจาระ สารคัดหลั่ง สารพันธุกรรมหรือส่วนประกอบของร่างกายจากผู้ต้องหา ผู้เสียหายหรือบุคคล ที่เกี่ยวข้อง ให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบมีอำนาจให้แพทย์หรือผู้เชี่ยวชาญดำเนินการตรวจ ดังกล่าวได้ แต่ต้องกระทำเพียงเท่าที่จำเป็นและสมควร โดยใช้วิธีการที่ก่อให้เกิดความเจ็บปวดน้อย ที่สุดเท่าที่จะกระทำได้ ทั้งจะต้องไม่เป็นอันตรายต่อร่างกายหรืออนามัยของบุคคลนั้นและผู้ต้องหา ผู้เสียหาย หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องต้องให้ความยินยอม หากผู้ต้องหาหรือผู้เสียหายไม่ยินยอมโดยไม่มี เหตุอันสมควรหรือผู้ต้องหาหรือผู้เสียหายกระทำการป้องกันขัดขวางมิให้บุคคลที่เกี่ยวข้องให้ความ ยินยอมโดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้สันนิษฐานไว้เบื้องต้นว่าข้อเท็จจริงเป็นไปตามผลการตรวจพิสูจน์ ที่หากได้ตรวจพิสูจน์แล้วจะเป็นผลเสียต่อผู้ต้องหาหรือผู้เสียหายนั้นแล้วแต่กรณี ...

มาตรา 132 เพื่อประโยชน์แห่งการรวบรวมหลักฐานให้พนักงาน สอบสวนมีอำนาจ ดังต่อไปนี้

(1) ตรวจตัวผู้เสียหายเมื่อผู้นั้นยินยอม หรือตรวจตัวผู้ต้องหา หรือตรวจสิ่งของ หรือที่ทางอันสามารถอาจใช้เป็นพยานหลักฐานได้ ให้รวมทั้งทำภาพถ่าย แผนที่ หรือภาพวาด จำลองหรือพิมพ์ลายนิ้วมือ ลายมือหรือลายเท้า กบให้บันทึกรายละเอียดทั้งหลาย ซึ่งน่าจะกระทำให้ คดีแจ่มกระจ่างขึ้น

ในการตรวจตัวผู้เสียหายหรือผู้ต้องหาตามวรรคหนึ่ง หากผู้เสียหายหรือผู้ต้องหาเป็นหญิงให้จัดให้เจ้าพนักงานซึ่งเป็นหญิงหรือหญิงอื่นเป็นผู้ตรวจ ทั้งนี้ ในกรณีที่มีเหตุอันสมควรผู้เสียหายหรือผู้ต้องหาจะขอนำบุคคลใดมาอยู่ร่วมในการตรวจนั้นด้วยก็ได้

(2) ก้นเพื่อพบสิ่งของ ซึ่งมีไว้เป็นความผิด หรือได้มาโดยการกระทำผิด หรือได้ใช้หรือสงสัยว่าได้ใช้ในการกระทำผิด หรือซึ่งอาจใช้เป็นพยานหลักฐานได้ แต่ต้องปฏิบัติแห่งประมวลกฎหมายนี้ว่าด้วยก้น

(3) หมายเรียกบุคคลซึ่งครอบครองสิ่งของ ซึ่งอาจใช้เป็นพยานหลักฐานได้ แต่บุคคลที่ถูกหมายเรียกไม่จำเป็นต้องมาเอง เมื่อจัดส่งสิ่งของไปตามหมายแล้ว ให้ถือเสมือนได้ปฏิบัติตามหมาย

(4) ยึดไว้ซึ่งสิ่งของที่ค้นพบหรือส่งมาดังกล่าวไว้ในอนุมาตรา (2) และ (3)

มาตรา 133 พนักงานสอบสวนมีอำนาจออกหมายเรียกผู้เสียหาย หรือบุคคลใดซึ่งมีเหตุอันควรเชื่อว่าถ้อยคำของเขาอาจเป็นประโยชน์แก่คดีให้มาตามเวลาและสถานที่ในหมายแล้วให้ถามปากคำบุคคลนั้นไว้

การถามปากคำนั้น พนักงานสอบสวนจะให้ผู้ให้ถ้อยคำสาบานหรือปฏิญาณตัวเสียก่อนก็ได้ และต้องปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายนี้ว่าด้วยพยานบุคคล

ห้ามมิให้พนักงานสอบสวนตักเตือนพุดให้ท้อใจหรือใช้กลอุบายอื่นเพื่อป้องกันมิให้บุคคลใดให้ถ้อยคำ ซึ่งอาจจะให้ด้วยความเต็มใจ

ในคดีความผิดเกี่ยวกับเพศ การถามปากคำผู้เสียหายซึ่งเป็นหญิง ให้พนักงานสอบสวนซึ่งเป็นหญิงเป็นผู้สอบสวน เว้นแต่ผู้เสียหายนั้นยินยอมหรือมีเหตุจำเป็นอย่างอื่น และให้บันทึกความยินยอมหรือเหตุจำเป็นนั้นไว้ ทั้งนี้ ผู้เสียหายจะขอให้บุคคลใดอยู่ร่วมในการถามปากคำนั้นด้วยก็ได้

ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องจัดให้ผู้เสียหายหรือพยานยืนยันตัวผู้กระทำความผิดในชั้นจับกุมหรือชี้ตัวผู้ต้องหาในคดีอาญา ให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ หรือพนักงานสอบสวน จัดให้มีการยืนยันตัวผู้กระทำความผิดหรือชี้ตัวผู้ต้องหาในสถานที่ที่เหมาะสม และสามารถจะป้องกัน มิให้ผู้กระทำความผิดหรือผู้ต้องหาเห็นตัวผู้เสียหายหรือพยาน โดยให้คำนึงถึงความปลอดภัยของผู้เสียหายหรือพยานเท่าที่เหมาะสมแก่พฤติการณ์แห่งกรณี เว้นแต่ผู้เสียหายหรือพยานนั้นยินยอม และให้บันทึกความยินยอมนั้นไว้

ดังนั้น จะเห็นได้ว่ากฎหมายบัญญัติให้พนักงานสอบสวนแห่งท้องที่เกิดเหตุมีอำนาจหน้าที่สอบสวน ตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุและเก็บรวบรวมพยานหลักฐานทุกชนิด เท่าที่สามารถจะทำได้ เพื่อประสงค์ให้ทราบข้อเท็จจริงและพฤติการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นอันเกี่ยวกับความผิดที่ถูกร้องกล่าวหาและเพื่อจะรู้ตัวผู้กระทำผิดและพิสูจน์ให้เห็นความผิด รวมทั้งตรวจตัวผู้เสียหายเมื่อผู้เสียหายยินยอม ตรวจตัวผู้ต้องหา ตรวจสอบสิ่งของ ตรวจสอบสถานที่อันอาจสามารถใช้เป็นพยานหลักฐานได้ รวมทั้งการถ่ายภาพ ทำแผนที่ พิมพ์ลายนิ้วมือ ลายฝ่ามือ ลาย ฝ่าเท้า และบันทึกรายละเอียดทั้งหลาย ซึ่งน่าจะกระทำให้เกิดคดีแจ่มแจ้งขึ้น อีกทั้งประมวลระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดีได้กำหนดอำนาจหน้าที่ในการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุให้แก่ พนักงานสอบสวนอีกด้วย ตามระเบียบตำรวจเกี่ยวกับคดี ลักษณะที่ 2 การสืบสวน บทที่ 2 การสืบสวนและตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ ข้อ 10 กล่าวไว้ว่า

เมื่อมีคดีอาญาเกิดขึ้น ซึ่งจำเป็นจะต้องทำการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ ให้พนักงานสอบสวนกระทำการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุเอง เว้นไว้แต่คดีสำคัญ ซึ่งพนักงานสอบสวนเห็นว่ามีย่องรอยหรือหลักฐานซึ่งต้องใช้ เครื่องมือทางวิทยาการและจำเป็นต้องขอความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่กองพิสูจน์หลักฐาน ก็ให้พนักงานสอบสวน แจ้งกองพิสูจน์หลักฐาน เพื่อจัดเจ้าหน้าที่กองพิสูจน์หลักฐานไปทำการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุและถ่ายรูปพร้อมกับ พนักงานสอบสวนในคดีต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

- (1) คดีความผิดต่อชีวิต
- (2) คดีฆ่าตัวตาย แต่มีพฤติการณ์อันน่าสงสัยว่าอาจถูกผู้อื่นฆาตกรรม
- (3) คดีความผิดฐานลักทรัพย์และมีร่องรอยในที่เกิดเหตุ
- (4) คดีความผิดฐานชิงทรัพย์และมีคนตาย
- (5) คดีความผิดฐานปล้นทรัพย์
- (6) คดีวางเพลิงหรือเพลิงไหม้โดยไม่ทราบสาเหตุ
- (7) คดีอุบัติเหตุขั้รถชนแล้วขับหนี รถชนแล้วตัวคนขับหนี หรือรถชนมีคนตายที่เป็นปัญหา (ถ้ามีตำรวจหน่วยอื่นถ่ายรูปให้แล้วก็ไม่ต้องแจ้ง)
- (8) คดีสำคัญอื่น ๆ ที่มีร่องรอยหรือหลักฐานในที่เกิดเหตุ (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2556)

แพทย์นิติเวชมีอำนาจหน้าที่ชันสูตรพลิกศพในสถานที่เกิดเหตุตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 148 และมาตรา 150

มาตรา 148 เมื่อปรากฏแน่ชัดหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าบุคคลใดตาย โดยผิดธรรมชาติ หรือตายในระหว่างอยู่ในความควบคุมของเจ้าพนักงาน ให้มีการชันสูตรพลิกศพ เว้นแต่ตายโดยการประหารชีวิตตามกฎหมาย

การตายโดยผิดธรรมชาติ คือ

- (1) ฆ่าตัวตาย
- (2) ถูกผู้อื่นทำให้ตาย
- (3) ถูกสัตว์ทำร้ายตาย
- (4) ตายโดยอุบัติเหตุ
- (5) ตายโดยยังมีปรากฏเหตุ

มาตรา 150 ในกรณีที่จะต้องมีการชันสูตรพลิกศพ ให้พนักงานสอบสวนแห่งท้องที่ที่ศพนั้น อยู่กับแพทย์ทางนิติเวชศาสตร์ ซึ่งได้รับวุฒิบัตรหรือได้รับหนังสืออนุมัติจากแพทยสภา ทำการชันสูตรพลิกศพโดยเร็ว ถ้าแพทย์ทางนิติเวชศาสตร์ดังกล่าวไม่มีหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้แพทย์ประจำโรงพยาบาลของรัฐปฏิบัติหน้าที่ ถ้าแพทย์ประจำโรงพยาบาลของรัฐไม่มีหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้แพทย์ประจำสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดปฏิบัติหน้าที่ ถ้าแพทย์ประจำสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดไม่มีหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้แพทย์ประจำโรงพยาบาลของเอกชนหรือแพทย์ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมที่ขึ้นทะเบียนเป็นแพทย์อาสาสมัคร ตามระเบียบของกระทรวงสาธารณสุขปฏิบัติหน้าที่และในการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวให้แพทย์ประจำโรงพยาบาลของเอกชนหรือแพทย์ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมผู้นั้น เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา ทั้งนี้ให้พนักงานสอบสวนและแพทย์ดังกล่าวทำบันทึกรายละเอียดแห่งการชันสูตรพลิกศพทันที และให้แพทย์ดังกล่าวทำรายงานแนบท้ายบันทึกรายละเอียดแห่งการชันสูตรพลิกศพด้วยภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่รับแจ้งเรื่อง ถ้ามีความจำเป็นให้ขยายระยะเวลาทุกครั้งไว้ในสำนวนชันสูตรพลิกศพและในกรณีที่ความตายมิได้ เป็นผลแห่งการกระทำผิดอาญาให้พนักงานสอบสวนส่งสำนวนชันสูตรพลิกศพไปยังพนักงานอัยการ เมื่อเสร็จสิ้นการชันสูตรพลิกศพโดยเร็ว และให้พนักงานอัยการดำเนินการต่อไปตามมาตรา 156

โดยที่การชันสูตรพลิกศพเป็นส่วนหนึ่งของการค้นหาความจริงในกระบวนการยุติธรรม เพื่อค้นหาสาเหตุและพฤติการณ์ที่ทำให้เกิดการตายขึ้น การชันสูตรพลิกศพเป็นการนำความรู้ทางวิทยาศาสตร์มาช่วย ค้นหาความจริงในกระบวนการยุติธรรม และถือว่าเป็นส่วนสำคัญที่จะช่วยให้คำตอบว่าผู้ตายคือใคร ตลอดจน สามารถระบุพฤติการณ์การตายที่เกิดขึ้นได้ อีกทั้งการ

ชั้นสูตรพลิกศพตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ถือเป็นส่วนหนึ่งของการสอบสวน และให้เป็นหน้าที่ของพนักงานสอบสวนแห่งท้องที่ที่พบศพ ร่วมกับแพทย์นิติเวช (และรวมทั้งแพทย์อื่นตามเงื่อนไขแห่งกฎหมาย) ทำการชั้นสูตรพลิกศพจะเห็นได้ว่ากฎหมายให้อำนาจและหน้าที่แก่แพทย์นิติเวชในการชั้นสูตรพลิกศพในสถานที่เกิดเหตุ

เจ้าหน้าที่พิสูจน์หลักฐาน กฎหมายมิได้บัญญัติให้อำนาจหน้าที่ในการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุแก่เจ้าหน้าที่พิสูจน์หลักฐานแต่อย่างใด เจ้าหน้าที่พิสูจน์หลักฐานจะมีอำนาจหน้าที่เข้าตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุได้ก็ต่อเมื่อพนักงานสอบสวนได้แจ้งให้เจ้าหน้าที่พิสูจน์หลักฐานเข้าไปตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ ตามระเบียบตำรวจเกี่ยวกับคดี ลักษณะที่ 2 การสืบสวน บทที่ 2 การสืบสวนและตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ ข้อ 10

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าข้อกำหนดของระเบียบตำรวจเกี่ยวกับคดีที่กำหนดให้พนักงานสอบสวนติดต่อให้เจ้าหน้าที่พิสูจน์หลักฐานไปตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุและถ่ายภาพนั้น ข้อกำหนดดังกล่าวไม่มีสภาพบังคับให้พนักงานสอบสวนต้องทำตามข้อกำหนด แต่เป็นเพียงระเบียบแนวทางและคู่มือในการปฏิบัติไม่มีสภาพบังคับแต่อย่างใด อีกทั้งยังเป็นดุลยพินิจของพนักงานสอบสวนที่จะแจ้งเจ้าหน้าที่พิสูจน์หลักฐานหรือไม่ก็ได้

จากบทบัญญัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และระเบียบตำรวจเกี่ยวกับคดี แสดงให้เห็นตัวบทกฎหมายบัญญัติให้อำนาจหน้าที่ในการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุแก่พนักงานสอบสวน และหากที่เกิดเหตุมีการตายเกิดขึ้นกฎหมายยังได้บัญญัติให้อำนาจหน้าที่แก่แพทย์นิติเวชในการเข้าไปตรวจสอบศพในสถานที่เกิดเหตุได้ แต่ในส่วนของเจ้าหน้าที่พิสูจน์หลักฐานนั้นกฎหมายมิได้บัญญัติให้อำนาจหน้าที่โดยตรง ทำให้เกิดปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงาน กล่าวคือ เมื่อมีคดีเกิดขึ้นเจ้าหน้าที่พิสูจน์หลักฐานจะไม่มีอำนาจหน้าที่เข้าไปตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุได้เอง แม้เจ้าหน้าที่พิสูจน์หลักฐานจะทราบว่ามีเหตุเกิดที่ใดก็ไม่สามารถเข้าไปตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุนั้นได้ หากพนักงานสอบสวนดำเนินการเอง โดยไม่ร้องขอให้เจ้าหน้าที่พิสูจน์หลักฐานมาตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ อันจะทำให้การเก็บรวบรวมพยานหลักฐานไม่สมบูรณ์ไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการ ไม่ถูกต้องตามกฎหมาย ส่งผลต่อการพิจารณาคดีในชั้นศาล (พิมลพัชร ประเสริฐกิตติศิริ, 2560)

2.6.2 หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินความพึงพอใจที่ประชาชนหรือผู้รับบริการได้รับการให้บริการของข้าราชการตำรวจ พ.ศ.2567

ตามมาตรา 82 วรรคสอง และมาตรา 174 วรรคห้า แห่ง พ.ร.บ.ตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2565 บัญญัติว่า การคัดเลือกหรือแต่งตั้งข้าราชการตำรวจเลื่อนตำแหน่งสูงขึ้นในแต่ละระดับตำแหน่ง ให้พิจารณาความรู้ความสามารถ โดยคำนึงถึงผลการประเมินความพึงพอใจที่ประชาชนหรือผู้รับบริการได้รับการให้บริการของข้าราชการตำรวจมาประกอบด้วย ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ตร. กำหนด และ ก.ตร. ในประชุมครั้งที่ 1/2567 เมื่อวันที่ 29 มกราคม 2567 จึงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินความพึงพอใจของประชาชนหรือผู้รับบริการที่ได้รับการให้บริการของข้าราชการตำรวจ ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ในหลักเกณฑ์นี้

“ความพึงพอใจ” หมายความว่า ระดับความรู้สึกพอใจของประชาชนหรือผู้รับบริการที่มีต่อการให้บริการของข้าราชการตำรวจ

“ประชาชนหรือผู้รับบริการ” หมายความว่า ประชาชนหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มาติดต่อขอรับบริการจากข้าราชการตำรวจ

“การให้บริการของข้าราชการตำรวจ” หมายความว่า การปฏิบัติ การให้ความช่วยเหลือ การอำนวยความสะดวก หรือการดำเนินการอย่างอื่นตามอำนาจหน้าที่เพื่อประโยชน์ของประชาชนหรือผู้รับบริการ

ข้อ 2 หน่วยงานที่ต้องรับการประเมินความพึงพอใจของประชาชนหรือผู้รับบริการที่ได้รับการให้บริการของข้าราชการตำรวจ ตามหลักเกณฑ์นี้ ได้แก่ หน่วยงานตามภาคผนวก

ข้อ 3 วิธีการดำเนินการประเมินความพึงพอใจของประชาชนหรือผู้รับบริการที่ได้รับการให้บริการของข้าราชการตำรวจตามภาคผนวก ให้ดำเนินการ ดังนี้

3.1) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ ตัวแทนของประชาชนหรือผู้รับบริการที่ได้รับการให้บริการของข้าราชการตำรวจตามภาคผนวก

3.2) สุ่มตัวอย่างจากประชาชนหรือผู้รับบริการที่ได้รับการให้บริการของข้าราชการตำรวจตามสัดส่วนของผู้รับบริการในแต่ละงานที่จะประเมิน (Quota Sampling)

3.3) การประเมินความพึงพอใจที่ประชาชนหรือผู้รับบริการได้รับการให้บริการของข้าราชการตำรวจ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลรวม ถึงการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์

วิเคราะห์ข้อมูลด้วย โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Data Analysis)

3.4) ผลการประเมินความพึงพอใจที่ประชาชนหรือผู้รับบริการได้รับการให้บริการของข้าราชการตำรวจ กำหนดให้แบ่งผลการประเมินออกเป็น 3 กลุ่ม โดยใช้การประเมินแบบอิงกลุ่ม ดังนี้

3.4.1) กลุ่มสูงกว่ามาตรฐานกลาง คือ กลุ่มที่มีผลการประเมินอยู่ในระดับดี

3.4.2) กลุ่มอยู่ในมาตรฐานกลาง คือ กลุ่มที่มีผลการประเมินอยู่ในระดับพอใช้

3.4.3) กลุ่มต่ำกว่ามาตรฐานกลาง คือ กลุ่มที่มีผลการประเมินอยู่ในระดับต้องปรับปรุง

ข้อ 4 ผลการประเมินความพึงพอใจที่ประชาชนหรือผู้รับบริการได้รับการให้บริการของข้าราชการตำรวจ ให้นำไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาแต่งตั้งข้าราชการตำรวจตามมาตรา 82 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2565

ข้อ 5 ให้สำนักงานยุทธศาสตร์ตำรวจ ส่งผลการประเมินความพึงพอใจตามข้อ 2 ให้สำนักงานกำลังพลและหน่วยงานที่ได้รับการประเมินความพึงพอใจ เพื่อดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

ข้อ 6 ให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติสามารถกำหนดหรือเปลี่ยนแปลงหน่วยงานที่ต้องรับการประเมินความพึงพอใจได้ แล้วรายงาน ก.ตร. เพื่อทราบ

ข้อ 7 ให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติดำเนินการประเมินความพึงพอใจ อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง ทั้งนี้ให้แล้วเสร็จให้ทันวาระการแต่งตั้งของแต่ละปี

ข้อ 8 ในกรณีที่ต้องมีการตีความตามหลักเกณฑ์นี้ ให้เสนอ ก.ตร.วินิจฉัย คำวินิจฉัยของ ก.ตร. ให้เป็นที่สุด (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2567)

2.7 กรณีศึกษาที่มบูรณาการการสืบสวนสอบสวน

2.7.1 ทีมบูรณาการการสืบสวนสอบสวนในประเทศไทย

ในประเทศไทย ทีมสืบสวนอาชญากรรมที่ร่วมมือกัน ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมาย จากหน่วยงานต่างๆ ที่ทำงานร่วมกันเพื่อสืบสวนและแก้ไขอาชญากรรม ซึ่งอาจรวมถึง

เจ้าหน้าที่จากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ กรมสอบสวนคดีพิเศษ (DSI) และหน่วยงานชำนาญพิเศษอื่นๆ เช่น คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ทีมเหล่านี้มักมีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านและทำงานร่วมกันเพื่อแบ่งปันข้อมูลและทรัพยากรเพื่อแก้ไขปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น DSI เป็นองค์กรระดับชาติในสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี และมีหน้าที่สืบสวนอาชญากรรมร้ายแรงและข้ามชาติ การทุจริต และคดีพิเศษอื่นๆ ตลอดจนให้ความช่วยเหลือด้านเทคนิคแก่หน่วยงานบังคับใช้กฎหมายอื่นๆ (OpenAI, 2023)

2.7.1.1 ตำรวจภูธรเมืองนครสวรรค์ (นครสวรรค์โมเดล)

ตำรวจภูธรจังหวัดนครสวรรค์ ได้ริเริ่มดำเนินโครงการพัฒนางานด้านการอำนวยความสะดวก มุ่งเน้นไปที่การบริการประชาชนของพนักงานสอบสวนผู้ทำหน้าที่พนักงานสอบสวน (เวร) ให้สามารถดูแลประชาชนได้อย่างรวดเร็ว เป็นธรรม โดยให้สถานีตำรวจภูธรเมืองนครสวรรค์ เป็นสถานีตำรวจต้นแบบในการดำเนินการจัดระบบการทำงานของพนักงานสอบสวนจากเดิมที่พนักงานสอบสวนต้องเข้าเวรและดำเนินการเพียงคนเดียว ปรับเปลี่ยนการทำงานที่เป็นทีมโดยจัดเป็น “ชุดพนักงานสอบสวน” โดยมีที่มาของโครงการ ดังนี้

1) ที่มาของโครงการ

1.1) ปัจจัยภายนอก เกิดจากกระแสสังคมต่อความเชื่อมั่นในการทำงานของพนักงานสอบสวนจนนำไปสู่ความพยายามในการปฏิรูปโครงสร้างตำรวจ ตัดโอนงานสอบสวนออกไปจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

1.2) ปัจจัยภายใน เกิดจากจำนวนพนักงานสอบสวนที่ปฏิบัติหน้าที่ประจำแต่ละสถานีไม่เพียงพอต่อประชาชนที่มาร้องทุกข์ มีปัญหาการร้องเรียนเกี่ยวกับการทำงานของพนักงานสอบสวนและพนักงานสอบสวนบางคนยังขาดความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ในการทำงาน

2) เป้าหมาย

2.1) สร้างความเชื่อมั่นให้แก่ประชาชน

2.2) อำนวยความสะดวกด้วยสำนึกในหน้าที่ มีความบริสุทธิ์ยุติธรรม

2.3) เสริมสร้างการทำงานเป็นทีม โดยจัดชุดพนักงานสอบสวนแบบ
บูรณาการ

2.4) ยกฐานะพนักงานสอบสวนให้เป็นนักบริหารงานสืบสวนสอบสวน
โดยมีการบูรณาการระหว่างหน่วยงานภายในสถานีตำรวจ

2.5) ดำเนินการบริการให้ประชาชนพึงพอใจ

3) สภาพปัญหา

3.1) ด้านประชาชน

3.1.1) ต้องคอยพนักงานสอบสวนเป็นเวลานาน เนื่องจาก
พนักงานสอบสวนติดคดีกับผู้เสียหายก่อนหน้าตามลำดับหรือพนักงานสอบสวน (เวร) ออกไปตรวจ
สถานที่เกิดเหตุ

3.1.2) หากจะทำการปรึกษาเกี่ยวกับกฎหมายคดีต่อพนักงาน
สอบสวนที่แจ้งไว้แล้วไม่สามารถติดต่อได้และพนักงานสอบสวนคนอื่นก็ไม่สามารถทำการแทนได้
เพราะไม่ทราบข้อมูลในสำนวนการสอบสวน

3.1.3) พนักงานสอบสวน (เวร) อาจจะไม่เข้าใจละเอียดแห่งคดี
และข้อกฎหมายส่งผลให้การดำเนินคดีกับผู้ต้องหาไม่ครบถ้วนหรือผิดข้อหา

3.2) ด้านระบบงานสอบสวน

3.2.1) พนักงานสอบสวนที่เป็นผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่ (เวร) สอบสวนมี
น้อย ไม่เพียงพอต่อการให้บริการประชาชนโดยสามารถดูแลประชาชนได้ครั้งละ 1 คน

3.2.2) การสอบสวนพยานหลักฐานรวบรวมได้ช้า ไม่ละเอียด
รอบคอบ

3.2.3) การทำสำนวนสืบสวนสอบสวนเพียงลำพังอาจก่อให้เกิด
การทุจริตหรือลำเอียงในการทำสำนวนได้

3.2.4) พนักงานสอบสวนไม่มีเวลาสะสางสำนวนได้ทันตาม
กำหนด ส่งผลให้สำนวนค้าง เนื่องจากไม่สามารถบริหารการทำสำนวนตามลำดับก่อนหลังได้

3.2.5) พนักงานสอบสวนคุมระบบการทำสำนวนเอง

3.2.6) ปัญหาในการทำสำนวนของพนักงานสอบสวนที่มาช่วยราชการหรือย้ายไปรับราชการที่อื่น ไม่มีผู้ดำเนินการต่อหรือดำเนินการต่อยากเนื่องจากไม่ทราบประเด็น

3.3) ด้านพนักงานสอบสวน

3.3.1) พนักงานสอบสวนที่มารับหน้าที่ใหม่อาจไม่มีความรู้เพียงพอและขาดประสบการณ์ในการทำงานซึ่งมีผลต่อการทำงานสอบสวนประเด็นอาจจะไม่ครอบคลุม

3.3.2) การที่พนักงานสอบสวนทำงานเพียงลำพังทำให้ขาดที่ปรึกษาในการทำงานซึ่งมีผลต่อการตัดสินใจในการสั่งการว่าในแต่ละคดีควรดำเนินการอย่างไร

3.3.3) ขณะที่ปฏิบัติหน้าที่พนักงานสอบสวน (เวร) จะต้องทำการสอบปากคำในคดีหนึ่ง ซึ่งในขณะเดียวกันอาจมีคดีซ้อนเกิดขึ้นและต้องออกไปตรวจสถานที่เกิดเหตุทำให้ผู้เสียหายต้องเสียเวลาในการรอ

3.3.4) พนักงานสอบสวนเกิดความเครียดเมื่อเจอปัญหากับการทำสำนวนการสอบสวนที่ไม่รู้ว่าจะต้องทำอย่างไรหรือทำสำนวนไม่ทัน

3.3.5) พนักงานสอบสวนไม่มีเวลาไปสืบสวนนอกเวลา และไม่มีฝ่ายสืบสวนช่วยในการติดตามจับกุม เมื่อประสานฝ่ายสืบสวนไปแล้วกลับไม่ได้รับความร่วมมือเท่าที่ควร

3.4) ด้านสาธารณชน

3.4.1) เกิดความคลางแคลงใจและความเชื่อมั่นในการทำงานของพนักงานสอบสวน

3.4.2) การให้บริการในการอำนวยความสะดวกประชาชนคาดหวังมากกว่าพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบคดีจะสามารถอำนวยความสะดวกให้ตนเองได้หรือไม่

4) วิธีการดำเนินงาน

การจัดระบบการทำงานของพนักงานสอบสวนจากเดิมที่พนักงานสอบสวนต้องเข้าเวรและดำเนินการเพียงอย่างเดียว โดยมีการปรับเปลี่ยนการทำงานที่เป็นทีม โดยจัดเป็นชุดพนักงานสอบสวนสามารถดำเนินการแบ่งออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้

4.1) ด้านระบบงานสอบสวน

4.1.1) ร่วมกันวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยของจำนวนคดีที่เหมาะสมระหว่างจำนวนพนักงานสอบสวนและคดีที่เกิดขึ้นในเขตรับผิดชอบของตนเอง เพื่อหาจำนวนพนักงานสอบสวนที่เหมาะสมที่เหมาะสมจะปฏิบัติหน้าที่

4.1.2) จัดพนักงานสอบสวนที่ปฏิบัติหน้าที่ออกเป็นทีม โดยให้พนักงานสอบสวนอาวุโส (ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้ชำนาญการพิเศษ) ซึ่งทำหน้าที่หัวหน้างานสอบสวนยังคงทำหน้าที่หัวหน้างานสอบสวนเช่นเดิม

4.1.3) แบ่งพนักงานสอบสวน (ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้ชำนาญการพิเศษ) ที่เหลืออยู่ตามลำดับอาวุโสออกเป็นทีมพนักงานสอบสวน จำนวน 5 ทีม ให้ทำหน้าที่เป็นหัวหน้าทีมพนักงานสอบสวนและปรับเปลี่ยนพนักงานสอบสวนทั้งหมดเพื่อปฏิบัติหน้าที่ประจำชุดพนักงานสอบสวนให้เพียงพอต่อการปฏิบัติการ

4.1.4) กำหนดรูปแบบการดำเนินงาน โดยให้พนักงานสอบสวนหัวหน้าทีมทำหน้าที่รับแจ้งเหตุเป็นอันดับแรกและพิจารณารายละเอียดแห่งคดี จากนั้นทำการส่งมอบการทำคดีดังกล่าวให้พนักงานสอบสวนภายในชุด เพื่อดำเนินการต่อโดยพิจารณาตามศักยภาพและความสามารถในการทำคดีนั้น ๆ หากในระหว่างที่มีคดีเกิดขึ้นใหม่หรือมีคดีอื่น ๆ เกิดซ้อนขึ้นมา พนักงานสอบสวนหัวหน้าชุดจะพิจารณามอบหมายให้พนักงานสอบสวนคนอื่นในชุดลำดับถัดไปเป็นผู้ดำเนินการสอบสวน

4.2) ด้านอาคารสถานที่

4.2.1) ปรับปรุงห้องบริการแบบเบ็ดเสร็จ (One Stop Service) ให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น

4.2.2) ปรับปรุงห้องทำงานให้เหมาะสมกับการทำงานเป็นทีม ได้แก่ การจัดโต๊ะทำงานของพนักงานสอบสวนหัวหน้าทีมไว้ภายในห้อง และจัดห้องทำงานของพนักงานสอบสวนแยก สำหรับพนักงานสอบสวนลูกทีมทำการแยกห้องสอบสวนออกเป็นห้องๆ อีกระยะจากกัน

4.3) ด้านสนับสนุน

4.3.1) เตรียมความพร้อมด้านบุคลากรที่จะสนับสนุนการทำงาน ของพนักงานสอบสวนประกอบด้วย

(1) บุคลากรภายในงานสอบสวน ได้แก่ เสมียนคดี เจ้าหน้าที่ประจำวัน เจ้าหน้าที่เทียบปรับ เจ้าหน้าที่พิมพ์มือ ผู้ช่วยพนักงานสอบสวน และพลขับ ประจำชุดรถพนักงานสอบสวน (เวร)

(2) บุคลากรภายนอกสายงานสอบสวน ได้แก่ เจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายสืบสวน เจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ เจ้าหน้าที่ตำรวจจราจร ให้พร้อมปฏิบัติหน้าที่ร่วมกับพนักงานสอบสวนเวรได้ตลอดเวลา

4.3.2) เตรียมความพร้อมด้านยานพาหนะและวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นของพนักงานสอบสวน (เวร) ให้มีความพร้อมในการทำงาน

5) แนวทางการดำเนินงาน

5.1) เมื่อถึงเวลาการปฏิบัติงานหน้าที่เวร พนักงานสอบสวนหัวหน้าชุดจะทำการประชุม เพื่อซักซ้อมการปฏิบัติหน้าที่กับพนักงานสอบสวนลูกทีมภายในชุด

5.2) ปฏิบัติหน้าที่พนักงานสอบสวน (เวร) โดยมีพนักงานสอบสวนหัวหน้าชุดทำหน้าที่รับแจ้งเหตุเป็นลำดับแรก และส่งมอบการดำเนินการให้กับพนักงานสอบสวนภายในทีมเพื่อดำเนินการต่อสับเปลี่ยนหมุนเวียนไปตามความเหมาะสม โดยพิจารณาตามความรู้ความสามารถในคดีนั้น ๆ

5.3) เมื่อเสร็จสิ้นการปฏิบัติหน้าที่พนักงานสอบสวน (เวร) มีการประชุมสรุปผลการดำเนินงานในรอบเวร ปรับเปลี่ยนความรับผิดชอบในการทำสำนวนและรายงานผู้บังคับบัญชาทราบถึงสถิติคดีอาญา คดีจราจรที่เกิดขึ้นในห้วงเวลาที่ปฏิบัติหน้าที่

5.4) พนักงานสอบสวนหัวหน้าทีมเป็นผู้รับผิดชอบในการวางแผนในการทำสำนวนการสอบสวนให้แก่ลูกทีม เพื่อจัดลำดับความสำคัญในการดำเนินงาน (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2558)

2.7.1.2 สถานีตำรวจภูธรเมืองร้อยเอ็ด (Roiet-Model)

รูปแบบและทีมงานตรวจสอบแบบบูรณาการของสถานีตำรวจภูธรเมืองร้อยเอ็ด (Roiet-Model) เพื่อให้ประชาชนพึงพอใจในการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจ โดยทำงานเป็นทีมร่วมกันทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องเมื่อเกิดเหตุ เข้าระงับถึงที่เกิดเหตุพร้อมกันตั้งแต่รับแจ้งความของพนักงานสอบสวนหรือรับแจ้งทางศูนย์วิทยุ เช่น มีจราจรเมื่อเกิดอุบัติเหตุมีสายตรวจเมื่อมีเหตุทำร้ายกัน มีชุดสืบสวน เมื่อมีเหตุลักทรัพย์และอีกหลายเหตุที่เกิดขึ้นทีมสอบสวนที่อยู่เวรจะต้องออกตรวจที่เกิดเหตุพร้อมกันหลังจากกลับจากตรวจที่เกิดเหตุก็มีทีมงานลงบันทึกประจำวัน มีเจ้าหน้าที่พิมพ์มือพร้อมทำงาน มีทีมงานควบคุมตัวผู้ก่อเหตุ เข้าห้องควบคุม ทุกคนพร้อมปฏิบัติหน้าที่ ประจำสถานีตลอด 24 ชั่วโมง ซึ่งการทำงานเป็นทีมนี้เพื่อให้เกิดความพึงพอใจของประชาชนในพื้นที่ โดยปฏิบัติตามคำสั่งสถานีตำรวจภูธรเมืองร้อยเอ็ดที่ 37/2559 เรื่อง “ให้จัดทีมพนักงานสอบสวนปฏิบัติหน้าที่เวรประจำวันตามเนวนครสวรรค์โมเดล” (สถานีตำรวจภูธรเมืองร้อยเอ็ด, 2559)

ด้วยได้รับหนังสือสั่งการจากตำรวจภูธรจังหวัดร้อยเอ็ด เรื่องการเพิ่มประสิทธิภาพให้บริการประชาชนด้านอำนวยความสะดวกทางอาญาเพื่อให้ประชาชนได้รับการบริการอย่างรวดเร็วเป็นธรรมให้รับความพึงพอใจและศรัทธาเจ้าหน้าที่ตำรวจนั้น ดังนั้นเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด เกี่ยวกับงานด้านอำนวยความสะดวกทางอาญา จึงให้ดำเนินการตามแบบเนวนครสวรรค์โมเดล โดยให้จัดทีมพนักงานสอบสวนเป็น 3 ทีม 6 ชุดปฏิบัติการเพื่อปฏิบัติหน้าที่ในแต่ละวันตามห้วงเวลา โดยแบ่งออกเป็น 2 ผลัด แต่เวลา 08.00 น. ถึง 20.00 น. และ เวลา 20.00 น. ถึง 08.00 น. ประกอบกำลังเจ้าหน้าที่เป็นชุดปฏิบัติการ ดังนี้

- 1) ให้จัดพนักงานสอบสวนผู้ทรงคุณวุฒิเป็นหัวหน้าทีม จำนวน 3 ทีม
- 2) ให้จัดพนักงานสอบสวนเป็นชุด จำนวน 6 ชุด แต่ละชุดต้องมีพนักงานสอบสวน จำนวน 3 นาย
- 3) ให้จัดกำลังเจ้าหน้าที่สนับสนุนปฏิบัติหน้าที่ร่วมกับชุดพนักงานสอบสวนงานกำลัง เจ้าหน้าที่ประกอบด้วย

3.1) ผู้ช่วยพนักงานสอบสวน จำนวน 1 นาย

- 3.2) เจ้าหน้าที่เสมียนประจำวัน จำนวน 2 นาย
- 3.3) เจ้าหน้าที่พิมพ์ลายนิ้วมือ จำนวน 1 นาย
- 3.4) พลขับรถร้อยเวร จำนวน 2 นาย
- 3.5) เจ้าหน้าที่สืบสวน จำนวน 3 นาย
- 3.6) เจ้าหน้าที่พิสูจน์หลักฐาน จำนวน 1 นาย (สถานีตำรวจภูธรเมืองร้อยเอ็ด, 2559)

2.7.1.3 สถานีตำรวจภูธรเรณูนคร จังหวัดนครพนม

สถานีตำรวจภูธรเรณูนคร จังหวัดนครพนม รายงานผู้ปฏิบัติหน้าที่พนักงานสอบสวนเวร และชุดรับแจ้งความแบบบูรณาการประจำ วันที่ 4 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2563 เวลา 08.00 น. ถึงวันที่ 4 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2563 เวลา 08.00 น. โดยพนักงานสอบสวนเวรและชุดรับแจ้งความแบบบูรณาการประกอบด้วย

- (1) สารวัตร (สอบสวน)/พนักงานสอบสวนเวร
- (2) พนักงานสอบสวน เวนสอบสวนสำรอง
- (3) ผู้ช่วยพนักงานสอบสวน/พลขับ
- (4) ฝ่ายจราจร
- (5) ป้องกันปราบปราม
- (6) เวนประจำวัน
- (7) ฝ่ายสืบสวน

เข้าแถวตรวจจำนวนเตรียมพร้อมรับฟังภารกิจในการปฏิบัติหน้าที่ได้ชี้แจงข้อราชการให้ทราบจะได้มีความพร้อมในการปฏิบัติหน้าที่ ผลการตรวจจำนวนกำลังพลครบทุกคนาย จึงทำการฝึกยุทธวิธีตำรวจเสร็จได้ร่วมกันทำความสะอาดอาคารที่ทำการและบริเวณรอบแล้วปล่อยแถวออก ว. 4 แต่เวลานี้ (สอบสวน) สภ.เรณูนคร/รายงาน (สถานีตำรวจภูธรเรณูนคร, 2563)

2.7.2 การบูรณาการสืบสวนสอบสวนในต่างประเทศ

2.7.2.1 ประเทศญี่ปุ่น

ในประเทศญี่ปุ่นการบูรณาการสืบสวนสอบสวนเป็นกลุ่มเจ้าหน้าที่ที่มีหน้าที่บังคับใช้กฎหมายจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่ทำงานร่วมกันเพื่อแก้ไขอาชญากรรม จากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ หน่วยงานตำรวจในพื้นที่ หน่วยงานเฉพาะทางอื่นๆ เช่น หน่วยยามฝั่งญี่ปุ่น หน่วยข่าวกรองความมั่นคงสาธารณะ ทีมเหล่านี้มักมีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เช่น อาชญากรรมไซเบอร์ อาชญากรรมองค์กร โดยทีมสืบสวนคดีอาชญากรรมที่ร่วมมือกัน ประกอบด้วยหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายต่างๆ ซึ่งอาจรวมถึงหน่วยงานตำรวจท้องที่ ตำรวจภูธร และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (NPA) ทีมเหล่านี้มักจะแบ่งปันข้อมูลและทรัพยากร นอกจากนี้องค์กรอื่นๆ เช่น ห้องปฏิบัติการนิติวิทยาศาสตร์ สำนักงานอัยการ เป็นต้น

โดย สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (NPA) ทำหน้าที่เป็นหน่วยงานประสานงานกลางสำหรับการบังคับใช้กฎหมาย และมีหน้าที่รับผิดชอบในการกำกับดูแล จัดการกิจกรรมของกองกำลังตำรวจประจำจังหวัด นอกจากนี้ NPA ยังมีหน่วยงานเฉพาะทาง เช่น สำนักงานสืบสวนคดีอาญา ซึ่งเกี่ยวข้องกับอาชญากรรมร้ายแรง เช่น องค์กรอาชญากรรม อาชญากรรมปกขาว อาชญากรรมไซเบอร์ เป็นต้น โดยทำงานใกล้ชิดกับสำนักงานอัยการ ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินคดีอาญาและรวบรวมพยานหลักฐาน (OpenAI, 2023)

2.7.2.2 ประเทศจีน

ในประเทศจีนทีมสืบสวนอาชญากรรมที่ร่วมมือกันประกอบด้วยเจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมายจากหน่วยงานต่างๆ ซึ่งอาจรวมถึงเจ้าหน้าที่จากกระทรวงความมั่นคงสาธารณะ (MPS) สำนักงานอัยการ และหน่วยงานเฉพาะทางอื่นๆ เช่น สำนักงานต่อต้านยาเสพติดแห่งชาติ สำนักงานต่อต้านการก่อการร้าย MPS มีหน้าที่รับผิดชอบในการรักษาความปลอดภัยสาธารณะ และอัยการมีหน้าที่รับผิดชอบในการกำกับดูแลการสอบสวน อนุมัติการจับกุม และดำเนินคดี นอกจากนี้ประเทศจีนยังได้มีการจัดตั้งองค์กรระดับชาติที่เรียกว่า “สำนักงานรณรงค์ร่วมเพื่อการต่อสู้กับอาชญากรรมที่ร้ายแรงและองค์กรอาชญากรรม”

ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบในการประสานงานและดูแลความพยายามของหน่วยงาน บังคับใช้กฎหมายต่างๆ เพื่อต่อสู้กับอาชญากรรมร้ายแรงและองค์กรอาชญากรรม ประกอบด้วย หน่วยงานบังคับใช้กฎหมายต่างๆ ซึ่งอาจรวมถึงสำนักงานความมั่นคงสาธารณะในท้องถิ่น กระทรวงความมั่นคงสาธารณะ และหน่วยงานเฉพาะทางอื่นๆ เช่น กรมสืบสวนอาชญากรรมทาง เศรษฐกิจ กรมสืบสวนอาชญากรรมไซเบอร์ เป็นต้น นอกจากนี้ องค์กรอื่นๆ เช่น ห้องปฏิบัติการ นิติเวช อัยการ เป็นต้น (OpenAI, 2023)

2.7.2.3 ประเทศแคนาดา

ในประเทศแคนาดา ทีมสืบสวนอาชญากรรมที่ร่วมมือกันประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ บังคับใช้กฎหมายจากหน่วยงานต่างๆ จาก Royal Canadian Mounted Police (RCMP) กองกำลัง ตำรวจประจำเทศบาล และหน่วยงานเฉพาะทางอื่นๆ เช่น Canadian Border Services Agency (CBSA) และ Canadian Security Intelligence Service (CSIS) RCMP เป็นกองกำลังตำรวจแห่งชาติ และมีหน้าที่รับผิดชอบในการบังคับใช้กฎหมายของรัฐบาลกลาง ในขณะที่กองกำลังตำรวจเทศบาล มีหน้าที่รับผิดชอบในการบังคับใช้กฎหมายในระดับท้องถิ่น นอกจากนี้ ทีมบูรณาการความมั่นคง แห่งชาติ (INSET) ยังประกอบด้วยตัวแทนจากหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายต่างๆ เช่น RCMP CBSA CSIS และกองกำลังตำรวจในพื้นที่ ซึ่งก่อตั้งขึ้นเพื่อสอบสวนและป้องกันกิจกรรม ก่อการร้ายและ ภัยคุกคามความมั่นคงของชาติอื่นๆ (OpenAI, 2023)

2.7.2.4 ประเทศออสเตรเลีย

ในประเทศออสเตรเลีย ทีมสืบสวนอาชญากรรมที่ร่วมมือกันประกอบด้วย เจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมายจากหน่วยงานต่างๆ จากสำนักงานตำรวจสหพันธรัฐออสเตรเลีย (AFP) กองกำลังตำรวจประจำรัฐและดินแดน และหน่วยงานเฉพาะทางอื่นๆ เช่น สำนักงานคณะกรรมการ กำกับหลักทรัพย์และการลงทุนแห่งออสเตรเลีย (ASIC) สำนักงานภาษีออสเตรเลีย (ATO) AFP เป็นกองกำลังตำรวจแห่งชาติ มีหน้าที่รับผิดชอบในการบังคับใช้กฎหมายของรัฐบาลกลาง ในขณะที่ กองกำลังตำรวจของรัฐและดินแดน มีหน้าที่รับผิดชอบในการบังคับใช้กฎหมายในระดับรัฐและ ดินแดน นอกจากนี้ Australian Criminal Intelligence Commission (ACIC) ยังเป็นหน่วยงานข่าว กรองอาชญากรรมแห่งชาติ ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบในการให้บริการข่าวกรองทางอาญาและนิติเวช แก่หน่วยงานบังคับใช้กฎหมายในประเทศออสเตรเลีย (OpenAI, 2023)

2.7.2.5 ประเทศฝรั่งเศส

ในประเทศฝรั่งเศส ทีมสืบสวนอาชญากรรมที่ร่วมมือกันประกอบด้วยเจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมายจากหน่วยงานต่างๆ จากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ Gendarmerie Nationale (กองกำลังตำรวจทหาร) และหน่วยงานเฉพาะทางอื่นๆ เช่น สำนักงานกลางเพื่อต่อสู้กับความเสียหายด้านสิ่งแวดล้อมและสาธารณสุข (OCLAESP) และสำนักงานกลางเพื่อต่อต้านการจลาจลในชาติ (OCRTIS) นอกจากนี้ยังมีองค์กรระดับชาติ เช่น General Directorate for Internal Security (DGSI) สำนักงานกลาง เพื่อการต่อต้านอาชญากรรมทางเศรษฐกิจและการเงิน (OCRGDF) ซึ่งทั้งสององค์กรมีหน้าที่รับผิดชอบในการต่อสู้กับอาชญากรรมร้ายแรงและอาชญากรรมองค์กร (OpenAI, 2023)

2.7.2.6 ประเทศแอฟริกาใต้

ในประเทศแอฟริกาใต้ ทีมสืบสวนอาชญากรรมที่ร่วมมือกันประกอบด้วยเจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมายจากหน่วยงานต่างๆ จาก South African Police Service (SAPS) Directorate for Priority Crime Investigation (DPCI) และหน่วยงานเฉพาะทางอื่นๆ เช่น South African Revenue Service (SARS) และ Financial Intelligence Center (FIC) กรมตำรวจแอฟริกาใต้ มีหน้าที่รับผิดชอบในการรักษากฎหมายและความสงบเรียบร้อย การป้องกัน การต่อสู้ และการสืบสวนอาชญากรรม ตลอดจนการปกป้องและรักษาความปลอดภัยให้กับผู้อยู่อาศัยในสาธารณรัฐ DPCI หรือที่รู้จักกันในชื่อ “Hawks” เป็นองค์กรระดับชาติที่รับผิดชอบในการสืบสวนอาชญากรรมร้ายแรงและมีความสำคัญในแอฟริกาใต้ นอกจากนี้ยังมีหน่วยงานพิเศษอื่นๆ เช่น สำนักงานควบคุมอาวุธปืนที่ผิดกฎหมายแห่งชาติ และหน่วยปราบปรามอาชญากรรม ซึ่งทำงานเพื่อต่อสู้กับกิจกรรมทางอาญาโดยเฉพาะ (OpenAI, 2023)

2.7.2.7 ประเทศนิวซีแลนด์

ในประเทศนิวซีแลนด์ ทีมสืบสวนอาชญากรรมที่ร่วมมือกันประกอบด้วยเจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมายจากหน่วยงานต่างๆ จากตำรวจนิวซีแลนด์ กรมศุลกากรนิวซีแลนด์ และหน่วยงานเฉพาะทางอื่นๆ เช่น Financial Intelligence Unit (FIU) และ Organized and Financial Crime Agency of New Zealand (OFCANZ) ตำรวจนิวซีแลนด์มีหน้าที่รับผิดชอบในการรักษากฎหมายและความ

สงบเรียบร้อย รวมถึงป้องกัน ตรวจสอบ และสืบสวนอาชญากรรมทั่วประเทศ กรมศุลกากรแห่งนิวซีแลนด์ มีหน้าที่ป้องกันการนำเข้าและส่งออกสินค้าอย่างผิดกฎหมาย และยังทำงานร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ เพื่อต่อสู้กับกลุ่มอาชญากร และการลักลอบขนสินค้า นอกจากนี้ Serious Fraud Office (SFO) ยังเป็นองค์กรระดับชาติที่รับผิดชอบในการสืบสวนและดำเนินคดีนี้ โกงและคอร์รัปชันที่ร้ายแรงหรือซับซ้อน (OpenAI, 2023)

2.7.2.8 ประเทศเกาหลีใต้

ในประเทศเกาหลีใต้ ทีมสืบสวนอาชญากรรมที่ร่วมมือกันประกอบด้วยเจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมายจากหน่วยงานต่างๆ จากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (NPA) สำนักงานอัยการ และหน่วยงานเฉพาะทางอื่นๆ เช่น หน่วยข่าวกรองแห่งชาติ (NIS) และคณะกรรมการต่อต้านการทุจริตและสิทธิพลเมือง (ACRC) NPA มีหน้าที่รับผิดชอบในการรักษาความปลอดภัยและความสงบเรียบร้อยของประชาชน และป้องกัน สืบสวน และแก้ไขอาชญากรรม ในขณะที่สำนักงานอัยการมีหน้าที่กำกับดูแลการสอบสวนและดำเนินคดีอาญา นอกจากนี้ NIS ยังเป็นหน่วยข่าวกรองหลักของเกาหลีใต้ และมีหน้าที่รับผิดชอบในการรวบรวมและวิเคราะห์ข่าวกรอง เพื่อปกป้องความมั่นคงของชาติและต่อสู้กับอาชญากรรม ACRC เป็นองค์กรอิสระที่รับผิดชอบในการป้องกันและต่อสู้กับการทุจริตและส่งเสริมสิทธิพลเมืองและความสมบูรณ์ของสาธารณะ (OpenAI, 2023)

2.7.2.9 ประเทศสิงคโปร์

ในประเทศสิงคโปร์ ทีมสืบสวนอาชญากรรมที่ร่วมมือกันประกอบด้วยเจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมายจากหน่วยงานต่างๆ จากกองกำลังตำรวจสิงคโปร์ (SPF) สำนักงานปราบปรามยาเสพติดกลาง (CNB) และหน่วยงานเฉพาะทางอื่นๆ เช่น สำนักงานสอบสวนการกระทำทุจริต (CPIB) กรมกิจการพาณิชย์ (CAD) กองกำลังตำรวจสิงคโปร์ มีหน้าที่รับผิดชอบในการรักษากฎหมายและความสงบเรียบร้อย ป้องกันและสืบสวนอาชญากรรม ปกป้องชีวิตและทรัพย์สิน สำนักงานปราบปรามยาเสพติดกลาง มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการปราบปรามยาเสพติดและการค้ามนุษย์ CPIB มีหน้าที่สืบสวนและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐและเอกชน นอกจากนี้ CAD ยังรับผิดชอบในการสืบสวนอาชญากรรมทางการเงินและอาชญากรรมปลกขาว (OpenAI, 2023)

2.7.2.10 ประเทศสหรัฐอเมริกา

ในประเทศสหรัฐอเมริกา ทีมสืบสวนคดีอาชญากรรมที่ร่วมมือกันมักประกอบด้วยหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายต่างๆ ซึ่งอาจรวมถึงหน่วยงานตำรวจท้องที่ หน่วยงานของรัฐ เช่น ตำรวจรัฐหรือตำรวจทางหลวง และหน่วยงานรัฐบาลกลาง เช่น FBI หรือ DEA ทีมเหล่านี้มักจะแบ่งปันข้อมูลและทรัพยากร เพื่อให้สามารถสืบสวนและแก้ไขอาชญากรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น นอกจากนี้ องค์กรอื่นๆ เช่น ห้องปฏิบัติการอาชญากรรม ผู้ตรวจสอบทางการแพทย์ และผู้เชี่ยวชาญด้านนิติเวช อาจมีส่วนร่วมในการสืบสวนด้วย (OpenAI, 2023)

2.7.2.11 ประเทศอังกฤษ

ในประเทศอังกฤษ ทีมสืบสวนคดีอาชญากรรมที่ร่วมมือกันมักประกอบด้วยหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายต่างๆ ซึ่งอาจรวมถึงกองกำลังตำรวจในพื้นที่ สำนักงานอาชญากรรมแห่งชาติ (NCA) และหน่วยงานอื่นๆ เช่น สำนักงานการถือโทษที่ร้ายแรง (SFO) และสำนักงานอัยการสูงสุด (CPS) นอกจากนี้ องค์กรอื่นๆ เช่น ห้องปฏิบัติการนิติเวช สำนักงานอัยการสูงสุด อาจมีส่วนร่วมในการสืบสวนด้วย โดยหนึ่งในตัวอย่างที่รู้จักกันดีที่สุดของความร่วมมือคือ ทีมสืบสวนอาชญากรรมร้ายแรง (MCIT) ซึ่งประกอบด้วยกองกำลังตำรวจต่างๆ ในอังกฤษและเวลส์ ซึ่งทำงานร่วมกันเพื่อสืบสวนอาชญากรรมร้ายแรง เช่น การฆาตกรรม การฆาตคนตาย โดยไม่เจตนา เป็นต้น (OpenAI, 2023)

2.7.12 ประเทศเยอรมนี

ในประเทศเยอรมนี ทีมสืบสวนคดีอาชญากรรมที่ร่วมมือกันมักประกอบด้วยหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายต่างๆ ซึ่งอาจรวมถึงหน่วยงานตำรวจในท้องที่ ตำรวจประจำรัฐ และหน่วยงานรัฐบาลกลาง เช่น สำนักงานตำรวจอาชญากรรมของรัฐบาลกลาง (BKA) นอกจากนี้ องค์กรอื่นๆ เช่น ห้องปฏิบัติการนิติวิทยาศาสตร์ และสำนักงานอัยการ ก็อาจมีส่วนร่วมในการสืบสวนด้วย โดยสำนักงานตำรวจกลาง (BKA) เป็นหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบในการสืบสวนอาชญากรรมร้ายแรงและซับซ้อน เช่น กลุ่มอาชญากร การก่อการร้าย และอาชญากรรมในโลกไซเบอร์ BKA ทำงานอย่างใกล้ชิดกับหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายอื่นๆ เช่น State Criminal Police Office (LKA), Customs Criminal Investigation Service (ZKA) Federal Intelligence Service (BND)

เพื่อสืบสวนและแก้ไขคดีอาชญากรรมร้ายแรง กองกำลังตำรวจทำงานอย่างใกล้ชิดกับสำนักงานอัยการ ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินคดีอาญาและรวบรวมพยานหลักฐาน

ทีมสืบสวนอาชญากรรมที่ร่วมมือกันประกอบด้วยเจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมายจากหน่วยงานต่างๆ ที่ทำงานร่วมกันเพื่อสืบสวนและแก้ไขอาชญากรรม ซึ่งอาจรวมถึงเจ้าหน้าที่จาก Federal Police (Bundespolizei), State Police (Landespolizei) และหน่วยงานเฉพาะทางอื่นๆ เช่น Federal Criminal Police Office (Bundeskriminalamt, BKA) และ Customs Criminal Office (Zollkriminalamt, ZKA) ตำรวจสหพันธรัฐมีหน้าที่รับผิดชอบในการรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน ปกป้องความมั่นคงของรัฐบาลกลาง และให้การสนับสนุนตำรวจแห่งรัฐ ตำรวจรัฐมีหน้าที่รับผิดชอบในการรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน ปกป้องความมั่นคงของรัฐบาลของรัฐ และให้การสนับสนุนชุมชนท้องถิ่น นอกจากนี้ BKA ยังเป็นองค์กรระดับชาติที่รับผิดชอบในการต่อสู้กับอาชญากรรมร้ายแรง อาชญากรรมองค์กร การก่อการร้าย และอาชญากรรมข้ามพรมแดนอื่นๆ รวมถึงการให้การสนับสนุนทางนิติเวช เทคนิค และการวิเคราะห์แก่หน่วยงานบังคับใช้กฎหมายอื่นๆ (OpenAI, 2023)

2.7.2.13 เขตบริหารพิเศษฮ่องกง

ในประเทศฮ่องกง ทีมสืบสวนคดีอาชญากรรมที่ร่วมมือกันประกอบด้วยเจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมายจากหน่วยงานต่างๆ จากกองกำลังตำรวจฮ่องกง คณะกรรมการอิสระต่อต้านการทุจริต (ICAC) และหน่วยงานเฉพาะทางอื่นๆ เช่น กรมศุลกากร สรรพสามิต กรมตรวจคนเข้าเมือง เป็นต้น กองกำลังตำรวจฮ่องกง มีหน้าที่รับผิดชอบในการรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน และปกป้องชีวิตและทรัพย์สิน ในขณะที่ ICAC มีหน้าที่สืบสวนและต่อสู้กับการทุจริต นอกจากนี้ เขตบริหารพิเศษฮ่องกงยังมี Joint Financial Intelligence Unit (JFIU) ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบในการรับและวิเคราะห์รายงานธุรกรรมที่น่าสงสัยและข้อมูลทางการเงินอื่น ๆ และแบ่งปันกับหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้อง (OpenAI, 2023)

ตารางที่ 2.1 สรุปการเปรียบเทียบทีมบูรณาการสืบสวนสอบสวนในประเทศไทยและต่างประเทศ

ประเทศ	ทีมบูรณาการสืบสวนสอบสวน	หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้อง
ไทย	เจ้าหน้าที่จากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ กรมสอบสวนคดีพิเศษ (DSI) (สถานีตำรวจภูธรเมืองร้อยเอ็ด [Roiet-Model] สถานีตำรวจต้นแบบ นครสวรรค์โมเดล)	คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด และสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน
ญี่ปุ่น	เจ้าหน้าที่จากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (NPA) หน้าที่เป็นหน่วยงานประสานงานกลางหน่วยงานตำรวจในพื้นที่ และหน่วยงานเฉพาะทางอื่นๆ เช่น หน่วยยามฝั่งญี่ปุ่น หรือหน่วยข่าวกรองความมั่นคงสาธารณะ มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เช่น อาชญากรรมในโลกไซเบอร์หรือกลุ่มอาชญากรรม	สำนักงานสืบสวนคดีอาญา ซึ่งเกี่ยวข้องกับอาชญากรรมร้ายแรง เช่น กลุ่มอาชญากร อาชญากรรมปลกขาว และอาชญากรรมไซเบอร์ กองกำลังตำรวจ ทำงานใกล้ชิดกับสำนักงานอัยการ ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินคดีอาญาและรวบรวมพยานหลักฐาน
จีน	เจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมายจากหน่วยงานต่างๆ ที่ทำงานร่วมกันเพื่อสืบสวนและแก้ไขอาชญากรรม เช่น เจ้าหน้าที่จากกระทรวงความมั่นคงสาธารณะ (MPS) สำนักงานอัยการ และหน่วยงานเฉพาะทาง	กรมสืบสวนอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ กรมสืบสวนอาชญากรรมไซเบอร์ ห้องปฏิบัติการนิติเวช และอัยการ
แคนาดา	ทีมบูรณาการความมั่นคงแห่งชาติ (INSET) ประกอบด้วยตัวแทนจากหน่วยงานบังคับใช้กฎหมาย เช่น RCMP CBSA CSIS และกองกำลังตำรวจในพื้นที่	

ตารางที่ 2.1 สรุปการเปรียบเทียบทีมบูรณาการสืบสวนสอบสวนในประเทศไทยและต่างประเทศ
(ต่อ)

ประเทศ	ทีมบูรณาการสืบสวนสอบสวน	หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้อง
ออสเตรเลีย	เจ้าหน้าที่จากสำนักงานตำรวจสหพันธรัฐออสเตรเลีย (AFP) กองกำลังตำรวจประจำรัฐและดินแดน และหน่วยงานเฉพาะทางอื่นๆ เช่น สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และการลงทุนแห่งออสเตรเลีย (ASIC) และสำนักงานภาษีออสเตรเลีย (ATO) AFP	Australian Criminal Intelligence Commission (ACIC) เป็นหน่วยงานข่าวกรองอาชญากรรมแห่งชาติ ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบในการให้บริการข่าวกรองทางอาญาและนิติเวช
ฝรั่งเศส	เจ้าหน้าที่จากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ Gendarmerie Nationale (กองกำลังตำรวจทหาร) และหน่วยงานเฉพาะทางอื่นๆ เช่น สำนักงานกลาง เพื่อต่อสู้กับความเสียหายด้านสิ่งแวดล้อมและสาธารณสุข (OCLAESP) และสำนักงานกลาง เพื่อต่อต้านการจราจรในยาผิดกฎหมาย (OCRTIS)	General Directorate for Internal Security (DGSI) และสำนักงานกลาง เพื่อการต่อต้านอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ และการเงิน (OCRGDF) มีหน้าที่รับผิดชอบในการต่อสู้กับอาชญากรรมร้ายแรง และองค์กรอาชญากรรม
แอฟริกาใต้	เจ้าหน้าที่จาก South African Police Service (SAPS) Directorate for Priority Crime Investigation (DPCI) และหน่วยงานเฉพาะทางอื่นๆ เช่น South African Revenue Service (SARS) และ Financial Intelligence Center (FIC) กรมตำรวจแอฟริกาใต้	สำนักงานควบคุมอาวุธปืนที่ผิดกฎหมายแห่งชาติ และหน่วยปราบปรามอาชญากรรม ซึ่งทำงาน เพื่อต่อสู้กับกิจกรรมทางอาญาโดยเฉพาะ

ตารางที่ 2.1 สรุปการเปรียบเทียบทีมบูรณาการสืบสวนสอบสวนในประเทศไทยและต่างประเทศ
(ต่อ)

ประเทศ	ทีมบูรณาการสืบสวนสอบสวน	หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้อง
นิวซีแลนด์	เจ้าหน้าที่จากตำรวจนิวซีแลนด์ กรมศุลกากรนิวซีแลนด์ และหน่วยงานเฉพาะทางอื่นๆ เช่น Financial Intelligence Unit (FIU) และ Organized and Financial Crime Agency of New Zealand (OFCANZ)	Serious Fraud Office (SFO) ยังเป็นองค์กรระดับชาติที่รับผิดชอบในการสืบสวนและดำเนินคดีข้อโกงและคอร์รัปชันที่ร้ายแรงหรือซับซ้อน
สิงคโปร์	เจ้าหน้าที่จากกองกำลังตำรวจสิงคโปร์ (SPF) สำนักงานปราบปรามยาเสพติดกลาง (CNB) และหน่วยงานเฉพาะทางอื่นๆ เช่น สำนักงานสอบสวนการกระทำทุจริต (CPIB) และกรมกิจการพาณิชย์ (CAD)	
เกาหลีใต้	เจ้าหน้าที่จากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (NPA) สำนักงานอัยการ และหน่วยงานเฉพาะทางอื่นๆ เช่น หน่วยข่าวกรองแห่งชาติ (NIS) และคณะกรรมการต่อต้านการทุจริตและสิทธิพลเมือง (ACRC) NPA	
สหรัฐอเมริกา	ตำรวจรัฐหรือตำรวจทางหลวง และหน่วยงานรัฐบาลกลาง เช่น FBI หรือ DEA	ห้องปฏิบัติการอาชญากรรม ผู้ตรวจสอบทางการแพทย์ และผู้เชี่ยวชาญด้านนิติเวช
อังกฤษ	กองกำลังตำรวจในพื้นที่ สำนักงานอาชญากรรมแห่งชาติ (NCA) และหน่วยงานอื่นๆ เช่น สำนักงานการ	ทีมสืบสวนอาชญากรรมร้ายแรง (MCIT) ได้แก่ กองกำลังตำรวจต่างๆ ในอังกฤษและเวลส์

ตารางที่ 2.1 สรุปการเปรียบเทียบทีมบูรณาการสืบสวนสอบสวนในประเทศไทยและต่างประเทศ
(ต่อ)

ประเทศ	ทีมบูรณาการสืบสวนสอบสวน	หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้อง
	ถือโง่งที่ร้ายแรง (SFO) และสำนักงานอัยการ (CPS)	ซึ่งทำงานร่วมกันเพื่อสืบสวนอาชญากรรมร้ายแรง
เยอรมนี	หน่วยงานตำรวจในท้องถิ่น ตำรวจประจำรัฐ และหน่วยงานรัฐบาลกลาง เช่น สำนักงานตำรวจอาชญากรรมของรัฐบาลกลาง (BKA)	Federal Police (Bundespolizei), State Police (Landespolizei) และหน่วยงานเฉพาะทางอื่นๆ เช่น Federal Criminal Police Office (Bundeskriminalamt, BKA) และ Customs Criminal Office (Zollkriminalamt, ZKA)
เขตบริหารพิเศษฮ่องกง	เจ้าหน้าที่จากกองกำลังตำรวจฮ่องกง คณะกรรมการอิสระต่อต้านการทุจริต (ICAC) และหน่วยงานเฉพาะทางอื่นๆ เช่น กรมศุลกากร สรรพสามิต กรมตรวจคนเข้าเมือง เป็นต้น	Joint Financial Intelligence Unit (JFIU) ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบในการรับและวิเคราะห์รายงานธุรกรรมที่น่าสงสัยและข้อมูลทางการเงินอื่น ๆ

ที่มา: ผู้วิจัย, 2567

จากข้อมูลตารางที่ 2.1 ซึ่งแสดงรายละเอียดข้อมูลของทีมบูรณาการสืบสวนสอบสวนในประเทศไทยและต่างประเทศ เมื่อเปรียบเทียบข้อมูลดังกล่าว พบว่าทีมบูรณาการสืบสวนสอบสวนของประเทศไทย มีเจ้าหน้าที่จากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ กรมสอบสวนคดีพิเศษ (DSI) และหน่วยงานชำนาญพิเศษอื่นๆ เช่น คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด และสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ร่วมกันทำงานตามอำนาจหน้าที่ของแต่ละฝ่าย ซึ่งเจ้าหน้าที่ตำรวจ ถือเป็นสายงานที่มีหน้าที่หลักในการบังคับใช้กฎหมาย ป้องกันปราบปรามสืบสวนสอบสวน เพื่อแก้ไขอาชญากรรมที่เกิดขึ้นในสังคมไทย ซึ่งในอดีตนั้นเคยมีการจัดตั้งเป็นสถานีตำรวจค้นแบบ (นครสวรรค์โมเดล) ในการดำเนินการจัดระบบการทำงานของพนักงานสอบสวน จากเดิมที่พนักงานสอบสวนต้องเข้าเวรและดำเนินการเพียงคนเดียว ปรับเปลี่ยนการทำงานที่เป็นทีม โดยจัดเป็นชุดพนักงานสอบสวน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อมุ่งเน้นไปที่การบริการประชาชนของพนักงานสอบสวนผู้ทำหน้าที่พนักงานสอบสวน (เวร) ให้สามารถดูแลประชาชนได้

อย่างรวดเร็ว เป็นธรรมเนียม และทีมงานตรวจสอบแบบบูรณาการของสถานีตำรวจนครบาลเมืองร้อยเอ็ด (Roiet-Model) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพให้บริการประชาชนด้านอำนวยความสะดวกทางอาญาเพื่อให้ประชาชนได้รับการบริการอย่างรวดเร็วและเป็นธรรมเนียมได้รับความพึงพอใจและศรัทธาเจ้าหน้าที่ตำรวจนั้น โดยทำงานเป็นทีมร่วมกันทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องเมื่อเกิดเหตุและพร้อมปฏิบัติหน้าที่ประจำสถานีตลอด 24 ชั่วโมง

สำหรับในส่วนของทีมบูรณาการสืบสวนสอบสวนของต่างประเทศส่วนใหญ่มีรูปแบบคล้ายกับประเทศไทย โดยหน่วยงานของตำรวจจะเป็นผู้รับผิดชอบหลัก และเจ้าหน้าที่ที่มาจากหน่วยงานของภาครัฐ ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการบังคับใช้กฎหมาย และมีหน่วยงานที่มีความชำนาญและมีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านต่างๆ ที่เข้ามามีส่วนร่วมและเข้ามามีบทบาทให้การช่วยสนับสนุนการอำนวยความสะดวก ซึ่งในประเทศแคนาดา มีทีมบูรณาการความมั่นคงแห่งชาติ (INSET) ประกอบด้วยตัวแทนจากหน่วยงานบังคับใช้กฎหมาย เช่น RCMP CBSA CSIS และกองกำลังตำรวจในพื้นที่ และประเทศอังกฤษ ด้วยการรวบรวมความเชี่ยวชาญและทรัพยากรของหน่วยงานต่างๆ เพื่อแก้ไขอาชญากรรมอย่างรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นหนึ่งในตัวอย่างที่รู้จักกันดีที่สุดของความร่วมมือนี้ คือ ทีมสืบสวนอาชญากรรมร้ายแรง (MCIT) ที่มีความชัดเจนและมีความใกล้เคียงกับทีมบูรณาการสืบสวนสอบสวนในประเทศไทยที่ได้เคยมีการจัดตั้งมา

2.8 การประเมินผลตามตัวแบบ CIPP Model (Stufflebeam's CIPP Model)

แบบจำลอง (Model) คือ วิธีการสื่อสารทางความคิด ความเข้าใจ ตลอดจนจินตนาการที่มีต่อปรากฏการณ์หรือเรื่องราวใด ๆ ให้ปรากฏโดยใช้การสื่อในลักษณะต่าง ๆ เช่น แผนภูมิ แผนผัง ระบบสมการ เป็นต้น เพื่อให้เข้าใจได้ง่าย และสามารถนำเสนอเรื่องราวได้อย่างมีระบบ การประเมินผลโครงการนั้น

แนวคิด Stufflebeam's CIPP Model ในปี ค.ศ.1971 Stufflebeam, et al. (1971) ได้เขียนหนังสือทางการประเมิน ชื่อ "Educational Evaluation and decision Making" หนังสือเล่มนี้เป็นที่ยอมรับกันอย่างกว้างขวาง เพราะให้แนวคิดและวิธีการทางการวัดและประเมินผล ได้อย่างน่าสนใจ และทันสมัย นอกจากนี้ Stufflebeam ได้เขียนหนังสือเกี่ยวกับการประเมินและรูปแบบของการประเมินอีกหลายเล่มอย่างต่อเนื่อง จึงกล่าวได้ว่า Stufflebeam ผู้มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาทฤษฎีการประเมิน จนเป็นที่ยอมรับกันทั่วไปในปัจจุบันเรียกว่า CIPP Model (สุนิรัตน์ จันทรรัถ, 2544)

CIPP Model เป็นการประเมินที่ครอบคลุมองค์ประกอบของระบบทั้งหมด ผู้ประเมินจะต้องกำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมินที่ครอบคลุมทั้ง 4 ด้าน กำหนดประเด็นของตัวแปรหรือตัวชี้วัด กำหนดแหล่งข้อมูลผู้ให้ข้อมูล กำหนดเครื่องมือการประเมิน วิธีการที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล กำหนดแนวทางการวิเคราะห์ข้อมูล และเกณฑ์การประเมินที่ชัดเจน โดย Stufflebeam ได้ให้ความหมายของการประเมิน ไว้ว่าเป็นกระบวนการของการบรรยาย การเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลข่าวสาร เพื่อนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจเลือกทางเลือกที่เหมาะสม การประเมินโดยรูปแบบ CIPP Model ซึ่งคำว่า CIPP ย่อมาจากคำว่า Context (บริบทหรือสภาวะแวดล้อม) Input (ปัจจัยเบื้องต้น) Process (กระบวนการ) และ Product (ผลผลิต) กำหนดให้มีการประเมินทั้งระบบใน 4 ด้าน (ชเนศ จำเกิด, 2552) ดังนี้

1) การประเมินด้านบริบทหรือสภาวะแวดล้อม (Context Evaluation : C)

เป็นการประเมินให้ได้ข้อมูลสำคัญ เพื่อช่วยในการกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการ ความเป็นไปได้ของโครงการ เป็นการตรวจสอบว่าโครงการที่จะทำสนองปัญหาหรือความต้องการจำเป็นที่แท้จริงหรือไม่ วัตถุประสงค์ของโครงการชัดเจน เหมาะสม สอดคล้องกับนโยบายขององค์กร หรือ นโยบายหน่วยเหนือหรือไม่ เป็นโครงการที่มีความเป็นไปได้ในแง่ของโอกาสที่จะได้รับการสนับสนุนจากองค์กรต่าง ๆ หรือไม่ เป็นต้น การประเมินสภาวะแวดล้อมจะช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับเรื่อง โครงการควรจะทำในสภาพแวดล้อมใด โครงการจะบรรลุเป้าหมายอะไร หรือต้องการบรรลุวัตถุประสงค์เฉพาะอะไร เป็นต้น

2) การประเมินปัจจัยเบื้องต้นหรือปัจจัยป้อน (Input Evaluation : I)

เป็นการประเมินเพื่อพิจารณาถึง ความเป็นไปได้ของโครงการ ความเหมาะสม และความพอเพียงของทรัพยากรที่จะใช้ในการดำเนินโครงการ เช่น งบประมาณ บุคลากร วัสดุ อุปกรณ์ เวลา เทคโนโลยี แผนการดำเนินงาน เป็นต้น การประเมินผลแบบนี้จะทำโดยใช้เอกสารหรืองานวิจัยที่มีผู้ทำไว้แล้ว หรือใช้วิธีการวิจัยนำร่องเชิงทดลอง (Pilot Experimental Project) ตลอดจนอาจให้ผู้เชี่ยวชาญ มาทำงานให้ การประเมินผลนี้จะต้องสำรวจสิ่งที่มีอยู่เดิมก่อนว่ามีอะไรบ้าง และตัดสินใจว่าจะใช้วิธีการใด ใช้แผนการดำเนินงานแบบไหน และต้องใช้ทรัพยากรจากภายนอก หรือไม่

3) การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation : P)

เป็นการประเมินระหว่างการทำงานโครงการ เพื่อหาข้อบกพร่องของการดำเนินโครงการ ที่จะใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนา แก้ไข ปรับปรุง ให้การดำเนินการช่วงต่อไปมีประสิทธิภาพมากขึ้น และเป็นการตรวจสอบกิจกรรม เวลา ทรัพยากรที่ใช้ในโครงการ ภาวะผู้นำ การมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการ โดยมีการบันทึกไว้เป็นหลักฐานทุกขั้นตอน การประเมินกระบวนการนี้ จะเป็นประโยชน์อย่างมากต่อการค้นหาจุดเด่น หรือจุดแข็ง (Strengths) และจุดด้อย (Weakness) ของนโยบาย/แผนงาน/โครงการ มักจะไม่สามารถศึกษาได้ภายหลังจากสิ้นสุดโครงการแล้ว การประเมินกระบวนการจะมีบทบาทสำคัญในเรื่องการให้ข้อมูลย้อนกลับเป็นระยะ ๆ เพื่อการตรวจสอบการดำเนินของโครงการโดยทั่วไป การประเมินกระบวนการมีจุดมุ่งหมาย ได้แก่

3.1) เพื่อการหาข้อบกพร่องของโครงการ ในระหว่างที่มีการปฏิบัติการ หรือการดำเนินงานตามแผนนั้น

3.2) เพื่อหาข้อมูลต่าง ๆ ที่จะนำมาใช้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนินงาน ของโครงการ

3.3) เพื่อการเก็บข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้จากการดำเนินงานของโครงการ

4) การประเมินผลผลิต (Product Evaluation : P)

เป็นการประเมินเพื่อเปรียบเทียบผลผลิตที่เกิดขึ้นกับวัตถุประสงค์ของโครงการ หรือความต้องการ/ เป้าหมายที่กำหนดไว้ รวมทั้งการพิจารณาในประเด็นของการยุบ เลิก ขยาย หรือปรับเปลี่ยนโครงการและการประเมินผล เรื่องผลกระทบ (Impact) และผลลัพธ์ (Outcomes) ของนโยบาย / แผนงาน / โครงการ โดยอาศัยข้อมูลจากการประเมินสถานะแวดล้อม ปัจจัยเบื้องต้นและกระบวนการร่วมด้วย จะเห็นได้ว่าการประเมินแบบ CIPP เป็นการประเมินที่ครอบคลุมองค์ประกอบของระบบทั้งหมด ซึ่งผู้ประเมินจะต้องกำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมินที่ครอบคลุมทั้ง 4 ด้าน กำหนดประเด็นของตัวแปรหรือตัวชี้วัด กำหนดแหล่งข้อมูลผู้ให้ข้อมูล กำหนดเครื่องมือการประเมิน วิธีการที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล กำหนดแนวทางการวิเคราะห์ข้อมูล และเกณฑ์การประเมินที่ชัดเจน เมื่อพิจารณาถึงช่วงเวลาของการประเมินผลโครงการ เพื่อจำแนกประเภทของการประเมินผลโครงการ โดยละเอียดแล้ว เราสามารถจำแนกได้ว่าการประเมินผลโครงการมี 4 ระยะ ดังนี้

4.1) การประเมินผลโครงการก่อนการดำเนินงาน (Pre-evaluation) เป็นการประเมินว่ามีความจำเป็นและความเป็นไปได้ในการกำหนดให้มีโครงการหรือแผนงานนั้น ๆ หรือไม่ บางครั้ง เรียกการประเมินผล ประเภทนี้ว่า การศึกษาความเป็นไปได้ (Feasibility Study) หรือการประเมินความต้องการที่จำเป็น (Need Assessment)

4.2) การประเมินผลโครงการขณะดำเนินงาน (On-going Evaluation) เป็นการประเมินผลโครงการเพื่อติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินงาน (Monitoring) และการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ

4.3) การประเมินผลโครงการเมื่อสิ้นสุดการดำเนินงาน (Post-evaluation) เป็นการประเมินว่า ผลของการดำเนินงานนั้น เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการที่วางไว้หรือไม่

4.4) การประเมินผลกระทบจากการดำเนินโครงการ (Impact Evaluation) เป็นการประเมินผลโครงการ ภายหลังจากการสิ้นสุดการดำเนินโครงการหรือแผนงาน โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อตรวจสอบผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้น ซึ่งอาจจะได้รับอิทธิพลจากการมีโครงการหรือปัจจัยอื่น ๆ

หลักการสร้างตัวชี้วัดที่ดีที่ใช้ในการประเมินผลตามแบบ CIPP Model การประเมินผล เป็นการเปรียบเทียบระหว่างผลการปฏิบัติงานจริง (Actual Results) กับผลที่คาดว่าจะได้รับ (Expected Results) โดยชี้ให้เห็นว่าปฏิบัติงานจริงเกิดขึ้นตรงกับเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ โดยทั่วไปตัวชี้วัดจะต้องมีองค์ประกอบสำคัญ 3 ประการ ได้แก่

1) ตัวชี้วัดอาจจะมีทั้งตัวชี้วัดเชิงปริมาณหรือคุณภาพ และสามารถให้คำหรือบ่งบอกลักษณะที่ชัดเจนของสิ่งที่ทำการวัดว่ามีปริมาณหรือคุณลักษณะอย่างไร

2) การกำหนดเกณฑ์มาตรฐานในการประเมินเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงเคลื่อนไหวในตัวชี้วัดนั้นๆ ถึงแม้ตัวชี้วัดจะมีความชัดเจนในการกำหนดค่า แต่ยังไม่สามารถนำไปวิเคราะห์หาข้อสรุปในการประเมินได้ จนกว่าจะได้มีการเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานหรือเป้าหมายการดำเนินงานที่กำหนดไว้ และ 3) เจื่อนไขด้านเวลาและสถานที่ในการประเมินค่าของตัวชี้วัด นอกจากขึ้นอยู่กับเกณฑ์มาตรฐานเพื่อเปรียบเทียบแล้ว ยังขึ้นอยู่กับเงื่อนไขทั้งในด้านเวลาและสถานที่ คือ ตัวชี้วัดจะบ่งบอกสถานะภาพของสิ่งที่วัดเฉพาะในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง หรือในขอบเขต บริเวณสถานที่หรือพื้นที่ที่ได้รับระบุไว้ในประเมินหรือตรวจสอบเท่านั้น

ดังนั้น การสร้างตัวชี้วัดที่คืนั้นจำเป็นจะต้องมีหลักการที่ใช้เป็นเป้าหมายในการดำเนินการ คือ 1) เลือกลงใช้ หรือสร้างตัวชี้วัดที่เป็นตัวแทนที่สำคัญเท่านั้น 2) คำอธิบายหรือการกำหนด ตัวชี้วัดควรเป็นวลีที่มีความชัดเจน 3) ตัวชี้วัดอาจจะกำหนดได้ทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ 4) ควรนำจุดประสงค์ของโครงการหรือประเด็นการประเมินมากำหนดตัวชี้วัด และ 5) การเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับตัวชี้วัดควรรวบรวมข้อมูลทั้งจากแหล่งปฐมภูมิและทุติยภูมิ (สมพิศ สุขแสน, 2545) ซึ่งสามารถนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการประเมินผลโครงการได้ดี ซึ่งมีความครอบคลุมในมิติด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านบริหารจัดการ ด้านทรัพยากร ด้านสิ่งแวดล้อม เป็นต้น นอกจากนั้น ยังสามารถวัดถึงความสำเร็จ หรือความล้มเหลวของโครงการพัฒนาต่างๆ ของรัฐได้ ซึ่งในทางปฏิบัตินักประเมินผล จะต้องนำเกณฑ์และตัวชี้วัด มาปรับใช้ให้เหมาะสมกับลักษณะตามบริบทของโครงการ ซึ่งจากการศึกษาถึงแนวคิดการประเมินโครงการของ Stufflebeam สามารถสรุปได้ว่าการประเมินโครงการแบบ CIPP Model เป็นรูปแบบการประเมินที่มีความต่อเนื่องกันในการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีการเก็บรวบรวมข้อมูลตามที่ได้กำหนดไว้ และนำข้อมูลที่ได้นั้นจัดเก็บนั้นไปปฏิบัติและปรับปรุงโครงการอย่างทันที่ (เยาวดี ราชชัยกุล วิบูลย์ศรี, 2542; วรเดช จันทรศร และไพโรจน์ ภัทรนรากุล, 2541)

2.9 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วารภรณ์ ช่วงชุมห์ส่อง (2559) ทำการศึกษาเรื่อง การบูรณาการการปฏิบัติงานด้านการสืบสวนและการสอบสวนระหว่างกรมสอบสวนคดีพิเศษกับสำนักงานตำรวจแห่งชาติ: กรณีคดีพิเศษพื้นที่รับผิดชอบของศูนย์ปฏิบัติการคดีพิเศษภาค 8 ผลการศึกษาสรุปได้ว่า การศึกษาสภาพปัญหาของการปฏิบัติงานด้านการสืบสวนและการสอบสวนระหว่างกรมสอบสวนคดีพิเศษกับสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ด้านการสืบสวน ได้แก่ 1) เจ้าหน้าที่ขาดประสบการณ์ในการพิจารณาคดีและการปฏิบัติงานในส่วนต่างๆ 2) มีข้อจำกัดทางกฎหมายระหว่างกรมสอบสวนคดีพิเศษและสำนักงานตำรวจแห่งชาติ 3) ขาดการประสานงานระหว่างหน่วยงาน 4) ขั้นตอนในการปฏิบัติงานมีความแตกต่างกัน เกิดความยุ่งยาก ซับซ้อน ด้านการสอบสวน ได้แก่ 1) การรวบรวมพยานหลักฐานยังไม่ดีเท่าที่ควร เนื่องจากการปฏิบัติงานระหว่าง 2 หน่วยงาน อาจเกิดการปกปิดข้อมูลเพื่อรักษาผลประโยชน์ของหน่วยงาน 2) พนักงานสอบสวนขาดความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติงาน 3) การใช้อำนาจทางกฎหมายเกิดความไม่เสมอภาคกัน 4) การบริหารงานในรูปแบบที่ต่างกันทำให้การทำงานเกิดการขัดแย้งทางการปฏิบัติงานและความเห็น การศึกษาการบูรณาการการปฏิบัติงานด้านการสืบสวนและการสอบสวนระหว่างกรมสอบสวนคดีพิเศษกับสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ด้านการสืบสวน

ได้แก่ 1) การพิจารณาคดีและส่งมอบคดีพร้อมข้อมูลการสืบสวนเบื้องต้น 2) การประสานขอความร่วมมือเพื่ออำนวยความสะดวกในพื้นที่ ด้านการสอบสวน ได้แก่ 1) การขอความร่วมมือในการปฏิบัติตามกระบวนการสอบสวน 2) การขอความร่วมมือในการสนับสนุนฐานข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อคดี ส่วนข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการบูรณาการปฏิบัติงานด้านการสอบสวนระหว่างกรมสอบสวนคดีพิเศษกับสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ด้านการสืบสวน ได้แก่ 1) บุคลากรยังขาดความเชี่ยวชาญในกฎหมายที่เกี่ยวข้อง แสวงหาข้อเท็จจริงและพยานหลักฐาน ควรจัดให้มีการอบรมในหลักสูตรดังกล่าวเพิ่มมากขึ้น 2) ควรประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องก่อนที่จะเข้าปฏิบัติการเนื่องจากที่ผ่านมายังไม่มีความชัดเจนในการปฏิบัติการ 3) ปรับโครงสร้างการทำงานระหว่างองค์กรเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานด้านการสอบสวน ได้แก่ 1) ควรฝึกอบรมบุคลากรให้มีความรู้ในงานสอบสวนทั้งตามประมวลกฎหมายและประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 2) พัฒนาความทันสมัยของอุปกรณ์และขยายองค์กรให้ครอบคลุมทั่วประเทศ 3) ให้มีอิสระในการทำหน้าที่ที่ควรมีความเป็นกลางอย่างสูงสุด และ 4) ควรมีการประสานงานให้ชัดเจน เพื่อความเข้าใจที่ครอบคลุมในการปฏิบัติ

อรทัย ก๊กผล, ปัทมา สุบกำปิง และนิศยา โพธิ์นอก (2561) ทำการศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาระบบตรวจราชการแบบบูรณาการ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินระบบการตรวจราชการแบบบูรณาการในช่วงระหว่าง พ.ศ.2551-2560 และเสนอแนวทางการพัฒนาและปรับปรุงระบบฯ ให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น วิธีการศึกษาวิจัยเน้นการศึกษาเชิงคุณภาพเป็นหลักด้วยวิธีการสัมภาษณ์และระดมความคิดเห็นพร้อมทั้งใช้แบบสอบถามเพื่อประเมินความท้าทายที่มีต่อระบบฯ พบว่าการตรวจราชการแบบบูรณาการทำหน้าที่ได้มากที่สุด ในบทบาทของการให้คำปรึกษาเสนอแนะและแก้ไขปัญหา แต่ยังมีปัญหาสำคัญ ได้แก่ โครงสร้างของระบบฯ ที่มีผู้ตรวจราชการ แยกหน่วยงานบุคลากรบางท่านยังขาดประสบการณ์และองค์ความรู้เพียงพอ ความร่วมมือระหว่างหน่วยตรวจราชการตลอดกระบวนการตรวจราชการและฐานข้อมูล เพื่อนำไปใช้ในระบบการตรวจราชการและสื่อสารต่อสาธารณะ สำหรับข้อเสนอแนะการพัฒนาระบบฯ ในเบื้องต้น ควรมีการพัฒนาบุคลากรตามสมรรถนะหลักและสมรรถนะตามสายงาน มีการปรับปรุงกระบวนการตรวจราชการ และมีการจัดทำมาตรฐานและคู่มือการตรวจราชการ ทั้งนี้ในระยะยาวจำเป็นต้องมีการพัฒนาระบบฯ ตั้งแต่การทบทวนบทบาทของระบบการตรวจราชการแบบบูรณาการ การออกแบบโครงสร้างใหม่ สร้างเครื่องมือใหม่และพัฒนาและฝึกอบรมบุคลากรใหม่

ดวงฤทธิ์ เบ็ญจาธิกุล ชัยรุ่งเรือง (2561) ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงาน ด้านการสืบสวนของเจ้าหน้าที่ตำรวจงานสืบสวนในสังกัดตำรวจภูธรจังหวัดปทุมธานี ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานภายในหน่วยงาน ของเจ้าหน้าที่ตำรวจงานสืบสวนในสังกัดตำรวจภูธรจังหวัดปทุมธานี พบว่ามี 10 ด้าน ได้แก่ ด้านกำลังพล ด้านงบประมาณ ด้านคุณสมบัติและความสามารถ ด้านโอกาสความก้าวหน้า ด้านสวัสดิการและรายได้ ด้านวัสดุอุปกรณ์ ด้านการพิจารณาความดีความชอบ ด้านวิทยาการและแผนปฏิบัติงาน ด้านงานที่รับผิดชอบ และด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า ปัจจัยส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง โดยปัจจัยที่ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ปัจจัยด้านคุณสมบัติและความสามารถ รองลงมา คือ ปัจจัยด้านวิทยาการและแผนปฏิบัติงาน และด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน ตามลำดับปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานภายนอกหน่วยงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจสืบสวนในสังกัดตำรวจภูธรจังหวัดปทุมธานี พบว่ามี 7 ด้าน ได้แก่ ด้านสภาพพื้นที่รับผิดชอบ ด้านความสัมพันธ์และความร่วมมือของประชาชน ด้านการสืบสวนหาข่าวและการมีสายลับให้ข่าว ด้านกฎหมายระเบียบที่เกี่ยวข้อง ด้านการประสานงานระหว่างหน่วยงาน ด้านการเสนอข่าวของสื่อมวลชน และด้านกลุ่มผู้มีอิทธิพลของผู้กระทำความผิด โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในรายด้านพบว่าปัจจัยแต่ละด้านส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง โดยปัจจัยที่ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ปัจจัยด้านการประสานงานระหว่างหน่วยงาน รองลงมา คือ ปัจจัยด้านการสืบสวนหาข่าวและการมีสายลับให้ข่าว และด้านความสัมพันธ์และความร่วมมือของประชาชน ตามลำดับ

ชัยพล ยุติธรรมดำรง (2562) ทำการศึกษาเรื่อง ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจพิสูจน์หลักฐานและความสัมพันธ์ระหว่างปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานกับผลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติ เป็นองค์กรที่มีกำลังพลมาก และมีหน่วยงาน โดยเฉพาะสถานีตำรวจซึ่งมีที่ตั้งอยู่ทุกพื้นที่ทั่วประเทศ มีการทำงานที่ใกล้ชิดกับประชาชน ชุมชน และท้องถิ่น ทำให้องค์กรตำรวจสามารถดำเนินการได้ครอบคลุมทุกภารกิจ แต่ในทางกลับกัน เพราะขนาดขององค์กรที่ใหญ่ มีสายการบังคับบัญชาที่ยาว ทำให้การบริหารงานบุคคล การบริหารงบประมาณตลอดจนการบริหารจัดการมีความซับซ้อน เกิดปัญหา ไม่มีเอกภาพในการบังคับบัญชา นอกจากนี้ การปฏิบัติงานของข้าราชการมีเสียงสะท้อนจากประชาชนเรื่องมาตรฐานความโปร่งใส ไม่ได้ได้รับความเชื่อมั่นศรัทธาจากประชาชนเท่าที่ควร ด้านงบประมาณ เป็นปัญหาและอุปสรรคของการบริหารเป็นอันดับแรก ด้านวัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยี คือ ขาดอุปกรณ์เครื่องมือในการปฏิบัติหน้าที่ ด้านโครงสร้างและกระบวนการทำงาน คือ มีสายการบังคับบัญชาและกฎระเบียบมากเกินไป การจัดการความรู้และนวัตกรรม พบว่าในการป้องกันปราบปราม คือ

เจ้าหน้าที่ขาดความรู้และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ด้านกำลังพล คือ อัตรากำลังพล บุคลากรไม่เพียงพอ และขาดบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญ ด้านศักยภาพของผู้บริหาร พบว่า ผู้บังคับบัญชาไม่เปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชาแสดงความคิดเห็น และช่วยแก้ปัญหาภายในหน่วยงานเท่าที่ควร

พจมานพจิ ทวีสว่างผล (2563) ทำศึกษาเรื่อง การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของผู้ถูกจับกุม หรือผู้ต้องหาในคดีอาญา พบว่า การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของผู้ถูกจับกุมหรือผู้ต้องหาในคดีอาญาควรเป็นไปตามหลักการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพตามกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ในประเทศไทย คือ 1) สิทธิที่จะได้รับแจ้งข้อกล่าวหา แจ้งเรื่องราวที่ผู้ต้องหาได้ก่อขึ้นและยืนยันให้ผู้ต้องหาทราบว่าเป็นความผิดอาญาใด 2) สิทธิที่จะโต้แย้งแสดงพยานหลักฐาน โดยผู้ต้องหาหรือจำเลยมีสิทธิต่อสู้คดีเพื่อพิสูจน์ความบริสุทธิ์ของตนเอง 3) สิทธิที่จะได้รับการสอบสวนด้วยความรวดเร็ว เป็นธรรม และมีระยะเวลาที่เพียงพอในการเตรียมคดี 4) สิทธิที่จะให้การหรือไม่ให้การในชั้นสอบสวน เป็นสิทธิที่จะไม่ให้การและสิทธิที่จะไม่ถูกบังคับให้พูดในทางที่เป็นผลร้ายแก่ตนเอง 5) สิทธิที่จะได้รับการสันนิษฐานไว้ก่อนว่าเป็นผู้บริสุทธิ์ 6) สิทธิที่จะมีทนายความช่วยเหลือทางคดี 7) สิทธิที่จะได้รับการปล่อยตัวชั่วคราวการขอประกันตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยในประเทศไทย ถึงแม้ว่าจะมีกฎหมายเป็นระเบียบข้อปฏิบัติแต่ประชาชนอาจไม่รู้ถึงสิทธิของตนเองเมื่อถูกจับกุมหรือเป็นผู้ต้องหา เพราะรายละเอียดของกฎหมายมีข้อจำกัด ดังนั้น นอกจากการพิจารณาตามหลักกฎหมายแล้ว การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของผู้ถูกจับกุมหรือผู้ต้องหา อาจต้องคำนึงถึงลักษณะของปัจเจกบุคคลที่มีความแตกต่างกันตามปญญาสาสกลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ เพื่อไม่ให้มีการเลือกปฏิบัติ และทำให้เกิดการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพอย่างสมบูรณ์

จิตรภากร ภัคดี, นิษ วงศ์ส่องจ้า และณรงค์ กุลนิเทศ (2563) ทำศึกษาเรื่อง ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านการรับฟังพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ของพนักงานสอบสวน : กรณีศึกษากองบังคับการตำรวจนครบาล 1 ผลการศึกษาสรุปได้ว่า 1) ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นที่มีต่อปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านด้านการรับฟังพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ของพนักงานสอบสวน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก คือ ด้านความรู้ในการพิสูจน์หลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ ด้านความน่าเชื่อถือของพยานหลักฐาน 2) ผลการศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาความเชื่อมั่นในการรับฟังพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ของพนักงานสอบสวน ควรจะจัดให้มีการฝึกอบรมทางด้านเทคโนโลยีทางด้านนิติวิทยาศาสตร์ที่ได้พัฒนาให้มากขึ้น เพื่อให้พนักงานสอบสวนเกิดความรู้ความเข้าใจ และสามารถนำพยานหลักฐานมาใช้ให้เกิด

ประโยชน์สูงสุด ผลการวิเคราะห์เชิงคุณภาพมีผลสอดคล้องกับการวิเคราะห์เชิงปริมาณ โดยพบว่า พนักงานสอบสวนทั้ง 9 สถานีตำรวจในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1 กรุงเทพมหานคร มีความรู้ในการพิสูจน์หลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ และเชื่อมั่นว่าพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์มีความสำคัญต่อการนำผู้กระทำผิดมาลงโทษ และเป็นหลักฐานชิ้นสำคัญที่พนักงานสอบสวนใช้ในการประกอบพิจารณาคดี ควรจัดให้มีการอบรมทางด้านนิติวิทยาศาสตร์อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้พนักงานสอบสวนเล็งเห็นความสำคัญของหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ และสามารถนำไปใช้ได้ถูกต้อง

ธรรมวิทย์ เทอดอุดมธรรม, สกตฤกษ์ เอกจักรวาล และนวกัทร ฌรงค์ศักดิ์ (2563) ทำการศึกษาโครงการวิจัย เรื่อง นโยบายในการส่งเสริมและพัฒนาการให้บริการด้านนิติวิทยาศาสตร์ของภาคเอกชนในประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า การพิสูจน์หลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์มี ปัญหาด้านขั้นตอนกระบวนการ ทำให้ระยะเวลาในการดำเนินการล่าช้า โครงสร้างและการบริหารจัดการในการให้บริการยังไม่กระจายทั่วถึงทั้งประเทศ และปัญหาขาดแคลนบุคลากร โดยข้อเสนอทางนโยบายและมาตรการในการส่งเสริมและพัฒนาการให้บริการด้านนิติวิทยาศาสตร์ในประเทศไทยนั้น ได้แก่ รัฐบาลควรสร้างแรงจูงใจ โดยการยกระดับให้ทางด้านนิติวิทยาศาสตร์เป็นประเภทหนึ่งของวิชาชีพ สร้างระบบที่ให้ความอิสระของผู้ตรวจพิสูจน์ การเพิ่มงบประมาณสนับสนุนด้านนิติวิทยาศาสตร์ สำหรับการส่งเสริมการบริการด้านนิติวิทยาศาสตร์ของภาคเอกชนนั้น ควรกำหนดให้การบริการด้านนิติวิทยาศาสตร์ของภาคเอกชนอยู่ภายใต้การดูแลของหน่วยงานรัฐ มีการกำกับควบคุมด้านคุณภาพ รัฐบาลควรสนับสนุนการให้บริการนิติวิทยาศาสตร์ภาคเอกชนในด้านการเงินและการลดหย่อนทางภาษี และควรจัดตั้งสภาวิชาชีพงานนิติวิทยาศาสตร์เพื่อควบคุมมาตรฐานงานนิติวิทยาศาสตร์ และสร้างความน่าเชื่อถือการให้บริการนิติวิทยาศาสตร์ของทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ตลอดจนการจัดตั้งหน่วยงานกลางในการกำกับควบคุมดูแล การตรวจพิสูจน์ให้เป็นมาตรฐานสากล และการดูแลราคาค่าบริการด้านนิติวิทยาศาสตร์ที่เป็นธรรม

ณัฐชา เกะลอย และวรัช วิชชวาณิชย์ (2564) ทำศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับการเก็บรวบรวมหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ของตำรวจภูธรจังหวัดตราด ผลการศึกษาสรุปได้ว่า ปัญหาและอุปสรรคต่อแนวทางการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับการเก็บรวบรวม หลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ พบว่า 1) อัตราค่าล้างของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่ มีจำนวนไม่เพียงพอ และมีสัดส่วนต่อพื้นที่รับผิดชอบไม่เพียงพอในการปฏิบัติงาน ทำให้ได้กำลังพลที่มีอยู่

กับภาระงาน และขาดเจ้าหน้าที่ที่มีประสบการณ์และความเชี่ยวชาญในการทำงานในพื้นที่อย่างแท้จริง ส่งผลทำให้การทำงานไม่มีความต่อเนื่อง และไม่มีประสิทธิภาพ เท่าที่ควร 2) การติดต่อประสานงานและขาดความร่วมมือระหว่างหน่วยงานรัฐ และภาคประชาชน พบว่าการประชาสัมพันธ์และให้ความรู้แก่หน่วยงานรัฐและประชาชนยังไม่ครอบคลุมทั่วถึง 3) ควรลดขั้นตอนบางขั้นตอนลงเพื่อความรวดเร็วและอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน จัดอบรมความรู้ขั้นตอนต่างๆ แก่ประชาชนเพื่อความเข้าใจและความสะดวกรวดเร็วเมื่อเกิดเหตุ และในปัจจุบันมีการออกไปให้ความรู้กับประชาชนเรื่องการรักษาสถานที่เกิดเหตุเบื้องต้นทำให้การประสานงานความร่วมมือดีขึ้นกว่าเดิม 4) การบริหารจัดการของผู้บัญชาการเหตุการณ์ที่ขาดเอกภาพ ทำให้เกิดปัญหาหน่วยงานที่ไม่เกี่ยวข้องเข้าไปในสถานที่เกิดเหตุจนทำให้เกิดปัญหาวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุถูกทำลายหรือสูญหาย เนื่องจากการบริหารจัดการการควบคุมผู้ที่ไม่เกี่ยวข้องเข้ามาในสถานที่เกิดเหตุยังไม่ระเบียบปฏิบัติหรือกฎหมายที่รองรับชัดเจนอีกครั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่ได้เป็นผู้เผชิญเหตุคนแรก 5) การบริหารจัดการ 1) ไม่มีการกั้น Police LINE ให้ชัดเจน 2) ไม่มีการกั้นนักข่าวและชาวบ้าน ไม่มีการเตรียมแผนรับมือ 3) อาจจะมีเหตุการณ์ที่คนร้ายกลับมาเพื่อทำลายพยานหลักฐานเพื่อเปลี่ยนรูปคดี 6) ข้อกฎหมายและระเบียบขั้นตอนในการปฏิบัติงานที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในการนำหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ไปใช้ประโยชน์ เนื่องจากระบบงานยุติธรรมไม่ได้ให้อำนาจหน้าที่และมีข้อกฎหมายที่ระบุไว้ชัดเจนในการนำวัตถุพยานทางนิติวิทยาศาสตร์มาใช้ในการประกอบการสืบสวนสอบสวนคดี มีหลักฐานแต่ละชนิดใช้เวลาเดินทางจากที่เกิดเหตุนานเกินไปเพราะกฎหมายบางข้อไม่เอื้ออำนวยด้านเวลาจัดส่งเพื่อพิสูจน์ทราบ 7) ขั้นตอนและระยะเวลาในการเก็บรวบรวมพยานหลักฐานและการยื่นฟ้องไม่สอดคล้องกับการปฏิบัติงานจริง ส่งผลทำให้เจ้าหน้าที่ตำรวจปฏิบัติหน้าที่ไม่ทันเวลา เพราะมีการกำหนดขั้นตอนและระยะเวลาในการรวบรวมและส่งวัตถุพยานหลักฐาน เพื่อตรวจพิสูจน์และมีระยะเวลาในการตรวจพิสูจน์ออกรายงานผลการตรวจพิสูจน์ หากนำส่งตรวจพิสูจน์รวดเร็ว การแจ้งผลตรวจพิสูจน์กลับไปยังจะไม่ก่อให้เกิดการล่าช้าได้

ชยุต มารยาทตร์ (2565) ทำการศึกษาเรื่อง การพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการงานสอบสวนของสถานีตำรวจ ในสังกัดตำรวจภูธรจังหวัดปทุมธานี ผลการศึกษาสรุปได้ว่า ผู้ให้ข้อมูลสำคัญมีความเห็นไปในทิศทางเดียวกันว่าปัจจัยด้านการบริหารงานบุคคล (Staffing) เป็นปัจจัยการบริหารที่มีความสำคัญที่สุดต่อการบริหารงานสอบสวนอย่างมีประสิทธิภาพ รองลงมาเป็นปัจจัยด้านการจัดการงบประมาณ (Budgeting) และปัจจัยด้านการอำนวยความสะดวก (Directing) ตามลำดับ โดยมีปัจจัยการบริหารด้านการรายงานผลการปฏิบัติ (Reporting) เพียงด้านเดียวที่ผู้ให้ข้อมูลสำคัญมี

ความเห็นไปในทิศทางเดียวกันน้อยที่สุด ในส่วนของปัจจัยประสิทธิภาพการบริหารจัดการงาน สอบสวนพบว่า ด้านความรวดเร็วของกระบวนการสอบสวนยังไม่มี ความรวดเร็วเท่าที่ควร ด้านความเป็นธรรมของกระบวนการสอบสวน พบว่าระยะเวลาการดำเนินคดีมีอยู่อย่างตามกฎหมายมีอยู่ จำกัดอาจจะทำให้สำนวนคดีอาญาไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ส่งผลต่อความเป็นธรรมได้ด้านความ โปร่งใสของกระบวนการสอบสวน พบว่า เนื่องจากการสืบสวนสอบสวนเป็นกระบวนการลับไม่ได้ เปิดเผยต่อสาธารณชนได้ ทำให้บุคคลที่เกี่ยวข้องในคดีอาจเกิดความไม่ไว้วางใจในการดำเนินการ สอบสวนได้ด้านความเพียงพอของการให้บริการในงานสอบสวน พบว่าสถานีตำรวจขนาดใหญ่และ ขนาดกลางไม่เพียงพอต่อการให้บริการประชาชน อีกทั้งปัญหาและอุปสรรคในการบริหารจัดการ งานสอบสวนแบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณด้านวัสดุ อุปกรณ์/เทคโนโลยี และสารสนเทศ และด้านการบริหารจัดการ

ชยากร มีสาวงษ์ (2565) ทำการศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาการเก็บรวบรวม พยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์และการป้องกันสถานที่เกิด เหตุของพนักงานสอบสวนเขตพื้นที่ จังหวัดนครปฐม 10 สถานี ผลการศึกษาสรุปได้ว่า การศึกษาเกี่ยวกับการป้องกันสถานที่เกิดเหตุ ส่วนใหญ่นั้นจะได้รับการกั้นมิให้ผู้ที่ไม่เกี่ยวข้องเข้าไปสู่สถานที่เกิดเหตุได้ก่อนที่เจ้าหน้าที่ สอบสวนจะไปถึงยังสถานที่เกิดเหตุ จึงทำให้การทำหน้าที่ของเจ้าหน้าที่สามารถทำได้ตรงตาม ระเบียบการครบทุกประการ แต่การปฏิบัติหน้าที่ก็ยังไม่สมบูรณ์ โดยปัญหาที่เกิดขึ้นจะเป็นสาเหตุ สำคัญที่ทำให้มีการถูกทำลายของสถานที่เกิดเหตุ เช่น สื่อมวลชน ไทยมุง เป็นต้น และปัญหาที่ เกิดขึ้น ปัญหาด้านอุปสรรคต่าง ๆ พบว่า อุปกรณ์ เครื่องมือ งบประมาณ และบุคลากรไม่ เพียงพอ ต่อการปฏิบัติงาน แต่การป้องกันสถานที่เกิดเหตุเป็นเรื่องที่สำคัญมาก เพราะไม่เพียงแต่จะทำให้ ได้พยานหลักฐานนั้นอยู่ในสภาพที่สมบูรณ์และครบถ้วน อันเป็นปัจจัยที่จะทำให้พนักงานสอบสวน นั้นเก็บพยานหลักฐานได้อย่างถูกต้อง และไม่เกิดความล่าช้าในการทำงาน สามารถเข้าสถานที่เกิด เหตุเพื่อเข้าไปเก็บหลักฐาน และสามารถออกมาจากสถานที่เกิดเหตุได้ ภายในเวลาอันสั้น และไม่ เหยียบย่ำสถานที่เกิดเหตุมากจนทำให้สถานที่เกิดเหตุเสียหาย

2.10 บทสรุป

จากการทบทวนวรรณกรรม ได้แก่ แนวคิดทฤษฎี กรณีศึกษาต่างๆ ตลอดจนงานวิจัยที่ เกี่ยวข้อง โดยผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า ด้านปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานการบูรณาการงาน สืบสวนสอบสวนในระดับสถานีตำรวจที่ผ่านมานั้น ประกอบด้วย 1) ด้านการสอบสวน ได้แก่

การขาดประสิทธิภาพและการปฏิบัติงานในส่วนต่าง ๆ เกิดข้อจำกัดทางกฎหมายที่นั้นไม่สามารถบังคับใช้ได้ รวมไปถึงกำหนดระยะเวลาตามกฎหมายที่ไม่สอดคล้องกับการปฏิบัติงานจริง การขาดการประสานงานระหว่างหน่วยงานทั้งภายในระดับสถานีดำรวจและหน่วยงานเอกชนภายนอก และระเบียบขั้นตอนในการปฏิบัติงานที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติงาน 2) ด้านการสอบสวน ได้แก่ การรวบรวมพยานหลักฐานยังไม่ดีเท่าที่ควร การขาดความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติงาน การใช้อำนาจทางกฎหมายเกิดความไม่เสมอภาคกัน การบริหารงาน ไม่มีเอกภาพในการบังคับบัญชา จากการมีสายการบังคับบัญชาที่ยาว 3) ด้านงานป้องกันปราบปราม ได้แก่ การจัดการและการบริหารที่เกิดเหตุยังเกิดปัญหาในการป้องกันสถานที่เกิดเหตุจากสื่อมวลชนและประชาชน การขาดความรู้ความเข้าใจในการรักษาพยานหลักฐาน ขาดความรู้ในการผู้ที่เป็นเจ้าหน้าที่ถึงที่เกิดเหตุคนแรก เนื่องจากขาดการอบรมพัฒนาองค์ความรู้ทางด้านนิติวิทยาศาสตร์ การขาดวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ งบประมาณ และบุคลากรมีส่วนร่วมต่อพื้นที่รับผิดชอบไม่เพียงพอในการปฏิบัติงาน ทำให้ได้กำลังพลที่มีอยู่กับการระงาน และขาดเจ้าหน้าที่ที่มีประสิทธิภาพและความเชี่ยวชาญในการทำงาน และ 4) ด้านอื่นๆ ได้แก่ โครงสร้างของระบบองค์กรที่อยู่ในสายบังคับบัญชา ความก้าวหน้าในตำแหน่งไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ ผู้บริหารขาดภาวะผู้นำและธรรมาภิบาล ขาดเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่จะนำไปใช้ในการปฏิบัติงาน

ด้านข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาการบูรณาการความร่วมมือของงานสืบสวนสอบสวนในระดับสถานีดำรวจ ประกอบด้วย 1) ด้านการสืบสวน ได้แก่ การพิจารณาคดีและส่งมอบคดีพร้อมข้อมูลการสืบสวนเบื้องต้น การประสานขอความร่วมมือเพื่ออำนวยความสะดวกในพื้นที่ การให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในคดีแก่ทีมบูรณาการ และการขอความร่วมมือจากหน่วยงานเอกชนต่าง ๆ 2) ด้านการสอบสวน ได้แก่ การขอความร่วมมือในการปฏิบัติตามกระบวนการสอบสวนที่เกิดความล่าช้า การขอความร่วมมือในการสนับสนุนฐานข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อคดีจากหน่วยงานภายนอก การขอข้อมูลที่เกี่ยวข้องในคดี เพื่อนำพฤติกรรมอาชญากรรมไปสู่ข้อกฎหมาย การประสานข้อมูลกับเจ้าหน้าที่ส่วนอื่น ๆ ในสำนวน การปรึกษาข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องและครอบคลุมกับพนักงานอัยการ 3) ด้านงานป้องกันปราบปราม ได้แก่ การอบรมให้ความรู้ให้กับเจ้าหน้าที่ด้านการป้องกันปราบปราม หรือจราจร ให้มีความรู้ความสามารถในการรักษาสถานที่เกิดเหตุ และ 4) ด้านอื่น ๆ ได้แก่ การพัฒนาและฝึกอบรมบุคลากรตามสมรรถนะหลักและสมรรถนะตามสายงาน การทบทวนบทบาทของระบบการตรวจราชการแบบบูรณาการ การพัฒนาปรับปรุงโครงสร้างองค์กรระบบราชการตำรวจและเครื่องมือที่ทันสมัย และการพัฒนากฎหมายที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจให้สอดคล้องกับสถานการณ์อาชญากรรมและปัญหาในการปฏิบัติงานที่เกิดขึ้นจริง

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาเรื่อง “การพัฒนาการบูรณาการความร่วมมือของงานสืบสวนสอบสวนในระดับสถานีตำรวจ” เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาแนวทางการบูรณาการความร่วมมือของงานสืบสวนสอบสวนในระดับสถานีตำรวจ 2) ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการบูรณาการความร่วมมือของงานสืบสวนสอบสวนในระดับสถานีตำรวจ และ 3) ศึกษาการพัฒนาการบูรณาการความร่วมมือของงานสืบสวนสอบสวนในระดับสถานีตำรวจ ซึ่งในบทนี้ ผู้วิจัยขอเสนอระเบียบวิธีวิจัย ดังต่อไปนี้

- 3.1 การออกแบบการวิจัย
- 3.2 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ
- 3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.4 การตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล
- 3.5 การรวบรวมข้อมูล
- 3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.7 จริยธรรมการวิจัย

3.1 การออกแบบการวิจัย

การศึกษาเรื่อง “การพัฒนาการบูรณาการความร่วมมือของงานสืบสวนสอบสวนในระดับสถานีตำรวจ” เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.1.1 การวิจัยเอกสาร (Documentary Research)

ผู้วิจัยได้ศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากการทบทวนวรรณกรรม เช่น แนวคิด การสืบสวนสอบสวนคดีอาญา ทฤษฎีการบูรณาการ ทฤษฎีอาชญาวิทยา การบูรณาการสืบสวนสอบสวนคดีอาชญากรรม ยุทธศาสตร์สำนักงานตำรวจแห่งชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580)

คู่มือปฏิบัติงานสอบสวนกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ กรณีศึกษาทีมบูรณาการการสืบสวนสอบสวนจาก หนังสือ ตำรา วิทยานิพนธ์ บทความวิจัย บทความทางวิชาการ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.1.2 การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ความละเอียดและข้อเท็จจริงจากปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน โดยแบ่งกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ 1) ทีมบูรณาการสืบสวนสอบสวน (ระดับปฏิบัติการ) 2) ระดับนโยบาย 3) บุคลากรในหน่วยงานกระบวนการยุติธรรม และ 4) นักวิชาการด้านอาชญาวิทยา รวมจำนวนทั้งสิ้น 36 ราย

3.1.3 การสนทนากลุ่ม (Focus Group)

ผู้วิจัยดำเนินการจัดการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ไม่ต่ำกว่า 1 ครั้ง รวมจำนวนทั้งสิ้น 10 ราย เพื่อระดมความคิด รับฟังความคิดเห็น และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในด้านปัญหาและอุปสรรคในการบูรณาการความร่วมมือของงานสืบสวนสอบสวนในระดับสถานีตำรวจ ซึ่งผู้ให้ข้อมูลสำคัญสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ โดยนำข้อสรุปที่ได้จากการสนทนากลุ่มไปพัฒนาการบูรณาการความร่วมมือของงานสืบสวนสอบสวนในระดับสถานีตำรวจ และนำแนวทางมาพัฒนาและจัดการสนทนากลุ่มอีกครั้ง เพื่อตรวจสอบแนวทางที่ได้มาสามารถใช้ได้จริงหรือมีประสิทธิภาพ หรือไม่อย่างไร

3.2 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

3.2.1 การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)

ผู้วิจัยใช้วิธีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างในการสัมภาษณ์เชิงลึก ดังนี้ 1) การสุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยไม่ใช้หลักความน่าจะเป็น (Non-probability Sampling) เป็นการสุ่มตัวอย่างที่ไม่ทราบจำนวนประชากรที่แท้จริง และ 2) การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งเป็นการเลือกกลุ่มตัวอย่าง โดยพิจารณาจากการตัดสินใจของผู้วิจัยเอง และลักษณะของกลุ่มที่

เลือกเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยมีคุณสมบัติเป็นเจ้าหน้าที่หรือบุคคลที่มาจากหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ซึ่งมีความรอบรู้ ความชำนาญ และประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินคดีทางอาญาทั้งในด้านนโยบายและด้านการปฏิบัติ โดยมีประสบการณ์ในสายงานที่ปฏิบัติไม่ต่ำกว่า 5 ปี โดยแบ่งกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ 1) ทีมบูรณาการสืบสวนสอบสวน (ระดับปฏิบัติการ) 2) ระดับนโยบาย 3) บุคลากรในหน่วยงานกระบวนการยุติธรรม และ 4) นักวิชาการด้านอาชญวิทยา รวมจำนวนทั้งสิ้น 36 ราย ซึ่งมีความเพียงพอต่อการรวบรวมข้อมูลในการวิจัยในครั้งนี้

ตารางที่ 3.1 รายละเอียดของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ	ตำแหน่ง	จำนวน (ราย)
1. ทีมบูรณาการสืบสวนสอบสวน (ระดับปฏิบัติการ)	1.1 พนักงานสอบสวน (หัวหน้าทีม)	2
	1.2 พนักงานสอบสวน (ประจำทีม)	2
	1.3 ผู้ช่วยพนักงานสอบสวน	2
	1.4 เจ้าหน้าที่ฝ่ายสืบสวน	2
	1.5 เจ้าหน้าที่ฝ่ายป้องกันปราบปราม	2
	1.6 เจ้าหน้าที่ฝ่ายจราจร	2
	1.7 เจ้าหน้าที่เสมียนประจำวัน	2
	1.8 พลขับรถร้อยเวร	2
	1.9 เจ้าหน้าที่ตรวจสถานที่เกิดเหตุและพินิจหลักฐาน	2
	1.10 เจ้าหน้าที่สำนักงานพินิจหลักฐานกลางและสถาบันนิติเวช	2
2. ระดับนโยบาย	2.1 ผู้กำกับ	2
	2.2 รองผู้กำกับฝ่ายป้องกันปราบปราม	2
	2.3 รองผู้กำกับฝ่ายสืบสวนสอบสวน	2
	2.4 รองผู้กำกับฝ่ายจราจร	2
	2.5 สำนักงานยุทธศาสตร์ตำรวจ	2
	2.6 สำนักงานคณะกรรมการนโยบายตำรวจ	1
	2.7 สำนักงานตำรวจแห่งชาติ	1

ตารางที่ 3.1 รายละเอียดของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)

(ต่อ)

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ	ตำแหน่ง	จำนวน (ราย)
3. บุคลากรในหน่วยงาน กระบวนการยุติธรรม	3.1 พนักงานอัยการ	2
	3.2 ผู้พิพากษา	2
4. นักวิชาการ	4.1 นักวิชาการด้านอาชญาวิทยา	2
รวม		36

ที่มา: ผู้วิจัย, 2567

3.2.2 การสนทนากลุ่ม (Focus Group)

ผู้ให้ข้อมูลคนสำคัญในการสนทนากลุ่ม (Focus Group) โดยมีคุณสมบัติเป็นบุคคลหรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการบูรณาการความร่วมมือของงานสืบสวนสอบสวนในระดับสถานีตำรวจ และเป็นสถานีตำรวจที่จะต้องจัดทีมบูรณาการงานสืบสวนสอบสวน ตามแนวทางการปฏิรูปด้านระบบงานสอบสวน และการบังคับใช้กฎหมายในพื้นที่กองบัญชาการตำรวจนครบาล โดยมีประสบการณ์ในสายงานที่ปฏิบัติไม่ต่ำกว่า 5 ปี โดยแบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ 1) ทีมบูรณาการสืบสวนสอบสวน (ระดับปฏิบัติการ) 2) ระดับนโยบาย 3) บุคลากรในหน่วยงานกระบวนการยุติธรรม และ 4) นักวิชาการด้านอาชญาวิทยา รวมจำนวนทั้งสิ้น 10 ราย ซึ่งมีความเพียงพอต่อการรวบรวมข้อมูลในการวิจัยในครั้งนี้

ทั้งนี้ การจัดการสนทนากลุ่ม มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมข้อมูลจากความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในด้านปัญหาและอุปสรรคในการบูรณาการความร่วมมือของงานสืบสวนสอบสวนในระดับสถานีตำรวจ ไม่ต่ำกว่า 1 ครั้ง รวมจำนวนทั้งสิ้น 10 ราย โดยผู้วิจัยจะนำข้อสรุปที่ได้จากการสนทนากลุ่มเสนอการพัฒนาการบูรณาการความร่วมมือของงานสืบสวนสอบสวนในระดับสถานีตำรวจ ทั้งนี้ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจากการสนทนากลุ่มเป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนละกลุ่มกับการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 3.2 รายละเอียดของผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ	ตำแหน่ง	จำนวน (ราย)
1. ทีมบูรณาการ สืบสวนสอบสวน (ระดับปฏิบัติการ)	1.1 ผู้แทนจากทีมบูรณาการสืบสวนสอบสวน	1
	1.2 ผู้แทนจากเจ้าหน้าที่สำนักงานพิสูจน์หลักฐานกลาง และสถาบันนิติเวช	1
2. ระดับนโยบาย	2.1 ผู้กำกับ	1
	2.2 รองผู้กำกับฝ่ายป้องกันปราบปราม	1
	2.3 รองผู้กำกับฝ่ายสืบสวนสอบสวน	1
	2.4 รองผู้กำกับฝ่ายจราจร	1
	2.5 ผู้แทนจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ	1
3. บุคลากรใน หน่วยงาน กระบวนการยุติธรรม	3.1 พนักงานอัยการ	1
	3.2 ผู้พิพากษา	1
4. นักวิชาการ	4.1 นักวิชาการด้านอาชญวิทยา	1
รวม		10

ที่มา: ผู้วิจัย, 2567

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากการทบทวนวรรณกรรมจากเอกสาร หนังสือ ตำรา วิทยานิพนธ์ บทความวิจัย บทความทางวิชาการ ได้แก่ แนวคิดการสืบสวนสอบสวนคดีอาญา ทฤษฎี การบูรณาการ ทฤษฎีอาชญวิทยา การบูรณาการสืบสวนสอบสวนคดีอาชญากรรม เพื่อนำมาสร้าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย หรือแบบสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ให้มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการสัมภาษณ์เชิงลึก

เครื่องมือที่ใช้ในการสัมภาษณ์เชิงลึก คือ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interviews) แบบปลายเปิด (Open Ended Question) ที่เปิดโอกาสให้ผู้ตอบให้ได้อย่างอิสระ ซึ่งประกอบด้วยประเด็นข้อคำถาม จำนวน 5 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ตอนที่ 2 ประเด็นเกี่ยวกับแนวทางการบูรณาการความร่วมมือของงาน
สืบสวนสอบสวนในระดับสถานีตำรวจ

ตอนที่ 3 ประเด็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการบูรณาการความ
ร่วมมือของงานสืบสวนสอบสวนในระดับสถานีตำรวจ

ตอนที่ 4 ประเด็นเกี่ยวกับการพัฒนาการบูรณาการความร่วมมือของงาน
สืบสวนสอบสวนในระดับสถานีตำรวจ

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

3.3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการสนทนากลุ่ม

เครื่องมือที่ใช้ในการสนทนากลุ่ม คือ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interviews) ซึ่งประกอบด้วยประเด็นข้อคำถาม จำนวน 4 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ประเด็นเกี่ยวกับแนวทางการบูรณาการความร่วมมือของงาน
สืบสวนสอบสวนในระดับสถานีตำรวจ

ตอนที่ 2 ประเด็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการบูรณาการความ
ร่วมมือของงานสืบสวนสอบสวนในระดับสถานีตำรวจ

ตอนที่ 3 ประเด็นเกี่ยวกับการพัฒนาการบูรณาการความร่วมมือของงาน
สืบสวนสอบสวนในระดับสถานีตำรวจ

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

3.4 การตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล

3.4.1 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการสัมภาษณ์เชิงลึก

ขั้นตอนในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัยเชิงคุณภาพ มีขั้นตอนและ
กระบวนการในการตรวจสอบเครื่องมือในการสัมภาษณ์เชิงลึก ดังนี้

- 1) ร่างประเด็นข้อคำถามแบบสัมภาษณ์เชิงลึกให้ครอบคลุมของ
วัตถุประสงค์
- 2) นำแบบสัมภาษณ์เชิงลึกฉบับร่างให้อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ
ด้านอาชีวศึกษา ทำการตรวจสอบเบื้องต้น เพื่อตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหา
- 3) แก้ไขตามผู้ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญด้าน
อาชีวศึกษาอีกครั้ง
- 4) นำแบบสัมภาษณ์เชิงลึกที่แก้ไขและปรับปรุงให้ผู้เชี่ยวชาญด้านอาชีว
ศึกษา จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) และภาษาที่ใช้
โดยหาค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของเนื้อหา เพื่อหาค่า IOC (Index
of Item Objective Congruence) ของ Rovinelli & Hambleton (1977) โดยมีแนวทางการประเมินแบบ
สัมภาษณ์เชิงลึก ดังนี้

$$\text{โดยใช้สูตรการหาค่า IOC} = \frac{\sum R}{N} \quad (3-1)$$

IOC = ค่าดัชนีความสอดคล้อง

R = คะแนนการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ

$\sum R$ = ผลรวมของคะแนน ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N = จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

โดยกำหนดเกณฑ์การประเมิน ดังต่อไปนี้

ให้คะแนน = +1 หมายถึง เหมาะสม สอดคล้องตรงกับวัตถุประสงค์

ให้คะแนน = 0 หมายถึง ไม่แน่ใจ มีความสอดคล้องวัตถุประสงค์

ให้คะแนน = -1 หมายถึง ไม่สอดคล้อง ไม่ตรงกับวัตถุประสงค์

โดยหลักเกณฑ์ในการแปลผลค่า IOC คือ

- 1) ข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50-1.00 มีค่าความเที่ยงตรง ใช้ได้
- 2) ข้อคำถามที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.50 ต้องปรับปรุง ยังใช้ไม่ได้

ตารางที่ 3.3 ค่าดัชนีความสอดคล้องเชิงเนื้อหาของข้อคำถามแบบสัมภาษณ์เชิงลึก

ข้อคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ค่า IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
1. ข้อมูลพื้นฐาน	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
2. ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานการบูรณาการงานสืบสวนสอบสวนในระดับสถานีตำรวจ	+1	0	+1	0.6	ใช้ได้
3. แนวทางการพัฒนาการบูรณาการงานสืบสวนสอบสวนในระดับสถานีตำรวจ	+1	+1	+1	1	ใช้ได้

ที่มา: ผู้วิจัย, 2567

$$\begin{aligned} \text{ดังนั้น ค่า IOC} &= \frac{1 + 0.6 + 1}{3} \\ &= 0.86 \end{aligned}$$

5) นำแบบสัมภาษณ์เชิงลึกที่อาจารย์ที่ปรึกษา และผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำและนำแบบสัมภาษณ์เชิงลึกไปสัมภาษณ์กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญจริง

3.4.2 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการสนทนากลุ่ม

ขั้นตอนในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัยเชิงคุณภาพ (แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างสำหรับการสนทนากลุ่ม) ผู้วิจัยมีขั้นตอนและกระบวนการในการตรวจสอบเครื่องมือในการสนทนากลุ่มดังนี้

1) ร่างประเด็นข้อคำถามแบบสัมภาษณ์สำหรับการสนทนากลุ่มให้ครอบคลุมของวัตถุประสงค์

2) นำแบบการสนทนากลุ่มฉบับร่างให้อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญด้านอาชญวิทยา ทำการตรวจสอบเบื้องต้นเพื่อตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหา

3) แก้ไขตามผู้ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญด้าน
อาชญาวิทยาอีกครั้ง

4) นำแบบสัมภาษณ์สำหรับการสนทนากลุ่มที่แก้ไขและปรับปรุงให้
ผู้เชี่ยวชาญด้านอาชญาวิทยา จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content
Validity) นำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม (Index of Item Objective Congruence:
IOC) ของ Rovinelli & Hambleton (1977) โดยมีแนวทางการประเมินประเด็นข้อคำถามสำหรับ ดังนี้

ตารางที่ 3.4 ค่าดัชนีความสอดคล้องเชิงเนื้อหาของข้อคำถามการสนทนากลุ่ม

ข้อคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ค่า IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
1. ปัญหาและอุปสรรคใน การปฏิบัติงานการบูรณาการ งานสืบสวนสอบสวนใน ระดับสถานีตำรวจ	+1	+1	0	0.6	ใช้ได้
2. แนวทางการพัฒนาการ บูรณาการงานสืบสวน สอบสวนในระดับสถานี ตำรวจ	+1	+1	+1	1	ใช้ได้

ที่มา: ผู้วิจัย, 2567

$$\begin{aligned} \text{ดังนั้น ค่า IOC} &= \frac{0.6 + 1}{2} \\ &= 0.8 \end{aligned}$$

5) นำแบบสัมภาษณ์สำหรับการสนทนากลุ่มที่อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ
นำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำและนำข้อคำถามแบบสัมภาษณ์ไปใช้จริงในการสนทนากลุ่ม

3.5 การรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ ดังนี้

1) ผู้วิจัยออกแบบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการวิจัย และตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยหาค่าดัชนี IOC (Index of Item Objective Congruence)

2) ผู้วิจัยดำเนินการยื่นขอรับรองจริยธรรมการวิจัยในคน มหาวิทยาลัยรังสิต

3) ผู้วิจัยทำหนังสือขออนุญาตสัมภาษณ์ไปยังต้นสังกัดของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ซึ่งออกโดยคณะอาชีวศึกษาและการบริหารงานยุติธรรม มหาวิทยาลัยรังสิต

4) ผู้วิจัยส่งโครงร่างคุณสมบัติและข้อคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ไปยังผู้ให้ข้อมูลสำคัญพิจารณาก่อนดำเนินการนัดหมาย วัน เวลา และสถานที่ในการให้สัมภาษณ์ ตามที่ผู้ให้ข้อมูลสำคัญสะดวก ทั้งนี้ในกรณีการประชุมสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยจะดำเนินการนัดหมายผ่านระบบออนไลน์เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับผู้เข้าร่วมประชุมสนทนากลุ่ม

5) ก่อนการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยจะแจ้งวัตถุประสงค์ในการวิจัยในครั้งนี้ และแจ้งสิทธิผู้เข้าร่วมวิจัยตามหลักจริยธรรมการวิจัย เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกันในประเด็นที่จะดำเนินการสัมภาษณ์ และขออนุญาตอัดเป็นไฟล์เสียงในโทรศัพท์มือถือ และในกรณีการประชุมสนทนากลุ่มจะขออนุญาตอัดไฟล์การประชุมสนทนากลุ่ม เพื่อป้องกันประเด็นสำคัญตกหล่น

6) ระหว่างการสัมภาษณ์ และการประชุมสนทนากลุ่ม หากผู้เข้าร่วมวิจัยมีความประสงค์ที่จะไม่ตอบในบางข้อคำถาม เกิดความอึดอัดไม่สบายใจ หรือเกิดความกังวล ผู้เข้าร่วมวิจัยสามารถยุติการสัมภาษณ์ได้ตลอดเวลา และดำเนินการสัมภาษณ์จนกว่าข้อมูลถึงจุดอิ่มตัว (Data Saturation) โดยผู้วิจัยจะเป็นผู้ควบคุมเวลาเพื่อรักษาเวลาและประเด็นข้อคำถามในการสนทนากลุ่ม

7) หลังจากสัมภาษณ์ ผู้วิจัยส่งไฟล์เสียงไปยังผู้เข้าร่วมวิจัย เพื่อขอให้ผู้เข้าร่วมวิจัยได้ตรวจสอบและยืนยันข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์

8) ผู้วิจัยดำเนินการถอดไฟล์เสียงที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพทั้งหมด โดยจำแนกข้อมูลเป็นหมวดหมู่และแยกตามประเด็นสำคัญ เพื่อสรุปผลการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพต่อไป

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analytics) จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสนทนากลุ่ม นำมาวิเคราะห์การบูรณาการความร่วมมือของงานสืบสวนสอบสวนในระดับสถานีตำรวจ ปัญหาและอุปสรรคในการบูรณาการความร่วมมือของงานสืบสวนสอบสวนในระดับสถานีตำรวจ โดยการเขียนบรรยายพรรณนาพร้อมยกตัวอย่างประกอบ เพื่อนำไปสู่การตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย คือ การพัฒนาการบูรณาการความร่วมมือของงานสืบสวนสอบสวนในระดับสถานีตำรวจ โดยแยกเป็นประเภท จัดเป็นหมวดหมู่ เปรียบเทียบชุดข้อมูล และเชื่อมโยงกับแนวคิดเกี่ยวกับการสืบสวนสอบสวนคดีอาญา การบูรณาการสืบสวนสอบสวนคดีอาชญากรรม ทฤษฎีการบูรณาการ ทฤษฎีอาชญาวิทยา ภูมิศึกษาทีมบูรณาการการสืบสวนสอบสวน และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.7 จริยธรรมการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ค้ำประกันข้อพิจารณาด้านจริยธรรมการวิจัยในคนเป็นหลักสำคัญ โดยการวิจัยเรื่องนี้ได้ผ่านการรับรองโครงการวิจัยจาก คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน มหาวิทยาลัยรังสิต แบบเร่งด่วน (Expedited Review) ตามเอกสารรับรองโครงการวิจัย (Certificate of Approval) เลขที่ RSUERB2023-059 ลงวันที่ 21 เมษายน พ.ศ. 2566 (ตามเอกสารแนบในภาคผนวก ง) โดยได้อธิบายรายละเอียดของวัตถุประสงค์ในการวิจัย และสิทธิทั้งหมดของผู้เข้าร่วมวิจัยตามหลักจริยธรรมการวิจัยในคน ก่อนดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้ยึดหลักการตามจริยธรรมการวิจัยในคนทุกขั้นตอน ซึ่งตลอดการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย ผู้วิจัยได้ให้เกียรติแก่ผู้เข้าร่วมวิจัยทุกคน โดยยึดหลักความเสมอภาค ความเท่าเทียม ปราศจากอคติ เคารพสิทธิเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น และการรักษาความลับของผู้เข้าร่วมวิจัย รวมไปถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเมื่อดำเนินการวิจัยในครั้งนี้เสร็จสิ้นแล้ว ผู้วิจัยจะทำลายไฟล์ข้อมูลที่ได้เก็บไว้ทั้งหมดทันที

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การศึกษาเรื่อง “การพัฒนาการบูรณาการความร่วมมือของงานสืบสวนสอบสวนในระดับสถานีตำรวจ” เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการวิจัยเอกสาร การสัมภาษณ์เชิงลึก และการสนทนากลุ่ม เพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย ได้แก่ 1) ศึกษาแนวทางการบูรณาการความร่วมมือของงานสืบสวนสอบสวนในระดับสถานีตำรวจ 2) ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการบูรณาการความร่วมมือของงานสืบสวนสอบสวนในระดับสถานีตำรวจ และ 3) ศึกษาการพัฒนาการบูรณาการงานสืบสวนสอบสวนร่วมกันในระดับสถานีตำรวจ โดยผู้วิจัยขอเสนอผลการศึกษา ดังนี้

4.1 แนวทางการบูรณาการความร่วมมือของงานสืบสวนสอบสวนในระดับสถานีตำรวจ

จากการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และการสนทนากลุ่ม (Focus Group) จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 4 กลุ่ม 1) กลุ่มทีมบูรณาการสืบสวนสอบสวน (ระดับปฏิบัติการ) 2) กลุ่มระดับนโยบาย 3) กลุ่มบุคลากรในหน่วยงานกระบวนการยุติธรรม และ 4) กลุ่มนักวิชาการ โดยผู้วิจัยสามารถแบ่งประเด็นเกี่ยวกับการบูรณาการความร่วมมือของงานสืบสวนสอบสวนในระดับสถานีตำรวจ ออกเป็น 2 ลักษณะ ได้แก่ 1) ขั้นตอนการปฏิบัติงานเมื่อได้รับแจ้งเหตุจากประชาชนในคดีอาญาของเจ้าหน้าที่ตำรวจในระดับสถานีตำรวจ แบ่งออกเป็น 2 กรณี ได้แก่ 1.1 กรณีการรับแจ้งเหตุจากประชาชน และ 1.2 กรณีการพบเห็นกระทำผิดซึ่งหน้าขณะปฏิบัติงาน และ 2) ขั้นตอนการปฏิบัติงานร่วมกันในคดีอาญาของเจ้าหน้าที่ตำรวจในระดับสถานีตำรวจ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

4.1.1 ขั้นตอนการปฏิบัติงานเมื่อได้รับแจ้งเหตุจากประชาชนในคดีอาญาของเจ้าหน้าที่ตำรวจในระดับสถานีตำรวจ

จากข้อมูลผลการศึกษาจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญมีความเห็นในประเด็นเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติงานร่วมกันในคดีอาญาของเจ้าหน้าที่ตำรวจในระดับสถานีตำรวจ สามารถแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

(1) กรณีการรับแจ้งเหตุจากประชาชน

เมื่อประชาชนนำเรื่องราวร้องทุกข์ หรือแจ้งเหตุโดยที่เจ้าหน้าที่ตำรวจสังเกตเห็นว่ากระทบต่อความสงบเรียบร้อยของบ้านเมืองและมีความผิดตามกฎหมายอาญา โดยเจ้าหน้าที่ตำรวจที่รับแจ้งเรื่อง คือ ร้อยเวร ในฐานะพนักงานสอบสวน จะเป็นผู้ทำสำนวนคดีความนั้นๆ จะดำเนินการแจ้งไปยังเจ้าหน้าที่วิทยุสื่อสารประจำสถานีตำรวจ จากนั้นเจ้าหน้าที่วิทยุสื่อสารจะแจ้งไปยังเจ้าหน้าที่หน่วยต่างๆที่อยู่ประจำในเวลานั้น ได้แก่ ฝ่ายปราบปราม ฝ่ายสอบสวน ฝ่ายสืบสวน และทุกหน่วยที่ได้รับแจ้ง จะไปยังพื้นที่ที่เกิดเหตุอย่างรวดเร็วคว้น เพื่อระงับเหตุหรือประจำการที่เกิดเหตุสำรวจ และประสานเจ้าหน้าที่จากกองพิสูจน์หลักฐาน มาดำเนินการเก็บรวบรวมพยานหลักฐานในที่เกิดเหตุ และส่งพยานหลักฐานไปวิเคราะห์ และทำรายงานกลับมายังพนักงานสอบสวน เมื่อพนักงานสอบสวนได้รับรายงานผลการวิเคราะห์พยานหลักฐานแล้ว พนักงานสอบสวนจะดำเนินการรวบรวมพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องในคดีทั้งหมด เพื่อประกอบสำนวนคดี โดยจะพิจารณาและให้ความเห็นในเชิงกฎหมายและฐานความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา เพื่อดำเนินการแจ้ง ข้อกล่าวหาแก่ผู้กระทำผิด หลังจากนั้น จะดำเนินการให้ศาลเพื่อออกหมายจับตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 66 เหตุที่จะออกหมายจับได้มีดังต่อไปนี้

(1) เมื่อมีหลักฐานตามสมควรว่าบุคคลใดน่าจะได้กระทำความผิดอาญา ซึ่งมีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงเกินสามปี หรือ

(2) เมื่อมีหลักฐานตามสมควรว่าบุคคลใดน่าจะได้กระทำความผิดอาญาและมีเหตุอันควรเชื่อว่าจะหลบหนี หรือจะไปยุ่งเหยิงกับพยานหลักฐาน หรือก่อเหตุอันตรายประการอื่น

ถ้าบุคคลนั้นไม่มีที่อยู่เป็นหลักแหล่ง หรือไม่มาตามหมายเรียกหรือตามนัดโดยไม่มีข้อแก้ตัวอันควร ให้สันนิษฐานว่าบุคคลนั้นจะหลบหนี

และนำไปสู่การจับกุม โดยจะประสานฝ่ายสืบสวน ติดตามสืบจับกุม เมื่อทราบตัวผู้กระทำผิดแล้ว จะดำเนินการจับกุม และทำรายงานสืบสวน และการทำสำนวนคดีเสนออัยการเพื่อส่งฟ้องต่อศาลต่อไป

(2) กรณีการพบเห็นกระทำผิดซึ่งหน้าขณะปฏิบัติงาน

เจ้าหน้าที่ตำรวจสามารถเรียกตรวจค้น และจับกุมได้หากพบของกลางหรือการกระทำผิดซึ่งหน้า ให้เจ้าหน้าที่ตำรวจแจ้งสิทธิของผู้ต้องหา ก่อนควบคุมตัวไปยังสถานีตำรวจ จากนั้นพนักงานสอบสวนเจ้าของคดี จะดำเนินให้มีการสอบสวน และประสานงานกับหน่วยงานสืบสวน เพื่อสืบหาพยานหลักฐานเพิ่มเติม โดยในระหว่างนี้ พนักงานสอบสวนสามารถร้องขอให้ศาลขังผู้ต้องหาไว้ ระหว่างที่ทำการรวบรวมพยานหลักฐานในคดี ก่อนทำการสรุปความเห็นในสำนวนยื่นเรื่องให้พนักงานอัยการ ร่างคำฟ้องให้ศาลพิจารณาต่อไป ดังปรากฏตามข้อมูลดังกล่าวนี้

“เมื่อประชาชนขึ้นมาบนโรงพัก เพื่อแจ้งความหรือแจ้งเหตุด่วน เหตุร้าย จะมีเจ้าหน้าที่รับเรื่องจากประชาชน ซึ่งเจ้าหน้าที่ตรงนี้ส่วนมากจะเป็นตำรวจจบใหม่ ดังนั้น จึงต้องมีความเข้าใจพื้นฐานและความสามารถทางจิตวิทยาพอสมควร” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ A1, การสื่อสารส่วนบุคคล, 12 มิถุนายน 2566)

“เมื่อมีผู้เสียหายมาแจ้งความร้องทุกข์หรือกล่าวโทษว่าได้มีผู้กระทำความผิดคดีอาญา ในฐานะพนักงานสอบสวน จะดำเนินการสอบถามปากคำ ถึงรายละเอียดและพฤติการณ์ในการกระทำความผิด ซึ่งในปัจจุบันมีการนำแอปพลิเคชัน Line มาใช้ในหน่วยงาน เพื่อแจ้งเหตุแก่หน่วยอื่นๆที่เกี่ยวข้องที่ประจำในท้องที่หรืออยู่เวรในขณะนั้น รุดไปยังที่เกิดเหตุโดยพร้อมเพรียงกัน ทั้งงานป้องกันปราบปรามงานสืบสวน และงานจราจร” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ A5, การสื่อสารส่วนบุคคล, 17 มิถุนายน 2566)

“เมื่อเกิดเหตุตึกกัน เจ้าหน้าที่ตำรวจเผชิญเหตุคนแรกเข้าไปเข้าไปประจักษ์เหตุ แยกตัวผู้ก่อเหตุ กั้นสถานที่เกิดเหตุ และกั้นคู่กรณี ป้องกันการเกิดเหตุซ้ำ ฝ่ายสืบสวนก็ต้องรวบรวมพยานหลักฐานทั้งในที่เกิดเหตุและจากกล้องวงจรปิด หรือพยานหลักฐานอื่น ๆ และเมื่อได้ตัวผู้ก่อเหตุแล้ว พนักงานสอบสวนก็จะทำการ

สอบปากคำ แข็งข้อหา รวมถึงคุมขังผู้ก่อเหตุ ระหว่างนี้ก็จะติดต่อประสานให้หน่วยงานสืบสวน ช่วยกันรวบรวมพยานหลักฐานเพิ่มเติม” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ B4, การสื่อสารส่วนบุคคล, 23 กรกฎาคม 2566)

“เมื่อมีผู้เสียหายมาแจ้งความร้องทุกข์หรือกล่าวโทษ และเมื่อพบว่ามีการกระทำความผิดจริง จะดำเนินการลงบันทึกประจำวันแจ้งความร้องทุกข์ ก็จะประสานส่งข้อมูลไปยังเจ้าหน้าที่ฝ่ายสืบสวน และฝ่ายปราบปราม ออกตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ หรือระงับเหตุโดยเร็ว เพื่อเก็บรวบรวมพยานหลักฐานทางคดีให้ได้มากที่สุด” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ B7 ,การสื่อสารส่วนบุคคล, 9 กันยายน 2566)

“เมื่อมีการประสานงานและมาถึงหน้างาน ทุกคนจะต่างคนต่างทำงาน ฝ่ายสืบสวนก็จะเก็บรวบรวมหลักฐานในที่เกิดเหตุ งานป้องกันปราบปราม และงานจราจรก็จะช่วยกันที่เกิดเหตุ รักษาที่เกิดเหตุ และอำนวยความสะดวกการจราจร แต่ละฝ่ายนำไปสรุปในแต่ละหน่วยงานของตน แล้วจึงส่งรายงานให้ร้อยเวร” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ C1, การสื่อสารส่วนบุคคล, 20 สิงหาคม 2566)

“ตามกฎหมายได้มีการระบุอำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายที่มีความชัดเจน มีการกำหนดระยะเวลา รวมไปถึงการใช้นิติวิทยาศาสตร์ ซึ่งมีรูปแบบและขั้นตอนกระบวนการพิสูจน์และครอบครองพยานหลักฐาน หากเจ้าหน้าที่ได้ดำเนินการอย่างถูกต้องตามหลักสากลและชอบด้วยกฎหมาย จะส่งผลให้พยานหลักฐานในคดีดังกล่าวนั้นมีความน่าเชื่อถือ มีน้ำหนักมากเพียงพอ ที่ศาลจะพิจารณารับฟัง” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ C4,การสื่อสารส่วนบุคคล, 23 สิงหาคม 2566)

“เมื่อมีคดีอาญาเกิดขึ้นและเป็นที่สนใจของประชาชน นักอาชญาวิทยาเองมีหน้าที่นำความรู้ ความเชี่ยวชาญ มาวิเคราะห์หาสาเหตุที่เกิดขึ้นว่ามีสาเหตุหรือมูลเหตุสำคัญที่เกี่ยวข้องอย่างไร ปัญหาของอาชญากรรมที่เกิดขึ้นส่งผลกระทบอย่างไร มีแนวทางป้องกันอย่างไร โดยอธิบายภายใต้หลักแนวคิดทฤษฎีอาชญาวิทยา” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ D1,การสื่อสารส่วนบุคคล, 3 สิงหาคม 2566)

“ขั้นตอนกระบวนการในการสืบสวนสอบสวนของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ส่งผลต่อความเชื่อมั่นและความคาดหวังของประชาชนในการอำนวยความสะดวกด้านผู้เสียหาย มักมีข้อกังวลหรือความไม่เข้าใจในบทบาทหน้าที่และกระบวนการในการสืบสวนสอบสวนของเจ้าหน้าที่ตำรวจ เมื่อคดีเหล่านั้นเกิดความล่าช้า” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ D2 , การสื่อสารส่วนบุคคล, 16 สิงหาคม 2566)

นอกจากนี้ เจ้าหน้าที่ตำรวจมีบทบาทสำคัญตามกฎหมาย เพื่อให้กระบวนการสืบสวนสอบสวนคดีอาญาเกิดประสิทธิภาพ เจ้าหน้าที่ทุกฝ่ายที่มีความเกี่ยวข้องจำเป็นที่จะต้องใช้เทคนิคในการสืบสวนสอบสวน หลักข้อกฎหมาย และหลักทางนิติวิทยาศาสตร์ เพื่อมาช่วยในการพิสูจน์หลักฐาน เมื่อเกิดเหตุคดีอาญาขึ้น พนักงานสอบสวนมีอำนาจหน้าที่ในการรวบรวมพยานหลักฐาน เมื่อเจ้าหน้าที่ตำรวจไปถึงที่เกิดเหตุ จะต้องรักษาสถานที่เกิดเหตุ และรักษาพยานหลักฐานซึ่งเป็นวัตถุพยานที่สำคัญในคดีอย่างเคร่งครัด เพื่อป้องกันไม่ให้บุคคลอื่นที่ไม่เกี่ยวข้อง เช่น ประชาชน สื่อมวลชน เป็นต้น เข้ามาภายในบริเวณพื้นที่เกิดเหตุ จากนั้นพนักงานสอบสวนจะดำเนินการประสานเจ้าหน้าที่จากกองพิสูจน์หลักฐาน มาตรวจสถานที่เกิดเหตุ และเก็บรวบรวมพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับคดี เพื่อแสวงหาข้อเท็จจริงในการนำผู้กระทำผิดมารับโทษกฎหมาย ซึ่งพนักงานสอบสวนต้องใช้ดุลยพินิจที่มาจากประสบการณ์ในการทำงานอย่างเป็นกลาง เพื่อลงความเห็นในสำนวนคดี และส่งสำนวนคดีไปยังพนักงานอัยการ เพื่อส่งฟ้องต่อศาล เพื่อให้ศาลมีคำสั่งหรือคำพิพากษาลงโทษผู้กระทำผิดต่อไป โดยแนวทางการปฏิบัติงานร่วมกันในคดีอาญาของเจ้าหน้าที่ตำรวจในระดับสถานีตำรวจ ดังปรากฏตามข้อมูลดังกล่าวนี้

“เมื่อมีคดีอาญาเกิดขึ้นเจ้าหน้าที่งานป้องกันปราบปรามจะได้รับแจ้งเหตุ ทั้งจากประชาชนหรือทางวิทยุสื่อสาร หลังได้รับแจ้งเหตุแล้วจะรีบเดินทางในทันที ในกรณีอยู่ในเขตเทศบาลเมือง หลังได้รับแจ้งเหตุต้องเข้าระงับเหตุภายใน 5 นาที นอกเขตเทศบาลต้องระงับเหตุภายใน 15 นาที หลังได้รับแจ้งแล้วจะเดินทางไปทันที โดยเมื่อไปถึงจะมองหาและวิเคราะห์เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นคร่าว ๆ พร้อมกับหาข้อมูลเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นว่าเกิดเหตุอะไร ในกรณีที่เป็นเหตุที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรม จะทำการกันประชาชนที่ไม่เกี่ยวข้องออกจากพื้นที่ พร้อมจัดทำแนวกันบริหารสถานที่เกิดเหตุ เพื่อกันไม่ให้ไปยุ่งเกี่ยวกับพยานหลักฐาน จากนั้นจะแจ้งพนักงานสอบสวนให้เข้ามาดำเนินการต่อ จนกระทั่งเหตุการณ์คลี่คลายจึงจะ

ถอนกำลังกลับไปปฏิบัติหน้าที่ประจำต่อไป” (การสนทนากลุ่ม F2, การสื่อสารส่วนบุคคล, 26 ตุลาคม 2566)

“เจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมทุกฝ่ายต้องรู้จักบทบาทหน้าที่ที่ต้องตนเอง เมื่อเกิดคดีอาญาขึ้น จึงจำเป็นต้องอาศัยความรู้ความเชี่ยวชาญของเจ้าหน้าที่ในแต่ละฝ่าย โดยในการปฏิบัติหน้าที่นั้นต้องยึดหลักของการปฏิบัติงานตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด การนำความรู้ทางนิติวิทยาศาสตร์มาใช้ เพื่อให้พยานหลักฐานนั้นมีความน่าเชื่อถือและถูกต้องตามกฎหมาย” (การสนทนากลุ่ม F5, การสื่อสารส่วนบุคคล, 26 ตุลาคม 2566)

“เมื่อได้รับแจ้งจากพนักงานสอบสวนแล้ว พิสูจน์หลักฐานมีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับงานตรวจสอบที่เกิดเหตุในคดีต่าง ๆ ออกตรวจสอบที่เกิดเหตุร่วมกับพนักงานสอบสวน เก็บพยานหลักฐานและวัตถุพยานต่างๆ เพื่อเปรียบเทียบในการตรวจพิสูจน์ของผู้ชำนาญการหรือผู้ตรวจพิสูจน์ และดำเนินการจัดทำรายงานการตรวจสอบที่เกิดเหตุ ส่งของกลางและรายงานการตรวจพิสูจน์ให้พนักงานสอบสวน” (การสนทนากลุ่ม F8, การสื่อสารส่วนบุคคล, 26 ตุลาคม 2566)

“กระบวนการขั้นตอนในการสืบสวนสอบสวนของเจ้าหน้าที่ตำรวจ นั้นเป็นเปรียบเทียบต้นธารของกระบวนการยุติธรรม พนักงานสอบสวนมีบทบาทที่สำคัญตามที่กฎหมายได้ให้อำนาจไว้ การรวบรวมและแสวงหาพยานหลักฐานใช้ดุลยพินิจในการลงความเห็นในสำนวนสอบสวน เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อเท็จจริงซึ่งหากเกิดปัญหาหรือข้อขัดข้องที่ส่งผลให้ไม่สามารถรวบรวมพยานหลักฐานได้อย่างเพียงพอ ในการเอาผิดกับผู้กระทำผิดได้ ก็จะทำให้ขั้นตอนต่อไปในกระบวนการยุติธรรมขาดไปหรือหยุดลง จนไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ในการนำผู้กระทำผิดมารับโทษตามกฎหมาย และไม่สามารถเยียวยากับผู้เสียหาย หรือครอบครัวผู้เสียหายได้ ซึ่งเป็นหลักสำคัญในการอำนวยความยุติธรรม” (การสนทนากลุ่ม F10, การสื่อสารส่วนบุคคล, 26 ตุลาคม 2566)

4.1.2 ขั้นตอนการปฏิบัติงานร่วมกันในคดีอาญาของเจ้าหน้าที่ตำรวจในระดับสถานีตำรวจ

ด้วยรูปแบบอาชญากรรมที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งในยุคปัจจุบันมีการพัฒนาเทคโนโลยีที่มีความทันสมัยมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง ที่สร้างความสะดวกสบายให้กับผู้คนในสังคมยุคใหม่เป็นอย่างมาก ส่งผลให้ลักษณะของอาชญากรรมนั้นรุนแรงมากยิ่งขึ้น เช่น อาชญากรรมทางเทคโนโลยี เป็นต้น ขั้นตอนการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจนั้นมีการปรับให้สอดคล้องไปตามสถานการณ์ ซึ่งในปัจจุบันเจ้าหน้าที่ตำรวจได้มีการประสานงานผ่านทางออนไลน์มากยิ่งขึ้น เพื่อความสะดวกรวดเร็วในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ แต่ในทางกลับกันสื่อต่างๆทางออนไลน์กลับสร้างผลกระทบทางสังคมเป็นวงกว้าง ส่งผลให้จำนวนคดีนั้นมีปริมาณเพิ่มมากขึ้นเช่นกัน จึงส่งผลต่อการปฏิบัติงานร่วมกันในด้านความเข้าใจที่ไม่ตรงกัน การประสานข้อมูลจากหน่วยงานภายนอกที่ต้องใช้ระยะเวลา เกิดความกดดันจากประชาชนหรือผู้เสียหาย รวมไปถึงความล่าช้าของรายงานจากกองพิสูจน์หลักฐาน ส่งผลให้ประสิทธิภาพในกระบวนการสืบสวนสอบสวนคดีอาญาลดลง ดังปรากฏตามข้อมูลดังกล่าวนี้

“แต่ละฝ่ายต่างคนต่างทำงาน ไม่ค่อยมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลกัน และพนักงานสอบสวน ต้องทำคดีหลายเรื่องพร้อมกัน โดยมีคดีใหม่ ๆ เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ทุกวัน จึงทำให้ถูกผู้เสียหาย ญาติ ประชาชน กดดันในการทำสำนวน ทำให้เกิดความเครียด หรือแม้กระทั่งผู้กระทำความผิด ก็จะทำให้เกิดความคาดหวังกับพนักงานสอบสวน ให้ดำเนินการทำคดีให้เป็นประโยชน์ต่อตนเองให้มากที่สุด” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ A2 , การสื่อสารส่วนบุคคล, 12 มิถุนายน 2566)

“รูปแบบการปฏิบัติงานนั้นไม่แน่นอน ขึ้นอยู่กับสถานการณ์หรือหน่วยงาน ในขณะนั้น งานป้องกันปราบปราม จะเป็นคนคอยสนับสนุนการปฏิบัติของพนักงานสอบสวนหรือเจ้าหน้าที่ส่วนอื่นๆ คอยควบคุมพยานหรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง ซึ่งทำหน้าที่เป็นคนที่เข้าระงับเหตุคนแรก และส่งข้อมูลที่เข้าที่เกิดเหตุคนแรกให้กับพนักงานสอบสวน เพื่อจับหรือหาผู้กระทำความผิดมาลงโทษ ในบางกรณีที่เกิดเหตุขึ้น จะมีหน้าที่เข้าไปตรวจสอบหรือระงับเหตุเป็นหน่วยแรก เข้าตรวจสอบ บริหารจัดการที่เกิดเหตุ โดยรับคำสั่งจากผู้บังคับบัญชาหรือจากพนักงานสอบสวน” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ A7, การสื่อสารส่วนบุคคล, 18 มิถุนายน 2566)

“ในปัจจุบันได้มีการส่งข้อมูลทางออนไลน์ เช่น ฝ้ายสืบสวน ภายหลังเกิดเหตุจะส่งข้อมูลบันทึกประจำวันเกี่ยวกับคดี รูปภาพ หรือพยานหลักฐานว่ามีการกระทำ ความผิดทางแอปพลิเคชัน Line และจะทำบันทึกส่งข้อมูลเป็นเอกสารในภายหลัง เพื่อเร่งติดตามคนร้ายมาดำเนินคดี ฝ้ายปราบปราม เมื่อได้รับแจ้งทั้งก่อนและหลัง เกิดเหตุ จะประสานเจ้าหน้าที่ฝ้ายปราบปรามให้เข้าตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ จากนั้นให้รายงานผลทางแอปพลิเคชันไลน์ ทำให้สามารถทราบเหตุการณ์ได้ทัน สถานการณ์” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ B9, การสื่อสารส่วนบุคคล, 3 กันยายน 2566)

“ปัจจุบันรูปแบบการกระทำความคิดนั้นมีการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา ซึ่งมีแนวโน้มทางรูปแบบการทำความผิดที่มีความรุนแรงมากขึ้น ผู้กระทำผิดอายุน้อยลง มีมูลค่าความเสียหายจำนวนมากและขยายวงกว้างมากยิ่งขึ้น โดยกระบวนการยุติธรรมในการสอบสวนคดีอาญา พนักงานสอบสวน จะต้องใช้เทคนิควิธีการสอบสวน ต้องใช้ความรู้ประสบการณ์ การแสวงหา พยานหลักฐาน และบูรณาการร่วมกันกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งที่เป็นสิ่งสำคัญที่จะเป็นการพิสูจน์ข้อเท็จจริงแห่งคดี” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ B13, การสื่อสารส่วนบุคคล, 9 กันยายน 2566)

“การปฏิบัติงานร่วมกับฝ่ายต่างๆจะต้องมีการประสานงาน ทำความเข้าใจ และวางแผนก่อนเข้าไปในพื้นที่เกิดเหตุทุกครั้ง ซึ่งจะต้องปฏิบัติตามหลักการอย่างเคร่งครัด และมีการแบ่งหน้าที่กันชัดเจน รวมถึงการทำความเข้าใจในการรักษา สถานที่เกิดเหตุ และการเคลื่อนย้ายวัตถุพยานในที่เกิดเหตุ” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ C2, การสื่อสารส่วนบุคคล, 20 สิงหาคม 2566)

“พยานหลักฐานถือเป็นสิ่งสำคัญที่ส่งผลต่อความเชื่อมั่นของประชาชนในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา แต่ในบางกรณี มีบางพื้นที่มีจำนวนคดีที่มาก ส่งผลให้ขั้นตอนและระยะเวลาเก็บรวบรวมพยานหลักฐานนั้นเกิดความล่าช้าและไม่สอดคล้องกับระยะเวลาการส่งสำนวนฟ้อง จึงเกิดเป็นปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานร่วมกัน” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ C3, การสื่อสารส่วนบุคคล, 23 สิงหาคม 2566)

“เมื่ออาชญากรรมเกิดขึ้นในฐานะนักอาชญาวิทยานั้นคิดว่า เมื่ออาชญากรรมเกิดขึ้นต้องรีบจับคนร้ายให้ได้โดยเร็วที่สุด พร้อมทั้งหาสาเหตุของการเกิดอาชญากรรมเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดซ้ำ หากเจ้าหน้าที่ตำรวจมีการทำงานเป็นทีมบูรณาการ จะทำให้เกิดความประสบความสำเร็จในการจับกุมผู้กระทำความผิดมากกว่าการทำงานคนเดียว หากระดับสถานีตำรวจเจ้าหน้าที่ทุกฝ่ายทำงานร่วมกันมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลกัน มีการวางแผนการทำงาน โดยมีจุดประสงค์ในการจับผู้กระทำความผิดมาลงโทษร่วมกัน จะสามารถทำงานได้อย่างรวดเร็วและบรรลุผล” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ D1, การสื่อสารส่วนบุคคล, 3 สิงหาคม 2566)

“การปฏิบัติงานร่วมกันของเจ้าหน้าที่ตำรวจทั้ง พนักงานสอบสวน ฝ่ายสืบสวน ฝ่ายปราบปราม เจ้าหน้าที่พิสูจน์หลักฐาน คิดว่าส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องกระบวนการขั้นตอนในการดำเนินคดีอาญาอยู่แล้ว เนื่องจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติให้ความสำคัญในการพัฒนาศักยภาพของเจ้าหน้าที่ตำรวจทุกคนให้มีความรู้เกี่ยวกับ Chain of Custody ซึ่งเป็นหลักสำคัญพื้นฐานที่เจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมทุกฝ่ายต้องให้ความสำคัญ และขาดเทคโนโลยีที่มีความทันสมัย เพื่อความรวดเร็วในการประสานงานร่วมกัน” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ D2, การสื่อสารส่วนบุคคล, 16 สิงหาคม 2566)

นอกจากนี้ การปฏิบัติงานร่วมกันของเจ้าหน้าที่ในการสืบสวนคดีอาญาในแต่ละคดีมีรูปแบบที่มีความแตกต่างกัน จึงจะต้องมีการประชุมเพื่อสร้างความเข้าใจ ตั้งเป้าหมาย และแนวทางในการสืบสวนสอบสวนที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน มีการวิเคราะห์ข้อมูลร่วมกัน รับฟังความคิดเห็น มีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ มีการประสานงานทั้งภายในและภายนอก เพื่อความรวดเร็วในการปฏิบัติงาน จึงต้องอาศัยความรู้ ความเชี่ยวชาญ และความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่มีความเกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้มาซึ่งพยานหลักฐานและข้อเท็จจริง ดังปรากฏตามข้อมูลดังกล่าวนี้

“ต้องอาศัยความร่วมมือกับทุกฝ่าย ต้องมีประชุมก่อนปฏิบัติงานเตรียมความพร้อมซึ่งต้องอาศัยประสบการณ์ในการทำงานและความเชี่ยวชาญของเจ้าหน้าที่ทุกฝ่ายเพื่อที่จะได้ข้อมูลซึ่งเป็นข้อเท็จจริงที่สามารถใช้เป็นพยานหลักฐานในการจับกุมผู้กระทำความผิด ซึ่งในการรวบรวมข้อมูลนั้น ต้องมีการสร้างความเข้าใจสัมพันธ์ที่ดีภายในทีม มีการกำหนดทิศทางในการสืบสวนสอบสวน และวิเคราะห์ข้อมูล

ทั้งหมดร่วมกัน โดยมีหัวหน้าทีมเป็นผู้ตัดสินใจและรับฟังความเห็นภายในทีม”
(การสนทนากลุ่ม F1, การสื่อสารส่วนบุคคล, 26 ตุลาคม 2566)

“กระบวนการสืบสวนสอบสวนคดีอาญา ในแต่ละคดีย่อมมีความแตกต่างกัน เช่น คดียาเสพติด โดยนโยบายและยุทธศาสตร์เกี่ยวกับการป้องกันปราบปรามยาเสพติด ที่มีการบังคับใช้อยู่นั้นยังไม่มีประสิทธิภาพมากเพียงพอ จะเห็นได้จากสถานการณ์ ยาเสพติดที่มีจำนวนเพิ่มมากขึ้น อีกทั้งหน่วยงานที่มีความเกี่ยวข้องข้องขา การประสานงานร่วมกันทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ (กรณีเป็นเครือข่าย อาชญากรรมข้ามชาติ) ในเรื่องการประสานงานทางด้านข้อมูลที่มีความล่าช้า หรือไม่สามารถขอได้เลย และเกิดปัญหาในการรวบรวมพยานหลักฐานได้อย่าง เพียงพอ” (การสนทนากลุ่ม F6, การสื่อสารส่วนบุคคล, 26 ตุลาคม 2566)

“ควรมีสรางความเข้าใจร่วมกันในหน่วยงานในเรื่องความสำคัญของ พยานหลักฐานในคดี วิธีการเก็บรักษาหลักฐานอย่างเหมาะสม ต้องมีการสื่อสารที่ เปิดเผยและตรงไปตรงมาระหว่างทีมงานในหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ ทุกคนเข้าใจภาระงาน มีการแบ่งหน้าที่ และความรับผิดชอบที่ชัดเจนระหว่าง สมาชิกในทีม เพื่อให้การทำงานมีประสิทธิภาพ” (การสนทนากลุ่ม F9, การสื่อสาร ส่วนบุคคล, 26 ตุลาคม 2566)

“ขั้นตอนและกระบวนการรวบรวมพยานหลักฐานในคดีอาญาสมัยก่อนนั้น มีความแตกต่างในด้านยุทธวิธีในการปฏิบัติงานในปัจจุบันเป็นอย่างมาก โดยการ สอบปากคำจากผู้กระทำความผิด เพื่อรวบรวมข้อมูลและหักล้างกับพยานหลักฐาน ที่มี เพราะปัจจุบันรูปแบบอาชญากรรม มีความซับซ้อนทางเทคโนโลยีมากขึ้น ส่งผลให้กระบวนการทำงานในการสืบสวนสอบสวนของเจ้าหน้าที่ตำรวจ จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือและความรู้จากนิติวิทยาศาสตร์มากยิ่งขึ้นในการ คัดเลือกคดี” (การสนทนากลุ่ม F10 ,การสื่อสารส่วนบุคคล, 26 ตุลาคม 2566)

4.2 ปัญหาและอุปสรรคในการบูรณาการความร่วมมือของงานสืบสวนสอบสวนในระดับสถานีตำรวจ

จากการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และการสนทนากลุ่ม (Focus Group) จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 4 กลุ่ม โดยผู้วิจัยสามารถแบ่งประเด็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการบูรณาการความร่วมมือของงานสืบสวนสอบสวนในระดับสถานีตำรวจออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความรู้ความสามารถ 2) ด้านการประสานงาน และ 3) ด้านการบูรณาการร่วมกัน โดยมีรายละเอียดได้ ดังนี้

4.2.1 ด้านความรู้ความสามารถ

ปัญหาด้านความรู้ความสามารถ เจ้าหน้าที่ตำรวจส่วนใหญ่ ยังคงขาดความรู้ความเข้าใจทางด้านนิติวิทยาศาสตร์ที่ถูกต้อง ซึ่งเป็นประเด็นที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง คือ ความรู้ในการรักษาสถานที่เกิดเหตุ รักษาพยานหลักฐาน การจัดการกับสถานที่เกิดเหตุ การเข้าออกของเจ้าหน้าที่ ต้องมีการควบคุม เพื่อลดการปนเปื้อนของสถานที่เกิดเหตุ ซึ่งรวมไปถึงการเข้าออกสถานที่ของเจ้าหน้าที่กู้ภัย อาสาจากมูลนิธิต่างๆ ผู้บังคับบัญชา แพทย์ ผู้ที่เกี่ยวข้องหรือไม่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรม นอกจากนี้ ในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมเจ้าหน้าที่ตำรวจ จะต้องมีความรู้ความสามารถหลายด้าน โดยเฉพาะด้านการวิเคราะห์อาชญากรรม ต้องสามารถวิเคราะห์ความเชื่อมโยงอาชญากรรมได้ ซึ่งปัจจุบันอาชญากรรมได้เปลี่ยนรูปแบบปรับเปลี่ยนไปตามยุคสมัย และนำหน้าเจ้าหน้าที่ตำรวจไปหนึ่งก้าวอยู่เสมอ จึงทำให้เจ้าหน้าที่ตำรวจควรต้องมีการพัฒนาความรู้ทางด้านนิติวิทยาศาสตร์อยู่เสมอเพื่อเพิ่มพูนองค์ความรู้ใหม่ๆตลอดเวลา

ดังนั้น เจ้าหน้าที่ตำรวจในฐานะที่เป็นผู้เผชิญเหตุคนแรก ไม่ว่าจะอยู่ในตำแหน่งในฝ่ายงานใด จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะต้องมีความรู้ ประสบการณ์ในการวิเคราะห์ เพื่อให้สามารถรักษาพยานหลักฐาน ได้อย่างครบถ้วน ดังปรากฏตามข้อมูลดังกล่าวนี้

“ความรู้ความสามารถนี้ หมายถึง ความรู้เบื้องต้นในการกันคนออกจากที่เกิดเหตุไม่ให้ผู้ใดเข้าไปทำลายสถานที่ด้วยวิธีใดๆ รู้หรือไม่รู้ก็ไม่ควรให้เข้าไปบริเวณที่เกิดเหตุ” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ A3, การสื่อสารส่วนบุคคล, 12 มิถุนายน 2566)

“ความรู้ความสามารถในการเก็บรักษาวัตถุพยานในที่เกิดเหตุ เช่น ลายนิ้วมือของเหลว หรือหลักฐานอื่นๆ ซึ่งใช้เป็นสิ่งสำคัญในกระบวนการสืบสวนสอบสวนต่อไป” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ A13, การสื่อสารส่วนบุคคล, 9 กันยายน 2566)

“ในการรักษาสถานที่เกิดเหตุต้องมีการอบรมเจ้าหน้าที่ตำรวจอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ เนื่องจากพัฒนาการของอาชญากรรมได้เปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย การเป็นเจ้าหน้าที่เผชิญเหตุคนแรกต้องมีความรู้ความสามารถในการเผชิญเหตุ ทั้งยุทธวิธี การลำดับขั้นตอนให้สอดคล้องกับข้อกฎหมาย ซึ่งปัญหาที่เกิดขึ้น คือ เจ้าหน้าที่ฝ่ายงานป้องกันปราบปรามมักจะไม่ค่อยมีประสบการณ์การเชื่อมโยงความรู้ในอาชญากรรมเนื่องจากเมื่อเกิดเหตุ ฝ่ายป้องกันปราบปราม มีเพียงหน้าที่รักษาสถานที่ตามที่พนักงานสอบสวนหรือผู้บังคับบัญชาสั่งการเท่านั้น” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ A10, การสื่อสารส่วนบุคคล, 12 มิถุนายน 2566)

“ฝ่ายงานที่ไม่ได้เผชิญกับหน้างานหรือปัญหาอาชญากรรมโดยตรง เช่น ฝ่ายงานเสมียน พลขับร้อยเวร มักขาดความรู้ในเรื่องการรักษาพยานหลักฐานมาก ทั้งที่จริงแล้ว เจ้าหน้าที่เหล่านี้ต่างก็มีความสนใจ และพร้อมให้การสนับสนุนฝ่ายสืบสวนและฝ่ายสอบสวนอย่างเต็มที่” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ A15, การสื่อสารส่วนบุคคล, 25 สิงหาคม 2566)

“ความรู้ความสามารถของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในเหตุอาชญากรรม เช่น เจ้าหน้าที่กู้ภัย อาสาสมัครจากมูลนิธิต่างๆ ต้องมีการอบรมให้ความรู้การเข้าที่เกิดเหตุ เพื่อลดการปนเปื้อน การทำลายหลักฐานและวัตถุพยานต่าง ๆ ซึ่งในระดับสถานีตำรวจ ความรู้ในการเป็นเจ้าหน้าที่เผชิญเหตุคนแรก และการรักษาที่เกิดเหตุมักจะไม่ค่อยได้รับการอบรม หรือไม่ได้มีการทบทวนอย่างต่อเนื่อง เมื่อเกิดเหตุการณ์ไม่ได้ดำเนินการตามหลักการตามขั้นตอนการบริหารจัดการสถานที่เกิดเหตุ และการประสานงานกับพนักงานสอบสวนในบางครั้งไม่ชัดเจน อาจเกิดจากไม่ทราบพฤติการณ์ในการก่อเหตุ จากการขาดประสบการณ์ เกรงว่าเมื่อได้ปฏิบัติหน้าที่จะไปกระทบต่อความน่าเชื่อถือของพยานหลักฐาน” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ B2, การสื่อสารส่วนบุคคล, 23 กรกฎาคม 2566)

“ควรเพิ่มความรู้ทางด้านอาชญากรรมทางเทคโนโลยี เนื่องจากปัจจุบันอาชญากรรมประเภทนี้เป็นเรื่องที่ได้รับแจ้งความมากที่สุด และความรู้ทางการใช้อาวุธและอุปกรณ์ประจำตัวของเจ้าหน้าที่ตำรวจ เนื่องจากการเผชิญเหตุจะทำให้การบริหารเหตุการณ์มีความยากขึ้น รวมถึงการฝึกทางยุทธวิธี การออกตรวจ ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ Contact หรือ Cover ได้อย่างเหมาะสม อาจทำให้เกิดอันตรายแก่ตัวเจ้าหน้าที่เองรวมไปถึงเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติด้วยกัน” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ B5, การสื่อสารส่วนบุคคล, 23 กรกฎาคม 2566)

“ทุกวันนี้อาชญากรรมรุดหน้าไปมาก ไม่เพียงแต่อาชญากรรมทั่วไปตามท้องถนนที่สร้างความเสียหาย อาชญากรรมไซเบอร์ก็เช่นกัน ซึ่งเป็นการยากในการป้องกันและจับกุม ตำรวจบางส่วนยังคงเป็นเหยื่อของอาชญากรรมเหล่านี้ ดังนั้น การให้ความรู้ใหม่ๆ จึงกลายเป็นสิ่งจำเป็นมาก” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ B10, การสื่อสารส่วนบุคคล, 3 กันยายน 2566)

“ด้านความรู้ความสามารถทางนิติวิทยาศาสตร์ของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ในการรักษาสถานที่เกิดเหตุ รักษาพยานหลักฐาน การจัดการกับสถานที่เกิดเหตุ การเข้าออกของเจ้าหน้าที่ ต้องมีการควบคุม เพื่อลดการปนเปื้อนของสถานที่เกิดเหตุ การบริหารจัดการผู้ที่ไม่เกี่ยวข้อง เช่น ญาติ นักข่าว เจ้าหน้าที่กู้ภัย ผู้บังคับบัญชา เป็นต้น” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ C1, การสื่อสารส่วนบุคคล, 20 สิงหาคม 2566)

“อาชญากรรมที่เกิดขึ้นในหลายท้องที่ การเก็บรวบรวมข้อมูลพยานหลักฐาน หรือพฤติการณ์การก่ออาชญากรรม ไม่ได้มีการจัดเก็บที่ดี ที่จะสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ หรือไม่สามารถนำมาเป็นกรณีศึกษาย้อนหลังได้ อาจจะเนื่องจากระบบการจัดเก็บการเข้าถึงข้อมูล แม้กระทั่งเจ้าหน้าที่เองที่มีการเปลี่ยนเจ้าหน้าที่อยู่บ่อยครั้ง จึงทำให้ความต่อเนื่องในการจัดเก็บรวบรวมข้อมูล หรือการเรียกใช้ข้อมูลขาดการต่อเนื่องและเชื่อมโยง” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ D1, การสื่อสารส่วนบุคคล, 3 สิงหาคม 2566)

นอกจากนี้ เมื่อเจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นผู้เผชิญเหตุคนแรก จึงต้องมีความรู้ในการบริหารจัดการและรักษาสถานที่เกิดเหตุ ซึ่งในระดับสถานีตำรวจนั้นพบว่าอาจมีความรู้ในด้านนี้น้อยหรือไม่ทั่วถึงสำหรับเจ้าหน้าที่ทุกคน เนื่องจากไม่ได้อบรมอย่างต่อเนื่อง ด้วยสถานการณ์เหตุอาชญากรรมที่

เปลี่ยนไปหรืออาจมีความซับซ้อนมากขึ้น ซึ่งอาจหมายถึง ผู้กระทำความผิดมีความสามารถในการจัดเก็บสถานที่เกิดเหตุหรือทำลายพยานหลักฐานก่อนที่เจ้าหน้าที่ตำรวจจะมาถึง ส่งผลให้การวิเคราะห์สาเหตุหรือรวบรวมข้อมูลจากสถานที่เกิดเหตุในการหาจุดเชื่อมโยงไปยังผู้กระทำผิดได้ยากมากขึ้น และจะทำให้แนวทางหรือทิศทางในการสืบสวนสอบสวนของเจ้าหน้าที่ตำรวจกว้างมากขึ้น เป็นเหตุให้ใช้ระยะเวลาในการสืบหาตัวผู้กระทำผิด ทั้งนี้ ในระดับสถานีตำรวจควรมีการจัดเก็บข้อมูลส่วนกลางที่เป็นหมวดหมู่ เช่น ลักษณะการกระทำผิด สถานที่ เวลา เป้าหมายในการกระทำความผิด เป็นต้น เพื่อความรวดเร็วในการสืบหาตัวผู้กระทำผิด ดังปรากฏตามข้อมูลดังกล่าวนี้

“ประสบการณ์ในการรักษาพยานหลักฐานหรือการบริหารจัดการที่เกิดเหตุในระดับสถานีตำรวจมีน้อย ไม่ได้มีการเก็บข้อมูลหรือนำข้อมูลย้อนหลังต่าง ๆ มาวิเคราะห์ เช่น กรณีผู้กระทำผิดก่อเหตุ หลายครั้ง หลายพื้นที่ แต่มีพฤติกรรมที่คล้ายกัน ระดับสถานีตำรวจไม่ได้มีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เป็นหมวดหมู่ไม่สามารถเชื่อมโยงการกระทำความผิดได้ ซึ่งจะทำให้ไม่สามารถวิเคราะห์สาเหตุการกระทำความผิดได้ หรือได้ช้า โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ฝ่ายสืบสวนไม่ได้มีการเก็บข้อมูล พฤติกรรม รูปแบบการกระทำความผิดของคนร้าย หากมีการเก็บข้อมูลก็จะสามารถนำมาวิเคราะห์ หาตัวผู้กระทำความผิดได้รวดเร็วมากยิ่งขึ้น” (การสนทนากลุ่ม F2 , การสื่อสารส่วนบุคคล, 26 ตุลาคม 2566)

“ซึ่งในระดับสถานีตำรวจความรู้ในการเป็นเจ้าหน้าที่เผชิญเหตุ และความรู้ในการรักษาที่เกิดเหตุมักจะไม่ค่อยได้รับการอบรมอย่างทั่วถึงทุกคน ขาดองค์ความรู้ใหม่ๆ เมื่อเหตุขึ้น จึงไม่ได้ดำเนินการตามหลักการหรือขั้นตอนการจัดการสถานที่เกิดเหตุตามหลักสากล” (การสนทนากลุ่ม F5, การสื่อสารส่วนบุคคล, 26 ตุลาคม 2566)

“เจ้าหน้าที่ตำรวจทุกคนต้องมีความรู้ในการเผชิญเหตุคนแรก การรักษาและจัดการสถานที่เกิดเหตุอย่างเคร่งครัด เพื่อไม่ให้บุคคลภายนอกที่ไม่เกี่ยวข้องเข้ามาในสถานที่เกิดเหตุ โดยในปัจจุบันยังไม่มีกฎหมายที่กำหนดบทลงโทษหรือระเบียบข้อบังคับที่ชัดเจน ซึ่งจะเป็นการลดการปนเปื้อนพยานหลักฐาน หรือทำลายพยานหลักฐานและวัตถุพยานต่าง ๆ อีกทั้งประสบการณ์ในการรักษาพยานหลักฐานหรือการบริหารจัดการที่เกิดเหตุที่มีหลายแห่ง เพื่อเชื่อมโยง

เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในการค้นหาพยานหลักฐานในสถานที่เกิดเหตุ” (การสนทนากลุ่ม F8, การสื่อสารส่วนบุคคล, 26 ตุลาคม 2566)

“ในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมเจ้าหน้าที่ตำรวจ ต้องมีความรู้ความสามารถในหลากหลายด้านเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะด้านการวิเคราะห์อาชญากรรมได้ว่าการกระทำผิดนั้นมีสาเหตุมาจากสิ่งใด และจะสามารถแก้ไขป้องกันไม่ให้เกิดซ้ำได้อีกอย่างไร ทักษะที่จำเป็นอย่างแรก คือ การเข้าระดับเหตุของเจ้าหน้าที่คนแรก ความรู้ทางด้านนิติวิทยาศาสตร์ ในการรักษาสถานที่เกิดเหตุ การรักษาวัตถุพยาน การบริหารจัดการกับสถานที่เกิดเหตุ และมีความเข้าใจในหลักของห่วงโซ่การคุ้มครองพยานหลักฐาน” (การสนทนากลุ่ม F10, การสื่อสารส่วนบุคคล, 26 ตุลาคม 2566)

4.2.2 ด้านการประสานงาน

ในด้านการประสานงานกับหน่วยงานภายนอก เพื่อข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญาพบว่าเกิดปัญหาเป็นอย่างมาก เนื่องจากการติดต่อและประสานงานจะต้องทำเป็นลายลักษณ์อักษร และมีขั้นตอนมาก ต้องใช้ระยะเวลานาน ส่งผลให้การรวบรวมพยานหลักฐานนั้นเกิดความล่าช้า อีกทั้งการบรรลุวัตถุประสงค์ของแต่ละหน่วยในสถานีตำรวจ ซึ่งมีวัตถุประสงค์แตกต่างกัน มีความเป็นเอกภาพค่อนข้างน้อย ไม่มีโครงสร้างการทำงานหรือประสานงานแลกเปลี่ยนข้อมูลที่ต่อเนื่องทำให้เกิดปัญหาในการจับกุมและดำเนินคดี หรือแม้กระทั่งพนักงานสอบสวนพยายามรวบรวมพยานหลักฐาน หรือการสอบปากคำแต่ไม่ได้ความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่ภายในหน่วยงาน เช่น ฝ่ายสืบสวน ฝ่ายป้องกันปราบปราม เป็นต้น ภาระค่าใช้จ่ายในการติดตามพยานหรือส่งข้อมูลในการรวบรวมพยานหลักฐาน ซึ่งส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

นอกจากนี้ ยังพบประเด็นที่น่าสนใจในการสื่อสารการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจ เมื่อเกิดอาชญากรรมหรือเหตุที่น่าสนใจว่า การประสานงานหรือการให้ข้อมูลข่าวกับสื่อในคดีนั้นอาจมีความคลาดเคลื่อน ไม่ชัดเจน หรือไม่สอดคล้องในการให้สัมภาษณ์หรือการให้ข่าว หรือการไม่ได้สื่อสารการทำงานของเจ้าหน้าที่โดยตรงไปตรงมานั้น ส่งผลให้ประชาชนขาดความเชื่อมั่นในการทำงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ หรือคิดว่าการทำงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจนั้นไม่โปร่งใส และอาจไม่ได้รับความยุติธรรม ดังปรากฏตามข้อมูลดังกล่าวนี้

“ในการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานภายนอก จะต้องหนังสือทำเป็นลายลักษณ์อักษร และต้องส่งเอกสารผ่านทางไปรษณีย์เท่านั้น ซึ่งมีขั้นตอนในการดำเนินการที่ยุ้งยาก และไม่เสร็จเด็ดขาดภายในขั้นตอนเดียว ทำให้เกิดปัญหาในส่วนนี้เกิดความล่าช้า ต่อการทำสำนวนการสอบสวนและการหาพยานหลักฐาน” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ A1, การสื่อสารส่วนบุคคล, 12 มิถุนายน 2566)

“เรื่องการประสานงานมักจะมีอุปสรรคในการมาถึงที่เกิดเหตุอาชญากรรมงานป้องกันปราบปรามไปถึงที่เกิดเหตุ ก็จะรอพนักงานสอบสวน หากพนักงานสอบสวนมองว่าต้องแจ้งสืบสวนถึงจะแจ้ง หรือแจ้งเจ้าหน้าที่พิสูจน์หลักฐาน ทำให้ใช้เวลานาน ในหลายครั้งเจ้าหน้าที่ชุดใดมาถึงก่อน ก็จะตรวจที่เกิดเหตุก่อน ทำให้ไม่มีการวางแผนทำงานกันเป็นทีมต่างคนต่างทำงาน และไม่มีการอัปเดตข้อมูลหรือการดำเนินการ ส่งผลให้สถานที่เกิดเหตุได้รับการตรวจสอบที่ไม่เป็นระบบ เกิดการปนเปื้อนของพยานหลักฐานในที่เกิดเหตุ” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ A2, การสื่อสารส่วนบุคคล, 12 มิถุนายน 2566)

“การทำงานในคดีอาญาของเจ้าหน้าที่ตำรวจยังมีการดำเนินงานประสานงานเป็นทีมน้อยมาก การประสานงานขอความร่วมมือ โดยส่วนมากจะเป็นหน้าที่ของพนักงานสอบสวน ในการประสานงานขอความร่วมมือ ทั้งความเชี่ยวชาญ และอุปกรณ์ แต่เท่าที่ผ่านมามีก็จะแยกงานกันทำ ไม่ได้มีการประชุมวางแผนการทำงานใครมาถึงก่อนทำก่อน การตรวจที่เกิดเหตุต่างคนต่างแยกกันทำ ทำให้ที่เกิดเหตุปนเปื้อน ทำให้พยานหลักฐานบางอย่างขาดหายไปหรือไม่ครบถ้วน” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ B1, การสื่อสารส่วนบุคคล, 23 กรกฎาคม 2566)

“เจ้าหน้าที่ตำรวจต่างคนต่างทำหน้าที่ในส่วนของตนเอง ไม่มีการประชุมเพื่อวางแผนทางในการแก้ไขอาชญากรรม ไม่ได้มีการประชุมแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร การจัดสรรทรัพยากร วางแผนการประสานงาน ภาระค่าใช้จ่ายที่เจ้าหน้าที่ตำรวจต้องออกเอง เพื่อความรวดเร็วในการได้ข้อมูล ทำให้หลายครั้งการทำงานเกิดความล้มเหลว หรือล่าช้า จนไม่สามารถจับกุมคนร้ายได้ จนพยานหลักฐานสูญหายไป หรือคนร้ายหลบหนีไปแล้ว” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ B11, การสื่อสารส่วนบุคคล, 7 กันยายน 2566)

“การบริหารจัดการสถานที่เกิดเหตุเป็นสิ่งที่สำคัญมาก ในการช่วยแก้ไข อาชญากรรมที่เกิดขึ้น การประสานงานกับฝ่ายต่าง ๆ ตั้งแต่ผู้บังคับบัญชาถึง พนักงานสอบสวน หากมีอาชญากรรมเกิดขึ้น ควรต้องมีการประสานงาน เพื่อการ ปฏิบัติงานและการเข้าระงับเหตุตามหลักสากล ที่ต้องมีการฝึกฝนทบทวนอย่าง ต่อเนื่อง” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ B14 ,การสื่อสารส่วนบุคคล, 9 กันยายน 2566)

“เมื่อเกิดเหตุเจ้าหน้าที่เกี่ยวข้องเข้าไปในที่เกิดเหตุ โดยไม่ได้คำนึงถึงว่าจะจะ นำมา ซึ่งการปนเปื้อนหรือการทำลายพยานหลักฐาน เจ้าหน้าที่ฝ่ายใดมาถึงก่อนก็ จะเข้าไปตรวจก่อน ซึ่งเกิดจากไม่มีกฎระเบียบที่วางไว้เป็นหลักเกณฑ์ที่ชัดเจน รวมไปถึงการประสานงาน การบริหารจัดการ และลำดับการเข้าที่เกิดเหตุ เช่น ตำรวจ แพทย์ ผู้บังคับบัญชา สื่อมวลชน กู้ภัย อาสา เข้าไปที่เกิดเหตุก่อนโดยไม่ได้ หาพุดิการณัแห่งคดี หรือช่วยเหลือคนเจ็บ ไม่ทราบแนวทางการปฏิบัติทำให้ กระทบส่งผลให้เกิดการขาดห่วงโซ่วัตถุพยานและขาดความน่าเชื่อถือลงไป” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ C4, การสื่อสารส่วนบุคคล, 23 สิงหาคม 2566)

“ในปัจจุบันมีปัญหาในด้านการทำงานเป็นทีมอย่างมีโครงสร้าง ไม่ได้มีการ ตั้งหัวหน้าทีม แบ่งหน้าที่ การแลกเปลี่ยนข้อมูล หรือการบริหารจัดการทีมอย่าง เป็นรูปแบบแต่อย่างใด เมื่อมีอาชญากรรมเกิดขึ้น พนักงานสอบสวนมีหน้าที่แจ้ง ฝ่ายสืบสวน ฝ่ายปราบปราม และเจ้าหน้าที่พิสูจน์หลักฐาน เข้าตรวจสอบที่เกิดเหตุ จากนั้นต่างฝ่ายต่างทำหน้าที่ตนเอง” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ D2, การสื่อสารส่วนบุคคล, 16 สิงหาคม 2566)

นอกจากนี้ การประสานงานจากสถานีตำรวจไปยังหน่วยงานอื่นๆ ยังคงประสบ ปัญหาการประสานงานที่ล่าช้า เนื่องจากต้องจัดทำเป็นลายลักษณ์อักษรเป็นคำขอส่งไปยังหน่วยงาน ภายนอกที่มีจำนวนขั้นตอนมากในการดำเนินการ ซึ่งทำการดำเนินการทำสำนวนคดีของพนักงาน สอบสวนมีความล่าช้า และส่งผลกระทบต่อรูปคดีได้ การประสานงานภายในยังคงมีการแลกเปลี่ยน ข้อมูลที่ยังไม่ทั่วถึง ค่าใช้จ่ายที่ไม่ได้รับการจัดสรรส่งผลให้เกิดภาระค่าใช้จ่ายในการรวบรวม พยานหลักฐาน และในกรณีเมื่อเกิดเหตุหลายพื้นที่ เจ้าหน้าที่กองพิสูจน์หลักฐานอาจจะใช้ระยะเวลา มายังสถานที่เกิดเหตุล่าช้า เนื่องจากมีจำนวนบุคลากรที่จำกัด ดังปรากฏตามข้อมูลดังกล่าวนี้

“การติดต่อประสานงานกับหน่วยงานภายนอก มักจะมีความยุ่งยาก ที่ต้องยึดหลัก ขั้นตอน ต้องทำเป็นลายลักษณ์อักษร และมีระเบียบค่อนข้างมาก อีกทั้งการส่ง-รับ เอกสารที่เป็นทางการ ยังเป็นการส่งด้วยไปรษณีย์อยู่ ทำให้การรับตอบคำขอข้อมูล เช่น ข้อมูลโทรศัพท์ รายงานธุรกรรมทางธนาคาร หรือข้อมูลทางเทคนิคต่าง ๆ ค่าเช่าและค่าบาท ไม่ทันในการหาตัวผู้กระทำความผิด อีกทั้งในบางครั้งไม่ได้รับความร่วมมือ” (การสนทนากลุ่ม F1, การสื่อสารส่วนบุคคล, 26 ตุลาคม 2566)

“ในการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เมื่อเกิดอาชญากรรม จะมีการ ประสานงานแลกเปลี่ยนข้อมูลกันอยู่ต่อเนื่อง แต่ในบางครั้งยังขาดข้อมูลที่ควร จะทราบจากพนักงานสอบสวนอยู่หลายครั้ง เช่น กรณีมีอาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับที่ เกิดเหตุหลายพื้นที่ แต่ฝ่ายป้องกันปราบปรามไม่ทราบข้อมูล หรือแนวทางการ ปฏิบัติในการรักษาที่เกิดเหตุ จึงอาจจะทำให้การเก็บรวบรวมพยานหลักฐานของ พนักงานสอบสวนหรือเจ้าหน้าที่พิสูจน์หลักฐาน ไม่ราบรื่นหรือครบถ้วน” (การสนทนากลุ่ม F4, การสื่อสารส่วนบุคคล, 26 ตุลาคม 2566)

“ในบางกรณีหรือบางพื้นที่นั้นมีการเกิดเหตุที่ซ้ำซ้อนต่อเนื่องกันในหลายพื้นที่ อาจส่งผลให้จำนวนบุคลากรไม่เพียงพอต่อการร้องขอของพนักงานสอบสวน เกิดความล่าช้าในการเข้าตรวจสอบพื้นที่เกิดเหตุได้อย่างทั่วถึงและทันทั่วถึงที่ รวมไปถึงขั้นตอนระยะเวลาการรวบรวมพยานหลักฐานที่ไม่สอดคล้องกับ การปฏิบัติงานของพนักงานสอบสวนที่ต้องส่งสำนวนฟ้อง” (การสนทนากลุ่ม F9, การสื่อสารส่วนบุคคล, 26 ตุลาคม 2566)

“การประสานงานและแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารไม่มีการอัปเดตแลกเปลี่ยนกัน อย่างต่อเนื่อง เมื่อระยะเวลาผ่านไปก็ไม่มีการติดตาม เนื่องจากมีอาชญากรรมใน รูปแบบใหม่ ๆ เกิดขึ้น จำเป็นที่จะต้องมีการประสานงานเรื่องความรู้จากคดีที่มีความ น่าสนใจ เพื่อศึกษาและสร้างแนวทางในการปฏิบัติงาน และประสานงาน ร่วมกันในรูปแบบเครือข่ายกับในทุกฝ่ายที่มีความเกี่ยวข้อง” (การสนทนากลุ่ม F10, การสื่อสารส่วนบุคคล, 26 ตุลาคม 2566)

4.2.3 ด้านการบูรณาการร่วมกัน

ด้วยในปัจจุบันยังไม่มีแนวทางปฏิบัติหรือกฎระเบียบที่ชัดเจนในการตั้งทีมบูรณาการจึงส่งผลให้เกิดปัญหาเรื่องลำดับชั้นยศในการบังคับบัญชา ไม่มีการวางแผนและการบริหารจัดการภายในทีมที่ชัดเจน ไม่มีหัวหน้าทีมมาคอยกำกับดูแลหรือแก้ไขหน้าที่เกิดปัญหา ในบางกรณีมีหัวหน้าทีมที่มีชั้นยศที่น้อยกว่า มักจะไม่สามารถแสดงความคิดเห็นหรือไม่ได้รับการยอมรับ ทั้งยังคงเกิดปัญหาข้อขัดข้องหลายอย่างเนื่อง จากเจ้าหน้าที่ตำรวจแต่ละฝ่ายมีงานประจำมีเวรมีหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติประจำอยู่แล้ว เมื่อเกิดอาชญากรรมเกิดขึ้น การติดตามหาผู้กระทำความผิดต้องใช้ความต่อเนื่องหรือใช้ระยะเวลาในการถูกแทรกแซงจากระบบอุปถัมภ์ อาจจะกระทบการทำงานที่เป็นหน้าที่ประจำของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ประกอบกับในระดับสถานีตำรวจมีการกิจในแต่ละวันที่ต้องปฏิบัติตามแนวทางของผู้บังคับบัญชาเป็นจำนวนมาก และจำนวนคดีอาชญากรรมที่เกิดขึ้นในแต่ละพื้นที่มีความแตกต่างกัน

ดังนั้น ด้านการบูรณาการร่วมกันในการสืบสวนสอบสวนคดีอาญา พบว่ายังคงขาดความเป็นเอกภาพในการดำเนินงานอย่างมาก เช่น การไม่มีจุดมุ่งหมาย ทิศทาง การวิเคราะห์ในการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน ไม่ได้มีการทำงานเป็นทีมอย่างมีโครงสร้าง ไม่ได้มีการตั้งหัวหน้าทีมบูรณาการหรือการบริหารจัดการทีมอย่างเป็นรูปแบบแต่อย่างใด ไม่ได้มีการแบ่งหน้าที่ การจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรเพื่อสนับสนุนในการทำงาน ไม่ได้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลกันแต่อย่างใด เมื่อมีอาชญากรรมเกิดขึ้น พนักงานสอบสวนมีหน้าที่แจ้งฝ่ายสืบสวน กองพิสูจน์หลักฐาน ฝ่ายป้องกันปราบปราม เข้าตรวจสอบที่เกิดเหตุ จากนั้นต่างฝ่ายต่างทำหน้าที่ตนเอง กลับไปภารกิจประจำ ไม่ได้มีการประสานแลกเปลี่ยนข้อมูลกันอยู่ตลอด ไม่ได้มีการแจ้งผลการปฏิบัติให้กันทราบอย่างรวดเร็วหรือเป็นปัจจุบัน ดังปรากฏตามข้อมูลดังกล่าวนี้

“โดยหลักพนักงานสอบสวนจะเป็นหัวหน้าทีมบริหารจัดการควรจะมียศ สูงกว่า อาจจะบ่งบอกได้ถึงประสบการณ์ แต่หลายครั้งที่พนักงานสอบสวนที่มียศต่ำกว่า อายุต่ำกว่าหลาย ๆ ฝ่าย ทำให้การทำงานอาจจะเป็นไปได้ด้วยความไม่ราบรื่นนัก เกิดจากความไม่มั่นใจและการขาดประสบการณ์ในการทำงาน ตั้งแต่ในที่เกิดเหตุ จนไปถึงการรวบรวมพยานหลักฐาน และความเห็นทางคดี การตรวจที่เกิดเหตุ ไม่ได้มีการประชุมวางแผนเพื่อสร้างแนวทางการตรวจที่เกิดเหตุ และไม่ได้มีการร่วมวิเคราะห์อาชญากรรม ทำให้ไม่ได้มีการประเมินพยานหลักฐานที่ควรจะต้องเก็บ

หรือที่ควรจะพบในที่เกิดเหตุ ทำให้ขาดพยานหลักฐานที่สำคัญหรือลดความน่าเชื่อถือลงไป” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ A3, การสื่อสารส่วนบุคคล, 1 มิถุนายน 2566)

“ในการทำงานหลายครั้งแต่ละฝ่ายทั้งพนักงานสอบสวน ฝ่ายสืบสวน ฝ่ายป้องกันปราบปราม หรือแม้กระทั่งเจ้าหน้าที่พิสูจน์หลักฐาน ต้องการที่จะบรรลุผลหรือหาตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษ เพื่อที่ผลงานที่ได้จะเป็นของตนเอง หรือต้องการที่จะนำข้อมูลเสนอหัวหน้าอยู่ฝ่ายเดียว โดยไม่ได้แลกเปลี่ยนกันในทีม ทำให้การทำงานซ้ำซ้อน ส่งผลต่อทัศนคติในทีมและลดประสิทธิภาพการทำงาน” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ A7, การสื่อสารส่วนบุคคล, 17 มิถุนายน 2566)

“การตั้งหัวหน้าทีมบูรณาการ ยังไม่มีแนวทางที่ชัดเจน แต่ในทางปฏิบัติหัวหน้าทีมจะเป็นพนักงานสอบสวนโดยมีฝ่ายต่าง ๆ เป็นจุดสนับสนุน ในบางครั้งพนักงานสอบสวนมีชั้นยศต่ำกว่า ฝ่ายป้องกันปราบปราม ฝ่ายสืบสวน การสั่งการ และการมอบหมายหน้าที่ ก็เป็นไปด้วยความลำบาก แม้กระทั่งในการสืบสวนการแลกเปลี่ยนข้อมูลกับพนักงานสอบสวนการเก็บรวบรวมพยานหลักฐาน การทำรายงาน เพื่อที่จะนำมาประกอบสำนวน หรือขอหมายต่าง ๆ ได้ไม่ละเอียดครบถ้วน จึงเป็นปัญหาในการปฏิบัติงานระหว่างสืบสวนกับพนักงานสอบสวน หรือหัวหน้าทีมที่มีชั้นยศต่ำกว่า ในหลายครั้งการระดมความคิดหรือการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นอาจจะไม่ได้มีการรับฟังมากนัก มีความเกรงใจไม่กล้าที่จะสั่งการงานป้องกันปราบปรามให้เข้าไปประจับเหตุหรือรักษาที่เกิดเหตุ จึงทำให้การรักษาที่เกิดเหตุหรือเจ้าหน้าที่เผชิญเหตุคนแรก อาจส่งผลให้พยานหลักฐานไม่ครบถ้วน” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ B10, การสื่อสารส่วนบุคคล, 7 กันยายน 2566)

“ความกระตือรือร้นในการจับกุมคนร้ายมาลงโทษ ซึ่งเป็นเป้าหมายสำคัญของเจ้าหน้าที่ตำรวจแต่ละคนนั้นมีไม่เท่ากัน ทำให้ความเอาใจใส่กับการทำงานเป็นทีมแตกต่างกัน หากไม่มีผู้บังคับบัญชาคอยกำกับ หลายครั้งก็ไม่สามารถจับกุมคนร้าย หรือไม่ได้มีการทำงานอย่างเป็นระบบ ซึ่งในทางกลับกัน หากการปฏิบัติหน้าที่ร่วมกัน มีเป้าหมายเดียวกัน ยึดหลักตรงไปตรงมา โปร่งใส มีกระบวนการและขั้นตอนในการทำงานที่ชัดเจน และปฏิบัติตามระเบียบอย่างเคร่งครัด ก็จะไม่

ส่งผลใดๆต่อการทำงาน” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ B13, การสื่อสารส่วนบุคคล, 9 กันยายน 2566)

“การทำงานไม่มีโครงสร้างที่เป็นแบบแผนตายตัว การติดต่อ การกำหนดเป้าหมาย แนวทางการสืบสวน แนวทางการหาพยานหลักฐาน หรือแม้กระทั่งข้อกฎหมาย เป็นไปได้ช้า และในการบริหารภายในทีม โดยเฉพาะเรื่องทรัพยากรที่ต้องจัดสรร อย่างเหมาะสมในการสืบสวน การลงที่เกิดเหตุ เก็บพยานหลักฐานต่าง ๆ ยังขาด การวางแผนทางการจัดสรรงบประมาณ และไม่มียกงบประมาณให้เจ้าหน้าที่เบิกได้ทันที รวมถึงยังขาดเทคโนโลยีที่มีความทันสมัยมาใช้ในระดับสถานีตำรวจ เช่น การเก็บภาพจากกล้องวงจรปิด การเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ เป็นต้น” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ C2, การสื่อสารส่วนบุคคล, 10 สิงหาคม 2566)

“การตั้งทีมบูรณาการในระดับสถานีตำรวจมีปัญหาข้อขัดข้องหลายอย่าง เนื่องจากเจ้าหน้าที่ตำรวจแต่ละฝ่ายมีงานประจำมีเวรอยู่แล้ว การหาตัวผู้กระทำความผิดต้องใช้ความต่อเนื่องหรือระยะเวลาอัน อาจกระทบการการทำงานที่เป็นหน้าที่ประจำของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ประกอบกับในระดับสถานีตำรวจมีภารกิจในแต่ละวัน ที่ต้องปฏิบัติตามแนวทางของผู้บังคับบัญชาเป็นจำนวนมาก อีกทั้งการถูกแทรกแซงจากผู้มีอิทธิพล และจำนวนอาชญากรรมที่เกิดขึ้นในแต่ละพื้นที่ที่มีความแตกต่างกัน” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ D1, การสื่อสารส่วนบุคคล, 3 สิงหาคม 2566)

นอกจากนี้ กระบวนการสืบสวนสอบสวนคดีอาญา ควรจะต้องมีการจัดตั้งทีมบูรณาการ โดยมีพนักงานสอบสวนเป็นหัวหน้าทีมบูรณาการ ในการกำหนดกรอบในการทำงาน มีการประชุมการทำงานร่วมกัน เพื่อสร้างแนวทางในการปฏิบัติงานไปในทิศทางเดียวกัน รวมไปถึงการสร้าง ความเข้าใจและการปรับทัศนคติร่วมกัน เพื่อให้ทุกคนภายในทีมไม่ว่าจะมียศหรือเพศสภาพใดๆ ก็ย่อมมีความเท่าเทียมเสมอภาค ในการแสดงความคิดเห็นได้ สามารถออกความคิดเห็น พร้อมทั้งยอมรับความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ถ่ายทอดเทคนิคและประการณ์ทำงานต่างๆ ซึ่งจะส่งผลให้การปฏิบัติงานเกิดความคล่องตัว ลดระยะเวลาในการทำงาน และเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานได้อย่างรวดเร็วมากยิ่งขึ้น ดังปรากฏตามข้อมูลดังกล่าวนี้

“ขาดการประชุมวางแผน ขาดหัวหน้าทีมที่แท้จริง ตามหลักพนักงานสอบสวนจะเป็นหัวหน้าทีมบริหารจัดการ แต่หลายครั้งที่พนักงานสอบสวนที่มียศต่ำกว่า และขาดประสบการณ์ในการทำงาน การตรวจที่เกิดเหตุไม่ได้มีการประชุมวางแผนกัน ไม่ได้มีการวางแผนงานในการทำงานไปในทิศทางเดียวกัน” (การสนทนากลุ่ม F2, การสื่อสารส่วนบุคคล, 26 ตุลาคม 2566)

“ในการทำงานมักจะมีผลที่แตกต่างกันในเรื่องเพศ ยศ หรือภูมิฐานะ แต่ที่น่าจะมีผลต่อการทำงานเป็นทีมบูรณาการงานสืบสวนสอบสวน มักจะมีความเกรงใจในเรื่องของยศ อำนาจการสั่งการ การขอความร่วมมือหรือการทำงานเป็นทีม ในหลายครั้งจะทำตามแนวทางของผู้ที่มียศสูงกว่า หรือการออกความเห็นของผู้ที่มียศต่ำกว่าอาจไม่มีผลในการทำงาน ในหลายครั้งการระดมความคิดหรือการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น อาจจะได้ไม่มีการรับฟังมากนัก ในเรื่องความขัดแย้งหรือการมีความเห็นไม่ตรงกันในทีม ทำให้การทำงานไม่สามารถดำเนินไปตามแนวทางที่วางไว้ และการทำงานของสืบสวนกับสอบสวนไม่สอดคล้องกันจนไม่สามารถบูรณาการร่วมกันได้” (การสนทนากลุ่ม F3, การสื่อสารส่วนบุคคล, 26 ตุลาคม 2566)

“เจ้าหน้าที่กองพิสูจน์หลักฐาน มีการทำงานร่วมกันกับหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้องเป็นอย่างดี มีการแบ่งหน้าที่กันอย่างชัดเจน เมื่อเกิดเหตุ พนักงานสอบสวนจะรีบแจ้งมายังเจ้าหน้าที่กองพิสูจน์หลักฐาน ซึ่งโดยปกติแล้วทุกจังหวัดจะมีทีมงานอยู่ประมาณ 2 ทีม เพื่อดำเนินการการตรวจสอบที่เกิดเหตุ แต่ในกรณีที่เกิดเหตุในหลายพื้นที่และห่างไกล หรือเกิดคดีอุกฉกรรจ์ จะต้องมีการประสานงานโดยตรง เพื่อให้มาที่เคสด่วนก่อน ก็จะส่งผลให้เคสอื่นจะต้องรอ การมีบุคลากรที่ไม่เพียงพอ จะส่งผลให้การบูรณาการในแต่ละฝ่าย เกิดความล่าช้าตามไปด้วย” (การสนทนากลุ่ม F8, การสื่อสารส่วนบุคคล, 26 ตุลาคม 2566)

“ในการสืบสวนสอบสวนคดีอาญานั้นจำเป็นต้องมีการบูรณาการร่วมกัน เช่น การประชุมวางแผน สร้างแนวทางในการสืบสวนในทิศทางเดียวกัน การสร้างความเข้าใจ ทักษะที่ตรงกัน การประสานงานที่มีประสิทธิภาพ การนำเทคนิคความรู้ความสามารถ มาแชร์ประสบการณ์ร่วมไปถึงเทคนิคในการทำงานต่างๆ

มีการศึกษาเทคนิครูปแบบอาชญากรรมใหม่ๆ อยู่ตลอดเวลา มีการจัดสรรทรัพยากรที่มีความเหมาะสมในการทำงาน หัวหน้าทีมจะต้องมีประสบการณ์ในการทำงาน มีกระบวนการทำงานที่ชัดเจน และมีการออกคำสั่งที่เด็ดขาด ซึ่งหากมีการบูรณาการร่วมกัน จะส่งผลให้การทำงานเกิดความคล่องตัวและเกิดความรวดเร็วมากยิ่งขึ้น” (การสนทนากลุ่ม F10, การสื่อสารส่วนบุคคล, 26 ตุลาคม 2566)

4.3 การพัฒนาการบูรณาการความร่วมมือของงานสืบสวนสอบสวนในระดับสถานีตำรวจ

จากการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และการสนทนากลุ่ม (Focus Group) จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 4 กลุ่ม โดยผู้วิจัยสามารถแบ่งประเด็นเกี่ยวกับการพัฒนาการบูรณาการความร่วมมือของงานสืบสวนสอบสวนในระดับสถานีตำรวจ ออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ 1) การสร้างความเข้าใจและข้อตกลงร่วมกันของเจ้าหน้าที่ตำรวจในระดับสถานีตำรวจ 2) การพัฒนาองค์ความรู้ด้านนิติวิทยาศาสตร์ของเจ้าหน้าที่ตำรวจในระดับสถานีตำรวจ 3) การสร้างความเชื่อมั่นของประชาชนต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจในระดับสถานีตำรวจ และ 4) การจัดตั้งทีมบูรณาการความร่วมมือของงานสืบสวนสอบสวนในระดับสถานีตำรวจ โดยมีรายละเอียดดังนี้

4.3.1 การสร้างความเข้าใจและข้อตกลงร่วมกันของเจ้าหน้าที่ตำรวจในระดับสถานีตำรวจ

จากการสัมภาษณ์เชิงลึก และการสนทนากลุ่ม ซึ่งผู้ให้ข้อมูลสำคัญส่วนใหญ่ มีความเห็นไปในทิศทางเดียวกันว่า การสร้างความเข้าใจและข้อตกลงร่วมกันของเจ้าหน้าที่ในสถานีตำรวจนั้นถือเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ ในกระบวนการสืบสวนสอบสวนคดีอาญา เพื่อการสร้างทัศนคติและเจตคติที่ดีร่วมกันของบุคลากรในสถานีตำรวจทุกหน่วย ในการสร้างแนวทางการดำเนินงานที่มีความชัดเจนและความรวดเร็ว ในการกระบวนการสืบสวนสอบสวนคดีอาญาให้เกิดการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด ซึ่งหลักสำคัญของการสร้างทีมบูรณาการงานสืบสวนสอบสวน

ซึ่งการสร้างความเข้าใจและข้อตกลงร่วมกันในสถานีตำรวจนี้ หมายถึง การอบรมประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานและหน่วยงานภายนอก การยอมรับความคิดเห็นโดยปราศจากอคติ จะส่งผลให้กระบวนการเรียนรู้ แลกเปลี่ยน ข้อมูล ข่าวสาร เทคนิค และ

ประสบการณ์ในการทำงานของบุคลากรจนเกิดเป็นองค์ความรู้ใหม่ๆร่วมกัน ในการแก้ไขปัญหา และวางแผนการดำเนินงาน เพื่อให้เกิดการดำเนินงานที่เป็นเอกภาพ และมีทิศทางการดำเนินงาน เดียวกัน รวมถึงการยอมรับหัวหน้าทีมบูรณาการ ไม่ว่าจะยศใดหรือเพศสภาพใด เพื่อให้การดำเนินงานของทีมบูรณาการงานสืบสวนสอบสวนนั้นมีความคล่องตัวและมีประสิทธิภาพ จนนำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์ คือ การนำผู้กระทำผิดมารับโทษทางกฎหมาย ดังปรากฏตาม ข้อมูลดังกล่าวนี้

“สิ่งสำคัญที่สุดในการทำให้งานใดๆสำเร็จลุล่วง ย่อมต้องอาศัยการประสานงาน และร่วมมือกัน ซึ่งจากสิ่งที่เกิดขึ้นพบว่าเจ้าหน้าที่สอบสวนไม่สามารถรวบรวม ข้อมูลพยานหลักฐาน การสอบปากคำ ได้ในเวลาที่ยาวนานพอ เพราะข้อมูลจาก บางหน่วย หรือเจ้าหน้าที่บางคน มียศสูงกว่าเจ้าของคดี เกิดความเกรงอกเกรงใจ ไม่กล้าเร่งรัดขอข้อมูล หรือบางคนก็ไม่ให้ความร่วมมือเท่าที่ควร ดังนั้น เจ้าหน้าที่ ตำรวจในสถานีตำรวจ ต้องมานั่งคุยกันใหม่ หาข้อตกลงและแนวทางแก้ปัญหา ร่วมกัน เพื่อนำไปสู่ความร่วมมือ” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ A1, การสื่อสารส่วนบุคคล, 12 มิถุนายน 2566)

“ในการทำงานบางครั้งมักมีข้อขัดแย้งในเรื่องของยศ ตำแหน่ง หรือมีความขัดแย้ง เรื่องรุ่น จึงอาจมีความขัดแย้งหรือมีข้อที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกันลดลง ซึ่งการจัดการกับความขัดแย้งต้องมีการพูดคุยตกลง ก่อนเริ่มงานปรับความเข้าใจ หาแนวทางในการทำงานร่วมกัน เพื่อประสิทธิภาพในการทำงาน ในรูปแบบ ทีมบูรณาการ” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ A4, การสื่อสารส่วนบุคคล, 12 มิถุนายน 2566)

“ควรต้องให้เจ้าหน้าที่เกี่ยวข้องมาประชุมร่วมกัน ทำข้อตกลงเข้าใจร่วมกันว่าที่ ทำกันอยู่ ใครได้ประโยชน์ เพื่ออะไร ลดอคติ และสร้างความเป็นมืออาชีพ จะยศสูงต่ำ ก็ต้องฟังกันประสานงานร่วมกัน” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ B5, การสื่อสารส่วนบุคคล, 23 กรกฎาคม 2566)

“ในการทำงานเป็นทีมบูรณาการสืบสวนสอบสวนนั้น การทำงานจะมี ประสิทธิภาพ หากมีการกำหนดแนวทางการทำงานหน้าที่ที่เฉพาะตามทีถนัด โดย มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกันตลอด แบ่งหน้าที่กันทำอย่างชัดเจน โดยมี

หัวหน้า คอยเป็นผู้กำหนดทิศทางในการปฏิบัติ ช่วยแก้ไขเมื่อเกิดปัญหา โดยมีกรอบระยะเวลาในการทำงานภายใต้ทรัพยากรและงบประมาณที่เพียงพอต่อการปฏิบัติหน้าที่” (การสนทนากลุ่ม F1, การสื่อสารส่วนบุคคล, 26 ตุลาคม 2566)

“ในเคสหรือคดีที่มีความซับซ้อน มีผู้เสียหาย และมีการสืบพยานหลายคน ทีมบูรณาการควรมีการจัดสรรพนักงานสอบสวนในหน่วยอื่นๆ เข้าช่วยเหลือในการสอบปากคำ ซึ่งต้องมีการประชุมเพื่อกำหนดแนวทางให้ชัดเจน และวางแผนในการสืบสวนให้ครบถ้วนและสอดคล้องกับรูปคดี” (การสนทนากลุ่ม F6, การสื่อสารส่วนบุคคล, 26 ตุลาคม 2566)

4.3.2 การพัฒนาองค์ความรู้ด้านนิติวิทยาศาสตร์ของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ในระดับสถานีตำรวจ

จากการสัมภาษณ์เชิงลึก และการสนทนากลุ่ม ซึ่งผู้ให้ข้อมูลสำคัญส่วนใหญ่มีความเห็นไปในทิศทางเดียวกันว่า ควรต้องมีการพัฒนาองค์ความรู้ด้านนิติวิทยาศาสตร์ให้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจทุกนายในระดับสถานีตำรวจ โดยต้องมีความรู้ ความเข้าใจ และความเชี่ยวชาญในหลักของการรักษาวัตถุพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ การรักษาสถานที่เกิดเหตุ ซึ่งจากปัญหาที่เกิดขึ้นเจ้าหน้าที่ตำรวจส่วนใหญ่ เมื่อไปถึงสถานที่เกิดเหตุ มักไม่ทราบกระบวนการและขั้นตอนในการรักษาสถานที่เกิดเหตุและวัตถุพยานที่ถูกต้อง ดังนั้นองค์ความรู้ด้านนิติวิทยาศาสตร์จึงเป็นสิ่งจำเป็นพื้นฐานที่เจ้าหน้าที่ตำรวจทุกนายต้องสามารถปฏิบัติตามวิธีการและขั้นตอนอย่างถูกต้องในการปฏิบัติงานในพื้นที่หรือสถานที่เกิดเหตุ ที่มีพยานหลักฐานที่สำคัญยิ่งต่อกระบวนการสืบสวนสอบสวนในคดีอาญา ดังปรากฏตามข้อมูลดังกล่าวนี้

“อันที่จริงมีระบบในการพัฒนาองค์ความรู้ด้านนิติวิทยาศาสตร์ คือ ขั้นตอนตามหลัก FBI 12 ขั้นตอน ซึ่งมีทั้งการแบ่งส่วนงานและขั้นตอนการเก็บรักษาอย่างครบถ้วน” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ A14, การสื่อสารส่วนบุคคล, 9 กันยายน 2566)

“การความสามารถของหน่วยงานคร่าวๆ โดยเฉพาะกลุ่มงานในกองการพิสูจน์หลักฐาน ซึ่งบุคลากรจากกลุ่มงานเหล่านี้สามารถนำมาให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่

พัฒนาองค์ความรู้ในการสอบสวนและสืบสวนในทีมบูรณาการต่อไป” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ A18, การสื่อสารส่วนบุคคล, 9 กันยายน 2566)

“จะเริ่มตั้งแต่การกั้นพื้นที่ที่เกิดเหตุ จำกัดการเข้าออกของบุคคลอื่น การสวมถุงมือยาง เมื่อจะต้องพยานหลักฐาน การแบ่งประเภทการเก็บวัตถุพยานหลักฐาน รวมถึงการคัดแยกประเภท เพื่อรอการนำวัตถุเหล่านั้นไปตรวจพิสูจน์ DNA เช่น วัตถุพยาน ลายนิ้วมือ คราบเลือด สารคัดหลั่ง ร่องรอยขีดข่วน เสื้อผ้า เป็นต้น” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ A20, การสื่อสารส่วนบุคคล, 9 กันยายน 2566)

นอกจากนี้ จากการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสนทนากลุ่ม ซึ่งผู้ให้ข้อมูลสำคัญส่วนใหญ่มีความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกันในประเด็น การพัฒนาองค์ความรู้ทางนิติวิทยาศาสตร์ โดยมีข้อเสนอแนะว่า ควรมีการอบรมเพื่อเพิ่มพูนทักษะความรู้ทางด้านนิติวิทยาศาสตร์ให้แก่เจ้าหน้าที่ตำรวจทุกนาย ในระดับสถานีตำรวจอย่างต่อเนื่อง

“ควรมีการจัดอบรมความรู้ทางด้านนิติวิทยาศาสตร์และหลักการเก็บวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุให้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจในทีมบูรณาการเพิ่มเติม โดยก่อนเข้าปฏิบัติงาน หัวหน้าชุดผู้ควบคุมการปฏิบัติต้องชี้แจง การแบ่งหน้าที่ผู้รับผิดชอบ และอธิบายรายละเอียดก่อนเข้าปฏิบัติงาน และควรมีการจัดอบรมให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องและจัดฝึกอบรมเป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่อง” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ A6, การสื่อสารส่วนบุคคล, 17 มิถุนายน 2566)

“ควรมีการฝึกอบรมและทบทวนความรู้ตามสถานการณ์จริง เพื่อให้เกิดการพัฒนารองรับสถานการณ์อาชญากรรมที่เกิดขึ้นในปัจจุบันเพิ่มมากขึ้น จัดทำคู่มือและเผยแพร่แก่บุคลากรในหน่วยงาน จัดอบรมให้ความรู้แก่ผู้ปฏิบัติงาน และมีการจัดการอบรมการประจักษ์ร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ เช่น กองพิสูจน์หลักฐาน สถาบันนิติวิทยาศาสตร์ แพทย์นิติเวช ป.ป.ส EOD เจ้าหน้าที่กู้ภัย เป็นต้น เพื่อนำเทคนิคข้อปฏิบัติมาปรับใช้ในการตรวจสถานที่เกิดเหตุและการเผชิญเหตุคนแรก” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ A12, การสื่อสารส่วนบุคคล, 9 กันยายน 2566)

“ทีมบูรณาการควรมีการพัฒนาองค์ความรู้ทางนิติวิทยาศาสตร์ และส่งเจ้าหน้าที่ในทีมบูรณาการไปศึกษาดูงาน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และสนับสนุนให้มีการจัดรวบรวมฐานข้อมูลความรู้ที่เกี่ยวข้องกับลักษณะงานการเก็บรวบรวมหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ และนำความรู้มาเผยแพร่ในทีมบูรณาการ” (การสนทนากลุ่ม F1, การสื่อสารส่วนบุคคล, 26 ตุลาคม 2566)

“ควรมีการนำหลักการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ 12 ขั้นตอนของ FBI มาใช้ในฝ่ายอื่นๆ เช่น งานสืบ งานปราบปราม งานจราจร ร่วมด้วย ซึ่งจะทำให้เกิดองค์ความรู้ความเข้าใจ ในบริหารจัดการเพื่อรักษาสถานที่เกิดเหตุและวัตถุพยานได้อย่างถูกต้อง และเกิดประสิทธิภาพในการควบคุมสถานที่เกิดเหตุไม่ให้เกิดทำลายหรือการปนเปื้อนของพยานหลักฐาน จากบุคคลภายนอกที่ไม่เกี่ยวข้อง หรือแม้กระทั่งผู้กระทำความผิดเอง” (การสนทนากลุ่ม F2, การสื่อสารส่วนบุคคล, 26 ตุลาคม 2566)

นอกจากนี้ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจากการสนทนากลุ่ม ได้ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมที่น่าสนใจเกี่ยวกับการให้ความสำคัญของการนำประโยชน์ ด้านเทคโนโลยีจาก Big Data หรือ AI มาใช้ เพื่อพัฒนาการสืบสวนสอบสวนคดีอาญาของเจ้าหน้าที่ตำรวจในระดับสถานี ควรมีการจัดเก็บด้านข้อมูลที่สำคัญต่างๆ ร่วมกับหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์เป็นหมวดหมู่ หรือมีระบบฐานข้อมูลกลางที่เก็บหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ของผู้ต้องหาไว้ โดยสามารถคาดเดาเส้นทาง และพฤติกรรมของผู้กระทำผิด การสังเกตจากลักษณะการกระทำผิด ร่องรอยของเหยื่อ การประเมินรูปคดี เป็นต้น ดังปรากฏตามข้อมูลดังกล่าวนี

“ควรมีการพัฒนาเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ AI และการใช้ระบบ Big Data เข้ามาใช้ในกระบวนการสืบสวนสอบสวนคดีอาญาให้มากยิ่งขึ้น เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการสืบค้นข้อมูลหลักฐานทางด้านนิติวิทยาศาสตร์ ในการประกอบการติดตาม การคาดการณ์ เพื่อเป็นประโยชน์ในการสืบจับกุมผู้กระทำความผิด” (การสนทนากลุ่ม F5, การสื่อสารส่วนบุคคล, 26 ตุลาคม 2566)

4.3.3 การสร้างความเชื่อมั่นของประชาชนต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจในระดับสถานีตำรวจ

จากการสัมภาษณ์เชิงลึก และการสนทนากลุ่ม ซึ่งผู้ให้ข้อมูลสำคัญส่วนใหญ่ มีความเห็นไปในทิศทางเดียวกัน เกี่ยวกับการสร้างความเชื่อมั่นของประชาชน ต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจ ในระดับสถานีตำรวจว่า ควรต้องมีการประชุมหารือเพื่อวางแผนในการประสานงาน และกลั่นกรอง หรือตรวจสอบข้อมูลก่อนเผยแพร่แก่สื่อทุกครั้ง รวมไปถึงการกำหนดข้อบังคับที่ชัดเจน โดยยึดหลักการให้ข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริงเกี่ยวกับคดีเท่าที่จะสามารถเปิดเผยกับสื่อได้ โดยต้องไม่ส่งผลกระทบต่อสำนวนในคดี ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน และมีความชัดเจน ซึ่งจะช่วยให้สร้างความเชื่อมั่นและความน่าเชื่อถือในการทำงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ดังปรากฏตามข้อมูลดังกล่าวนี้

“อันที่จริงการสร้างความเชื่อมั่นต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจ คงต้องเริ่มมองภาพรวม ตำรวจ ไม่ได้เป็นองค์กรทั้งหมดของกระบวนการยุติธรรม แต่ทุกหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมล้วน แต่มีพันธกิจที่ต้องมอบความเชื่อมั่น และเป็นที่ยังพิงของสังคม” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ A10, การสื่อสารส่วนบุคคล, 18 มิถุนายน 2566)

“ปัญหาที่เกิดขึ้นนั้นมาจากการสื่อสารที่ไม่มีประสิทธิภาพ ทั้งในระดับของสำนักงานตำรวจแห่งชาติเอง หรือในระดับสถานีตำรวจก็ตาม มักเกิดจากการไม่มีประชุมหารือถึงทิศทางในการประชาสัมพันธ์ หรือให้สัมภาษณ์กับผู้สื่อข่าว ทำให้ต่างคนต่างพูดไม่เหมือนกัน ประชาชนก็เกิดความไม่เข้าใจหรือสับสน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องก็ไม่ทราบจุดประสงค์ หรือความหมายที่ต้องการจะสื่อสาร” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ B9, การสื่อสารส่วนบุคคล, 3 กันยายน 2566)

“นอกจากปัญหาในทางเทคนิค เช่น การให้ข่าวไม่ตรงกัน การประสานงานข่าวที่ผิดพลาด ที่ทำให้ความเชื่อมั่นในองค์กรตำรวจในสายตาประชาชนลดลงแล้ว ยังคงมีประเด็นของการแทรกแซงทางการเมือง ผู้มีอิทธิพล การทุจริตคอร์รัปชัน และการรับสินบน ซึ่งเป็นตัวการทำให้ภาพลักษณ์ขององค์กรตำรวจ กระบวนการยุติธรรม และระบบราชการในสายตาประชาชนย่ำแย่ลงไปอีก” (การสนทนากลุ่ม F7, การสื่อสารส่วนบุคคล, 26 ตุลาคม 2566)

“ต้องปรับภาพลักษณ์ของตำรวจใหม่ ที่แสดงออกถึงความตระหนักและเอาใจใส่ ต่อความปลอดภัยของประชาชน มีการทำงานอย่างตรงไปตรงมาในทีมบูรณาการ ต้องมีการประชุมหารือ กำหนดผู้ให้ข้อมูลแก่สื่อมวลชนอย่างชัดเจน เพื่อให้การ ข่าวเป็นไปในแนวทางเดียวกัน การทำงานเป็นทีมมีเอกภาพ และการสื่อสารที่มี ประสิทธิภาพ ทั้งนี้ต้องมีการประสานงานข่าว ความคืบหน้า ให้แก่บุคคลในทีมอยู่ เสมอ โดยมีหัวหน้าทีมเป็นผู้วิเคราะห์สถานการณ์และตัดสินใจ” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ A1, การสื่อสารส่วนบุคคล, 12 มิถุนายน 2566)

“ควรจะต้องมีการกำหนด กฎระเบียบ ขอบเขตที่ชัดเจน ให้เกิดเป็นมาตรฐาน และ มีการตรวจสอบข่าวก่อนออกผ่านสื่ออยู่เสมอ เพื่อไม่ให้กระทบถึงหน้าที่ในการ ทำงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจในบางฝ่าย ” (การสนทนากลุ่ม F7, การสื่อสารส่วนบุคคล, 26 ตุลาคม 2566)

นอกจากนี้ จากการสัมภาษณ์เชิงลึก และการสนทนากลุ่ม โดยผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เกี่ยวกับการสร้างความเชื่อมั่นของประชาชน ต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจใน ระดับสถานีตำรวจว่า ควรเน้นหลักการบังคับใช้กฎหมายในการทำงาน สร้างความโปร่งใสในการทำงาน ด้วยความเป็นกลาง โดยยึดหลักความยุติธรรม ในการให้ความเป็นธรรมกับทุกฝ่ายด้วยความ เท่าเทียม ไม่เลือกปฏิบัติ โปร่งใส และตรวจสอบได้ ดังปรากฏตามข้อมูลดังกล่าวนี้

“เจ้าหน้าที่ตำรวจเอง ควรเร่งสร้างความไว้วางใจให้แก่ประชาชนและสังคม ด้วยการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การส่งเสริมและสนับสนุนในการสร้างความสงบเรียบร้อยให้กับชุมชน เพิ่มศักยภาพในการบังคับใช้กฎหมาย พัฒนาการตอบสนองต่อเหตุการณ์หรือ อาชญากรรมได้อย่างรวดเร็ว ซึ่งนับเป็นหน้าที่และภารกิจหลักของตำรวจ” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ B14, การสื่อสารส่วนบุคคล, 9 กันยายน 2566)

“ในประเด็นของการไม่ไว้วางใจตำรวจ เกี่ยวกับความโปร่งใสในการปฏิบัติหน้าที่ นั้น ตำรวจควรปฏิบัติหน้าที่ด้วยความยุติธรรม โปร่งใส โดยจะต้องอำนวยความสะดวก ให้แก่ประชาชนอย่างเท่าเทียม บนพื้นฐานตามหลักสิทธิมนุษยชน ไม่เลือกปฏิบัติต่อชนชั้น เชื้อชาติ ศาสนา และเผ่าพันธุ์ เพราะการบังคับใช้กฎหมาย

ด้วยความเป็นธรรมต่อทุกฝ่ายนั้น จะส่งผลให้เกิดความไว้วางใจ และความร่วมมือกับตำรวจมากขึ้น” (การสนทนากลุ่ม F4, การสื่อสารส่วนบุคคล, 26 ตุลาคม 2566)

4.3.4 การจัดตั้งทีมบูรณาการความร่วมมือของงานสืบสวนสอบสวนในระดับสถานีตำรวจ

จากการสัมภาษณ์เชิงลึก และการสนทนากลุ่ม ซึ่งผู้ให้ข้อมูลสำคัญส่วนใหญ่ มีความเห็นไปในทิศทางเดียวกัน เกี่ยวกับประเด็นการจัดตั้งทีมบูรณาการงานสืบสวนสอบสวนร่วมกันในคดีอาญาของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ในระดับสถานีตำรวจ พบว่าควรริเริ่มให้มีการจัดตั้งทีมบูรณาการสืบสวนสอบสวนคดีอาญา ต้องมีการกำหนดคุณลักษณะหัวหน้าทีมที่มีความรู้ความสามารถในการประสานงาน เน้นรูปแบบการทำงานร่วมกันอย่างเป็นระบบ ใช้ทรัพยากรบุคคลตามความรู้และทักษะให้สอดคล้องกับบทบาทและหน้าที่ ประกอบกับการออกคำสั่ง ระเบียบ และข้อบังคับให้มีความสอดคล้องกับสถานการณ์อาชญากรรมในปัจจุบัน เพื่อประสิทธิภาพในป้องกันปราบปรามปัญหาอาชญากรรมในสังคมได้อย่างแท้จริง ดังปรากฏตามข้อมูลดังกล่าวนี้

“นับเป็นความคิดที่ดี ถ้าจะมีการริเริ่มจัดตั้งทีมบูรณาการการสอบสวน เพื่อสร้างประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมาย การพิสูจน์ และค้นหาความจริงอย่างรวดเร็ว” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ A8, การสื่อสารส่วนบุคคล, 17 มิถุนายน 2566)

“การพัฒนาการสอบสวนดังกล่าว นอกจากจะเป็นการสร้างความเชื่อมั่นของประชาชน ต่อวงการตำรวจไท-พ และกระบวนการยุติธรรมแล้ว ยังเป็นการริเริ่มการประสานงานและการร่วมมือที่มีประสิทธิภาพในองค์กร ซึ่งอาจนำไปสู่การปรับเปลี่ยน ประยุกต์ วัตถุประสงค์ วัตถุประสงค์ในการทำงานร่วมกับหน่วยงานต่างๆ และพัฒนางานที่เกี่ยวข้องกับวงการตำรวจในอนาคต” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ B11, การสื่อสารส่วนบุคคล, 7 กันยายน 2566)

“ควรเน้นรูปแบบการทำงานเป็นทีมร่วมกัน ตามหน้าที่ของแต่ละหน่วย โดยมอบหมายให้หน่วยรักษาสถานที่เกิดเหตุ การระงับเหตุ หรือการรักษาวัตถุพยานที่สำคัญ หลังจากนั้น จึงจัดหน่วยกำลังเสริมเข้าสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ รวมถึงทุกหน่วยต้องติดต่อสื่อสารกัน และพร้อมปฏิบัติหน้าที่ทันที เช่น มีเจ้าหน้าที่จราจร เมื่อเกิดอุบัติเหตุมีสายตรวจ เมื่อมีเหตุทำร้ายร่างกาย หรืออาชญากรรมอื่น ๆ

มีชุดสืบสวนเมื่อมีเหตุลึกลับและอีกหลายเหตุที่เกิดขึ้นทีมสอบสวนที่อยู่เวร จะต้องออกตรวจที่เกิดเหตุพร้อมกัน โดยมีการวางแผนการทำงานอย่างเป็นระบบ ทุกคนพร้อมปฏิบัติหน้าที่ ประจำสถานีตลอด 24 ชั่วโมง” (การสนทนากลุ่ม F4, การสื่อสารส่วนบุคคล, 26 ตุลาคม 2566)

“ซึ่งการทำงานเป็นทีมนี้ เพื่อให้เกิดความพึงพอใจของประชาชนในพื้นที่ พร้อมทั้งสามารถเปิดเผยได้และไม่กระทบต่อคดี เพื่อให้ประชาชนสามารถตรวจสอบการทำงานและขั้นตอนในการดำเนินคดีที่จะทำให้เกิดความเชื่อมั่นในการทำงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจมากกว่าเดิม” (การสนทนากลุ่ม F8, การสื่อสารส่วนบุคคล, 26 ตุลาคม 2566)

“ต้องกำหนดให้มีเจ้าหน้าที่ตำรวจมีศักยภาพและจำนวนบุคลากรให้เหมาะสมในการปฏิบัติหน้าที่ ในทีมต้องมีหัวหน้าทีมบูรณาการสืบสวนสอบสวน เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลที่เจ้าหน้าที่แต่ละฝ่ายได้ปฏิบัติและมีการกำหนดแนวทางการทำงาน เมื่อรับแจ้งเหตุจากพนักงานสอบสวนเจ้าของคดี ให้ติดต่อประสานไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องประชุมประสานงาน รับทราบรายละเอียดและทิศทางการดำเนินงาน พร้อมๆกับการเดินทางไปยังสถานที่เกิดเหตุ รายงานให้หัวหน้าทีมทราบเป็นระยะ ซึ่งจะทำให้การดำเนินงานและประสานงานเป็นระเบียบ และหลังจากภารกิจในพื้นที่เสร็จสิ้น หัวหน้าทีมบูรณาการต้องมอบหมายหน้าที่และขอความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก เช่น กองพิสูจน์หลักฐาน โรงพยาบาล เป็นต้น ซึ่งจะทำให้พนักงานสอบสวนสามารถทำสำนวนอย่างมีประสิทธิภาพและรวดเร็ว” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ B1, การสื่อสารส่วนบุคคล, 23 กรกฎาคม 2566)

“ควรเน้นการใช้คนให้ถูกกับงานและความสามารถ การรักษาภาพพจน์ขององค์กร ก็ไม่ได้รับความใส่ใจจากผู้บังคับบัญชา ไม่ได้รับคำแนะนำหรือแนวทางการแก้ปัญหาที่จะสร้างภาพพจน์ให้ประชาชนเกิดความเชื่อมั่น ศรัทธา และให้ความร่วมมือในการปฏิบัติหน้าที่ อ่อนไหวต่อความคิดเห็น เสียงวิพากษ์วิจารณ์ของประชาชนหรืออ่อนไหวตามบริบทของสังคม ไม่หนักแน่นในจุดยืนและยึดถือหลักกฎหมาย เน้นออกกระเปาะที่ตีกรอบความคิดของผู้ปฏิบัติโดยอ้างว่าผู้บังคับบัญชาคิดมาดีแล้ว และเมื่อออกคำสั่งมาแล้วก็ยึดถือและใช้เป็นเวลานาน ไม่มีการ

เปลี่ยนแปลงหรือปรับปรุงให้ทันต่อความก้าวหน้าหรือความเจริญของมนุษยชาติ และทำให้ผู้ปฏิบัตินั้นเกิดความไม่เชื่อมั่นในองค์กรของตนเอง เนื่องจากกลัวว่าทำไปแล้วจะส่งผลเสียต่อตนเอง และผู้บังคับบัญชาการออกโครงการต่างๆส่วนใหญ่ เป็นเพียง เพื่อสร้างภาพลักษณ์ของกลุ่มบุคคลหรือเป็นผลงานในการขึ้นยศตำแหน่ง และงบประมาณ แต่ไม่ได้มีจุดประสงค์เพื่อแก้ไขปัญหาของบุคลากรหรือแก้ไขปัญหาอาชญากรรมได้จริง” (การสนทนากลุ่ม F7, การสื่อสารส่วนบุคคล, 26 ตุลาคม 2566)

บทที่ 5

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาเรื่อง “การพัฒนาการบูรณาการความร่วมมือของงานสืบสวนสอบสวนในระดับสถานีตำรวจ” เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการเก็บรวบรวมข้อมูล จากการวิจัยเอกสาร การสัมภาษณ์เชิงลึก และการสนทนากลุ่มเพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย ได้แก่ 1) ศึกษาแนวทางการบูรณาการความร่วมมือของงานสืบสวนสอบสวนในระดับสถานีตำรวจ 2) ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการบูรณาการความร่วมมือของงานสืบสวนสอบสวนในระดับสถานีตำรวจ และ 3) ศึกษาการพัฒนาการบูรณาการความร่วมมือของงานสืบสวนสอบสวนในระดับสถานีตำรวจ ในบทนี้โดยผู้วิจัยขอเสนอ การอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

5.1 แนวทางการบูรณาการความร่วมมือของงานสืบสวนสอบสวนในระดับสถานีตำรวจ

5.1.1 ลักษณะการบูรณาการความร่วมมือของงานสืบสวนสอบสวนในระดับสถานีตำรวจ

โดยสามารถแบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ (1) กรณีที่เป็นการรับแจ้งเหตุจากประชาชน เมื่อประชาชนแจ้งความร้องทุกข์กล่าวโทษ หรือแจ้งเหตุด่วน เหตุร้าย ที่ส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนและความสงบสุขของสังคม ซึ่งเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา โดยเจ้าหน้าที่ตำรวจที่รับแจ้งเรื่อง หรือร้อยเวร ในฐานะพนักงานสอบสวน มีอำนาจหน้าที่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 121 โดยพนักงานสอบสวนสามารถทำการสอบสวนได้ ในคดีอาญาแผ่นดินทั้งปวง ตั้งแต่เมื่อทราบว่ามีกรกระทำผิดดังกล่าวเกิดขึ้น โดยไม่ต้องมีการร้องทุกข์หรือกล่าวโทษ แต่คดีความผิดต่อส่วนตัว หรือความผิดอันยอมความได้ พนักงานสอบสวนจะทำการสอบสวนได้ ก็ต่อเมื่อมีคำร้องทุกข์กล่าวโทษจากผู้เสียหายตามกฎหมาย และ (2) กรณีที่เป็นการพบเห็นกระทำความผิดซึ่งหน้าขณะปฏิบัติงาน เมื่อเจ้าหน้าที่ตำรวจ พบเหตุการณ์ หรือการกระทำความผิดซึ่งหน้า ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 78 และมาตรา 80 โดยเจ้าหน้าที่ตำรวจสามารถเรียกตรวจค้นและจับกุมได้ ซึ่งเป็นการกระทำที่ชอบด้วยกฎหมาย หากพบของกลางหรือการกระทำความผิดซึ่งหน้า ให้เจ้าหน้าที่แจ้งสิทธิของผู้ต้องหา ก่อนควบคุมตัวไปยัง

สถานีตำรวจ โดยเจ้าหน้าที่ตำรวจที่เข้าจับกุมต้องทำรายงานบันทึกการจับกุมส่งให้กับพนักงานสอบสวน จากนั้นพนักงานสอบสวนจะดำเนินการสอบสวน และประสานงานกับฝ่ายสืบสวนเพื่อสืบหาพยานและหลักฐานเพิ่มเติม ซึ่งพนักงานสอบสวนมีอำนาจในการควบคุมตัวผู้กระทำผิดไม่เกิน 48 ชั่วโมง

จากลักษณะการปฏิบัติงานร่วมกันในคดีอาญาของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ในระดับสถานีตำรวจ แบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ (1) กรณีที่เป็นการรับแจ้งเหตุจากประชาชน และ (2) กรณีที่เป็นการพบเห็นกระทำผิดซึ่งหน้าขณะปฏิบัติงาน จึงเป็นขั้นตอนในการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา โดยหากเจ้าหน้าที่ตำรวจได้ปฏิบัติตามหลักกฎหมายดังกล่าวอย่างครบถ้วนแล้ว ถือว่าการกระทำดังกล่าวเป็นการกระทำตามหน้าที่โดยชอบด้วยกฎหมายที่กฎหมายได้ให้อำนาจหน้าที่ไว้ ซึ่งจะส่งผลให้การดำเนินการคดีทางคดีอาญานั้นเกิดความรวดเร็วไม่เป็นการกระทบหรือละเมิดต่อสิทธิเสรีภาพของผู้ต้องหา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พงมานพจิทวีสว่างผล (2563) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของผู้ถูกจับกุมหรือผู้ต้องหาในคดีอาญา ผลการศึกษาสรุปได้ว่า การจับกุมเป็นอำนาจหน้าที่ของพนักงานสืบสวนและมีพนักงานสอบสวนเป็นผู้ทำสำนวนคดีหากต้องจับกุมและควบคุมตัวผู้ต้องหาต้องมีหมายศาลเป็นกรณีไป หากพนักงานสอบสวนไม่ได้ปฏิบัติหรือไม่ได้แจ้งสิทธิดังกล่าวจะมีผลต่อการพิสูจน์ความผิดของผู้ต้องหา ในทางปฏิบัติ หากพนักงานสอบสวนไม่มีรายงานการแจ้งสิทธิในขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่ง พนักงานอัยการจะไม่รับสำนวนนั้นได้ สามารถสั่งพนักงานสอบสวนดำเนินการสืบสวนคดีเพิ่มทำให้เกิดความล่าช้าและลดประสิทธิภาพในการดำเนินคดี

และสอดคล้องกับทฤษฎีการบังคับใช้กฎหมาย ได้อธิบายว่า งานหลักของตำรวจและมีความสำคัญยิ่งกว่าการสืบสวน สอบสวน การจับกุม และการลงโทษผู้กระทำผิด ซึ่งเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ มักได้รับการกำหนดพื้นที่รับผิดชอบในการป้องกันอาชญากรรม และระงับเหตุร้ายภายในระยะเวลาแต่ละผลัดที่ปฏิบัติหน้าที่ ยุทธวิธีหลักในการป้องกันอาชญากรรม ตามแนวทฤษฎีการบังคับใช้กฎหมาย คือ การตรวจท้องที่ การปรากฏตัวของตำรวจ ซึ่งจะมีผลในการยับยั้งผู้ที่มีแนวโน้มจะประกอบอาชญากรรมมิให้กระทำผิดเพราะเกรงกลัวต่อการจับกุม ประชัช เปี่ยมสมบูรณ์ (2526, น.8) ซึ่งหากมีการบังคับใช้กฎหมายที่มีประสิทธิภาพ มีความเสมอภาค เท่าเทียม เป็นธรรม และและชอบด้วยกฎหมาย โดยเจ้าหน้าที่ตำรวจ แล้วจะส่งผลต่อระบบการกระบวนการยุติธรรมให้เกิดความน่าเชื่อถือและเป็นการป้องกันการเกิดอาชญากรรมในสังคมได้อย่างยั่งยืน และสอดคล้องกับทฤษฎีการควบคุมอาชญากรรม (The Crime Control Model) ได้อธิบายว่า การควบคุมปราบปราม

อาชญากรรมนั้น เป็นหน้าที่อันสำคัญที่สุดของกระบวนการยุติธรรมทางอาญา การที่จะรักษาความสงบสุขของสังคมจะต้องมีการควบคุมอาชญากรรมอย่างเข้มข้น กระบวนการดำเนินการต้องรวดเร็ว ภารกิจที่จำเป็นในการจัดการกับผู้กระทำผิดคือ ภารกิจของตำรวจ ด้วยเหตุนี้การรับฟังพยานหลักฐานตามทฤษฎีการควบคุมอาชญากรรมจึงบัญญัติให้เจ้าพนักงานของรัฐมีอำนาจรวบรวมพยานหลักฐานอย่างกว้างขวาง (ธีสุทธี พันธุ์ฤทธิ, 2558, น.2-4)

5.1.2 ขั้นตอนการบูรณาการความร่วมมือของงานสืบสวนสอบสวนในระดับสถานีตำรวจ

ด้วยรูปแบบอาชญากรรมที่เปลี่ยนแปลงไป จากการพัฒนาของเทคโนโลยี ส่งผลให้ลักษณะของอาชญากรรมนั้นสร้างผลกระทบที่รุนแรงเป็นวงกว้างมากยิ่งขึ้นดังที่ปรากฏในปัจจุบัน เช่น อาชญากรรมทางไซเบอร์ เครื่องมือขององค์กรอาชญากรรม การใช้อินเทอร์เน็ต เป็นต้น ซึ่งการสร้างขั้นตอนในการปฏิบัติงานร่วมกัน จะส่งผลให้กระบวนการดำเนินคดีเกิดความรวดเร็วและเป็นธรรมนั้น ต้องมีขั้นตอนในการปฏิบัติงานให้สอดคล้องไปตามสถานการณ์อาชญากรรม

โดยปัจจุบันพบว่า สถานีตำรวจนั้นมีความแตกต่างกันหลากหลายด้าน เช่น จำนวนปริมาณคดี ลักษณะอาชญากรรม จำนวนเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติงาน ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ความรู้ความสามารถของเจ้าหน้าที่ ความเข้าใจและความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน วิธีการและเทคนิคที่ใช้ในการปฏิบัติงาน การจัดสรรงบประมาณ คุลยพินิจในการบังคับใช้กฎหมาย ระยะเวลาในการประสานงาน ลักษณะนิสัยของเจ้าหน้าที่แต่ละคน เป็นต้น ซึ่งความแตกต่างเหล่านี้ส่งผลต่อการปฏิบัติงานร่วมกันในคดีอาญาของเจ้าหน้าที่ตำรวจ

ดังนั้น ขั้นตอนในการปฏิบัติงานร่วมกันในคดีอาญาของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ควรมีการประชุมหารือ เพื่อสร้างความเข้าใจในการทำงานร่วมกัน กำหนดเป้าหมายและแนวทางในการสืบสวนสอบสวนที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน มีการวิเคราะห์ข้อมูลร่วมกัน รับฟังความคิดเห็น มีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ มีการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพ มีเครือข่ายที่สามารถประสานงานด้านข้อมูลต่างๆ ได้ตลอดเวลา ทั้งหน่วยงานภายนอกและหน่วยงานภายใน เพื่อความรวดเร็วในการปฏิบัติงาน และต้องอาศัยความรู้ ความเชี่ยวชาญ เทคนิค ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของแต่ละบุคคล และความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่มีความเกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้มาซึ่งพยานหลักฐานและข้อเท็จจริง เพื่อบรรลุเป้าหมายเดียวกัน คือ การนำผู้กระทำผิดเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมเพื่อโทษตามกฎหมาย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชวัช โชค สัตบุศร (2566) ได้ทำการศึกษา

เรื่อง การยกระดับการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจรัฐสภาเชิงบูรณาการด้วยนวัตกรรมสมัยใหม่ จากข้อเสนอแนะงานวิจัยสรุปได้ว่า การแก้ปัญหาความขัดแย้งที่เกิดจากค่านิยมหรือมุมมองที่แตกต่างกันจำเป็นต้องสร้างสภาพแวดล้อมที่ทุกคนรู้สึกสบายใจที่จะแสดงความคิดเห็น ซึ่งทำได้โดยส่งเสริมความเข้าใจและความเห็นอกเห็นใจ และยกย่องความหลากหลาย เพื่อให้บรรลุเป้าหมายเหล่านี้ ควรสร้างช่องทางการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ บุคลากรควรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และควรลงทุนในการพัฒนาวิชาชีพ ควรมีการสร้างกระบวนการที่เป็นทางการสำหรับการแก้ไขความขัดแย้ง และรูปแบบการจัดการ ควรเน้นที่การแสดงออกอย่างเปิดเผย การเข้าใจ การเอาใจใส่ และการรวมมุมมองที่ หลากหลายในการตัดสินใจ การปรับโครงสร้างหน่วยงาน เพื่อส่งเสริมการทำงานร่วมกันและการมีส่วนร่วม การสร้างความเป็นธรรมในการกระจายผลประโยชน์ และการกำหนดบทบาทและความรับผิดชอบที่ชัดเจนเป็นสิ่งสำคัญ ควรให้ความสำคัญกับเป้าหมายโดยรวมและคุณค่าสำหรับบุคลากร

5.2 ปัญหาและอุปสรรคในการบูรณาการความร่วมมือของงานสืบสวนสอบสวนในระดับสถานีตำรวจ

ด้านปัญหาและอุปสรรคในการบูรณาการความร่วมมือของงานสืบสวนสอบสวนในระดับสถานีตำรวจ แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่

(1) ด้านความรู้ความสามารถ

เจ้าหน้าที่ตำรวจยังขาดความรู้ความเข้าใจพื้นฐานทางนิติวิทยาศาสตร์อย่างถูกต้องตามหลักการของ FBI โดยเฉพาะการรักษาสถานที่เกิดเหตุ รักษาพยานหลักฐาน การบริการจัดการกับสถานที่เกิดเหตุ ควบคุมการเข้าออกของเจ้าหน้าที่ ต้องกันไม่ให้บุคคลภายนอกที่ไม่เกี่ยวข้องเข้าไปในสถานที่เกิดเหตุอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สถานที่เกิดเหตุและพยานหลักฐานอยู่ในสภาพคงเดิมมากที่สุด เพื่อลดการปนเปื้อนและการทำลายพยานหลักฐานในสถานที่เกิดเหตุ เนื่องจากการได้มาซึ่งพยานหลักฐานอย่างถูกต้องนั้นมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในสำนวนคดี ซึ่งนับได้ว่าเป็นพยานหลักฐานที่มีความน่าเชื่อถือ และมีน้ำหนักเพียงพอ ที่ศาลจะรับฟังและพิจารณา จนสามารถเชื่อได้ว่าผู้ต้องหาได้กระทำความผิดจริงตามข้อกล่าวหา จนนำไปสู่การพิพากษาลงโทษผู้กระทำความผิด ซึ่งเป็นเป้าหมายสูงสุดในการกระบวนการยุติธรรมในการอำนวยความยุติธรรมให้กับประชาชนที่ได้รับความเสียหาย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฌัฐชยา เกะลอย และวรัช

วิชชวณิชย์ (2564) ได้ทำการศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับการเก็บรวบรวมหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ของตำรวจภูธรจังหวัดตราด ผลการศึกษาสรุปได้ว่า การบริหารจัดการของผู้บัญชาการเหตุการณ์ที่ขาดเอกภาพ ทำให้เกิดปัญหาหน่วยงานที่ไม่เกี่ยวข้องเข้าไปในสถานที่เกิดเหตุจนทำให้เกิดปัญหาวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุถูกทำลายหรือสูญหาย เนื่องจากการบริหารจัดการการควบคุม ผู้ที่ไม่เกี่ยวข้องเข้ามาในสถานที่เกิดเหตุยังไม่มีระเบียบปฏิบัติหรือกฎหมายที่รองรับชัดเจน อีกทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่ได้เป็นผู้เผชิญเหตุคนแรก การบริหารจัดการ 1) ไม่มีการกั้น Police Line ให้ชัดเจน 2) ไม่มีการกั้นนักข่าวและชาวบ้านไม่มีการเตรียมแผนรับมือ 3) อาจจะมีเหตุการณ์ที่คนร้ายกลับมาเพื่อทำลายพยานหลักฐานเพื่อเปลี่ยนรูปคดี

และสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิตรภากร ภักดี, นิช วงศ์ส่องจำ และณรงค์ กุลนิเทศ (2563) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านการรับฟังพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ของพนักงานสอบสวน : กรณีศึกษากองบังคับการตำรวจนครบาล 1 โดยจากข้อเสนอแนะของการวิจัยสรุปไว้ว่า ด้านความรู้ทางนิติวิทยาศาสตร์ พนักงานสอบสวนได้มาจากการเรียนจากโรงเรียนนายร้อยฯ และจากการอบรมเป็นระยะๆ และมีความเชื่อมั่นว่าพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์มีความสำคัญต่อการนำผู้กระทำผิดมาลงโทษ และเป็นหลักฐานชั้นสำคัญที่พนักงานสอบสวนใช้ในการประกอบพิจารณาคดี และอยากให้มีการฝึกอบรมทางด้านเทคโนโลยีทางด้านนิติวิทยาศาสตร์ที่ได้พัฒนาใหม่มากขึ้น เพื่อให้พนักงานสอบสวนเกิดความรู้ความเข้าใจและสามารถนำพยานหลักฐานมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

(2) ด้านการประสานงาน

ด้านการประสานงานกับหน่วยงานอื่นๆ ภายนอก ยังคงประสบปัญหาในความล่าช้า จากระเบียบในการดำเนินการที่มีขั้นตอนมาก และใช้ระยะเวลาอันยาวนาน ส่งผลให้กระบวนการสืบสวนสอบสวนดำเนินคดีอาญานั้นเป็นไปอย่างล่าช้าตามไปด้วย จึงทำให้การติดตามผู้กระทำผิดไม่สามารถดำเนินการได้อย่างทันที่ จนทำให้ผู้กระทำผิดยังคงสามารถไปก่อเหตุได้อย่างต่อเนื่อง การประสานงานภายในของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ยังคงขาดความเป็นเอกภาพและเป็นปัญหาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งในบางกรณีเกิดจากปัญหาส่วนบุคคล ไม่กระตือรือร้นในการทำงาน ไม่สามารถใช้ดุลยพินิจในการบังคับใช้กฎหมาย การเกิดความกังวลหากคดีกลายเป็นข่าว การขาดความรู้และความเข้าใจในข้อกฎหมาย การไม่มีโครงสร้างในการวางแผนและแบ่งหน้าที่ในการประสานงานด้านข้อมูลที่ชัดเจน รวมไปถึงขาดการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยที่เหมาะสมและสร้างความรวดเร็วในการ

ประสานงาน รวมไปถึงการสืบค้นข้อมูล ซึ่งในบางกรณีไม่มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงานอย่างต่อเนื่อง อาจส่งผลต่อการติดตามจับกุมผู้กระทำความผิด ซึ่งการที่จะได้มาซึ่งข้อมูลเพื่อประกอบในสำนวนคดีนั้นได้สร้างภาระค่าใช้จ่ายให้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นอย่างมากในปัจจุบัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดวงฤทธิ์ เบ็ญจาริกุล ชัยรุ่งเรือง (2561) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานด้านการสืบสวนของเจ้าหน้าที่ตำรวจงานสืบสวนในสังกัดตำรวจภูธรจังหวัดปทุมธานี ผลจากการศึกษาสรุปได้ว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานภายนอกหน่วยงาน ด้านการสืบสวนของเจ้าหน้าที่ตำรวจงานสืบสวนในสังกัดตำรวจภูธรจังหวัดปทุมธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนใหญ่เห็นว่าด้านการสืบสวนหาข่าวและการมีสายลับให้ข่าว และด้านการประสานงานระหว่างหน่วยงานมีความสำคัญในการทำงานสืบสวนในภาวะปัจจุบัน เนื่องจากในการทำงานสืบสวนจะต้องเข้ามาเกี่ยวข้องกับข่าวตลอดเวลา เพราะการสืบเสาะหาข่าวและการรวบรวมข่าวสารข้อมูลต่างๆ การวิเคราะห์และใช้ประโยชน์จากข่าวสารจากบุคคลหรือตรวจสอบข่าวสารที่ได้มาจะสามารถช่วยขังการก่ออาชญากรรมของคนร้ายได้อีกหนทางหนึ่ง หากหน่วยงานงานสืบสวนในระดับสถานีตำรวจที่มีประสิทธิภาพในการทำงาน จะต้องมียุทธวิธีที่ทันสมัยทันต่อเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้น มีการจัดเก็บข้อมูลที่เป็นระบบ พร้อมขีดความสามารถของระบบตรวจสอบข้อมูล ด้านต่างๆ ที่ทันสมัย อีกทั้งปัจจัยภายนอกหน่วยงานด้านการประสานงานกับหน่วยงานอื่นๆ มีผลต่อการสืบสวนจับกุมคนร้ายของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ทั้งนี้เนื่องจากความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างหน่วยงานจะส่งผลให้เกิดประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานสืบสวนและสะดวกในการติดตามจับกุมคนร้ายอย่างรวดเร็ว

และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วราภรณ์ ช่างชุมห้สอง (2559) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การบูรณาการการปฏิบัติงานด้านการสืบสวนและการสอบสวนระหว่างกรมสอบสวนคดีพิเศษกับสำนักงานตำรวจแห่งชาติ: กรณีคดีพิเศษพื้นที่รับผิดชอบของศูนย์ปฏิบัติการคดีพิเศษภาค 8 ผลการศึกษาสรุปได้ว่า สภาพปัญหาของการปฏิบัติงานด้านการสืบสวนและการสอบสวนระหว่างกรมสอบสวนคดีพิเศษกับสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ด้านการสืบสวน ได้แก่ 1) เจ้าหน้าที่ขาดประสบการณ์ในการพิจารณาคดีและการปฏิบัติงานในส่วนต่างๆ 2) มีข้อจำกัดทางกฎหมายระหว่างกรมสอบสวนคดีพิเศษและสำนักงานตำรวจแห่งชาติ 3) ขาดการประสานงานระหว่างหน่วยงาน 4) ขั้นตอนในการปฏิบัติงานมีความแตกต่างกัน เกิดความยุ่งยากและซับซ้อน

(3) ด้านการบูรณาการร่วมกัน

ปัญหาความแตกต่างของสภาพปัญหาและเหตุที่เกิดขึ้นในแต่ละสถานีตำรวจมีความแตกต่างกันมีหลากหลายประการ เช่น การไม่มีกรวางแผนที่ให้มีแนวทางในการสืบสวนสอบสวนไปในทิศทางเดียวกัน ด้วยสายบังคับบัญชาการแสดงความคิดเห็นอาจไม่ได้รับการยอมรับจากผู้บังคับบัญชา ต่างฝ่ายต่างทำงาน ส่งผลให้เกิดการขาดเอกภาพในการทำงาน ปัญหาการขาดความรู้เกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมายและข้อกฎหมาย ปัญหาการถูกแทรกแซงจากระบบอุปถัมภ์ ปัญหาการมีภารกิจในแต่ละวันที่ต้องปฏิบัติตามแนวทางของผู้บังคับบัญชาเป็นจำนวนมาก จากข้อบังคับ คำสั่ง และกฎระเบียบที่มีความซ้ำซ้อน อีกทั้งยังไม่มีข้อกำหนด ระเบียบ หรือกฎเกณฑ์ที่มีชัดเจนในการจัดตั้งทีมบูรณาการสืบสวนสอบสวนร่วมกันเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานในกระบวนการสืบสวนสอบสวนในคดีอาญาของเจ้าหน้าที่ตำรวจในระดับสถานี

ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชัยพล ยุติธรรมดำรง (2562) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 2 (ชลบุรี) สังกัดสำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ เป็นองค์กรที่มีกำลังพลมาก และมีหน่วยงานโดยเฉพาะสถานีตำรวจ ซึ่งมีที่ตั้งอยู่ทุกพื้นที่ทั่วประเทศ มีการทำงานที่ใกล้ชิดกับประชาชน ชุมชน และท้องถิ่น แต่ในทางกลับกัน เพราะขนาดขององค์กรที่ใหญ่ มีสายการบังคับบัญชาที่ยาว ทำให้การบริหารงานบุคคล การบริหารงบประมาณตลอดจนการบริหารจัดการมีความซับซ้อน เกิดปัญหาไม่มีเอกภาพในการบังคับบัญชา นอกจากนี้ การปฏิบัติงานของข้าราชการมีเสียงสะท้อนจากประชาชน เรื่องมาตรฐาน ความโปร่งใส ไม่ได้รับความเชื่อมั่นศรัทธาจากประชาชนเท่าที่ควร ด้านงบประมาณเป็นปัญหาและอุปสรรคของการบริหารเป็นอันดับแรก ขาดอุปกรณ์เครื่องมือในการปฏิบัติหน้าที่ มีสายการบังคับบัญชาและกฎระเบียบมากเกินไป เจ้าหน้าที่ขาดความรู้และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง บุคลากรไม่เพียงพอและขาดบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญ ผู้บังคับบัญชาไม่เปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชาแสดงความคิดเห็น และช่วยแก้ปัญหาภายในหน่วยงานเท่าที่ควร

5.3 การพัฒนาการบูรณาการความร่วมมือของงานสืบสวนสอบสวนในระดับสถานีตำรวจ

ด้านการพัฒนาการบูรณาการความร่วมมือของงานสืบสวนสอบสวนในระดับสถานีตำรวจสามารถแบ่งออกเป็น 4 ประการ ได้แก่

(1) การสร้างความเข้าใจและข้อตกลงร่วมกันของเจ้าหน้าที่ในสถานีตำรวจ

เพื่อให้การดำเนินการในกระบวนการสืบสวนสอบสวนคดีอาญาเกิดประสิทธิภาพ ควรต้องสร้างความเข้าใจ ในบทบาทหน้าที่ของตนเอง ปรับทัศนคติ แก้ไขปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในการทำงาน มีข้อตกลงในการปฏิบัติงานร่วมกัน และการสร้างการมีส่วนร่วมภายในสถานีตำรวจ โดยการประชุม หรือ เพื่อให้เกิดเป้าหมายที่เป็นจุดมุ่งหมายให้มีรูปแบบการทำงานไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อให้การทำงานเกิดความเป็นเอกภาพ มีโครงสร้างในการวางแผนในการดำเนินการที่มีความยืดหยุ่น สามารถปรับรูปแบบการดำเนินการให้สอดคล้องกับสถานการณ์หรือเหตุอาชญากรรมที่เกิดขึ้น ผู้บังคับบัญชาต้องช่วยประสานงานแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นได้ การยอมรับความคิดเห็นซึ่งกันและกันอย่างมีเหตุผล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วราภรณ์ ช่วงซุนห์สอง (2559) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การบูรณาการการปฏิบัติงานด้านการสืบสวนและการสอบสวนระหว่างกรมสอบสวนคดีพิเศษกับสำนักงานตำรวจแห่งชาติ: กรณีคดีพิเศษพื้นที่รับผิดชอบของศูนย์ปฏิบัติการคดีพิเศษภาค 8 จากผลการศึกษารูปได้ว่า ด้านการสอบสวน ได้แก่ 1) การรวบรวมพยานหลักฐานยังไม่ดีเท่าที่ควร เนื่องจากการปฏิบัติงานระหว่าง 2 หน่วยงาน อาจเกิดการปกปิดข้อมูลเพื่อรักษาผลประโยชน์ของหน่วยงาน 2) พนักงานสอบสวนขาดความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติงาน 3) การใช้อำนาจทางกฎหมายเกิดความไม่เสมอภาคกัน และ 4) การบริหารงานในรูปแบบที่ต่างกันทำให้การทำงานเกิดการขัดแย้งทางการปฏิบัติงานและความเห็น โดยข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการบูรณาการการปฏิบัติงานด้านการสอบสวนระหว่างกรมสอบสวนคดีพิเศษกับสำนักงานตำรวจแห่งชาติด้านการสืบสวน ได้แก่ 1) บุคลากรยังขาดความเชี่ยวชาญในกฎหมายที่เกี่ยวข้อง แสวงหาข้อเท็จจริงและพยานหลักฐาน ควรจัดให้มีการอบรมในหลักสูตรดังกล่าวเพิ่มมากขึ้น 2) ควรประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องก่อนที่จะเข้าปฏิบัติการ เนื่องจากที่ผ่านมายังไม่มีความชัดเจนในการปฏิบัติการ 3) ปรับโครงสร้างการทำงานระหว่างองค์กรเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงาน ด้านการสอบสวน ได้แก่ 1) ควรฝึกอบรมบุคลากรให้มีความรู้ในงานสอบสวนทั้งตามประมวลกฎหมายและประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 2) พัฒนาความทันสมัยของอุปกรณ์และขยายองค์กรให้ครอบคลุมทั่วประเทศ 3) ให้มีอิสระในการทำหน้าที่ควรมีความเป็นกลางอย่างสูงสุด และ 4) ควรมีการประสานงานให้ชัดเจนเพื่อความเข้าใจที่ครอบคลุมในการปฏิบัติ

สอดคล้องกับงานวิจัยของ ורתัย กักพล, ปัทมา สุบกำปิง และนิตยา โพธิ์นอก (2561) ได้ทำการศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาระบบตรวจราชการแบบบูรณาการ ผลการศึกษาสรุปได้ว่า โครงสร้างของระบบฯ ที่มีผู้ตรวจราชการ แยกหน่วยงาน บุคลากรบางท่านยังขาด

ประสบการณ์ และองค์ความรู้เพียงพอ ความร่วมมือระหว่างหน่วยตรวจราชการตลอดกระบวนการตรวจราชการ และฐานข้อมูลเพื่อนำไปใช้ในระบบการตรวจราชการ และสื่อสารต่อสาธารณะ สำหรับข้อเสนอแนะการพัฒนาระบบฯ ในเบื้องต้นควรมีการพัฒนาบุคลากรตามสมรรถนะหลักและสมรรถนะตามสายงาน มีการปรับปรุงกระบวนการตรวจราชการ และมีการจัดทำมาตรฐานและคู่มือการตรวจราชการ ทั้งนี้ในระยะยาวจำเป็นต้องมีการพัฒนาระบบฯ ตั้งแต่การทบทวนบทบาทของระบบการตรวจราชการแบบบูรณาการ การออกแบบโครงสร้างใหม่ สร้างเครื่องมือใหม่และพัฒนาและฝึกอบรมบุคลากรใหม่

(2) การพัฒนาองค์ความรู้ด้านนิติวิทยาศาสตร์ของเจ้าหน้าที่ตำรวจในระดับสถานีตำรวจ

ควรมีการจัดอบรมความรู้ทางด้านนิติวิทยาศาสตร์ให้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจทุกนาย โดยเฉพาะขั้นตอนการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ 12 ขั้นตอน การรักษาพยานหลักฐานหลักห้วงโซ่การคุ้มครองพยานหลักฐาน การรวบรวมพยานหลักฐาน การตรวจสอบพยานหลักฐาน การรักษา การควบคุมและบริหารจัดการสถานที่เกิดเหตุ ซึ่งเป็นความรู้ที่เจ้าหน้าที่ตำรวจทุกนาย ซึ่งเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการสืบสวนสอบสวนคดีอาญาจะต้องมีเป็นพื้นฐานในการทำงานในลักษณะการอบรมระยะสั้น เพื่อพัฒนาทักษะและทบทวนความรู้อย่างต่อเนื่อง รวมไปถึงการประชุมร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของแต่ละหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญา การศึกษาจากหน่วยงานบังคับใช้กฎหมาย ผลงานวิจัย และกรณีศึกษาที่มีความน่าสนใจทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อสร้างองค์ความรู้แนวทางการแก้ไขปัญหา และการกำหนดขั้นตอนหรือกระบวนการร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันและมีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชยากร มีสาวงษ์ (2565) ได้ทำการศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาการเก็บรวบรวมพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์และการป้องกันสถานที่เกิดเหตุของพนักงานสอบสวนเขตพื้นที่จังหวัดนครปฐม 10 สถานี ผลการศึกษาสรุปได้ว่า ปัญหาและอุปสรรคที่พนักงานสอบสวนมักจะมี และทำให้เกิดปัญหาในการเก็บรวบรวมพยานหลักฐานได้แก่ 1) การขาดบุคลากรที่เชี่ยวชาญ ซึ่งเป็นสาเหตุของผู้วิจัยที่สังเกตเห็นถึงปัญหาในส่วนนี้ ซึ่งจะทำให้การทำงานล่าช้าลง 2) การขาดอุปกรณ์ เหตุผลนี้อาจจะเป็นปัญหาที่เกิดจากการขาดบุคลากรที่เชี่ยวชาญ จึงไม่สามารถจัดหา หรือสั่งเบิกอุปกรณ์ที่จำเป็นต่อการรวบรวมพยานหลักฐาน 3) พนักงานสอบสวนขาดความรู้และความเชี่ยวชาญในการเก็บพยานหลักฐาน ซึ่งจะทำให้พยานหลักฐานนั้นมีประสิทธิภาพน้อยลง หรือทำให้พยานหลักฐานเสื่อม

และถูกทำลาย 4) มีบุคคลที่ไม่เกี่ยวข้อง หรือไม่มีอำนาจและหน้าที่เข้ามาในสถานที่เกิดเหตุ 5) บุคลากรขาดความสามารถในการดูแลสถานที่เกิดเหตุ ในกรณีที่เป็นจะต้องตรวจ สถานที่เกิดเหตุ ซ้ำ ซึ่งทำให้พยานหลักฐานอาจถูกทำลายได้ โดยข้อเสนอแนะการพัฒนาแนวทางในการรวบรวม พยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ของพนักงานสอบสวน ได้แก่ 1) จัดอบรมและมีการสอนใน ภาควิชาเพิ่มเติมให้กับพนักงานสอบสวนของสถานีตำรวจ 10 สถานีในจังหวัดนครปฐม 2) จัดให้ มีเจ้าหน้าที่พิสูจน์หลักฐานกลางประจำอยู่ทุกสถานี เพื่อที่จะได้ให้ความรู้และแนะนำวิธีการทำงาน ได้ถูกวิธี 3) มีการจัดหาและซื้ออุปกรณ์ที่เหมาะสมกับสถานการณ์ต่าง ๆ ในการเก็บรวบรวม พยานหลักฐาน 4) มีการจัดสอน อบรม การใช้อุปกรณ์ในการเก็บพยานหลักฐานอย่างถูกวิธี เพื่อที่จะ ทำให้การเก็บรวบรวมพยานหลักฐานมีประสิทธิภาพอย่างถึงที่สุด และ 5) มีกฎหมาย และข้อบังคับ เกี่ยวกับการป้องกันสถานที่เกิดเหตุอย่างเด็ดขาด เช่น มีการดำเนินคดีกับผู้ที่ไม่เกี่ยวข้องกับคดีแล้ว เข้าไปในสถานที่เกิดเหตุ

นอกจากนี้ ควรมีการพัฒนาาระบบเทคโนโลยีทันสมัยและมีประสิทธิภาพ เช่น การนำระบบ ปัญญาประดิษฐ์ AI มาปรับใช้ในกระบวนการสืบสวนสอบสวนคดีอาญา ให้เกิดความสอดคล้องกับ รูปแบบอาชญากรรมที่เปลี่ยนแปลง รวมไปถึงการนำข้อมูลจากระบบ Big Data มาใช้ในรูปแบบ ระบบฐานข้อมูลกลางที่มีความเชื่อมโยงในลักษณะการจัดเก็บด้านข้อมูลที่สำคัญต่างๆ และเก็บ หลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ของผู้กระทำผิด เพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดในการ ทำงานที่เกิดความสะดวกรวดเร็วในการสืบค้นข้อมูลของเจ้าหน้าที่ตำรวจในรูปแบบเครือข่าย ข้อมูลที่สามารถเชื่อมโยงถึงกันในระดับสถานีตำรวจ เพื่อให้สามารถติดตามผู้กระทำความผิดมารับ โทษอย่างทันทั่วถึง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธรรมวิทย์ เทอดอุดมธรรม, สกมลกฤษณ์ เอกจักรวาล และนวกัทร ณรงค์ศักดิ์ (2563) ได้ทำการศึกษาเรื่อง นโยบายในการส่งเสริมและ พัฒนาการให้บริการด้านนิติวิทยาศาสตร์ของภาคเอกชนในประเทศไทย ข้อเสนอแนะจากการ ศึกษาวิจัยสรุปได้ว่า ส่งเสริมการสร้างร่วมมือกับเครือข่าย ทั้งกระบวนการยุติธรรม เพื่อให้มี ประสิทธิภาพสูงสุดในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและหน่วยงานที่ต้องนำผลตรวจพิสูจน์ไปใช้ เช่น ตำรวจ อัยการ ศาล มูลนิธิที่ร่วมดำเนินการ และสนับสนุนให้มีการจัดทำฐานข้อมูล และเชื่อมโยงข้อมูลด้าน การตรวจพิสูจน์ทางนิติวิทยาศาสตร์ ทุกหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อให้ได้ฐานข้อมูล กลางที่ทุกฝ่ายสามารถใช้ประโยชน์ร่วมกันได้

(3) การสร้างความเชื่อมั่นของประชาชนของเจ้าหน้าที่ตำรวจในระดับสถานีตำรวจ

ด้วยการพัฒนาประสิทธิภาพการทำงานเพื่อให้ประชาชนไว้วางใจ การส่งเสริมและสนับสนุนนโยบายที่สร้างความเชื่อมั่นต่อประชาชนและเจ้าหน้าที่ตำรวจภายในองค์กร เน้นหลักการบังคับใช้กฎหมายในการทำงาน สร้างความเข้าใจในขั้นตอนและกระบวนการดำเนินการแก่ประชาชน สร้างความโปร่งใสในการทำงาน ด้วยความเป็นกลาง และตรวจสอบได้โดยยึดหลักความยุติธรรมในการให้ความเป็นธรรมกับทุกฝ่าย ด้วยเสมอภาคและเท่าเทียม ปราศจากอคติ และไม่เลือกปฏิบัติ ซึ่งจะเป็นการทำงานที่แสดงออกให้เห็นถึงความตระหนักและเอาใจใส่ต่อความปลอดภัยของประชาชน นอกจากนี้ ในทีมบูรณาการสืบสวนสอบสวนคดีอาญา ต้องมีการประชุมหารือ เพื่อกำหนดผู้ให้ข้อมูลแก่สื่อมวลชนอย่างชัดเจน โดยให้ข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริงเท่าที่จะสามารถเปิดเผยข้อมูลได้ ซึ่งต้องไม่กระทบต่อรูปคดี นำไปสู่การสื่อสารองค์กรที่มีคุณภาพ ทั้งในด้านการประชาสัมพันธ์ ข่าวสาร การแจ้งเหตุ การขอความร่วมมือจากประชาชน ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีความเชี่ยวชาญด้านทรัพยากรของการบูรณาการสืบสวนสอบสวน Ankita and Anand (2021) ได้อธิบายว่า การสร้างทีมบูรณาการงานสืบสวนที่มีประสิทธิภาพ อาจใช้ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ซึ่งในกรณีของภาพลักษณ์และการประชาสัมพันธ์ นอกจากการกำหนดทิศทางของงานและการให้ข้อมูลที่เป็นเอกภาพแล้ว ควรมีการแต่งตั้งบุคคลในทีมที่มีบุคลิกภาพเหมาะสม น่าเชื่อถือ และมีทักษะในการสื่อสารที่ดี เพื่อชี้แจงข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชน

และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชยุด มารยาตดร (2565) ได้ทำการศึกษาเรื่องการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการงานสอบสวนของสถานีตำรวจ ในสังกัดตำรวจภูธรจังหวัดปทุมธานี ผลการศึกษาสรุปได้ว่า ปัจจัยด้านประสิทธิภาพการบริหารจัดการงานสอบสวนจำนวน 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความรวดเร็วของกระบวนการสอบสวนนั้น การสอบสวนดำเนินคดีของพนักงานสอบสวนยังไม่รวดเร็วพอที่จะตอบสนองความต้องการของประชาชน ส่งผลให้ผู้เสียหายได้รับการเยียวยาหรือชดเชยค่าเสียหายล่าช้า ซึ่งส่วนใหญ่เป็นผลมาจากพนักงานสอบสวนมีจำนวนไม่เพียงพอต่อปริมาณงาน หรือคดีมีความยุ่งยากซับซ้อนทำให้ต้องใช้เวลาในการรวบรวมพยานหลักฐานเป็นระยะเวลานาน 2) ด้านความเป็นธรรมของกระบวนการสอบสวน พนักงานสอบสวนมักมุ่งเน้นรวบรวมพยานหลักฐาน และรับฟังพยานหลักฐานจากฝ่ายผู้เสียหายหรือผู้กล่าวหาเพียงฝ่ายเดียว ซึ่งส่วนมากเป็นผลมาจากพนักงานสอบสวนมีสำนวนการสอบสวนในความรับผิดชอบจำนวนมาก ทำให้ไม่สามารถรวบรวมพยานหลักฐานได้ทันตามกรอบระยะเวลาที่ระเบียบ คำสั่ง และกฎหมายกำหนด เมื่อครบกำหนดหรือใกล้ครบระยะเวลาที่กำหนด 3) ด้านความ

โปร่งใสของกระบวนการสอบสวนเนื่องจากตามกฎหมายแล้ว พยานหลักฐานต่างๆ ในคดี โดยเฉพาะข้อมูลการสืบสวนสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐานของเจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายสืบสวนและพนักงานสอบสวนนั้นเป็นความลับไม่สามารถเปิดเผยให้ผู้เสียหาย ผู้ต้องหา หรือสื่อมวลชนทราบได้ จึงทำให้บุคคลที่เกี่ยวข้องในคดีและประชาชนผู้ไม่รู้ข้อกฎหมายเข้าใจว่า พนักงานสอบสวนทำงานไม่โปร่งใสหรือปิดบังข้อมูล ประชาชนไม่สามารถตรวจสอบการทำงานของพนักงานสอบสวนได้

(4) การจัดตั้งทีมบูรณาการความร่วมมือของงานสืบสวนสอบสวนในระดับสถานีตำรวจ

ควรริเริ่มให้มีการจัดตั้งทีมบูรณาการสืบสวนสอบสวนคดีอาญาโดยมีการกำหนดคุณลักษณะหัวหน้าทีมต้องมีความรู้ความสามารถที่เหมาะสม เช่น มีทักษะการประสานงาน ทักษะการวิเคราะห์เชื่อมโยง ทักษะการแก้ไขปัญหา เป็นต้น เน้นรูปแบบการทำงานร่วมกันอย่างเป็นระบบ โดยมีการวางแผน ประชุม ประสานงาน วิเคราะห์ข้อมูล และการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพร่วมกัน ด้วยการสร้างแนวทางในการปฏิบัติที่ชัดเจนในการอำนวยความสะดวกด้วยความเสมอภาคและเท่าเทียมให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน และปรับกลยุทธ์ในการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับสถานการณ์อาชญากรรมและสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป โดยหัวหน้าทีมบูรณาการต้องมอบหมายหน้าที่ และขอความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก มีการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้เพื่อสนับสนุนในการปฏิบัติงาน เพื่อความรวดเร็วและเกิดประสิทธิภาพ มีการใช้ทรัพยากรบุคคลตามความรู้และทักษะให้สอดคล้องกับบทบาทหน้าที่ มีการปรับตัวและเรียนรู้ข่าวสารตลอดเวลา อีกทั้งหลังจบการปฏิบัติงานต้องมีการประเมินผล และรายงานผลการปฏิบัติงานทุกครั้ง เพื่อเก็บเป็นข้อมูลในการวิเคราะห์ข้อดีและข้อเสีย เพื่อพัฒนาทีมบูรณาการสืบสวนสอบสวนคดีอาญาต่อไปในอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับ ทฤษฎีการทำงานร่วมกันเป็นทีม (The Team Cohesion Theory) ได้อธิบายว่า ความสามัคคีเป็นสิ่งที่เพิ่มประสิทธิภาพของทีม แต่หากว่าแนวคิดนี้จะไม่สามารถมีประสิทธิภาพได้ หากแนวคิดในการทำงานร่วมกันมีเป้าหมายจุดประสงค์ที่ไม่สอดคล้องกัน โดยพบว่าประสิทธิภาพในการทำงานร่วมกันจะแตกต่างกันไปตามระดับความใกล้ชิด ความสัมพันธ์ ความภาคภูมิใจในการทำงานร่วมกัน และทฤษฎีการแก้ปัญหาเป็นทีม (The Team Problem-Solving Theory) ทีมเป็นกลุ่มบุคคลที่มีลักษณะเฉพาะและมีความเกี่ยวข้องต่อกันเพื่อร่วมกันทำงาน ให้บรรลุเป้าหมาย เน้นการแบ่งงานตามหน้าที่รับผิดชอบและความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน แต่แนวคิดในการทำงานนั้นมีจุดประสงค์เดียวกันเพื่อแก้ปัญหาในการทำงาน (Anand, 2021)

โดยในช่วงเวลาที่ผ่านมา ประเทศไทยได้มีการจัดตั้งทีมบูรณาการสืบสวนสอบสวนคดีอาญาของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ในระดับสถานีตำรวจ ในรูปแบบชุดพนักงานสอบสวนแบบบูรณาการ ซึ่งในปี พ.ศ. 2528 เกิดปัญหา จำนวนปริมาณคดีที่มากขึ้นส่งผลให้เกิดความล่าช้าในการปฏิบัติงาน กรมตำรวจในขณะนั้นได้มีคำสั่งให้แยกงานสืบสวนและงานสอบสวนออกจากกัน จึงส่งผลให้นับตั้งแต่นั้นพนักงานสอบสวนจึงไม่ได้เป็นศูนย์กลางในการบริหารคดี โดยเจ้าหน้าที่ฝ่ายสืบสวนมีหน้าที่สืบเสาะแสวงหาพยานหลักฐาน ซึ่งพนักงานสอบสวนไม่สามารถเร่งรัดการทำงานของเจ้าหน้าที่ฝ่ายสืบสวนได้ รวมไปถึงการได้มาซึ่งพยานหลักฐานโดยเจ้าหน้าที่ฝ่ายสืบสวนนั้นมีจำนวนน้อยกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับพยานหลักฐานที่พนักงานสอบสวนได้เก็บรวบรวมไว้ เพื่อประกอบสำนวนคดี จึงทำให้การแก้ไขปัญหานั้นไม่เหมาะสมและไม่เกิดประสิทธิภาพ ซึ่งในความเป็นจริงแล้วการทำงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจทุกฝ่ายทั้ง งานสอบสวน งานสืบสวน งานป้องกันปราบปราม งานจราจร และงานอำนวยการ จะต้องปฏิบัติงานร่วมกันในลักษณะเป็นทีม โดยให้พนักงานสอบสวนเป็นศูนย์กลางในการบริหารคดี ซึ่งจะเกิดประสิทธิภาพในการรวบรวมพยานหลักฐาน เกิดความรวดเร็ว และเพื่อสร้างความเชื่อมั่นในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ และอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน (สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ, 2559) จึงได้มีการจัดตั้งทีมชุดพนักงานสอบสวนขึ้น เพื่อพัฒนางานด้านการอำนวยความสะดวกมุ่งเน้นไปที่การบริการประชาชนของพนักงานสอบสวนผู้ทำหน้าที่พนักงานสอบสวน ให้สามารถดูแลประชาชนได้อย่างรวดเร็ว เป็นธรรม โดยให้สถานีตำรวจภูธรเมืองนครสวรรค์ เป็นสถานีตำรวจต้นแบบ ในการดำเนินการจัดระบบการทำงานของพนักงานสอบสวน จากเดิมที่พนักงานสอบสวนต้องเข้าเวรคนเดียว เปลี่ยนเป็นการเข้าเวรเป็นชุดแทน

ซึ่งความมีสอดคล้องกับรูปแบบทีมงานเวรสอบสวนแบบบูรณาการของสถานีตำรวจภูธรเมืองร้อยเอ็ด (Roiet-Model) ตามต้นแบบของสถานีตำรวจภูธรเมืองนครสวรรค์ โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อการเพิ่มประสิทธิภาพให้บริการประชาชนด้านอำนวยความสะดวกทางอาญา เพื่อให้ประชาชนได้รับการบริการอย่างรวดเร็วเป็น ธรรมได้รับความพึงพอใจและศรัทธาเจ้าหน้าที่ตำรวจนั้น โดยทำงานเป็นทีมร่วมกันทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องเมื่อเกิดเหตุ เข้าระงับถึงที่เกิดเหตุพร้อมกันตั้งแต่รับแจ้งความของพนักงานสอบสวนหรือรับแจ้งทางศูนย์วิทยุ โดยในทีมงานจะประกอบด้วย ผู้ช่วยพนักงานสอบสวน เจ้าหน้าที่เสมียนประจำวัน เจ้าหน้าที่พิมพ์ลายนิ้วมือ พลขับรถร้อยเวร เจ้าหน้าที่สืบสวน และเจ้าหน้าที่พิสูจน์หลักฐาน ซึ่งดำเนินการร่วมกันกับชุดพนักงานสอบสวน (สถานีตำรวจภูธรเมืองร้อยเอ็ด, 2559)

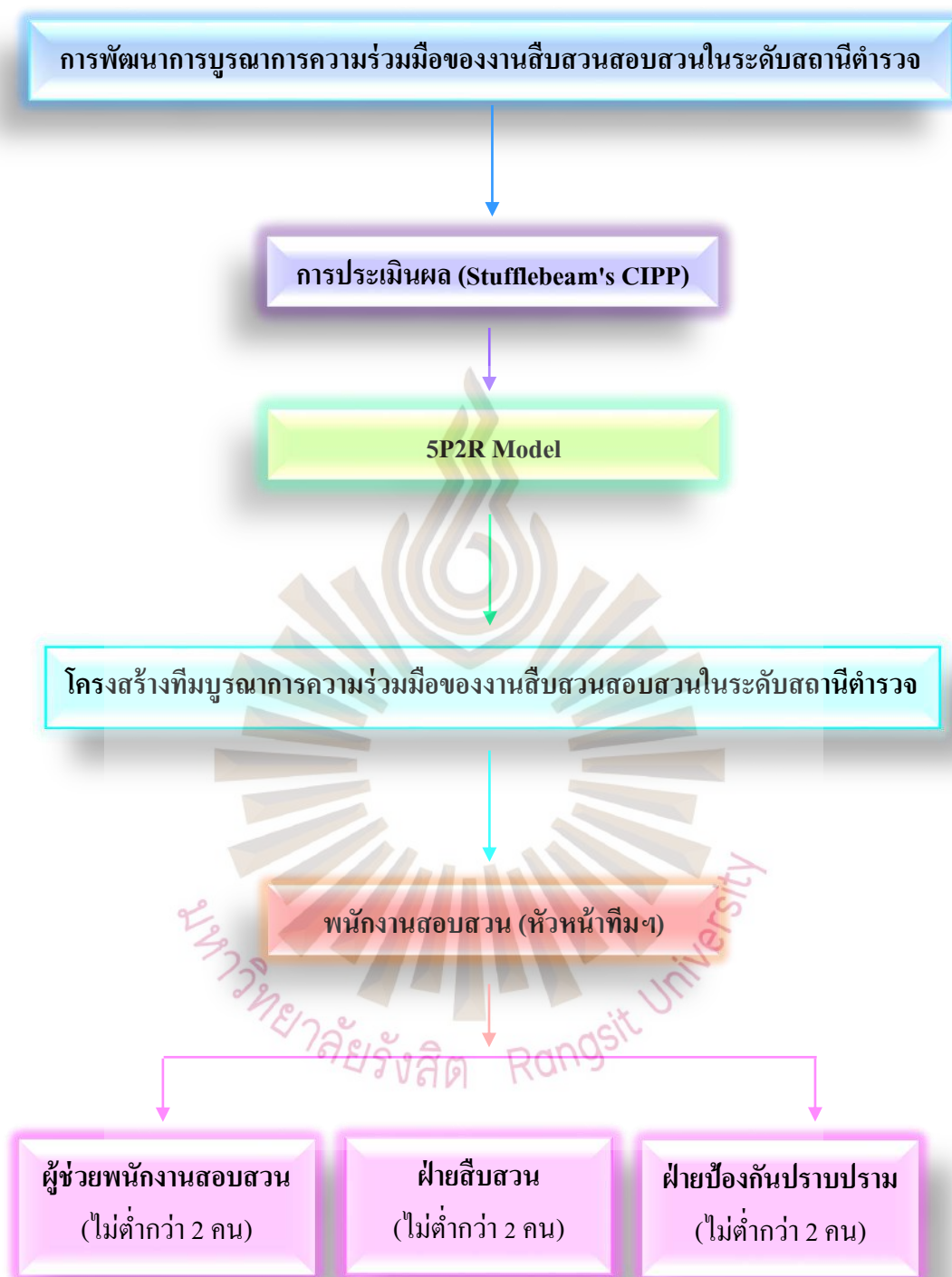
สอดคล้องกับกรณีศึกษาของทีมบูรณาการสอบสวนสืบสวนคดีอาชญากรรมของต่างประเทศที่มีรูปแบบทีมบูรณาการคล้ายคลึงกับประเทศไทยที่เคยได้มีการจัดตั้งทีมบูรณาการ และมีหน่วยงานตำรวจส่วนกลาง และหน่วยงานเฉพาะด้านในการทำหน้าที่เพื่อป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมในรูปแบบต่างๆ ได้แก่ 1) ประเทศเยอรมัน ที่มีความร่วมมือกัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมความรู้ความเชี่ยวชาญ และทรัพยากรของหน่วยงานต่างๆ เพื่อพัฒนาขีดความสามารถในการสืบสวน แก้ไขปัญหาอาชญากรรมอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่งประกอบด้วยหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายต่างๆ ซึ่งอาจรวมถึงหน่วยงานตำรวจในท้องถิ่น ตำรวจประจำรัฐ และหน่วยงานรัฐบาลกลาง เช่น สำนักงานตำรวจอาชญากรรมของรัฐบาลกลาง (BKA) ห้องปฏิบัติการนิติวิทยาศาสตร์ สำนักงานอัยการ เป็นต้น 2) ประเทศอังกฤษ เป็นหนึ่งในตัวอย่างที่รู้จักกันดีที่สุดของความร่วมมือ คือ ทีมสืบสวนอาชญากรรมร้ายแรง (MCIT) ซึ่งประกอบด้วยกองกำลังตำรวจต่างๆ ในอังกฤษและเวลส์ ซึ่งทำงานร่วมกัน เพื่อสืบสวนอาชญากรรมร้ายแรง เช่น การฆาตกรรม การฆ่าคนตายโดยไม่เจตนา เป็นต้น และ 3) ประเทศแคนาดา ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมายจากหน่วยงานต่างๆ ที่ทำงานร่วมกันเพื่อสืบสวนและแก้ไขอาชญากรรม ซึ่งอาจรวมถึงเจ้าหน้าที่จาก Royal Canadian Mounted Police (RCMP) กองกำลังตำรวจประจำเทศบาล และหน่วยงานเฉพาะทางอื่นๆ เช่น Canadian Border Services Agency (CBSA) และ Canadian Security Intelligence Service (CSIS) RCMP เป็นกองกำลังตำรวจแห่งชาติและมีหน้าที่รับผิดชอบในการบังคับใช้กฎหมายของรัฐบาลกลาง นอกจากนี้ ทีมบูรณาการความมั่นคงแห่งชาติ (INSET) ได้แก่ ตัวแทนจากหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายต่างๆ เช่น RCMP CBSA CSIS และกองกำลังตำรวจในพื้นที่ ซึ่งก่อตั้งขึ้น เพื่อสอบสวนและป้องกันกิจกรรมก่อการร้ายและภัยคุกคามความมั่นคงของชาติอื่นๆ (OpenAI, 2023)

และสอดคล้องกับงานวิจัยของ จรัส ธรรมชนารักษ์ (2563) ได้ทำการศึกษาเรื่องการประเมินผลการดำเนินการ โครงการสถานีตำรวจล้ำสมัยบูรณาการงานในกระบวนการยุติธรรม เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนด้านงานสอบสวน เป็นการบูรณาการงานในกระบวนการยุติธรรม เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน เป็นโครงการที่ถูกกำหนดไว้ในแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ พ.ศ. 2558-2561 รองรับประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาประสิทธิภาพระบบการให้บริการประชาชน ผลการศึกษาสรุปได้ว่า รูปแบบและแนวทางที่เหมาะสมในการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการด้านงานสอบสวนของสถานีตำรวจล้ำสมัย ได้แก่ การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการสอบสวน ควรใช้เทคโนโลยีในการจัดทำระบบฐานข้อมูลคดีของสถานี เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องสามารถเข้าถึงข้อมูลและใช้ข้อมูลได้อย่างทันทั่วถึง รวมทั้งการเชื่อมต่อ

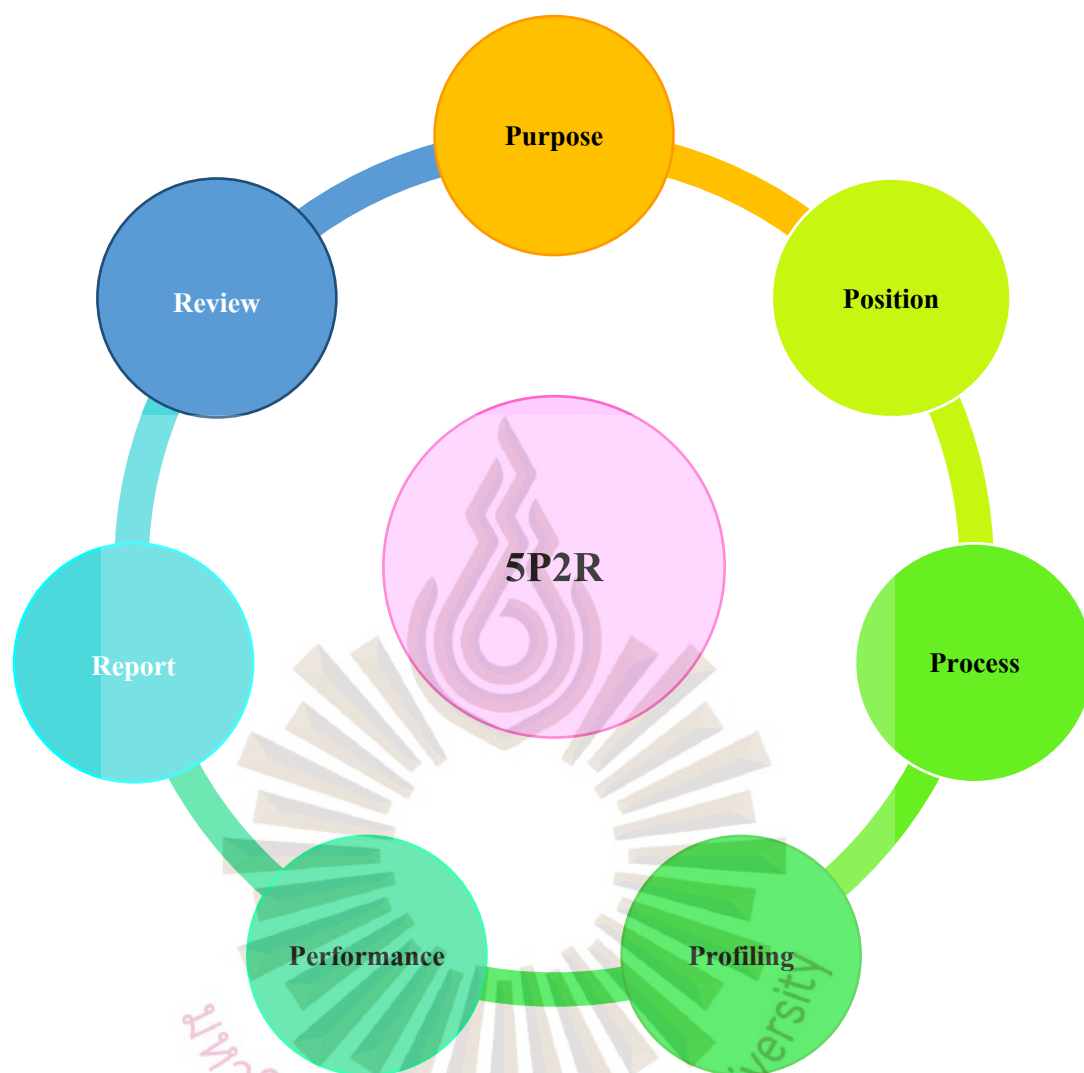
ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการรวบรวมพยานหลักฐาน เช่น ภาพจากกล้องวงจรปิด และการใช้นิติวิทยาศาสตร์ในการสอบสวน การจัดให้มีระบบการรับคำร้องทุกข์กล่าวโทษออนไลน์ หรือผ่านแอปพลิเคชัน การจัดทำรายการสำหรับตรวจสอบสิ่งที่ต้องดำเนินการในแต่ละขั้นตอนและส่งผลการดำเนินการเข้าระบบฐานข้อมูล การใช้เทคโนโลยีทางการสื่อสารที่ทันสมัยในการแจ้งผลการดำเนินคดีให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ นอกจากนั้นควรปรับปรุงเว็บไซต์ให้มีความทันสมัย ประชาชนสามารถแจ้งเบาะแส และติดตามคดีได้

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ซึ่งได้ผลการศึกษาจากประเด็น 1) แนวทางการปฏิบัติงานร่วมกันในคดีอาญาของเจ้าหน้าที่ตำรวจในระดับสถานีตำรวจ 2) ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานสืบสวนสอบสวนร่วมกันในระดับสถานีตำรวจ ซึ่งนำไปสู่ 3) การพัฒนาการบูรณาการงานสืบสวนสอบสวนร่วมกันในคดีอาญาของเจ้าหน้าที่ตำรวจในระดับสถานีตำรวจ ในประเด็นของการจัดตั้งทีมบูรณาการงานสืบสวนสอบสวนร่วมกันในคดีอาญาของเจ้าหน้าที่ตำรวจในระดับสถานีตำรวจ ผู้วิจัยจึงขอสรุปผลการศึกษาโดยการนำแนวคิดทฤษฎีที่มีความเกี่ยวข้องจากการทบทวนวรรณกรรม ได้แก่ แนวคิดทฤษฎีอาชญาวิทยา แนวคิดทฤษฎีการบูรณาการ การบูรณาการสืบสวนสอบสวนคดีอาชญากรรม แนวคิดการบูรณาการงานสืบสวนสอบสวนของต่างประเทศ กรณีศึกษาทีมบูรณาการการสืบสวนสอบสวนผู้วิจัยได้นำแนวคิดการประเมินผลตามตัวแบบ CIPP Model (Stufflebeam's CIPP Model เป็นต้น มาวิเคราะห์ เพื่อออกแบบ Model สำหรับทีมบูรณาการงานสืบสวนสอบสวนร่วมกันในคดีอาญาของเจ้าหน้าที่ตำรวจในระดับสถานีตำรวจ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ผู้วิจัยได้ออกแบบโมเดลทีมการบูรณาการความร่วมมือของงานสืบสวนสอบสวนในระดับสถานีตำรวจ หรือ 5P2R Model หมายถึง รูปแบบการบูรณาการความร่วมมือของงานสืบสวนสอบสวนในระดับสถานี ที่มีประสิทธิภาพ ได้แก่ มีบุคลากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญและมีศักยภาพ มีกระบวนการขั้นตอน มีแนวทางในการทำงานไปในทิศทางเดียวกัน มีความร่วมมืออย่างเป็นระบบ มีการสื่อสารและประสานงานที่รวดเร็ว มีเครื่องมือทางเทคโนโลยีที่ทันสมัย และสามารถประเมินผลและตรวจสอบได้ ซึ่งจะสามารถการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมได้อย่างรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ และสร้างความเชื่อมั่นและความศรัทธาในการอำนวยความสะดวกของเจ้าหน้าที่ตำรวจให้กับประชาชน ดังนี้

รูปที่ 4.1 สรุปการพัฒนาการบูรณาการความร่วมมือของงานสืบสวนสอบสวนในระดับสถานีตำรวจ
ที่มา: ผู้วิจัย, 2567

รูปที่ 4.2 โมเดลที่มการบูรณาการความร่วมมือของงานสืบสวนสอบสวนในระดับสถานีตำรวจ
(5P2R Model)

ที่มา: ผู้วิจัย, 2567

จากโมเดลที่มการบูรณาการความร่วมมือของงานสืบสวนสอบสวนในระดับสถานีตำรวจ (5P2R Model) ข้างต้นนั้น โดยผู้วิจัยได้นำหลักแนวคิดการประเมินผลตามตัวแบบ CIPP Model (Stufflebeam's CIPP Model) ของ Stufflebeam (1971) ซึ่งเป็นกระบวนการของการบรรยาย การเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลข่าวสาร เพื่อนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจเลือกทางเลือกที่เหมาะสม มาประยุกต์และปรับใช้ให้เกิดความสอดคล้องกับการบูรณาการความร่วมมือของงานสืบสวนสอบสวนในระดับสถานีตำรวจในมีความครอบคลุมในทุกมิติ เพื่อพัฒนาการบูรณาการ

ความร่วมมือของงานสืบสวนสอบสวนในระดับสถานีตำรวจอย่างเป็นระบบ และมีกระบวนการตั้งแต่การจัดตั้งทีมบูรณาการ โครงสร้างในการปฏิบัติงาน และการบริหารจัดการทีมบูรณาการ โดยสามารถอธิบายความหมายและคำจำกัดความได้ ดังนี้

PURPOSE

รูปที่ 4.3 ความหมายของ Purpose
ที่มา: ผู้วิจัย, 2567

1) Purpose หมายถึง กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมาย

คือ การระบุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการสืบสวนสอบสวนให้ชัดเจน กำหนดคำถามหรือปัญหาการทำงานในการคลี่คลายอาชญากรรม การสร้างความเข้าใจและข้อตกลงร่วมกันที่ตรงกัน และกำหนดขอบเขตเพื่อให้การสืบสวนสอบสวนไม่แตกประเด็นไปยังประเด็นที่ไม่เกี่ยวข้องหรือไม่เชื่อมโยงกัน

POSITION

รูปที่ 4.4 ความหมายของ Position
ที่มา: ผู้วิจัย, 2567

2) Position หมายถึง การคัดเลือกบุคลากรอย่างเหมาะสม

คือ การคัดเลือกบุคลากรที่มีทักษะ และความเชี่ยวชาญที่หลากหลายที่เกี่ยวข้องกับการสืบสวน กำหนดและระบุสมาชิกทีมงานที่มีทักษะประสบการณ์ ความเชี่ยวชาญ เฉพาะด้าน เช่น Digital Forensic เป็นต้น และมอบหมายบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ ตามศักยภาพความสามารถ เจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายงานป้องกันปราบปราม ฝ่ายงานสืบสวน พนักงานสอบสวน เจ้าหน้าที่กองพิสูจน์หลักฐาน รวมถึงโฆษกหรือผู้ให้ข่าว

PROCESS

รูปที่ 4.5 ความหมายของ Process

ที่มา: ผู้วิจัย, 2567

3) Process หมายถึง สร้างระเบียบการปฏิบัติที่ชัดเจน

คือ จัดทำขั้นตอนการทำงาน ระยะเวลา กำหนดเวลาการทำงาน การสืบสวนสอบสวนแต่ละขั้นตอน พัฒนาระบบการปฏิบัติงานมาตรฐาน (Standard Operating Procedure : SOP) สำหรับกระบวนการเข้าเผชิญเหตุคนแรก การรักษาสถานที่เกิดเหตุ การสืบสวนสอบสวน การให้ข่าวประชาสัมพันธ์จัดทำแผนการทำงานการสืบสวนสอบสวนก่อนเกิดเหตุ ขณะเกิดเหตุ และหลังเกิดเหตุ จัดทำโครงสร้างการรายงานและกรอบเวลาที่กำหนด รวมไปถึงกำหนดแนวทางในการติดต่อสื่อสารที่ชัดเจนและอัปเดตอย่างสม่ำเสมอ วิธีการรวบรวม วิเคราะห์ และรายงาน รวมถึงการกำหนดผู้ให้ข้อมูลกับสื่อมวลชน ประชาชน และสังคมที่มีความชัดเจน เพื่อสร้างความเชื่อมั่นแก่ประชาชนในการอำนวยความสะดวก

PROFILING

รูปที่ 4.6 ความหมายของ Profiling

ที่มา: ผู้วิจัย, 2567

4) Profiling is a collaboration หมายถึง การรวบรวมข้อมูล นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ร่วมกัน

คือ ใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีในการทำงานร่วมกัน เพื่ออำนวยความสะดวกในการสื่อสารและการแบ่งปันข้อมูล เช่น พื้นที่ทำงานออนไลน์ ที่ใช้ร่วมกันหรือซอฟต์แวร์ การจัดการในการสืบสวนสอบสวน การเก็บพยานหลักฐาน พยานบุคคล การรวบรวมพยานหลักฐานต้องมีแนวทางและหลักในการรวบรวม เพื่อไม่ให้เกิดข้อสงสัยในพยานหลักฐานหรือทำให้พยานหลักฐานขาดความเชื่อมั่น การเก็บรักษาบันทึกกระบวนการสอบสวน โดยละเอียดและถูกต้อง มีการใช้ประโยชน์จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย

รวมถึงการสัมภาษณ์ เอกสาร และเทคโนโลยี ส่งเสริมการมีส่วนร่วมและพร้อมเปิดโอกาสระดมความคิดเห็นอยู่เสมอ ส่งเสริมการสื่อสารแบบเปิดและการทำงานร่วมกันระหว่างสมาชิกในทีมร่วมกันประเมินความน่าเชื่อถือของข้อมูล นำประสบการณ์ของสมาชิกในทีมมาร่วมกันวิเคราะห์เพื่อทราบถึงพฤติกรรมในอาชญากรรม ก่อนเกิดเหตุ ขณะเกิดเหตุ หลังเกิดเหตุใช้เครื่องมือสำหรับการรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ และเข้าถึงข้อมูลร่วมกัน เพื่อความรวดเร็วในการใช้ทรัพยากรข้อมูล การใช้ประโยชน์จากการวิเคราะห์ข้อมูล การแสดงภาพ และเครื่องมือการจัดการข้อมูล

PERFORMANCE

รูปที่ 4.7 ความหมายของ Performance

ที่มา: ผู้วิจัย, 2567

5) Performance หมายถึง การปฏิบัติงาน แก่ไขสถานการณ์ พร้อมกับประเมินความเสี่ยง

คือ การระบุความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นกับกระบวนการสืบสวนสอบสวน เช่น ข่าวสารสำนักข่าว ต่าง ๆ ที่อาจจะส่งผลต่อการสืบสวนสอบสวน พัฒนาแผนฉุกเฉิน เพื่อรับมือกับความท้าทายที่ไม่คาดคิด ตรวจสอบการปฏิบัติและข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องในการทำงานให้ถูกต้องตามหลักกฎหมาย โดยตรวจสอบให้แน่ใจว่ากระบวนการสอบสวนเป็นไปตามมาตรฐานทางกฎหมายและจริยธรรม ปกป้องผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมายเมื่อจำเป็น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการสืบสวนที่ละเอียดอ่อน ซึ่งแต่ละทีมปฏิบัติหน้าที่ของตนเองโดยให้เป็นไปในแนวทางของทีมบูรณาการ มีการติดตามความคืบหน้าและปรับแผนแนวทางการสืบสวนสอบสวนเป็นประจำ ตามความจำเป็นเพื่อให้แน่ใจว่าทีมบูรณาการมีการติดตาม และไปในแนวทางเดียวกันตามกำหนดเวลาการประชุม ทบทวนเป็นประจำ เพื่อประเมินความคืบหน้าและปรับกลยุทธ์หากจำเป็น ปรับรูปแบบการสืบสวนตามความคิดเห็นและสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง และประชาสัมพันธ์การทำงาน การปฏิบัติหน้าที่ตามแนวทางของทีมบูรณาการ เพื่อให้ประชาชนเกิดความเชื่อมั่นและติดตามและตรวจสอบการทำงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจได้อย่างโปร่งใส

REPORT

รูปที่ 4.8 ความหมายของ Report

ที่มา: ผู้วิจัย, 2567

6) Report หมายถึง การสรุปสำนวนและนำเข้าขั้นตอนการพิจารณา

คือ รวบรวมพยานหลักฐานเข้าสำนวน สรุปสำนวน อย่างครบถ้วน พร้อมกับปรึกษาพนักงานอัยการอย่างต่อเนื่อง และนำส่งพนักงานอัยการ หรือปฏิบัติตามขั้นตอนของกระบวนการยุติธรรมต่อไป การสื่อสารการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจและส่วนที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่องตามช่องทางสื่อสารต่าง ๆ และประชาสัมพันธ์การทำงานของเจ้าหน้าที่อย่างตรงไปตรงมา

REVIEW

รูปที่ 4.8 ความหมายของ Report

ที่มา: ผู้วิจัย, 2567

7) Review หมายถึง ทบทวน และพัฒนา

คือ การดำเนินการทบทวนผลการดำเนินงานถึงข้อบกพร่องพร้อมนำไปปรับปรุงและเป็นกรณีศึกษาให้กำลังพล ส่งเสริมความสำเร็จและยกย่องการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ให้มีขวัญกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ พัฒนาทักษะของเจ้าหน้าที่ตำรวจให้มีความรู้และความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ได้หลากหลาย เช่น การพัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับนิติวิทยาศาสตร์ใหม่ๆ เป็นต้น และสร้างความสัมพันธ์กับหน่วยงานอื่น ๆ อยู่เสมอเพื่อการติดต่อประสานงานที่รวดเร็ว ต่อเนื่อง ติดตามข่าวสารเกี่ยวกับเทคนิค และเครื่องมือการสืบสวนใหม่ ๆ อยู่เสมอ

ตารางที่ 5.1 การพัฒนาการบูรณาการความร่วมมือของงานสืบสวนสอบสวนในระดับสถานีตำรวจ
โดยใช้ 5P2R Model ตามแนวคิด Stufflebeam's CIPP Model

Stufflebeam's CIPP Model	การตัดสินใจ	5P2R Model
<p>การประเมินสถานะแวดล้อม (Context Evaluation) เป็นการประเมินให้ได้ข้อมูล สำคัญ เพื่อช่วยในการกำหนด วัตถุประสงค์ และความ เป็นไปได้ของโครงการ</p>	<p>เพื่อการวางแผน (Planning Decisions) การกำหนดเป้าหมายของ โครงการ</p>	<p>Purpose คือ กำหนด วัตถุประสงค์และเป้าหมายจาก ปัญหาอุปสรรคในการ ปฏิบัติงานสืบสวนสอบสวน ร่วมกันในระดับสถานีตำรวจ Process คือ จัดทำขั้นตอนการ ทำงาน ระยะเวลา กำหนดเวลา การทำงานการสืบสวน สอบสวนแต่ละขั้นตอน พัฒนา ขั้นตอนการปฏิบัติงาน มาตรฐาน (SOP)</p>
<p>การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation) เพื่อพิจารณาถึงความเป็นไป ได้ของโครงการความ เหมาะสม และความพอเพียง ของทรัพยากรที่จะใช้ในการ ดำเนินโครงการ</p>	<p>เพื่อกำหนดโครงสร้าง ของโครงการ (Structuring Decisions) การกำหนดยุทธวิธี แนวทาง ในการดำเนินการจาก ทรัพยากรที่มีอยู่</p>	<p>Position คือ การคัดเลือก บุคลากรที่มีทักษะ และความ เชี่ยวชาญที่หลากหลายที่ เกี่ยวข้องกับ การสืบสวน กำหนดและระบุสมาชิกทีมงาน ที่มีทักษะประสบการณ์ Profiling คือ ใช้เครื่องมือและ เทคโนโลยีในการทำงาน ร่วมกัน เพื่ออำนวยความสะดวก สะดวกในการสื่อสารและการ แบ่งปันข้อมูล</p>
<p>การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) เพื่อหาข้อบกพร่องของการ ดำเนินโครงการ ที่จะใช้เป็น ข้อมูลในการพัฒนาแก้ไข</p>	<p>เพื่อนำโครงการไปปฏิบัติ (Implementation Decisions) การปรับเปลี่ยนยุทธวิธีหรือ การดำเนินการให้มีความ</p>	<p>Performance คือ การระบุ ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นกับ กระบวนการสืบสวนสอบสวน พัฒนาแผนฉุกเฉิน เพื่อรับมือ กับความท้าทายที่ไม่คาดคิด</p>

ตารางที่ 5.1 การพัฒนาการบูรณาการความร่วมมือของงานสืบสวนสอบสวนในระดับสถานี
 ดำรวจ โดยใช้ 5P2R Model ตามแนวคิด Stufflebeam's CIPP Model (ต่อ)

Stufflebeam's CIPP Model	การตัดสินใจ	5P2R Model
ปรับปรุง ให้การดำเนินการ ช่วงต่อไป มีประสิทธิภาพ มากขึ้น	เหมาะสมตามสถานการณ์ ที่เปลี่ยนแปลงไป	ตรวจสอบการปฏิบัติ และ ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องใน การทำงานให้ถูกต้องตาม หลักกฎหมาย
การประเมินผลผลิต (Product Evaluation) เพื่อเปรียบเทียบผลผลิตที่เกิด ขึ้นกับวัตถุประสงค์ของ โครงการ	เพื่อทบทวน โครงการ (Recycling Decisions) การเปลี่ยนแปลง ขยาย แผนงาน หรือ ยุติโครงการ	Report คือ การรวบรวม พยานหลักฐานเข้าสำนวน สรุปสำนวน อย่างครบถ้วน พร้อมกับปรึกษาพนักงาน อัยการอย่างต่อเนื่อง และ นำส่งพนักงานอัยการ หรือ ปฏิบัติตามขั้นตอนของ กระบวนการยุติธรรมต่อไป Review คือ การดำเนินการ ทบทวนผลการทำงานถึง ข้อบกพร่องพร้อมนำไป
		ปรับปรุงและเป็นกรณีศึกษา ให้กำลังพล ส่งเสริม ความสำเร็จและยกย่องการ ปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ ให้มีขวัญกำลังใจในการปฏิบัติ หน้าที่ พัฒนาทักษะของ เจ้าหน้าที่ตำรวจให้มีความรู้ และความสามารถ

ที่มา: ผู้วิจัย, 2567

โดยมีกระบวนการในการดำเนินงานที่บูรณาการความร่วมมือของงานสืบสวนสอบสวนในระดับสถานีตำรวจ ตามแนวทางของ 5P2R Model ดังนี้

1) จัดตั้งทีมบูรณาการความร่วมมือของงานสืบสวนสอบสวนในระดับสถานีตำรวจ ประกอบด้วย

1.1) กำหนดทิศทาง และ เป้าหมาย จากปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงาน สืบสวนสอบสวนร่วมกันในระดับสถานีตำรวจ

1.2) สร้างความเข้าใจและข้อตกลงร่วมกัน โดยการกำหนดขั้นตอนในการปฏิบัติงาน ระยะเวลา กำหนดเวลาการปฏิบัติ

1.3) คัดเลือกบุคลากร ที่คุณสมบัติเป็นผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และมีประสบการณ์ในการทำงานไม่ต่ำกว่า 3 ปี ในสายงานของตน

1.4) ใช้เทคโนโลยีในการปฏิบัติงาน เพื่อการสื่อสารและประสานข้อมูลที่รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ เช่น การประสานงานด้านข้อมูล ส่งรายงาน ผ่าน Line การจัดเก็บข้อมูล สำคัญอย่างเป็นระบบผ่าน Cloud Service การประชุมทีมบูรณาการผ่านระบบ Zoom เป็นต้น

1.5) ประเมินผลการปฏิบัติงานของทีมบูรณาการฯ โดยวิธีการประเมินความพึงพอใจของประชาชนหรือผู้รับบริการที่ได้รับจากการให้บริการของข้าราชการตำรวจ ตามมาตรา 82 (2) และมาตรา 174 (5) ตามพระราชบัญญัติ ตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.2565 เพื่อให้เจ้าหน้าที่ในทีมบูรณาการฯ ได้เข้าสู่กระบวนการพิจารณาแต่งตั้งและการเลื่อนตำแหน่ง

1.6) กำหนดผู้ให้ข้อมูลกับสื่อมวลชน ประชาชน และสังคมเกิดประสิทธิภาพและมีความชัดเจนยิ่งขึ้น เพื่อสร้างความเชื่อมั่นแก่ประชาชนในการอำนวยความสะดวก ยุติธรรม

2) โครงสร้างทีมบูรณาการความร่วมมือของงานสืบสวนสอบสวนในระดับสถานีตำรวจ ประกอบด้วย

2.1) พนักงานสอบสวน (หัวหน้าทีม) มีหน้าที่หลัก ในการบริหารจัดการ ประสานงาน สั่งการ มอบหมายงาน กำหนดทิศทางในการดำเนินงาน เก็บรวบรวมพยานหลักฐาน สรุปสำนวนส่งฟ้องไปยังอัยการ และสรุปผลการปฏิบัติงานแก่ผู้บังคับบัญชา

2.2) ผู้ช่วยพนักงานสอบสวน มีหน้าที่เป็นฝ่ายสนับสนุนงานสอบสวน พนักงานสอบสวน (หัวหน้าทีม) ปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมาย เช่น สอบปากคำ ประสานงานกับหน่วยงานภายนอก เป็นต้น

2.3) ฝ่ายป้องกันปราบปราม มีหน้าที่เป็นฝ่ายสนับสนุนงานสอบสวน เป็นผู้เผชิญเหตุคนแรก ซักถามมูลเหตุ ยับยั้งป้องกันเหตุ จับกุมผู้กระทำความผิดซึ่งหน้า รักษาสถานที่เกิดเหตุเบื้องต้น

2.4) ฝ่ายสืบสวนสอบสวน มีหน้าที่ฝ่ายสนับสนุนงานสอบสวน จับกุมผู้กระทำความผิดตามหมายจับ รวบรวมพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้อง

3) กระบวนการบริหารจัดการทีมบูรณาการความร่วมมือของงานสืบสวนสอบสวนในระดับสถานีตำรวจ ประกอบด้วย

3.1) พนักงานสอบสวน (หัวหน้าทีม) ต้องเรียกประชุมทีมบูรณาการฯ เดือนละ 2 ครั้ง ผ่านระบบ Online เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น สรุปผลการปฏิบัติงาน แก้ไขข้อบกพร่องในการปฏิบัติงาน การแชร์ประสบการณ์และเทคนิคในการปฏิบัติงานร่วมกัน เป็นต้น

3.2) ในกรณีที่เกิดปัญหาเร่งด่วน เจ้าหน้าที่ในทีมต้องจะแจ้งหัวหน้าทีมอย่างรวดเร็ว เพื่อการประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น รายงานผู้บังคับบัญชา และแก้ไขปัญหาภายใต้หลักกฎหมาย

3.3) พนักงานสอบสวน (หัวหน้าทีม) รวบรวมพยานหลักฐาน เข้าสำนวนสรุปสำนวน เสนอผู้บังคับบัญชา พร้อมกับปรึกษาพนักงานอัยการอย่างต่อเนื่อง และนำส่งพนักงานอัยการส่งฟ้องผู้ศาล

3.4) ส่งเสริมความสำเร็จและยกย่องการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ทุกคน ให้มีขวัญกำลังใจ และพัฒนาทักษะและองค์ความรู้โดยการอบรมเพิ่มเติมอย่างต่อเนื่อง เช่น นิติวิทยาศาสตร์ นิติดิจิทัล เป็นต้น

ดังนั้น การพัฒนาทีมบูรณาการความร่วมมือของงานสืบสวนสอบสวนในระดับสถานีตำรวจ ตามแนวทางตาม 5P2R Model ตามแนวคิด Stufflebeam's CIPP Model จากการมีส่วนร่วมของบุคลากรจากฝ่ายต่างๆ ที่มีหน้าที่แตกต่างกันภายในทีม ส่งผลให้การทำงานสืบสวนสอบสวนของเจ้าหน้าที่ตำรวจในระดับสถานีตำรวจ เกิดประสิทธิภาพอย่างครอบคลุมในทุกๆ มิติ โดยสามารถปรับเปลี่ยนแนวทางในการทำงานให้เกิดความยืดหยุ่น และเกิดความสอดคล้องกับเหตุอาชญากรรมที่เปลี่ยนแปลงไปยุคสมัย ซึ่งนำไปสู่การลดระยะเวลาในการประสานงาน การติดตามจับกุม การรวบรวมพยานหลักฐาน ประหยัดงบประมาณค่าใช้จ่าย ซึ่งจะทำให้โอกาสที่จะเกิดความเสียหายจากข้อผิดพลาดในการทำงานลดน้อยลงภายในทีม สามารถปรับปรุงพัฒนาขั้นตอนและกระบวนการในการทำงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจในระดับสถานีให้ดียิ่งขึ้น จากการประเมินผลสัมฤทธิ์ในการ

ปฏิบัติงานที่ตรวจสอบได้ และส่งผลให้เกิดประโยชน์แก่ผู้ปฏิบัติงาน ได้แก่ งานสอบสวนงานสืบสวน งานป้องกันปราบปราม เป็นต้น ซึ่งเป็นการยกระดับและเพิ่มศักยภาพ ในการปฏิบัติงาน เพื่อช่วยเหลือประชาชนให้ได้รับการอำนวยความสะดวกได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว

บทที่ 6

สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง “การพัฒนาการบูรณาการความร่วมมือของงานสืบสวนสอบสวนในระดับสถานีตำรวจ” เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการวิจัยเอกสาร การสัมภาษณ์เชิงลึก และการสนทนากลุ่ม เพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย ได้แก่ 1) ศึกษาแนวทางการบูรณาการความร่วมมือของงานสืบสวนสอบสวนในระดับสถานีตำรวจ 2) ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการบูรณาการความร่วมมือของงานสืบสวนสอบสวนในระดับสถานีตำรวจ และ 3) ศึกษาการพัฒนาการบูรณาการความร่วมมือของงานสืบสวนสอบสวนในระดับสถานีตำรวจ โดยผู้วิจัยขอเสนอสรุปผลการศึกษา และข้อเสนอแนะ ดังนี้

6.1 สรุปผลการวิจัย

เมื่อใดที่เกิดเหตุอาชญากรรมเกิดขึ้นในห้วงเวลาใด ประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากอาชญากรรมซึ่งเป็นการกระทำอันเป็นการละเมิดต่อสิทธิ ชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สิน ซึ่งกฎหมายระบุว่า การกระทำนั้นเป็นความผิดซึ่งมีบทลงโทษทางกฎหมาย เพื่อให้ผู้กระทำผิดได้รับโทษ โดยผู้เสียหายและผู้ได้รับผลกระทบทางอ้อมจากการเกิดอาชญากรรม จะต้องได้รับการเยียวยาด้วยกระบวนการยุติธรรม โดยเจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นเจ้าพนักงานที่มีอำนาจและหน้าที่โดยชอบด้วยกฎหมายในการรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชนในสังคม ในการจับกุม สอบสวน สืบสวน ปราบปราม บังคับใช้กฎหมาย และอำนวยความยุติธรรม ในการนำตัวผู้กระทำความผิดเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม ซึ่งในปัจจุบันอาชญากรรมมีการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงรูปแบบให้สอดคล้องกับยุคสมัย จึงส่งผลให้การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจต้องพลวัตตามบริบททางสังคมอย่างต่อเนื่อง และให้มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์สำนักงานตำรวจแห่งชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) ที่ใช้เป็นกรอบแนวทางในการบริหารและการปฏิบัติงานของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ จึงมีความจำเป็นอย่างเร่งด่วน ที่จะต้องมีแนวทางการพัฒนาการบูรณาการงานสืบสวนสอบสวนในระดับสถานีตำรวจ เพื่อการพัฒนาการบูรณาการความร่วมมือของงานสืบสวนสอบสวนในระดับ

สถานีตำรวจ ในกระบวนการสืบสวนสอบสวนคดีอาญาให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด เพื่ออำนวยความสะดวกธรรมชาติให้กับประชาชน

จากการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และการสนทนากลุ่ม (Focus Group) จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 4 กลุ่ม ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการศึกษา โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

6.1.1 แนวทางการบูรณาการความร่วมมือของงานสืบสวนสอบสวนในระดับสถานีตำรวจ

ด้านแนวทางการบูรณาการความร่วมมือของงานสืบสวนสอบสวนในระดับสถานีตำรวจ สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ลักษณะ ได้แก่

(1) ขั้นตอนการปฏิบัติงานเมื่อได้รับแจ้งเหตุจากประชาชนในคดีอาญาของเจ้าหน้าที่ตำรวจในระดับสถานีตำรวจ แบ่งออกเป็น 2 กรณี ดังนี้

(1.1) กรณีการรับแจ้งเหตุจากประชาชน เมื่อประชาชนแจ้งความร้องทุกข์กล่าวโทษ หรือแจ้งเหตุด่วน เหตุร้าย ที่ส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน และความสงบสุขของสังคม ซึ่งเป็นความผิดตามกฎหมายอาญา โดยเจ้าหน้าที่ตำรวจที่รับแจ้งเรื่องหรือร้อยเวร ในฐานะพนักงานสอบสวน มีอำนาจหน้าที่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 121 ในคดีอาญาแผ่นดิน พนักงานสอบสวนสามารถทำการสอบสวนได้ ตั้งแต่เมื่อทราบว่ามีกระทำความผิดดังกล่าวเกิดขึ้น โดยไม่ต้องมีการร้องทุกข์หรือกล่าวโทษ แต่คดีความผิดต่อส่วนตัวหรือความผิดอันยอมความได้ พนักงานสอบสวนจะทำการสอบสวนได้ก็ต่อเมื่อมีคำร้องทุกข์กล่าวโทษจากผู้เสียหายตามกฎหมาย

(1.2) กรณีการพบเห็นกระทำความผิดซึ่งหน้าขณะปฏิบัติงาน เมื่อเจ้าหน้าที่ตำรวจ พบเหตุการณ์หรือการกระทำความผิดซึ่งหน้า ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 78 บัญญัติว่า “พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจจะจับผู้ใด โดยไม่มีหมายจับหรือคำสั่งของศาลนั้นไม่ได้ เว้นแต่ (1) เมื่อบุคคลนั้นได้กระทำความผิดซึ่งหน้าดังได้บัญญัติไว้ในมาตรา 80 ...” และมาตรา 80 บัญญัติว่า “ที่เรียกความผิดซึ่งหน้านั้น ได้แก่ความผิดที่เห็นกำลังกระทำ หรือพบในอาการใดซึ่งแทบจะไม่มีโอกาสสงสัยเลยว่าเขาได้กระทำความผิดมาแล้ว...”

โดยเจ้าหน้าที่ตำรวจสามารถเรียกตรวจค้นและจับกุมได้ ซึ่งเป็นการกระทำที่ชอบด้วยกฎหมาย หากพบของกลางหรือการกระทำผิดซึ่งหน้า ให้เจ้าหน้าที่ตำรวจแจ้งสิทธิผู้ต้องหา ก่อนควบคุมตัวไปยังสถานีตำรวจ โดยเจ้าหน้าที่ตำรวจที่เข้าจับกุมต้องทำรายงานบันทึกการจับกุม ส่งให้กับพนักงานสอบสวน จากนั้นพนักงานสอบสวนจะดำเนินการสอบสวน และประสานงานกับฝ่ายสืบสวน เพื่อสืบหาพยานและหลักฐานเพิ่มเติม ซึ่งพนักงานสอบสวนมีอำนาจในการควบคุมตัวผู้กระทำผิดไม่เกิน 48 ชั่วโมง ตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง มาตรา 7 หรือประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 87 หากไม่ได้รับการอนุญาตให้ปล่อยตัวชั่วคราว โดยในระหว่างนี้พนักงานสอบสวนสามารถร้องขอให้ศาลขังผู้ต้องหาไว้ระหว่างการดำเนินการรวบรวมพยานหลักฐานในคดี โดยความผิดอาญาที่มีอัตราโทษจำคุกสูงไม่เกิน 6 เดือน หรือปรับไม่เกิน 500 บาท หรือทั้งจำ ทั้งปรับ ศาลมีอำนาจสั่งขังได้เพียงครั้งเดียว ไม่เกิน 7 วัน กรณีที่ความผิดอาญาอัตราโทษจำคุก สูงเกินกว่า 6 เดือน ไม่ถึง 10 ปี หรือปรับเกิน 500 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ศาลมีอำนาจสั่งขังหลายครั้งติดกัน แต่ครั้งหนึ่งต้องไม่เกิน 12 วัน และรวมกันไม่เกิน 48 วัน สำหรับกรณีความผิดอาญาอัตราโทษสูงตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไปจะมีโทษปรับหรือไม่ ศาลมีอำนาจสั่งขัง หลายครั้งติดกัน ครั้งละไม่เกิน 12 วัน แต่รวมแล้วต้องไม่เกิน 84 วัน ดังนั้นผู้ต้องหาจะถูกฝากขังสูงสุดได้ไม่เกิน 7 ครั้ง

ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 131 พนักงานสอบสวนมีหน้าที่ในการรวบรวมพยานหลักฐานทุกชนิดเท่าที่จะสามารถทำได้ เพื่อให้ทราบถึงข้อเท็จจริงและเชื่อได้ว่าผู้กระทำผิดได้กระทำความผิดตามข้อกล่าวหา หรือรู้ตัวผู้กระทำผิดและพิสูจน์ความผิดหรือบริสุทธิ์ของผู้กระทำผิด โดยพนักงานสอบสวนเจ้าของคดีจะเป็นผู้ทำสำนวนคดีความนั้นๆ เมื่อได้รับแจ้งเหตุเจ้าหน้าที่วิเทศสื่อสารประจำสถานีตำรวจจะแจ้งไปยังเจ้าหน้าที่หน่วยต่างๆ ที่อยู่ประจำในเวลานั้น ทั้งพนักงานสอบสวน เจ้าหน้าที่ฝ่ายปราบปราม เจ้าหน้าที่สืบสวน (เจ้าหน้าที่ฝ่ายพลขับ เจ้าหน้าที่สายตรวจ ไม่มีอำนาจหน้าที่ในการสอบสวน แต่มีฐานะเป็นผู้ช่วยเหลือพนักงานสอบสวนเท่านั้น) และทุกหน่วยที่ได้รับแจ้งจะไปยังพื้นที่ เพื่อบรรเทาเหตุหรือประจําการในสถานที่เกิดเหตุในฐานะผู้เผชิญเหตุคนแรก อย่างมีมาตรฐานในการปฏิบัติภายใต้กรอบกฎหมายที่ต้องคำนึงถึงหลักสิทธิมนุษยชน โดยเน้นการปฏิบัติตามลำดับความสำคัญและมีความเหมาะสมกับสถานการณ์ ได้แก่

- 1) การช่วยเหลือผู้บาดเจ็บ
- 2) การดูแลทรัพย์สินต่างๆ และ
- 3) การบังคับใช้กฎหมาย รวมไปถึงการรักษาสถานที่เกิดเหตุ และรักษาพยานหลักฐานในที่เกิดเหตุ

ทั้งนี้ ไม่ว่าจะป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นยศใดก็ตาม รวมไปถึงเจ้าหน้าที่อื่นๆ จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น เจ้าหน้าที่กู้ภัย เจ้าหน้าที่อาสาสมัคร แพทย์นิติเวช หน่วยแพทย์ฉุกเฉิน เป็นต้น ซึ่งจำเป็นที่จะต้องมีความรู้และความเข้าใจในหลักการปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าถึงสถานที่เกิดเหตุเป็นคนแรกเช่นเดียวกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ เช่น หลีกเลี่ยงการแตะต้องพยานหลักฐาน รักษาสภาพสถานที่เกิดเหตุให้มากที่สุด ในกรณีที่ต้องการเคลื่อนย้ายผู้บาดเจ็บ ผู้บาดเจ็บมีอาการมีนเมาสุรา ยานพาหนะที่เกี่ยวข้องกับคดีที่มีร่องรอยการชน ต้องมีการแจ้งพนักงานสอบสวนเจ้าของคดี บันทึกข้อมูลถ่ายรูป หรือวิดีโอไว้เป็นหลักฐาน เป็นต้น

จากนั้นพนักงานสอบสวนจะดำเนินการประสานเจ้าหน้าที่จากกองพิสูจน์หลักฐาน มาตรวจสอบที่เกิดเหตุ ทำบันทึก และตรวจเก็บพยานหลักฐาน ตามหลักขั้นตอนการตรวจสถานที่เกิดเหตุ 12 ขั้นตอนของ FBI เพื่อนำส่งพยานหลักฐานนั้นไปตรวจพิสูจน์ และทำรายงานผลการตรวจพิสูจน์พยานหลักฐานส่งกลับมายังพนักงานสอบสวนเจ้าของคดี

ในกรณีมีผู้เสียชีวิตจากการตายผิดธรรมชาติ พนักงานสอบสวนสามารถดำเนินการส่งศพผู้เสียชีวิตไปชันสูตรพลิกศพ ตามกฎหมายประมวลวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 148 และมาตรา 150 และในกรณีผู้กระทำความผิดมีอาการที่เชื่อได้ว่าเมาสุราจากการจับกุม พนักงานสอบสวนสามารถดำเนินการแจ้งเป็นหนังสือไปยังโรงพยาบาล เพื่อร้องขอให้โรงพยาบาลตรวจระดับแอลกอฮอล์ในเลือดได้ เพื่อประกอบในสำนวนคดี ตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.2522 ซึ่งเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ 13) พ.ศ. 2565 มาตรา 142 วรรค 6 หลังจากนั้น เจ้าหน้าที่ฝ่ายสืบสวนที่มีอำนาจหน้าที่ในการสืบสวนทั้งก่อนเกิดเหตุ ขณะเกิดเหตุ และหลังเกิดเหตุ ในการสืบสวนข้อเท็จจริงและนำหลักฐานที่ได้มาจากการสืบสวน (หลังเกิดเหตุ) และดำเนินส่งให้ศาลเพื่อออกหมายจับ เพื่อนำไปสู่การจับกุมดำเนินคดี (ก่อนดำเนินการจับกุมเจ้าหน้าที่มีหน้าที่ในการแจ้งสิทธิแก่ผู้ต้องหา ก่อนจับกุม) โดยต้องมีการทำบันทึกจับกุม และทำรายงานส่งแก่พนักงานสอบสวน เพื่อทำการสอบสวนข้อเท็จจริง (ก่อนดำเนินการสอบสวนพนักงานสอบสวนต้องแจ้งสิทธิแก่ผู้ต้องหาและผู้เสียหาย) และนำมาเป็นพยานหลักฐานดังกล่าวมาประกอบสำนวนการสอบสวน ซึ่งพนักงานสอบสวนจะรวบรวมพยานหลักฐานทั้งหมด มาประกอบสำนวน แจ้งข้อเท็จจริงและขอกล่าวหาให้ผู้ต้องหารับทราบ โดยกระบวนการและขั้นตอนทั้งหมดต้องเป็นการดำเนินการสอบสวนที่ชอบด้วยกฎหมายเท่านั้น จึงจะสามารถส่งสำนวนให้อัยการยื่นฟ้องคดีต่อศาลได้ เพื่อให้ศาลพิจารณาไต่สวน และมีคำพิพากษาลงโทษผู้กระทำความผิดต่อไป

(2) ขั้นตอนการปฏิบัติงานร่วมกันในคดีอาญาของเจ้าหน้าที่ตำรวจในระดับสถานีตำรวจ

ด้วยรูปแบบอาชญากรรมที่เปลี่ยนแปลงไป จากการพัฒนาของเทคโนโลยี ส่งผลให้ลักษณะของอาชญากรรมนั้นรุนแรงมากยิ่งขึ้น ด้วยอำนาจหน้าที่ของแต่ละฝ่ายนั้นมีความชัดเจนตามกรอบของกฎหมาย ส่งผลให้เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานต่างฝ่ายต่างปฏิบัติหน้าที่ แต่ในกระบวนการดำเนินคดีอาญามีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจร่วมกันเพื่อประสิทธิภาพในการดำเนินงาน โดยต้องมีแนวทางและวิธีในการปฏิบัติงานให้สอดคล้องตามสถานการณ์ เพื่อสร้างความเข้าใจและมีขั้นตอนในการปฏิบัติงานร่วมกัน โดยมีการกำหนดเป้าหมายและแนวทางในการสืบสวนสอบสวนที่ชัดเจน เป็นไปในทิศทางเดียวกัน มีการวิเคราะห์ข้อมูลร่วมกัน รับฟังความคิดเห็น มีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ มีการประสานงานทั้งหน่วยงานภายนอกและหน่วยงานภายใน เพื่อความรวดเร็วในการปฏิบัติงาน และต้องอาศัยความรู้ ความเชี่ยวชาญ และความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่มีความเกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้มาซึ่งพยานหลักฐานและข้อเท็จจริง ที่จะนำไปสู่การนำตัวผู้กระทำความผิดมารับโทษตามกฎหมาย

6.1.2 ปัญหาและอุปสรรคในการบูรณาการความร่วมมือของงานสืบสวนสอบสวนในระดับสถานีตำรวจ

ด้านปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานสืบสวนสอบสวนร่วมกันในระดับสถานีตำรวจสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ด้าน ได้แก่

- 1) ด้านความรู้ความสามารถ พบว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ความเข้าใจพื้นฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ที่ถูกต้อง ไม่มีการให้ความรู้หรือการอบรมอย่างต่อเนื่อง เกี่ยวกับการรักษาสถานที่เกิดเหตุ การเก็บรักษาพยานหลักฐาน การบริหารจัดการกับสถานที่เกิดเหตุ ควบคุมการเข้า-ออกในสถานที่เกิดเหตุ ต้องกันไม่ให้บุคคลภายนอกเข้าไปในสถานที่เกิดเหตุอย่างต่อเนื่อง ให้อยู่ในสภาพคงเดิม เพื่อลดการปนเปื้อนและการทำลายพยานหลักฐานในสถานที่เกิดเหตุ โดยในปัจจุบันยังไม่มีกฎหมายที่เป็นบทลงโทษในกรณีบุคคลที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้าไปยังสถานที่เกิดเหตุอย่างชัดเจน รวมไปถึงระยะเวลาในการรวบรวมพยานหลักฐานที่ไม่สอดคล้องกับกรอบระยะเวลาการทำสำนวนคดี เพื่อส่งฟ้องของพนักงานสอบสวนตามที่กฎหมายกำหนด ซึ่งในบางกรณี เมื่อเจ้าหน้าที่กองพิสูจน์หลักฐานได้เก็บพยานหลักฐาน และพนักงานสอบสวนเจ้าของคดีมี

ความเห็นว่าคุณต้องมีการตรวจพิสูจน์ในประเด็นข้อสงสัยต่างๆเพิ่มเติม แต่เนื่องด้วยกองพิสูจน์หลักฐานในแต่ละจังหวัดนั้น มีขีดจำกัดในเครื่องมือที่ใช้วิเคราะห์พยานหลักฐาน จึงต้องส่งไปตรวจพิสูจน์กองพิสูจน์หลักฐานกลางหรือกองพิสูจน์หลักฐานจังหวัดที่มีเครื่องมือ ส่งผลให้เกิดขั้นตอนและระยะเวลาในการรวบรวมพยานหลักฐานที่เพิ่มขึ้น

โดยพยานหลักฐานมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งในปัจจุบันกระบวนการสืบสวนสอบสวนคดีอาญา เน้นการรับฟังพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ โดยเป็นการนำหลักการทางนิติวิทยาศาสตร์มาประยุกต์ใช้กับกระบวนการยุติธรรม ส่งผลให้พยานหลักฐานนั้นมีความน่าเชื่อถือและมีน้ำหนักเพียงพอที่สามารถใช้เป็นพยานหลักฐานในคดี ซึ่งส่งผลต่อการจับกุมผู้กระทำผิดและการพิจารณาคดีในชั้นศาล และการลงโทษทางอาญาแก่ผู้กระทำผิด ทั้งนี้ภายใต้กรอบการดำเนินการสอบสวนโดยใช้พยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ จำเป็นที่ต้องยึดหลักสิทธิมนุษยชน ขั้นตอนและวิธีการเก็บพยานหลักฐานที่ถูกต้องตามหลักการ การรวบรวมพยานหลักฐานที่สอดคล้องกับระยะเวลาการส่งสำนวนคดีเพื่อยื่นฟ้องตามที่กฎหมายกำหนด ซึ่งจะส่งผลให้กระบวนการ ขั้นตอนการดำเนินคดี และการรวบรวมพยานหลักฐานนั้นชอบด้วยกฎหมาย อันจะส่งผลให้ศาลสามารถรับฟังพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ได้

นอกจากนี้ เมื่อเกิดเหตุ เจ้าหน้าที่ตำรวจจำเป็นต้องมีความรู้ความสามารถจากประสบการณ์หลายด้าน โดยเฉพาะด้านการวิเคราะห์อาชญากรรม ในภาพรวม ทักษะการหาความเชื่อมโยง การใช้เทคโนโลยีที่มีความทันสมัยในการสนับสนุนการสืบสวนสอบสวน การบังคับใช้กฎหมาย การลำดับความสำคัญ การบริหารจัดการ การประสานงานด้านข้อมูลที่รวดเร็ว ซึ่งจะส่งผลให้การดำเนินกระบวนการสืบสวนสอบสวนเกิดประสิทธิภาพและรวดเร็วในการดำเนินคดี

2) ด้านการประสานงาน พบว่า การประสานงานของเจ้าหน้าที่ในระดับสถานีตำรวจมีปัญหาอยู่มาก โดยการประสานงานกับหน่วยงานภายนอกด้านข้อมูล เช่น ข้อมูลธุรกรรมทางการเงิน ข้อมูลทางโทรศัพท์ ภาพบันทึกจากกล้องวงจรปิด รายงานผลการตรวจทางการแพทย์ เป็นต้น ซึ่งต้องทำเป็นหนังสือที่เป็นลายลักษณ์อักษร ซึ่งมีกระบวนการขอข้อมูลที่มีขั้นตอนมาก ส่งผลให้การตอบคำร้องขอข้อมูลนั้นใช้ระยะเวลานาน ส่งผลให้กระบวนการสืบสวนสอบสวนดำเนินคดีอาญานั้นเป็นไปอย่างล่าช้า ส่งผลให้การติดตามผู้กระทำผิดไม่สามารถดำเนินการได้อย่างทันท่วงที จนทำให้ผู้กระทำผิดยังคงสามารถไปก่อเหตุได้อย่างต่อเนื่อง การประสานงานภายในของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ยังคงขาดความเป็นเอกภาพ จากการไม่มีโครงสร้างในการวางแผนและแบ่งหน้าที่

ในการประสานงานด้านข้อมูลที่ชัดเจน ขาดการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ ในบางกรณีไม่มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงานอย่างต่อเนื่อง ซึ่งการประสานงาน เพื่อให้ได้ข้อมูลนั้นสร้างภาระด้านค่าใช้จ่ายของเจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นอย่างมาก เช่น ค่าตรวจปริมาณแอลกอฮอล์ในเลือด ค่าเดินทางในการสอบปากคำพยานต่างพื้นที่ ค่าส่งเอกสาร ค่าอาหารสำหรับผู้ต้องหาที่อยู่ในห้องขัง ค่าอุปกรณ์ในการทำสำนวนคดี ค่าน้ำมันของยานพาหนะในการปฏิบัติหน้าที่ เป็นต้น ปัญหาจากการไม่ได้รับความร่วมมือจากภาคประชาชนในการให้ข้อมูล ปัญหาด้านความสัมพันธ์ภายในระหว่างบุคคลอาจไม่ได้รับความร่วมมือ ด้านประสานงานกับเจ้าหน้าที่กองพิสูจน์หลักฐาน ในกรณีที่เกิดเหตุซ้ำซ้อนที่อยู่ในพื้นที่ความรับผิดชอบเดียวกัน ซึ่งใช้ระยะเวลาเดินทางมายังสถานที่เกิดเหตุได้อาจส่งผลกระทบต่อการรักษาพยานหลักฐานจากสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปของสถานที่เกิดเหตุได้ เช่น ฝนตก อุณหภูมิที่ร้อนจัด น้ำป่า เกิดความวุ่นวายในสถานที่เกิดเหตุ เป็นต้น รวมไปถึงการประสานกับสื่อมวลชนในการให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับคดีที่ประชาชนให้ความสนใจ เช่น ไม่มีการตั้งผู้ให้ข้อมูลที่สามารถให้ข้อมูลหรือตอบคำถามสื่อได้อย่างชัดเจน ไม่มีการกั้นกรองข้อมูลที่เป็นสาระสำคัญที่สามารถเปิดเผยได้ที่ไม่กระทบต่อรูปคดีก่อนที่สื่อจะนำเสนอสู่สาธารณะชน การเปิดเผยตัวตนของเจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายสืบสวนโดยไม่ได้รับอนุญาต เป็นต้น ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของกระบวนการสืบสวนสอบสวนในคดีอาญา

3) ด้านการบูรณาการร่วมกัน พบว่า ยังไม่มีข้อกำหนด ระเบียบ และกฎเกณฑ์ที่ชัดเจนในการจัดตั้งทีมบูรณาการสืบสวนสอบสวนร่วมกัน ซึ่งเกิดจากการไม่มีการวางแผนให้มีแนวทางในการสืบสวนสอบสวนไปในทิศทางเดียวกัน การขาดเอกภาพในการทำงาน ปัญหาเรื่องลำดับชั้นยศในการบังคับบัญชา ส่งผลต่อการแสดงความคิดเห็นหรือไม่ยอมรับความคิดเห็น ไม่มีผู้รับผิดชอบในการกำกับดูแลหรือแก้ไขปัญหาที่อาจเกิดขึ้น ปัญหาความแตกต่างของสภาพปัญหาและเหตุที่เกิดขึ้นในแต่ละสถานีตำรวจมีความแตกต่างกัน ปัญหาภาระงานที่มีจำนวนปริมาณคดีภายในพื้นที่ความรับผิดชอบที่มีความแตกต่างกัน ปัญหาจำนวนเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานจริงไม่สอดคล้องกับปริมาณงานหรือคดีที่เกิดขึ้น ปัญหาความรู้ความสามารถของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ปัญหาจากการถูกแทรกแซงจากระบบอุปถัมภ์ ปัญหาการมีภารกิจในแต่ละวันที่ต้องปฏิบัติตามแนวทางของผู้บังคับบัญชาเป็นจำนวนมากจากข้อบังคับ คำสั่ง และกฎระเบียบที่มีความซ้ำซ้อน จากปัญหาในหลายด้านตามที่ได้กล่าวมาในข้างต้น จึงอาจไม่สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้จริงตามแผนปฏิรูปองค์กรตำรวจในสถานีตำรวจบางพื้นที่

6.1.3 การพัฒนาการบูรณาการความร่วมมือของงานสืบสวนสอบสวนในระดับสถานีตำรวจ

การพัฒนาการบูรณาการความร่วมมือของงานสืบสวนสอบสวนในระดับสถานีตำรวจสามารถแบ่งออกได้เป็น 4 ประการ ได้แก่

(1) การสร้างความเข้าใจและข้อตกลงร่วมกันของเจ้าหน้าที่ตำรวจในสถานีตำรวจ

เพื่อให้การดำเนินการในกระบวนการสอบสวนคดีอาญาเกิดประสิทธิภาพ จะต้องสร้างความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเอง ปรับทัศนคติ แก้ไขปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติงาน มีการทำข้อตกลงในการปฏิบัติงาน และการสร้างการมีส่วนร่วมภายในสถานีตำรวจ โดยการประชุม หรือ เพื่อให้เกิดเป้าหมายที่เป็นจุดมุ่งหมายให้มีรูปแบบการทำงานไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อให้การทำงานเกิดความเป็นเอกภาพ มีโครงสร้างในการวางแผนในการดำเนินการที่มีความยืดหยุ่น สามารถปรับรูปแบบการดำเนินการให้สอดคล้องกับสถานการณ์ หรือเหตุอาชญากรรมที่เกิดขึ้น ผู้บังคับบัญชาต้องช่วยประสานงานแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้ การยอมรับความคิดเห็นซึ่งกันและกันอย่างมีเหตุผล ผู้บังคับบัญชาต้องใส่ใจผู้ใต้บังคับบัญชาในสายงานของตนเองอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ทราบถึงปัญหาและแนะนำแนวทางให้การแก้ไขปัญหา มีการพัฒนาเครือข่ายในการประสานงานความร่วมมือในการแบ่งปันข้อมูลในหน่วยงานภาคเอกชนให้มากขึ้น เช่น ห้างสรรพสินค้า ร้านสะดวกซื้อ ร้านทอง ผู้ให้บริการเครือข่าย โทรศัพท์ สถาบันทางการเงิน เป็นต้น มีการจัดการและการบริหารงานอย่างเป็นระบบ และมีความเท่าเทียมเสมอภาค มีการส่งเสริมสนับสนุนบุคลากรทุกคนในการเพิ่มพูนความรู้และทักษะในด้านต่างๆที่เป็นประโยชน์และเกี่ยวข้องกับการทำงานอย่างสม่ำเสมอ และส่งเสริมโอกาสและความก้าวหน้าในการเลื่อนตำแหน่งขั้นยศตามผลงาน

(2) การพัฒนาองค์ความรู้ด้านนิติวิทยาศาสตร์ของเจ้าหน้าที่ตำรวจในระดับสถานีตำรวจ

ควรต้องมีการจัดอบรมความรู้ทางด้านนิติวิทยาศาสตร์ที่เน้นขั้นตอนการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ 12 ขั้นตอน การรักษาพยานหลักฐาน การรวบรวมพยานหลักฐาน การตรวจสอบพยานหลักฐาน หลักห้วงโซ่การคุ้มครองพยานหลักฐาน ซึ่งเป็นความรู้พื้นฐานที่เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการสืบสวนสอบสวนคดีอาญาจะต้องมีทุกคน โดยควรมีการอบรมระยะสั้น เพื่อพัฒนา

ทักษะและทบทวนความรู้อย่างต่อเนื่อง รวมไปถึงการประชุมร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของแต่ละหน่วยงาน กรณีศึกษาที่มีความน่าสนใจ เพื่อสร้างองค์ความรู้ แนวทางการแก้ไขปัญหา และการกำหนดขั้นตอนหรือกระบวนการร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน และมีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ควรมีการพัฒนาเทคโนโลยีในรูปแบบระบบฐานข้อมูลกลางในการจัดเก็บด้านข้อมูลที่สำคัญต่างๆ และเก็บหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ของผู้กระทำผิด เพื่อความสะดวกรวดเร็วในการสืบค้นข้อมูลของเจ้าหน้าที่ตำรวจในระดับสถานี

(3) การสร้างความเชื่อมั่นของประชาชนต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจในระดับสถานีตำรวจ

ควรต้องพัฒนาประสิทธิภาพการทำงานเพื่อให้ประชาชนไว้วางใจ การส่งเสริมและสนับสนุนนโยบายที่สร้างความเชื่อมั่นต่อประชาชน และเจ้าหน้าที่ตำรวจภายในองค์กร เน้นหลักการบังคับใช้กฎหมายในทางาน สร้างความโปร่งใสในการทำงานด้วยความเป็นกลาง โดยยึดหลักความยุติธรรมในการให้ความเป็นธรรมกับทุกฝ่าย ด้วยความเท่าเทียมไม่เลือกปฏิบัติ ปราศจากอคติ มีการทำงานที่โปร่งใส ตรวจสอบได้ การอธิบายขั้นตอนในการสอบสวนเพื่อสร้างความเข้าใจให้คู่กรณีทราบ เพื่อให้เกิดความเข้าใจในกระบวนการทำงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ และปรับปรุงภาพลักษณ์ขององค์กรตำรวจให้แสดงออกถึงความตระหนักและเอาใจใส่ต่อความเดือดร้อนและความปลอดภัยของประชาชน นอกจากนี้ในทีมบูรณาการ ต้องมีการประชุมหารือเพื่อกำหนดผู้ให้ข้อมูลแก่สื่อมวลชนที่เป็นข้อเท็จจริงที่ชัดเจน เพื่อให้ข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริงเท่าที่จะสามารถเปิดเผยข้อมูลได้และต้องไม่กระทบต่อรูปคดี ซึ่งนำไปสู่การสื่อสารองค์กรที่มีคุณภาพ ทั้งในด้านการประชาสัมพันธ์ข่าวสาร การแจ้งเหตุ การขอความร่วมมือจากประชาชน เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ประชาชน

(4) การจัดตั้งทีมบูรณาการความร่วมมือของงานสืบสวนสอบสวนในระดับสถานีตำรวจ

(4.1) ระดับปฏิบัติการ ควรริเริ่มให้มีการจัดตั้งทีมบูรณาการสืบสวนสอบสวนคดีอาญา เน้นรูปแบบการทำงานร่วมกันอย่างเป็นระบบ โดยมีการวางแผน ประชุม ประสานงาน วิเคราะห์ข้อมูล และการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพร่วมกัน ด้วยการสร้างแนวทางในการปฏิบัติให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยต้องมีการกำหนดคุณลักษณะหัวหน้าทีม ที่ต้องมีความรู้

ความสามารถในการประสานงาน โดยหัวหน้าทีมบูรณาการต้องมอบหมายหน้าที่ และขอความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก เช่น กองพิสูจน์หลักฐาน โรงพยาบาล เป็นต้น มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติงานเพื่อความรวดเร็ว มีการใช้ทรัพยากรบุคคล ตามความรู้และทักษะให้สอดคล้องกับบทบาทหน้าที่ อีกทั้งหลังจบการปฏิบัติงานต้องมีการประเมินผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน และรายงานผลการปฏิบัติงานทุกครั้ง เพื่อจัดเก็บเป็นข้อมูลในการวิเคราะห์ข้อดีและข้อเสีย เพื่อพัฒนาทีมบูรณาการสืบสวนสอบสวนคดีอาญาต่อไปในอนาคต

(4.2) ระดับผู้บริหาร ผู้บังคับบัญชาควรต้องให้ความสนใจต่อการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ใต้บังคับบัญชาอยู่ตลอดเวลา มีความสามารถในการแก้ไขควบคุมปัญหาที่เกิดขึ้นได้ มีจุดยืนที่มุ่งหมายในการอำนวยความสะดวกให้กับประชาชนอย่างเสมอภาค เป็นกลางมากที่สุด โดยยึดหลักตามกฎหมาย และสร้างกระบวนการหรือหลักเกณฑ์ในการส่งเสริมเจ้าหน้าที่ตำรวจให้ก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่การงานจากผลงานที่ได้ปฏิบัติจริง

(4.3) ระดับนโยบาย ควรลดการออกคำสั่งหรือระเบียบที่ซ้ำซ้อนปรับเปลี่ยนแนวทางออกคำสั่งหรือระเบียบ ที่นำไปสู่การปฏิบัติและบังคับใช้ได้จริง ให้มีความทันสมัย มีความสอดคล้องกับสถานการณ์อาชญากรรมในปัจจุบัน และใช้เพื่อแก้ไขปัญหาอาชญากรรมในสังคมอย่างเป็นรูปธรรม และสร้างความเชื่อมั่นและภาพลักษณ์ขององค์กรตำรวจให้มีความน่าเชื่อถือ โดยการกำหนดผู้ให้ข้อมูลแก่สื่อมวลชน สังคม และประชาชนในทุกสถานีตำรวจ

6.2 ข้อเสนอแนะ

6.2.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1) เสนอให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ควรมีการริเริ่มการจัดตั้งทีมบูรณาการความร่วมมือของงานสืบสวนสอบสวนในระดับสถานีตำรวจ โดยเริ่มใช้ SP2R Model ในระดับสถานีตำรวจที่มีความพร้อมในด้านบุคลากร และมีการสนับสนุนงบประมาณ ทรัพยากรที่มีความจำเป็นในการปฏิบัติงาน สร้างเครือข่ายและเทคโนโลยีที่มีความจำเป็นต่อการประสานงาน

2) เสนอให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ควรพัฒนาทักษะความรู้ในการปฏิบัติงาน เช่น ด้านนิติวิทยาศาสตร์และนิติดิจิทัล โดยเฉพาะการรวบรวมพยานหลักฐานที่ถูกต้อง ด้านการ

วิเคราะห์หาความเชื่อมโยงเหตุอาชญากรรม ด้านการสร้างองค์ความรู้และเทคนิค ในการสืบสวน สอบสวนจากคดีตัวอย่างที่มีความน่าสนใจทั้งในประเทศและต่างประเทศ ด้านการใช้เทคโนโลยีในการสืบสวนสอบสวน ด้านการจัดการ และการประสานงานกับสื่อ ด้านการบริหารและการจัดการ ภายใต้อาณัติทางสังคมที่เปลี่ยนแปลง เป็นต้น โดยเป็นการอบรม ประชุมสนทนากลุ่ม ระยะสั้น อย่างต่อเนื่อง จากผู้เชี่ยวชาญภายในหรือต่างประเทศ

3) เสนอให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ควรบังคับใช้หลักเกณฑ์เกี่ยวกับกระบวนการพิจารณาแต่งตั้งและการเลื่อนตำแหน่ง จากวิธีการประเมินความพึงพอใจของประชาชนหรือผู้รับบริการที่ได้รับจากการให้บริการของข้าราชการตำรวจ ตามมาตรา 82 (2) และมาตรา 174 (5) ตาม พ.ร.บ. ตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2565 ที่มาจากการปฏิบัติงานด้วยผลงานที่เป็นรูปธรรมอย่างแท้จริง

4) เสนอให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ควรนำเทคโนโลยีที่ทันสมัย เช่น Big Data AI เป็นต้น มาพัฒนา ต่อยอด หรือประยุกต์ใช้ในรูปแบบโปรแกรมในการทำงาน ระบบการส่งเอกสาร สร้างเครือข่ายประสานงานข้อมูลกับหน่วยงานเอกชน เป็นต้น มาใช้ในระบบสถานีตำรวจ เพื่อส่งเสริมการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจให้เกิดความสะดวกรวดเร็ว ลดความล่าช้า และประหยัดงบประมาณในการปฏิบัติงาน

5) เสนอให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ควรลด กฎระเบียบ ข้อบังคับ และคำสั่งที่มีความซ้ำซ้อน และพัฒนายุทธศาสตร์ที่นำไปสู่การปฏิบัติได้จริง แก่เจ้าหน้าที่ตำรวจระดับผู้ปฏิบัติงาน

6.2.2 ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1) ควรมีการประเมิน และติดตาม ผลการปฏิบัติงานของทีมบูรณาการฯ ในระดับสถานีตำรวจ (5P2R Model) จากภาคประชาชน หน่วยงานภาคเอกชน องค์กรสื่อ ร่วมด้วย เพื่อความเป็นกลาง และร่วมวิพากษ์ถึงข้อดีและข้อเสีย ที่จะสามารถนำไปพัฒนาและปรับปรุงการทำงานให้ดียิ่งขึ้น

2) ควรสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการขั้นตอนในการสืบสวนสอบสวน คดีอาญาให้มีความกระจ่างชัดเจนแก่ประชาชน โดยการประชาสัมพันธ์ผ่านทางสื่อออนไลน์

เนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่ไม่เข้าใจปัญหา ข้อกฎหมาย กระบวนการ และหลักการทำงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ซึ่งเป็นการสร้างความกดดันและความเครียดให้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจ

3) ควรมีการกำหนดหน้าที่ “เจ้าหน้าที่ตำรวจสื่อสารองค์กร” ในทุกสถานีตำรวจ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ข้อมูลกับสื่อในทุกสถานีตำรวจ และต้องผ่านการกลั่นกรองข้อมูลและข้อเท็จจริงจากผู้บังคับบัญชา ก่อนให้สัมภาษณ์กับสื่อทุกครั้ง

4) ควรมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ เทคนิคในการปฏิบัติงานร่วมกันแก้ไขปัญหาภายในหน่วยงานอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งจะเป็นการสร้างความเข้าใจ สร้างความสัมพันธ์อันดี สร้างทัศนคติที่ดีในการปฏิบัติงานร่วมกันภายในสถานีตำรวจ

5) เจ้าหน้าที่ตำรวจทุกคน ควรต้องคำนึงถึงการปฏิบัติงานภายใต้หลักสิทธิเสรีภาพ หลักสิทธิมนุษยชน ด้วยการใช้อำนาจหน้าที่ในการอำนวยความสะดวกด้วยความรวดเร็ว เท่าเทียม เสมอภาค และการบังคับใช้กฎหมายที่ชอบด้วยกฎหมายอย่างมีอาชีพ

6.2.3 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรศึกษาเปรียบเทียบประสิทธิภาพการบูรณาการงานสืบสวนสอบสวนร่วมกันของเจ้าหน้าที่ตำรวจในระดับสถานีตำรวจที่มีความแตกต่างกัน เช่น จำนวนคดี จำนวนเจ้าหน้าที่ตำรวจ พื้นที่ความรับผิดชอบ ปัญหาและอุปสรรคอื่นๆ สถิติอาชญากรรม เป็นต้น

2) ควรศึกษาความเชื่อมั่นและความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบูรณาการงานสืบสวนสอบสวนร่วมกันของเจ้าหน้าที่ตำรวจในระดับสถานีตำรวจ

บรรณานุกรม

- กิตติชัย รุจิราวินิจฉัย. (2558). การพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการงานสอบสวนของกองบัญชาการตำรวจนครบาล สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย ฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์*, 5(2), 22-36.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2546). ความหมายของการบูรณาการ. สืบค้นจาก http://www.m-society.go.th/article_attach/8965/11327.pdf
- กัญเกียรติ เจริญบุญ. (2562). คู่มือพนักงานสอบสวนตามกฎหมายใหม่ เล่ม 1 (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: บริษัท 21 เซ็นจูรี จำกัด.
- จิตรภากร ภักดี, นิช วงศ์ต่อจ้ำ และณรงค์ กุลนิเทศ. (2563). ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านการรับฟังพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ของพนักงานสอบสวน : กรณีศึกษาของบังคับการตำรวจนครบาล 1. ใน *การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 11* (น.1187-1199). ราชภัฏสวนสุนันทา. กรุงเทพมหานคร.
- ณัฐชยา เกษลอย และวรัช วิชชวานิชย์. (2564). แนวทางการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับการเก็บรวบรวมหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ของตำรวจภูธรจังหวัดตราด. *วารสารอาชีวศึกษาและสังคมศาสตร์*, 4(1), 85-99.
- ดวงฤทธิ เบ็ญจาทิกุล ชัยรุ่งเรือง. (2561). ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานด้านการสืบสวนของเจ้าหน้าที่ตำรวจงานสืบสวนในสังกัดตำรวจภูธรจังหวัดปทุมธานี. *วารสาร มจร พุทธปัญญาปริทรรศน์*, 3(3), 398-410.
- ชัยพล ยุติธรรมดำรง. (2562). ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 2 (ชลบุรี) สังกัดสำนักงานพิสูจน์หลักฐาน สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (Unpublished Master's thesis). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- ชยากร มีสาวงษ์. (2565). แนวทางการพัฒนาการเก็บรวบรวมพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ และการป้องกันสถานที่เกิดเหตุของพนักงานสอบสวนเขตพื้นที่จังหวัดนครปฐม 10 (Unpublished Master's thesis). มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.
- เชิงฐิภัทร์ เดชครุฑชานนท์. (2556). การบริหารจัดการสถานีตำรวจภูธรในสังกัดกองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดภูเก็ตให้เป็นองค์กรสมรรถนะสูง. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต*, 9(2), 53-88.
- คูสิต ชูแซ. (2558). รูปแบบการบังคับใช้กฎหมายอาญาในกระบวนการยุติธรรมตามแนวพุทธปรัชญา. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร*, 6(2), 256-265.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ธีสุทธิ พันธุ์ฤทธิ์. (2558). การรับฟังพยานหลักฐานคดีอาญา: บทวิเคราะห์และบทวิจารณ์ (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: นิติธรรม.
- ธนศ ขำเกิด. (2552). การประเมินทั้งระบบด้วย CIPP Model .สืบค้นจาก <http://gotoknow.org/blogs/post/26106?class=yuimenuitemlable>
- ธรรมวิทย์ เทิดอุดมธรรม, สกลกฤษณ์ เอกจักรวาล และนวกัทร ฌรงค์ศักดิ์. (2563). รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ เรื่อง นโยบายในการส่งเสริมและพัฒนาการให้บริการด้านนิติวิทยาศาสตร์ของภาคเอกชนในประเทศไทย. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยรังสิต.
- ปทุมวรรณ สิ้นสิ้น. (2558). ปัญหาและอุปสรรคในการใช้ระบบรายงานข้อมูลอุบัติเหตุทางถนน (E-Report) ช่วงเทศกาลของกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรณีศึกษา: นักศึกษาหลักสูตรนักบริหารงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (นบ.ปภ.) รุ่นที่ 11. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย.
- ปิยพร เกษภักดีพงษ์. (2556). บทบาทของอัยการในการกำกับดูแลการสอบสวน: ศึกษารณีกการตรวจสอบการขออนุญาตหมายอาญาในชั้นเจ้าพนักงาน (Unpublished Master's thesis). มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์, กรุงเทพมหานคร.
- ปुरुชัย เปี่ยมสมบูรณ์. (2526). การควบคุมอาชญากรรมจากสภาพแวดล้อม หลักทฤษฎี และมาตรการ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- พิกุล มีมานะ, สัจญา เคนาภูมิ, ภัคดี โพธิ์สิงห์ และสนุก สิงห์มาตร. (2560). กลยุทธ์การบูรณาการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด, 11(1), 253-261.
- พจมานพิท ทวีสว่างผล. (2563). การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของผู้ถูกจับกุมหรือผู้ต้องหาในคดีอาญา. วารสารวิชาการอาชญาวิทยาและนิติวิทยาศาสตร์ โรงเรียนนายร้อยตำรวจ, 6(2), 211-225.
- พัชรา สิ้นลอยมา และคณะ. (2557). การพัฒนาประสิทธิภาพการอำนวยความสะดวกของสำนักงานตำรวจแห่งชาติให้กับประชาชนด้านการรวบรวมพยานหลักฐานและการพิสูจน์หลักฐาน. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต, 10(1), 299-312.
- พัชรา สิ้นลอยมา. (2560). ความรู้เบื้องต้นกับนิติวิทยาศาสตร์. สืบค้นจาก http://www.ajarnpat.com/data/document_study_Pat.pdf

บรรณานุกรม (ต่อ)

- พัทธยาเนตรธรรานนท์. (2540). การศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและเจ้าอาวาสที่มีต่อความร่วมมือในการจัดการศึกษาระหว่าง โรงเรียนกับวัด: กรณีศึกษา โรงเรียนประถมศึกษาสังกัด กรุงเทพมหานครที่ใช้พื้นที่ของวัด. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- พิมลพัชร ประเสริฐกิตติ์. (2560). ข้อจำกัดทางกฎหมายเกี่ยวกับการตรวจสถานที่เกิดเหตุทางอาญา, *วารสารมหาวิทยาลัยพายัพ*, 27(1), 104-115.
- ไพรัตน์ รอดทอง. (2547). ปัจจัยที่มีต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวนในสังกัด ตำรวจภูธรจังหวัดนครปฐม สมุทรสาครและสุพรรณบุรี (Unpublished Master's thesis). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.
- พรชัย ชันดี. (2553). ทฤษฎีอาชญาวิทยา: หลักการ งานวิจัย และนโยบายประยุกต์ (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัดสุนทรฟิล์ม.
- พรชัย สุธีรคุณ. (2560). การนำความรู้ “นิติเวชศาสตร์” มาประยุกต์ใช้ในการพิจารณา. สืบค้นจาก https://www.tgia.org/upload/file_group/10/download_164.pdf
- พรชัย สุธีรคุณ. (2561). การใช้การสืบสวนทางนิติวิทยาศาสตร์โดยใช้โปรแกรมอ่านใบหน้า (Facial Recognition) ในงานด้านความมั่นคงแบบบูรณาการ. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.
- พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต). (2540). พระพุทธศาสนาพัฒนาคนและสังคม. กรุงเทพฯ: กรมการปกครอง.
- ฝ่ายวิชาการสุตรไพศาล. (2561). ประมวลระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี ปรับปรุงใหม่ พ.ศ. 2556 (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: สุตรไพศาล.
- มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, คณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์. (2557). ความเชื่อมั่นของผู้เสียหายที่มีต่อการปฏิบัติงานของพนักงานสอบสวนประจำปีบัญชี 2557: กองทุนเพื่อการสืบสวนและสอบสวนคดีอาญา สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. กรุงเทพฯ: กองวิจัย สำนักงานยุทธศาสตร์ตำรวจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ.
- เรณู ไชยวุฒ. (2560). การบูรณาการทุนทางสังคมของโรงพยาบาลตุลาการเฉลิมพระเกียรติ สำนักงานศาลยุติธรรมในการบำบัด รักษา แก้ไขและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ป่วยยาเสพติด. *วารสารกระบวนการยุติธรรม*, 10(1), 53-66.
- เยาวดี ราชชัยกุล วิบูลย์ศรี. (2542). การประเมินโครงการแนวคิดและการปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- วระเดช จันทรศร และไพโรจน์ ภัทรนรากุล. (2541). *การประเมินผลระบบเปิด*. กรุงเทพฯ : สมาคมรัฐประศาสนศาสตร์.
- วราภรณ์ ช่วงชุมห้สอง. (2559). การบูรณาการการปฏิบัติงานด้านการสืบสวนและการสอบสวนระหว่างกรมสอบสวนคดีพิเศษกับสำนักงานตำรวจแห่งชาติ: กรณีคดีพิเศษพื้นที่รับผิดชอบของศูนย์ปฏิบัติการคดีพิเศษภาค 8. ใน *การประชุมวิชาการระดับชาติมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ครั้งที่ 6 การศึกษาและวัฒนธรรมเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น* (น.645-656). สงขลา: มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา.
- วิรมณ ดาวดวง.(2564). *ปัญหาการรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อดำเนินคดีอาชญากรรมไซเบอร์* (Unpublished Master's thesis). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพมหานคร.
- วีระศักดิ์ จรัสชัยศรี. (2560). *การหาลายนิ้วมือแฝงด้วยวิธีการต่างๆ*. สืบค้นจาก <http://www.scdc7.forensic.police.go.th/index.php/component/k2/item/323-2015-12-11-09-18-30>
- วิกิพีเดีย. (2590). *ระบบตรวจสอบลายพิมพ์นิ้วมืออัตโนมัติ*. สืบค้นจาก <https://th.wikipedia.org/wiki/ระบบตรวจสอบลายพิมพ์นิ้วมืออัตโนมัติ>
- ไวไลร์ตัน เอ็มเอี่ยม และสันทัด โปธิสา. (2565). 'ติดกระดุมเม็ดแรกผิด เรื่องจึงไม่มีทางถูก'. สืบค้นจาก <https://adaybulletin.com/talk-conversation-social-movement-kritsanapong-phutrakul/62625>
- ศิริพงษ์ วงษ์กล้าหาญ. (2547). *การบริหารงานสถานีตำรวจภายในจังหวัดแบบบูรณาการ: ประสบการณ์จากจังหวัดชัยนาท*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สุนิรัตน์ จันทรรัศ. (2544). *แบบจำลอง CIPP Model*. สืบค้นจาก https://www.gotoknow.org/posts/453748#google_vignette
- สมพิศ สุขแสน. (2545). *เทคนิคการวางแผนและการประเมินผล.อุตรดิตถ์ : สถาบันราชภัฏอุตรดิตถ์*
- สถานีตำรวจภูธรเมืองร้อยเอ็ด. (2559). *การจัดเวรสอบสวนแบบบูรณาการ*. สืบค้นจาก <http://www.muang.roiet.police.go.th/index.php/component/content/article/1-2013-06-07-08-05-51/157-2016-07-01-08-07-46>.
- สถานีตำรวจภูธรเรณูนคร จังหวัดนครพนม. (2563). *รายงานผู้ปฏิบัติหน้าที่ พงส. เวน และชุดรับแจ้งความแบบบูรณาการ*. สืบค้นจาก <https://www.facebook.com/pg/renupolice/posts/>.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. (2567).แผนปฏิบัติการสำนักงานตำรวจแห่งชาติประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567. สืบค้นจาก <https://www.royalthaipolice.go.th/downloads/plan67.pdf>
- สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, กองวิจัยและพัฒนา. (2550). รายงานการวิจัยการมีส่วนร่วมของผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์รับจ้างในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม. กรุงเทพฯ: กองวิจัยและพัฒนา สำนักงานตำรวจแห่งชาติ.
- สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. (2565). แนวทางการยกระดับการบริการประชาชนของสถานีตำรวจ. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, กองสารนิเทศ. (2559). ติดตามการดำเนินการจัดทีมบูรณาการสืบสวนสอบสวน. สืบค้นจาก <https://saranitet.police.go.th/6213>
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร สำนักกรรมการ 2. (2558). แผนการปฏิรูปกิจการตำรวจเรื่องปฏิรูประบบงานบริการประชาชนในการรับแจ้งความและสอบสวนของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปแห่งประเทศไทยด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม. สืบค้นจาก https://library2.parliament.go.th/giventake/content_nrsa2558/d011859-01.pdf.
- สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. (2567). ประชุมชี้แจงแนวทางปฏิบัติสำหรับการประเมินความพึงพอใจที่ประชาชนหรือผู้รับบริการได้รับจากการให้บริการของข้าราชการตำรวจ ตาม พ.ร.บ.ตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2565 มาตรา 82 วรรคสอง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567. สืบค้นจาก <https://research.police.go.th/>
- สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. (2557). คู่มือการฝึกอบรมข้าราชการตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่งานสืบสวนในสถานีตำรวจ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ตำรวจ.
- สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. (2559). คู่มือการปฏิบัติมาตรฐานสำหรับเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจและเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ประสบเหตุ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ตำรวจ.
- สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. (2561). คู่มือการควบคุมและการจัดงานสายตรวจ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ตำรวจ.
- สำนักงานนิติวิทยาศาสตร์ตำรวจ กองวิชาการ 1. (2566). คู่มือการตรวจสถานที่เกิดเหตุตามระบบ FBI. สืบค้นจาก <http://div1.forensic.police.go.th/FBI.html>
- สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. (2564). คู่มือปฏิบัติงานสอบสวน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ตำรวจ.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- สำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจ. (2560). *เอกสารเผยแพร่กองพิสูจน์หลักฐานกลาง*. สืบค้นจาก <http://www.science.police.go.th/Download/59-0219.pdf>
- สถาบันนิติวิทยาศาสตร์. (2560). *กลุ่มตรวจสอบอาวุธปืนและวัตถุพยานทางฟิสิกส์*. สืบค้นจาก <http://www.cifs.moj.go.th/main/index.php/th/about-cifs/administration/division-forensic-investigation/gun>
- สำนักงานอัยการสูงสุด. (2563). *การก่อกำเนิดสถาบันอัยการไทย*. สืบค้นจาก <http://www.ago.go.th/history.php#2>
- อรทัย ก๊กผล, ปัทมา สุบกำปิง และนิตยา โพธิ์นอก. (2561). แนวทางการพัฒนาระบบตรวจราชการแบบบูรณาการ. *วารสารสถาบันพระปกเกล้า*, 16(2), 54-78.
- อรินันท์ คันธอุลิส. (2564). *อำนาจหน้าที่ของพนักงานอัยการในการดำเนินการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 43 และมาตรา 44/1 : ศึกษาเฉพาะกรณีการเรียกค่าสินไหมทดแทนแทนผู้เสียหาย* (Unpublished Master's thesis). สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, กรุงเทพมหานคร.
- เอก อังสนานนท์. (2549). *การสืบสวนและการสอบสวน*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- Aritzeta, A, Ayestaran, S., & Swales, S. (2005). Team role preference and conflict management styles. *International Journal of Conflict Management*, 16(2), 157-182.
- Anand, A. (2021). *Investigation is Collaboration: How to Make It Work*. Retrieved from <https://kit.exposingtheinvisible.org/en/collaboration.html>
- Barkley, R. A. (2006). *Attention-deficit hyperactivity disorder: A handbook for diagnosis and treatment* (3rd ed.). New York: Guilford Press.
- Benishek, L. E., & Lazzara, E. H. (2019). Teams in a new era: Some considerations and implications. *Frontiers in Psychology*, 10, 1006.
- Carter, V. G. (1959). *Attitude*. Retrieved from <http://www.novabizz.Ace/Attitude.htm>
- Creswell, J. W. (2007). *Qualitative inquiry & research design* (2nd ed.). Los Angeles, CA: Sage.
- Creswell, J. W. (2013). *Qualitative inquiry & research design* (3rd ed.). Los Angeles, CA: Sage.
- Ditch, J. and Roberts, E. (2002). *Integrated Approaches to Active Welfare and Employment Policies*. Publisher: European Foundation for the Improvement of Living & Working Conditions.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- Emily, R.L. (2011). *Collaboration: A Literature Review*. Pearson.
- Harris, C. B., Barnier, A. J., & Sutton, J. (2012). Consensus collaboration enhances group and individual recall accuracy. *The Quarterly Journal of Experimental Psychology*, 65(1), 179-194.
- Lindgren, H.C. (1973). *Introduction to Social Psychology*. New Delhi: Wiley Eastern Private.
- Kirton, M. J. (2000). (Ed.). *Adaptors and innovators: Styles of creativity and problem-solving*. New York: Routledge.
- Maestro, M. (1973). *Cesare Beccaria and the Origins of Penal Reform*. Philadelphia: Temple University Press.
- Matthew B. T. (2021). Group Type Differences and the Dimensions of Group Cohesion, Regent University, *Emerging Leadership Journeys*, 14(1),13-27.
- Nemes, G. (2005). *Integrated rural development-The concept and its operation*. IEHAS Discussion Papers 0506, Institute of Economics, Centre for Economic and Regional Studies.
- Nabar, B. S, (2015). *Forensic Science - In criminal Investigation* (3rd ed.). Asia: Law House.
- OpenAI. (2023). *ChatGPT*. Retrieved from <https://chat.openai.com/chat/c16f1213-264c-466a-bb6ecf016697801e#:~:text=What%20are%20theories%20of%20collaborative%20team%20investigation%20in%20crime%20case,investigators%2C%20which%20can%20lead%20to%20more%20efficient%20and%20effective%20investigation>]
- Rovinelli, R.J., & Hambleton, R.K. (1977). On the use of content specialists in the assessment of criterion-referenced test item validity. *Dutch Journal of Educational Research*, (2), 49-60.
- Scott, S. & McMurry, B. (2016). Success of Team Problem-solving Constructed with Problem-solving Approach, *The Journal of Technology, Management, and Applied Engineering*, 32(3),
- Stufflebeam, D.L., Foley, W.J., Gephart, W.J., Guba, E.G., Hammond, R.L., Merriman, H.O. and Provus, M.M. (1971). *Educational Evaluation and Decision – Making*. Illinois: Peacock Publishers., Inc.
- Saengsingkaew, A. (2013). *Royal Thai Police Administration Policy*. Bangkok: Police press.

บรรณานุกรม (ต่อ)

Uhl-Bien, M., Riggio, R. E. Lowe, K. B., Carsten, M. K. (2014). Followership Theory: A review and research agenda. *The Leadership Quarterly*, 25, 83-104.

ภาคผนวก ก

รายละเอียดผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ตารางที่ 1 รายละเอียดของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล สำคัญ	ตำแหน่ง	จำนวน (คน)	รหัส	วันที่ สัมภาษณ์
1. ทีมบูรณาการ สืบสวนสอบสวน (ระดับปฏิบัติการ)	1.1 พนักงานสอบสวน (หัวหน้าทีม)	2	A1, A2	12 มิ.ย.66
	1.2 พนักงานสอบสวน (ประจำทีม)	2	A3, A4	12 มิ.ย.66
	1.3 ผู้ช่วยพนักงานสอบสวน	2	A5, A6	17 มิ.ย.66
	1.4 เจ้าหน้าที่ฝ่ายสืบสวน	2	A7, A8	17 มิ.ย.66
	1.5 เจ้าหน้าที่ฝ่ายป้องกันปราบปราม	2	A9, A10	18 มิ.ย.66
	1.6 เจ้าหน้าที่ฝ่ายจราจร	2	A11, A12	18 มิ.ย.66
	1.7 เจ้าหน้าที่เสมียนประจำวัน	2	A13, A14	9 ก.ย.66
	1.8 พลจัตวา ร้อยเวร	2	A15, A16	22 ส.ค.66
	1.9 เจ้าหน้าที่ตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุและ พินิจหลักฐาน	2	A17, A18	25 ส.ค.66
	1.10 เจ้าหน้าที่สำนักงานพินิจ หลักฐานกลางและสถาบันนิติเวช	2	A19, A20	9 ก.ย.66
2. ระดับนโยบาย	2.1 ผู้กำกับ	2	B1, B2	23 ก.ค.66
	2.2 รองผู้กำกับฝ่ายป้องกันปราบปราม	2	B3, B4	23 ก.ค.66
	2.3 รองผู้กำกับฝ่ายสืบสวนสอบสวน	2	B5, B6	23 ก.ค.66
	2.4 รองผู้กำกับฝ่ายจราจร	2	B7, B8	23 ก.ค.66
	2.5 สำนักงานยุทธศาสตร์ตำรวจ	2	B9, B10	3 ก.ย.66
	2.6 สำนักงานคณะกรรมการนโยบาย ตำรวจ	2	B11, B12	7 ก.ย.66
	2.7 สำนักงานตำรวจแห่งชาติ	2	B13, B14	9 ก.ย.66
3. บุคลากรใน หน่วยงาน กระบวนการยุติธรรม	3.1 พนักงานอัยการ	2	C1, C2	20 ส.ค.66
	3.2 ผู้พิพากษา	2	C3, C4	23 ส.ค.66
4. นักวิชาการ	4.1 นักวิชาการด้านอาชญาวิทยา	2	D1, D2	3 ส.ค.66

ตารางที่ 2 รายละเอียดของผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ	ตำแหน่ง	จำนวน (คน)	รหัส	วันที่ สัมภาษณ์
1. ทีมบูรณาการ สืบสวนสอบสวน (ระดับปฏิบัติการ)	1.1 ผู้แทนจากทีมบูรณาการสืบสวน สอบสวน	1	F1	26 ต.ค.66
	1.2 ผู้แทนจากเจ้าหน้าที่สำนักงาน พิสูจน์หลักฐานกลางและสถาบัน นิติเวช	1	F2	
2. ระดับนโยบาย	2.1 ผู้กำกับ	1	F3	
	2.2 รองผู้กำกับฝ่ายป้องกัน ปราบปราม	1	F4	
	2.3 รองผู้กำกับฝ่ายสืบสวนสอบสวน	1	F5	
	2.4 รองผู้กำกับฝ่ายจราจร	1	F6	
	2.5 ผู้แทนจากสำนักงานตำรวจ แห่งชาติ	1	F7	
3. บุคลากรใน หน่วยงาน กระบวนการยุติธรรม	3.1 พนักงานอัยการ	1	F8	
	3.2 ผู้พิพากษา	1	F9	
4. นักวิชาการ	4.1 นักวิชาการด้านอาชญวิทยา	1	F10	

1) คู่มือควบคุมและการจัดการสายตรวจในสถานีตำรวจ

ตำรวจสายตรวจ หมายถึง ข้าราชการตำรวจที่ได้รับคำสั่งจากทางราชการ ให้ทำหน้าที่ออกตรวจตรา เพื่อป้องกันปราบปรามอาชญากรรม ดูแลความสงบเรียบร้อยของประชาชน การปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจสายตรวจ ในการรักษาความสงบเรียบร้อย หรือการบังคับใช้กฎหมาย โดยหลักตำรวจจะกระทำการอันเป็นการละเมิดสิทธิและเสรีภาพของประชาชนไม่ได้ เว้นแต่ว่าจะมีกฎหมายบัญญัติ และตำรวจจะต้องกระทำการไปตามเงื่อนไขตามกฎหมายที่กำหนด ซึ่งการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจ สายตรวจ มีความเกี่ยวข้องกับงานด้านต่าง ๆ ดังนี้

1) สายตรวจกับการสืบสวน

การสืบสวน หมายถึง การแสวงหาข้อเท็จจริงและหลักฐาน ซึ่งพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ ได้ปฏิบัติไปตามอำนาจหน้าที่ เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน และเพื่อทราบรายละเอียด แห่งความผิด (ป.วิอาญา มาตรา 2(10)) ตำรวจสายตรวจ มีอำนาจในการสืบสวนทั่วราชอาณาจักร โดยเฉพาะในขณะปฏิบัติหน้าที่ออกตรวจตราป้องกันเหตุในพื้นที่เขตตรวจที่ได้รับมอบหมาย สามารถแสวงหาข้อเท็จจริงและหลักฐาน สำหรับ การรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน ในส่วนนี้เรียกว่าการสืบสวนก่อนเกิดเหตุ ในขณะเดียวกันเมื่อมีเหตุเกิดขึ้น สายตรวจจะต้องรีบเดินทางไปยังสถานที่เกิดเหตุ เพื่อหารายละเอียดของเหตุที่เกิดขึ้น ข้อเท็จจริงและหลักฐาน เพื่อทราบรายละเอียดแห่งการกระทำผิด ในส่วนนี้เรียกว่าการสืบสวนหลังเกิดเหตุ

2) สายตรวจกับการสอบสวน

การสอบสวน หมายถึง การรวบรวมพยานหลักฐานและการดำเนินการทั้งหลายอื่นตามบทบัญญัติ แห่งประมวลกฎหมายนี้ ซึ่งพนักงานสอบสวนได้ทำไปเกี่ยวกับความผิดที่กล่าวหา เพื่อที่จะทราบข้อเท็จจริงหรือ พิสูจน์ความผิด และเพื่อจะเอาตัวผู้กระทำผิดมาฟ้องลงโทษ (ป.วิ อาญา ม.2(11)) หน้าที่ของสายตรวจ มีความเกี่ยวข้องกับการสอบสวนอย่างยิ่ง คือ เมื่อสายตรวจได้รับแจ้งเหตุ แล้วสายตรวจจะต้องรีบไปยังสถานที่เกิดเหตุ และหารายละเอียดของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น รวมทั้งรักษาสถานที่ เกิดเหตุ ติดตามหาพยานบุคคลที่รู้เห็นเหตุการณ์ เก็บรักษาวัตถุพยานในที่เกิดเหตุเพื่อส่งมอบให้กับพนักงาน สอบสวน และต้องทำหน้าที่ติดตามพยาน ส่งหมายเรียกพยาน ให้ความคุ้มครองพยาน และร่วมกับเจ้าหน้าที่ ในการตรวจค้นหาพยานหลักฐาน และหรือจับกุมผู้กระทำผิด

3) สายตรวจกับการป้องกันอาชญากรรม

3.1 ป้องกันมิให้มีอาชญากรรมเกิดขึ้นในท้องที่ที่รับผิดชอบ โดยมีวิธีการป้องกัน เช่น การแสดงตัว การปรากฏตัว การตรวจค้น การแสวงหาความร่วมมือจากประชาชน การสร้างแหล่งข้อมูล การนำข้อมูลมาใช้ การวางแผน เป็นต้น

3.2 หากมีเหตุเกิดขึ้น จะต้องรีบไปที่เกิดเหตุ ใช้อยุทธวิธี ระงับยับยั้งไม่ให้เหตุมีความรุนแรง เกิดความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนน้อยที่สุด และให้สถานการณ์กลับคืนสู่ภาวะปกติโดยเร็วที่สุด

4) สายตรวจกับการปราบปราม

เมื่อมีอาชญากรรมหรือมีเหตุเกิดขึ้น ตำรวจสายตรวจจะต้องรีบเดินทางไปที่เกิดเหตุใช้อำนาจหน้าที่ในการรักษาความสงบเรียบร้อยตามกฎหมาย ไม่ว่าจะเป็นการค้นตัวบุคคล ยานพาหนะ การจับกุม การควบคุมตัวผู้ถูกจับและส่งไปยังที่ทำการของพนักงานสอบสวน การยึดไว้ซึ่งทรัพย์สินที่มีไว้ได้ใช้หรือได้มาจาก การกระทำผิดหรือสิ่งของต่าง ๆ ที่อาจใช้เป็นพยานหลักฐานได้ การรับแจ้งเหตุ การรับคำร้องทุกข์ (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2561)

4.1 การเผชิญเหตุ

4.1.1 มาตรฐานการปฏิบัติสำหรับเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้เผชิญเหตุคนแรก

เมื่อมีเหตุเกิดขึ้น เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ได้รับแจ้ง หรือพบเห็นเหตุการณ์จะต้องรีบเดินทางไปที่เกิดเหตุ เข้าระงับเหตุ และจัดการกับเหตุนั้น ๆ ทันที เว้นแต่ผู้บังคับบัญชาจะสั่งการมอบหมายภารกิจนั้น ๆ ให้กับ หน่วยอื่นปฏิบัติแทน โดยการดำเนินการให้อยู่ภายใต้กรอบของกฎหมาย หลักสิทธิมนุษยชน และพิจารณาตาม ความเหมาะสมกับสถานการณ์ ทั้งการช่วยเหลือผู้บาดเจ็บ การดูแลทรัพย์สินต่าง ๆ และการบังคับใช้กฎหมาย

4.1.2 ขั้นตอนการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้เผชิญเหตุคนแรก

(1) ก่อนเข้าเผชิญเหตุ

(1.1) วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับ โดยวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นตามหลัก ได้แก่ ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร ทำไม และอย่างไร

(1.2) รายงานศูนย์วิทยุ หรือผู้บังคับบัญชาทราบ เป็นการยืนยัน สถานการณ์ที่เกิดขึ้น และ รายงานถึงสภาพแวดล้อมในที่เกิดเหตุในทันที

(1.3) ขอกำลังสนับสนุน การขอกำลังสนับสนุน หรือขอความช่วยเหลือในกรณีจำเป็น เช่น คนร้ายมีจำนวนมากกว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจ หรือมีผู้ได้รับบาดเจ็บจำนวนมากอยู่บริเวณที่เกิดเหตุ เป็นต้น

(2) ขณะเข้าเผชิญเหตุ

(2.1) ให้ประเมินสถานการณ์และความเสี่ยง โดยประเมินจาก บริเวณที่เกิดเหตุในมุมมองของ สถานการณ์ขณะนั้น และเตรียมแผนสำรอง หากเหตุการณ์ยกระดับ ความรุนแรง อย่ารีบเร่งเข้าสถานที่เกิดเหตุหรือแสดงตัวทันทีเมื่อถึงที่เกิดเหตุซึ่งอาจก่อให้เกิดความเสียหายได้

(2.2) ช่วยเหลือผู้ที่ได้รับบาดเจ็บ โดยให้การช่วยเหลือทางการแพทย์แก่ผู้ที่ได้รับบาดเจ็บทุกคน ในบริเวณที่เกิดเหตุ

(2.3) ปฏิบัติการตามยุทธวิธี กรณีจำเป็นเร่งด่วน ให้เข้าระงับเหตุ ตามลำดับการใช้กำลัง โดย พิจารณาความเหมาะสมตามสัดส่วน ตามสถานการณ์และพฤติกรรมของ คนร้าย และสภาพแวดล้อม

(2.4) ปิดกั้นพื้นที่ และรักษาสถานที่เกิดเหตุ พิจารณาอพยพบุคคล ที่ไม่เกี่ยวข้องออกจาก ที่เกิดเหตุ การป้องกันไม่ให้บุคคลเข้าและออกจากพื้นที่นั้น ตลอดจนการรักษาสถานที่เกิดเหตุให้คงสภาพเดิมไว้ ให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ เพื่อป้องกันมิให้พยานหลักฐาน ต่าง ๆ สูญหาย หรือถูกทำลาย การปิดกั้นที่เกิดเหตุ อาจดำเนินการ โดยบุคคล เชือก แผงกั้น เครื่องหมายหรือแผ่นป้ายแสดงการห้ามเข้าบริเวณที่เกิดเหตุ

(3) หลังเข้าเผชิญเหตุ

(3.1) สรุปรายข้อมูลเบื้องต้น

การรายงานสรุปรายข้อมูลเบื้องต้น การจัดทำรายงานหรือเอกสารที่เกี่ยวข้องเสนอ ผู้บังคับบัญชาหรือผู้เกี่ยวข้องอย่างถูกต้อง ครบถ้วน

(3.2) เมื่อเสร็จสิ้นภารกิจ ต้องกลับสู่สถานะ มีความตื่นตัวและเตรียมความพร้อมสำหรับการปฏิบัติหน้าที่และการให้ความช่วยเหลือในกรณีต่อไปโดยทันที (คู่มือการปฏิบัติมาตรฐานสำหรับเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจและเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ประสบเหตุ, 2559)

จะเห็นได้ว่าอำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่สายตรวจงานป้องกันปราบปรามจะเกี่ยวข้องกับงานด้านอื่น ๆ การเผชิญเหตุคนแรก ต้องแนะนำให้ผู้ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องออกไปจากที่เกิดเหตุ รวมทั้งปิดกั้นและรักษาสถานที่เกิดเหตุ ไม่แตะต้องและเคลื่อนย้ายวัตถุพยาน โดยเด็ดขาด ห้ามผู้ไม่เกี่ยวข้องเข้าไปในที่เกิดเหตุ และอย่าให้ผู้ใดแตะต้อง วัตถุที่มีผิวเรียบ โลหะ แก้ว กระจก เฟอร์นิเจอร์ ในห้องที่เกิดเหตุอย่างเด็ดขาด หากพบวัตถุพยานให้แจ้ง เจ้าหน้าที่ตำรวจหรือผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องทราบ ช่วยเหลือพนักงานสอบสวน โดยสอบถามหาข้อมูล เช่น ที่อยู่ ที่ทำงาน เบอร์โทรศัพท์ พร้อมทั้งสอบถามหาพยานผู้รู้เห็นเหตุการณ์ เกี่ยวกับรายละเอียด คำนิ รุปรพรรณ จำนวนคนร้าย อาวุธ ยานพาหนะ เส้นทางหลบหนี มีผู้ได้รับอันตรายอย่างไรหรือไม่ สภาพพื้นที่ โดยรอบที่เกิดเหตุ และทรัพย์สินที่คนร้ายได้ไป จดชื่อ ที่อยู่ เบอร์โทรศัพท์ของพยานไว้ให้พนักงานสอบสวน

2) คู่มือการฝึกอบรมข้าราชการตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่สืบสวนในสถานีตำรวจ

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ มีนโยบายบริหารราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2557 มุ่งเน้นการพัฒนาและสร้างบุคลากรของสำนักงานตำรวจแห่งชาติให้เป็นตำรวจมืออาชีพ ที่มีความสามารถในการปฏิบัติงานในสายงานสืบสวนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นที่พึ่งของประชาชนได้อย่างแท้จริง จึงได้จัดทำคู่มือเพื่อใช้ในการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่สืบสวนในทุกระดับให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน

การสืบสวนคดีอาญา หมายถึง การแสวงหาข้อเท็จจริงและหลักฐาน ซึ่งพนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจได้ปฏิบัติไปตามอำนาจและหน้าที่ เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน และเพื่อที่จะทราบรายละเอียดแห่งความผิด (ป.วิอาญา.ม.1(10)) ซึ่งเป็นการแสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐาน ไม่ใช่เฉพาะข้อเท็จจริงที่ได้รับแจ้ง รายงาน หรือร้องเรียนเท่านั้น จำเป็นต้องสืบสวนเพื่อทราบข้อเท็จจริงในทุกแง่มุมให้ครบถ้วนสมบูรณ์เพื่อใช้ในการพิจารณาคำวินิจฉัยที่ถูกต้องเป็นธรรม จากนั้นต้องส่งมอบพยานหลักฐานให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบดำเนินการต่อไปในขั้นตอนของกระบวนการยุติธรรม ทั้งการสรุปสำนวนมีความเห็นสั่งฟ้อง สั่งไม่ฟ้องหรือให้งดการสอบสวน เพื่อมอบให้พนักงานสอบสวนพิจารณาคำวินิจฉัยหรือหมายจับหรือหมายค้นของศาล

จะเห็นได้ว่าหน้าที่ของเจ้าหน้าที่สืบสวนมีหน้าที่ตั้งแต่ก่อนเกิดเหตุ เกิดเหตุ และหลังเกิดเหตุ ความก้าวหน้าทางนิติวิทยาศาสตร์ช่วยนักสืบสามารถที่จะคลี่คลายคดีที่มีปัญหาได้มากขึ้น และก้าวตามอาชญากรรมที่มีความทันสมัยได้ ทั้งในกระบวนการพิสูจน์พยานในชั้นศาล

พยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์เป็นพยานหลักฐานที่ศาลให้ความเชื่อถือเป็นอย่างมาก เห็นควร ที่นักสืบต้องมีความรู้ในด้านนี้เป็นอย่างดี ตั้งแต่การรักษาสถานที่เกิดเหตุ การเก็บ ขนส่ง และส่งมอบ พิสูจน์หลักฐาน นิติเวชศาสตร์และทะเบียนประวัติอาชญากร

“ไม่มีคดีใดที่คลี่คลายไม่ได้ อาชญากรย่อมทิ้งร่องรอยเสมอ” จุดมุ่งหมายในการตรวจที่เกิดเหตุคือ การจำแนก การป้องกันรักษา การเก็บวัตถุพยานกรแปลผล และการประมวลเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจากวัตถุพยานที่ได้จากสถานที่เกิดเหตุ โดยห้องปฏิบัติการทางนิติวิทยาศาสตร์ เพื่อให้ข้อมูลแก่นักสืบ ในการคลี่คลายคดี การเชื่อมโยงบุคคล สถานที่เกิดเหตุและสิ่งของกับวัตถุพยาน (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2557)

จะเห็นได้ว่าเจ้าหน้าที่สืบสวนต้องแสวงหาข้อเท็จจริงและหลักฐานประกอบคดี เพื่อให้ได้รายละเอียดว่าความผิดเกิดขึ้นที่ใด เมื่อใด ใครเป็นผู้กระทำความผิด วิธีการกระทำความผิดเป็นเช่นใด ต้องมีการประสานข้อมูลจากแหล่งต่าง มีการประสานงานกับหน่วยงาน บุคคล ทั้งพนักงานสอบสวน เจ้าหน้าที่นิติวิทยาศาสตร์ จากแหล่งสถานที่เกิดเหตุหรือสถานที่ที่เกี่ยวข้องกับการก่ออาชญากรรม หรือแม้กระทั่งผู้เกี่ยวข้อง จึงมีความสำคัญในการที่จะปฏิบัติหน้าที่อย่างบูรณาการร่วมกันกับทุกหน่วยงานเพื่อวัตถุประสงค์ในความสำเร็จของการพิจารณาคดี (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2557)

3) คู่มือการฝึกอบรมข้าราชการตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่งานจราจรในสถานีตำรวจ

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ มีนโยบายการบริหารราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2557 กำหนดด้านการจราจร โดยมุ่งเน้นการพัฒนาาระบบการจัดการจราจรให้มีความสะดวก รวดเร็ว ปลอดภัย มีการจัดการจราจรเพื่อรองรับเหตุพิเศษ ให้สามารถคลี่คลายปัญหาและอำนวยความสะดวกทางถนน ลดอุบัติเหตุในแต่ละพื้นที่ได้อย่างรวดเร็วและเป็นระบบ มีการบังคับใช้กฎหมายอย่างเสมอภาคและเป็นธรรม

บ่อยครั้งที่มียุติเหตุจราจรมักจะมีปัญหาในการโต้แย้งฟ้องร้องและร้องเรียนพนักงานสอบสวนเจ้าของคดีที่รับผิดชอบและตัดสินใจที่เกิดขึ้น สาเหตุหนึ่งเกิดจากเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจรที่ไปถึงที่เกิดเหตุคนแรก ไม่จัดการและรักษาสถานที่เกิดเหตุเพื่อให้พยานหลักฐานยังคงอยู่ในสถานที่เกิดเหตุ ในสภาพเดิม พนักงานสอบสวนไม่พยายามรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อเป็นหลักฐานยืนยันว่าฝ่ายใดได้เปรียบหรือเสียเปรียบในทางคดี หรืออาจจะไปที่เกิดเหตุล่าช้า ทำให้พยานหลักฐาน

ต่าง ๆ ในที่เกิดเหตุสูญหายไปทำให้ขาดพยานหลักฐานสำคัญในทางคดี การให้ความรู้เจ้าหน้าที่ ตำรวจจราจรนับว่ามีความสำคัญมาก โดยเริ่มตั้งแต่การจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ การจัดการสถานที่เกิดเหตุเพื่อความปลอดภัยและความสะดวกในการจราจร การช่วยเหลือผู้บาดเจ็บและการปฐมพยาบาลเบื้องต้น และการรักษาสถานที่เกิดเหตุเพื่อประโยชน์การการเก็บรวบรวมพยานหลักฐานทางคดี ซึ่งจะเป็นผู้ช่วยเหลือพนักงานสอบสวนในการรวบรวมพยานหลักฐานให้ความยุติธรรมทางคดี เป็นการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนตามนโยบายสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, คู่มือการฝึกอบรมข้าราชการตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่งานสืบสวนในสถานีตำรวจ, 2557)

ดังนั้น จะเห็นได้ว่าเจ้าหน้าที่ที่เข้าที่เกิดเหตุคนแรกอาจจะเป็นเป็นใครก็ได้แม้กระทั่งเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจรดังนั้นจึงเป็นเจ้าหน้าที่ที่มีความสำคัญที่จะรักษาสถานที่เกิดเหตุเพื่อคงสภาพพยานหลักฐานเพื่อให้เจ้าหน้าที่สืบสวน พนักงานสอบสวน เจ้าหน้าที่นิติวิทยาศาสตร์ หรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เข้าหาข้อเท็จจริงในเหตุการณ์ หรืออาชญากรรมที่เกิดขึ้น

4) คู่มือปฏิบัติงานสอบสวน

ตาม ป.วิอาญา มาตรา 2(11) ได้บัญญัติให้ความหมายของคำว่า “การสอบสวน” ไว้ว่า หมายถึงการรวบรวมพยานหลักฐาน และการดำเนินการทั้งหลายอื่น ตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายนี้ซึ่งพนักงานสอบสวนได้ทำไปเกี่ยวกับความผิดที่กล่าวหา เพื่อที่จะทราบข้อเท็จจริงหรือพิสูจน์ความผิด และเพื่อที่จะเอาตัวผู้กระทำผิดมาฟ้องลงโทษ บทบัญญัติใน ป.วิอาญา ที่เกี่ยวข้องกับ การสอบสวนอยู่ในภาค 2 สอบสวน ลักษณะ 1 หลักทั่วไป ตั้งแต่มาตรา 120 ถึงมาตรา 129 ลักษณะ 2 การสอบสวน หมวด 1 การสอบสวนสามัญ ตั้งแต่มาตรา 130 ถึงมาตรา 147 หมวด 2 การชันสูตรพลิกศพ ตั้งแต่มาตรา 148 ถึงมาตรา 156 กระบวนการสอบสวนเริ่มตั้งแต่การรับคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษ ตาม ป.วิอาญา มาตรา 123หรือมาตรา 127 แล้วทำการสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐาน และดำเนินการทั้งหลายอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติให้อำนาจไว้ จนกระทั่งสำนวนการสอบสวนเสร็จสิ้นมีความเห็นส่งพนักงานอัยการ ตาม ป.วิอาญา มาตรา 140, 141 หรือ 142 เมื่อส่งสำนวนการสอบสวนไปยังพนักงานอัยการแล้ว พนักงานสอบสวนไม่มีอำนาจสอบสวนในคดีนั้นอีกต่อไป เว้นแต่พนักงานอัยการจะสั่งให้ทำการสอบสวนเพิ่มเติมตาม ป.วิอาญา มาตรา 143 ซึ่งพนักงานสอบสวนมีอำนาจสอบสวนเฉพาะประเด็นที่พนักงานอัยการสั่งให้สอบสวนเพิ่มเติมเท่านั้น หรือกรณีพบพยานหลักฐานใหม่ตาม ป.วิอาญา มาตรา 147 ในการสอบสวนพนักงานสอบสวนมีอำนาจตามกฎหมายตาม ป.วิอาญา มาตรา 137, 128(1), 132(1), 84/1, 133 วรรคแรก

พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ หมายถึง พนักงานสอบสวนที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการรวบรวมพยานหลักฐานชั้นสุดท้าย เข้าสู่สำนวนการสอบสวน แล้วทำความเข้าใจเสนอต่อพนักงานอัยการว่าควรสั่งฟ้องหรือสั่งไม่ฟ้อง หรืองดการสอบสวน ตาม ป.วิอาญา มาตรา 140, 141, 142 โดยปกติความผิดอาญาได้เกิดในเขตอำนาจพนักงานสอบสวนคนใด ก็ให้เป็นหน้าที่พนักงานสอบสวนคนนั้นเป็นผู้รับผิดชอบในการสอบสวนความผิดนั้น ๆ ตาม ป.วิอาญา มาตรา 18 วรรคสาม

การจะลงโทษผู้กระทำความผิดในทางอาญานั้น ศาลต้องฟังพยานหลักฐานจนปราศจากข้อสงสัยจึงจะลงโทษจำเลยได้ การสืบพยานในศาลโดยหลักแล้วการพิสูจน์จะตกอยู่กับฝ่ายโจทก์ หากโจทก์นำสืบไม่ได้ศาลต้องยกฟ้อง จะอาศัยข้อบกพร่องของจำเลยลงโทษจำเลยไม่ได้ พนักงานสอบสวนจึงต้องสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐานทุกชนิดเพื่อที่จะรู้ตัวผู้กระทำความผิด และพิสูจน์ความผิดหรือความบริสุทธิ์ของผู้ต้องหา นอกจากนี้พยานหลักฐานที่จะนำเข้าสู่สำนวนการสอบสวนจะต้องเกิดขึ้นและได้มาโดยชอบ ถ้าเป็นพยานหลักฐานที่เกิดขึ้นโดยไม่ชอบ ศาลจะไม่รับฟังพยานหลักฐานนั้นเลย แต่ถ้าเป็นกรณีที่เป็นพยานหลักฐานที่เกิดขึ้นโดยชอบแต่ได้มาโดยมิชอบโดยหลักแล้วศาลจะไม่รับฟังพยานหลักฐาน เว้นแต่จะเข้าเงื่อนไขของกฎหมาย

การเข้าพื้นที่เกิดเหตุเพื่อเก็บพยานหลักฐาน พนักงานสอบสวนหรือเจ้าพนักงานซึ่งเป็นผู้ช่วยหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานให้กับพนักงานสอบสวน จะต้องมีเครื่องมือในการเก็บร่องรอยหลักฐานและต้องปฏิบัติตามขั้นตอนต่าง ๆ เพื่อมิให้พยานหลักฐานถูกทำลายหรือมีการปนเปื้อนพยานหลักฐานบางอย่างอาจเสื่อมสลายไปตามธรรมชาติ เช่น รอยนิ้วมือแฝงหรือรอยเท้าของผู้ต้องสงสัยสงสัยในที่เกิดเหตุ จึงต้องเร่งดำเนินการจัดเก็บโดยเร็ว การที่จะทำให้พยานหลักฐานนั้นอยู่ในสภาพเดิมจะต้องอาศัยความร่วมมือจากเจ้าพนักงานตำรวจที่ไปถึงสถานที่เกิดเหตุเป็นคนแรกและดูแลรักษาสถานที่เกิดเหตุเพื่อมิให้ผู้ไม่เกี่ยวข้องเข้าไปทำลายร่องรอยหลักฐานในที่เกิดเหตุก่อนที่พนักงานสอบสวนหรือเจ้าหน้าที่พิสูจน์หลักฐานเข้าตรวจเก็บพยานหลักฐานดังกล่าวและพยานหลักฐานบางอย่างต้องนำไปตรวจวิเคราะห์ทางนิติวิทยาศาสตร์ในห้องปฏิบัติการต่อไป

ดังนั้น การตรวจที่เกิดเหตุ พนักงานสอบสวนต้องมั่นใจว่าได้มีการสั่งการให้เจ้าหน้าที่ตำรวจที่อยู่ในพื้นที่รับเดินทางไปยังสถานที่เกิดเหตุเพื่อปิดกั้นบริเวณสถานที่เกิดเหตุ โดยในการปิดกั้นจะต้องครอบคลุมบริเวณที่น่าเชื่อว่าจะมีพยานหลักฐานอยู่ ตลอดจนเส้นทางเข้าออกและเส้นทางหลบหนีของผู้กระทำความผิด และจะต้องมิให้ผู้ที่ไม่เกี่ยวข้องเข้าไปทำลายร่องรอยหลักฐานและสภาพที่เกิดเหตุ นอกจากนี้เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ไปถึงก่อนจะต้องบันทึกสภาพ รายละเอียดของสถานที่

เกิดเหตุ ตลอดจนบุคคลและสิ่งของที่นำสงสัยหรือผิดปกติไว้ เพื่อประโยชน์ในการสืบสวน สอบสวนหาตัวผู้กระทำความผิด เมื่อพนักงานสอบสวนเดินทางไปถึงที่เกิดเหตุ ในบางคดีอาจจะ ต้องประสานความร่วมมือกับฝ่ายพิสูจน์หลักฐานเพื่อให้ร่วมตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ และจัดเก็บ พยานหลักฐานให้เป็นไปตามขั้นตอนวิธีการที่ถูกต้อง เพื่อให้พยานหลักฐานนั้นเสียหาย

ทั้งนี้ตามประมวลระเบียบตำรวจเกี่ยวกับคดี ลักษณะที่ 2 บทที่ 2 ได้กำหนดลักษณะและ วิธีการในการตรวจที่เกิดเหตุไว้ ซึ่งในข้อ 10 เมื่อคดีอาญาเกิดขึ้น จำเป็นต้องทำการตรวจสอบที่เกิด เหตุให้พนักงานสอบสวนทำการตรวจสอบที่เกิดเหตุไว้แต่คดีสำคัญ ซึ่งพนักงานสอบสวนเห็นว่า มีร่องรอยหลักฐานซึ่งต้องใช้เครื่องมือทางวิทยาการและจำเป็นต้องขอความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่ กองพิสูจน์หลักฐานก็ให้พนักงานสอบสวนแจ้งกองพิสูจน์หลักฐาน เพื่อจัดเจ้าหน้าที่กองพิสูจน์ หลักฐานไปทำการตรวจสอบที่เกิดเหตุ และถ่ายรูปร่วมกับพนักงานสอบสวนในคดีต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

- 1) คดีความผิดต่อชีวิต
- 2) คดีฆ่าตัวตาย แต่มีพฤติการณ์อันน่าสงสัยว่าอาจถูกผู้อื่นฆ่าตาย
- 3) คดีความผิดฐานลักทรัพย์ และมีร่องรอยในสถานที่เกิดเหตุ
- 4) คดีความผิดฐานชิงทรัพย์และมีคนตาย
- 5) คดีความผิดฐานปล้นทรัพย์
- 6) คดีวางเพลิง หรือเพลิงไหม้โดยไม่ทราบสาเหตุ
- 7) คดีอุบัติเหตุรถชนแล้วคนขับขับรถหลบหนี หรือ รถชนมีคนตายที่เป็นปัญหา
- 8) คดีสำคัญอื่น ๆ ที่มีร่องรอยหรือหลักฐานในที่เกิดเหตุ (สำนักงานตำรวจ

แห่งชาติ, 2564)

จะเห็นได้ว่าพนักงานสอบสวนมีหน้าที่รวบรวมพยานหลักฐาน และวิเคราะห์หาพฤติการณ์ ในการกระทำความผิดของคนร้าย เพื่อนำพฤติการณ์ของคนร้ายเข้าสู่ข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดอย่างถูกต้องครบถ้วน จึงต้องมีการประสานงานการรวบรวมพยานหลักฐาน จากส่วนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น เจ้าหน้าที่ตำรวจที่อยู่ที่เกิดเหตุคนแรก เจ้าหน้าที่งานป้องกัน ปราบปราม เจ้าหน้าที่จราจร เจ้าหน้าที่นิติวิทยาศาสตร์ เจ้าหน้าที่ข้อมูลประวัติอาชญากรรม ต่าง ๆ เป็นต้น

4) เจ้าหน้าที่พิสูจน์หลักฐาน

อำนาจหน้าที่ของ สำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจตาม พ.ร.ฎ.แบ่งส่วนราชการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.2552 เป็นฝ่ายอำนวยการวางแผน ควบคุม ตรวจสอบ ให้คำแนะนำและเสนอแนะ การปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของสำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจ,ดำเนินการพิสูจน์หลักฐาน วิทยาการตำรวจ การตรวจสถานที่เกิดเหตุ การถ่ายรูป การทะเบียนประวัติอาชญากร การจัดเก็บลายนิ้วมือ และการตรวจสอบประวัติการกระทำความผิดของผู้ต้องหาและบุคคล,ดำเนินการเกี่ยวกับการพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคล และการส่งกลับในกรณีเหตุวินาศภัยหรือเหตุพิเศษอื่น ,ดำเนินการเกี่ยวกับข้อมูลวัตถุระเบิด รวมทั้งสนับสนุนด้านวิชาการการตรวจพิสูจน์ วิเคราะห์ เก็บกู้ และทำลายวัตถุระเบิด เฉพาะกรณีลักษณะพิเศษ,ดำเนินการฝึกอบรมงานด้านพิสูจน์หลักฐานและงานด้าน วิทยาการตำรวจของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ,ประสานความร่วมมือกับการฝึกอบรมงานของรัฐ หรือองค์กรอื่นที่เกี่ยวข้องกับงานพิสูจน์หลักฐานและงานวิทยาการตำรวจทั้งในและต่างประเทศ, ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

อาชญากรรมเกิดขึ้นและพบเห็นอยู่เสมอ การค้นหาและจับกุมผู้กระทำความผิดมาลงโทษ ตามกระบวนการยุติธรรมนับเป็นภารกิจที่สำคัญอย่างยิ่งของตำรวจ ซึ่งภารกิจนี้ ต้องอาศัยความรู้ ความสามารถของตำรวจ ในสายงานที่ทำงานเกี่ยวกับงานพิสูจน์หลักฐาน โดยตรง คิดต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น การใช้เครื่องมือวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่ผสมผสานกับหลักนิติวิทยาศาสตร์ สามารถช่วยในการจับกุมคนร้ายได้เป็นอย่างดี ซึ่งจะต้องมีการรวบรวมพยานหลักฐาน มายืนยันให้สามารถพิสูจน์ความผิดได้อย่างชัดเจน

นิติวิทยาศาสตร์ (Forensic Science) คือ การนำความรู้ทางวิทยาศาสตร์ทุกสาขามาประยุกต์ใช้ในการเก็บและพิสูจน์หลักฐาน ตรวจร่างกาย และวัตถุพยาน เช่น ชีววิทยา ฟิสิกส์ เคมี คอมพิวเตอร์ เป็นต้น เพื่อพิสูจน์ข้อเท็จจริงในคดีความต่าง ๆ ทั้งนี้ก็เพื่อผลในการบังคับใช้กฎหมาย และการลงโทษผู้กระทำความผิด ที่พบได้ทั่วไป มีดังนี้

1) การตรวจสถานที่เกิดเหตุ และการถ่ายรูป (Crime Scene Investigation and Forensic)

ขั้นตอนแรกของงานพิสูจน์หลักฐานของงานสืบสวนทางนิติวิทยาศาสตร์คือการตรวจสถานที่เกิดเหตุ นำโดยหัวหน้าทีมสืบสวนและพิสูจน์หลักฐาน ร่วมกับตำรวจพื้นที่เข้าสำรวจพื้นที่เกิดเหตุเบื้องต้น และกำหนดแนวทางค้นหาวัตถุพยาน เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลของคดี เจ้าหน้าที่

ต้องสวมถุงมือ ชุดป้องกัน และหน้ากาก เพื่อป้องกันการปนเปื้อนระหว่างผู้ตรวจสอบ และสถานที่เกิดเหตุ จากนั้นเจ้าหน้าที่จะกำหนดจุดกองบัญชาการสำหรับเตรียมอุปกรณ์ พร้อมถ่ายรูปสถานที่เกิดเหตุและพื้นที่โดยรอบ จากนั้นจะใช้แถบสีเหลือง (Police line) กันพื้นที่เพื่อไม่ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้าไปใกล้พื้นที่เกิดเหตุโดยเด็ดขาด เพื่อป้องกันการสูญหายหรือถูกทำลายของวัตถุพยาน

เจ้าหน้าที่จะเดินเรียงแถวหน้ากระดาน 4 คนเพื่อค้นหาหลักฐานอย่างครอบคลุม เมื่อพบหลักฐานหรือวัตถุพยาน จะทำการกำหนดตำแหน่ง โดยวางวงแหวนล้อมรอบ และวัดระยะหลักฐาน พร้อมจดบันทึก และถ่ายภาพก่อนออกจากจุดเกิดเหตุ วัตถุพยานต่าง ๆ จะถูกเก็บไว้ในกล่องกระดาษและรวบรวมไว้ที่กองบัญชาการ เพื่อให้ผู้ชำนาญการตรวจพิสูจน์หลักฐานต่อไป

2) การตรวจลายนิ้วมือ

การหาลายนิ้วมือแฝง สามารถทำได้โดยใช้ผงฝุ่นเคมี คือ นำเอาสารที่เป็นของแข็งบางอย่างมาทำเป็นผงฝุ่นสีต่าง ๆ ตัวอย่างง่าย ๆ เห็นชัดเจนคือ ไล่แทงดินสอ ซึ่งเป็นสีดำ และเป็นสีที่ตัดกับสีของพื้นผิววัตถุจนเห็นรอยได้ชัดเจนบนพื้นผิววัตถุที่เรียบและเป็นมัน เช่น แก้ว กระจก ในทางกลับกันถ้าเป็นพื้นผิววัตถุที่มีสีมืด ๆ ก็ควรใช้แป้งฝุ่นสีขาว ทั้งนี้การตรวจสอบลายนิ้วมือแบบนี้มักใช้ควบคู่กับอุปกรณ์สำหรับปิดหาคือ แปรงปิด และเทปสำหรับเก็บลอกรอยแฝง ปัจจุบันมีเทคโนโลยีการตรวจพิสูจน์ลายนิ้วมือแฝงกับระบบตรวจสอบลายพิมพ์นิ้วมืออัตโนมัติ (Automated Fingerprint Identification System) หรือ AFIS เป็นการนำเอาเทคโนโลยีทางด้านคอมพิวเตอร์มาใช้งานร่วมกับหลักวิชาการทางด้านการตรวจสอบลายพิมพ์นิ้วมือบุคคล เพื่อใช้ในการตรวจสอบประวัติข้อมูลของผู้กระทำความผิด ร่วมกับการตรวจสอบข้อมูลจากระบบฐานข้อมูลทะเบียนประวัติอาชญากรของสำนักงานนิติวิทยาศาสตร์ตำรวจ

3) การตรวจเอกสาร (Document)

การตรวจพิสูจน์โดยเทียบจากลายมือเขียนชื่อหรือลายเซ็นเดิมที่เคยเขียนไว้กับลายเซ็นที่ส่งตรวจสอบ การตรวจพิสูจน์จะได้ผลดี หากเป็นระยะเวลาที่มีความใกล้เคียงกัน แต่มีข้อเสียคือ ในกรณีบุคคลที่ไม่ค่อยได้มีการเขียนลายเซ็นไว้ เช่น เกษตรกร ก็จะทำให้มีการพิสูจน์ได้ยาก หรืออีกวิธี หากลายมือที่ตรวจสอบเป็นของบุคคลที่ยังมีชีวิตอยู่ จะมีการพิสูจน์โดยการคัดลายเซ็นชื่อประมาณ 5 หน้ากระดาษต่อเจ้าหน้าที่หรือต่อหน้าศาล

ลักษณะและขั้นตอนของการตรวจพิสูจน์ลายเซ็น จะมีวิธีหลักคือ การตรวจดูทุกลายเส้น เพื่อหาเอกลักษณ์การเขียนของแต่ละตัวบุคคล เนื่องจากธรรมชาติของคนทั่วไป การเขียนมากกว่า 1 ชื่อ จะมีความผิดเพี้ยนไปบ้าง แต่จะมีลักษณะเด่นที่คล้ายคลึงกันอยู่เสมอ ถ้าเอกลักษณ์ได้ออกมาตรงกัน ก็สามารถระบุได้ว่าเป็นคนเดียวกัน

4) การตรวจอาวุธปืน และกระสุนปืนของกลาง (Forensic Ballistics)

เป็นการตรวจพิสูจน์โดยเปรียบเทียบลูกกระสุนปืน ปลอกกระสุนปืน รอยชุดลบนกั๊วไขเครื่องหมายทะเบียนเลขหมายประจำปืน ตรวจร่องรอยบนวัตถุ วิถีกระสุน และเขม่าปืน ด้วยกระบวนการตรวจพิสูจน์เปรียบเทียบตำหนิพิเศษหรือเอกลักษณ์ของร่องรอยการใช้งานเครื่องมือต่าง ๆ

5) การตรวจทางเคมีและฟิสิกส์ (Forensic Chemistry and Physics)

การวิเคราะห์สารต่าง ๆ ไม่ว่าจะอยู่ในสถานะของแข็ง ของเหลว หรือก๊าซก็ตาม โดยตรวจวิเคราะห์องค์ประกอบทางเคมีของสารต่าง ๆ หรือการวิเคราะห์วัตถุพยานด้วยเทคนิคฟิสิกส์ เพื่อวิเคราะห์ลักษณะโครงสร้างโมเลกุลและธาตุองค์ประกอบภายในวัตถุ เพื่อการเชื่อมโยงวัตถุพยานและการตรวจวิเคราะห์อ้างอิงจากฐานข้อมูลเดิมที่เคยทำการพิสูจน์ ตัวอย่างการพิสูจน์นี้ เช่น การพิสูจน์สารเคมีว่าเป็นชนิดใด ตรวจสอบเส้นใย กระดาษ โลหะ อุปกรณ์ไฟฟ้า ร่องรอยการเลียวชน และการตรวจพิสูจน์ด้วยเครื่องจับเท็จ

6) การตรวจทางชีววิทยาและดีเอ็นเอ (Biological Trace Evidence)

โดยส่วนใหญ่เป็นการตรวจพิสูจน์ที่เกี่ยวกับลักษณะบุคคล เช่น ตรวจเส้นผม ขน เลือด อสุจิ และสารพันธุกรรม(DNA) โดยใช้เทคนิคเครื่องมือทางวิทยาศาสตร์เข้ามาเกี่ยวข้อง ซึ่งส่วนใหญ่ล้วนแต่ปฏิบัติการในห้องปฏิบัติการ โดยอุปกรณ์และเครื่องมือวิทยาศาสตร์ที่มีขีดความสามารถในการตรวจพิสูจน์สูง เช่นเครื่อง Scanning Electron Microscope (SEM) ที่สามารถตรวจวิเคราะห์พยานวัตถุในเชิงกายภาพได้ถึงระดับโมเลกุล หรือเทคนิค Polymerase Chain Reaction (PCR) ที่สามารถวิเคราะห์ดีเอ็นเอได้จากพยานวัตถุประเภทที่มาจากร่างกายมนุษย์ (Body Material) โดยเฉพาะ

7) การตรวจทางนิติเวช (Forensic Medicine)

การนำเอาความรู้ทางการแพทย์และวิทยาศาสตร์มาใช้ประยุกต์เพื่อผลทางกฎหมาย เช่น งานนิติพยาธิ งานนิติวิทยา งานชีวเคมี งานพิสูจน์บุคคล หรือที่มักได้ยินคุ้นหูว่าชันสูตรพลิกศพ หรือผ่าศพเพื่อที่จะได้มาซึ่งสาเหตุการเสียชีวิต และพฤติกรรมของการเสียชีวิต

โดยสรุปกระบวนการทำงานของงานสืบสวนและพิสูจน์หลักฐาน จะเริ่มต้นจากพนักงานสืบสวนเข้าตรวจสอบคดีโดยพนักงานสอบสวนจะทำหน้าที่หาข้อมูล และส่งต่อประเด็นให้ทางกองพิสูจน์หลักฐานตรวจสอบต่อเมื่อได้ทำการตรวจสอบแล้วหากมีความคิดเห็นเพิ่มเติมจะมีการประชุมหารือและหาข้อมูลเพิ่มเติมคุณ

พยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ เป็นพยานหลักฐานสำคัญที่เกิดขึ้นด้วยการวิเคราะห์ผ่านกระบวนการคิดทางวิทยาศาสตร์ และผ่านความรู้พื้นฐานทางด้านนิติวิทยาศาสตร์ ซึ่งในทางกฎหมาย ถือว่าเป็นกระบวนการพิจารณาหรือจะนำเข้าสู่ความรู้ของศาลเพื่อให้ศาลวินิจฉัยว่าจำเลยมีความผิดหรือไม่ ซึ่งก็นับว่าเป็นหน้าที่ที่น่าสนใจและยกย่องเป็นอย่างยิ่งอีกภารกิจหนึ่ง (พรชัย สุธีรคุณ, 2560)

5) พนักงานอัยการ

กฎหมายเฉพาะที่กำหนดอำนาจหน้าที่ของพนักงานอัยการที่ใช้เป็นหลัก คือ พระราชบัญญัติองค์การอัยการและพนักงานอัยการ พ.ศ. 2553 ซึ่งได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ให้มีผลบังคับใช้วันที่ 8 ธันวาคม พ.ศ. 2553 เป็นต้นมา พระราชบัญญัติฉบับนี้ว่าด้วยเรื่ององค์การ ตำแหน่งหน้าที่ของพนักงานอัยการ อัตราค่าจ้างของพนักงานอัยการ และที่สำคัญได้บัญญัติเรื่องอำนาจและหน้าที่ของ พนักงานอัยการไว้ รวมไปถึงอำนาจหน้าที่ของสำนักงานอัยการสูงสุดในการช่วยเหลือประชาชน

ในส่วนนี้ขอกล่าวถึงอำนาจและหน้าที่ของพนักงานอัยการที่บัญญัติอยู่ในพระราชบัญญัติฉบับนี้ ดังนี้

มาตรา 14 พนักงานอัยการมีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(1) อำนาจและหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญ
 (2) ในคดีอาญา มีอำนาจและหน้าที่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และตาม กฎหมายอื่นซึ่งบัญญัติว่าเป็นอำนาจและหน้าที่ของสำนักงานอัยการสูงสุดหรือพนักงานอัยการ ...

(10) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจและหน้าที่ของพนักงานอัยการ การดำเนินคดีอาญาเป็นภารกิจหลักของพนักงานอัยการ ดังนั้น พระราชบัญญัติองค์กร อัยการและพนักงานอัยการ พ.ศ. 2553 จึงได้บัญญัติไว้เป็นหลักเกณฑ์อย่างกว้าง ส่วนรายละเอียด จำต้องไปดูในกฎหมายที่บัญญัติไว้ในกรณีนั้น ๆ เพิ่มเติม ซึ่งจะกล่าวภาพรวมอย่างกว้างในเรื่องทั่วไป และลงรายละเอียดในเรื่องที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งเป็น อำนาจหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญ, อำนาจหน้าที่ตาม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายอื่น

1) อำนาจหน้าที่ในการดำเนินคดีปกครองแทนหน่วยงานของรัฐ

ตามพระราชบัญญัติองค์กรอัยการฯ มาตรา 14 (3) บัญญัติว่า “ในคดีแพ่งหรือคดีปกครองมีอำนาจและหน้าที่ดำเนินคดีแทนรัฐบาล หน่วยงานของรัฐที่เป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญ ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ในศาลหรือในกระบวนการทางอนุญาโตตุลาการทั้งปวงกับมีอำนาจและหน้าที่ตามกฎหมายอื่นซึ่งบัญญัติว่าเป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักงานอัยการสูงสุดหรือพนักงานอัยการ”

ดังนั้น พนักงานอัยการจึงมีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินคดีแทนเฉพาะรัฐบาล หน่วยงานของรัฐทั้งที่เป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญ ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค (จังหวัด ,อำเภอ) รวมถึงราชการบริหารส่วนกลางที่ส่งเจ้าหน้าที่ของตนไปปฏิบัติหน้าที่ประจำในจังหวัดตามกฎหมายว่าด้วยการแบ่งส่วนราชการของหน่วยงานมิให้กำหนดให้เป็นราชการส่วนภูมิภาคในจังหวัด โดยรับดำเนินการว่าต่างฟ้องคดีแทนรัฐบาลหน่วยงานของรัฐและการรับแก้ต่างคดีที่หน่วยงานของรัฐถูกฟ้องคดีแทนหน่วยงานดังกล่าว

นอกจากนี้ พนักงานอัยการยังมีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายอื่นซึ่งบัญญัติว่าเป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักงานอัยการสูงสุดหรือพนักงานอัยการด้วย เช่น การร้องขอศาลตั้งเพิกถอนสัญชาติไทยกับผู้มีสัญชาติไทยเพราะเกิดในราชอาณาจักรไทยโดยมีบิดาเป็นคนต่างด้าว เมื่อปรากฏหลักฐานว่าใช้สัญชาติของบิดาหรือสัญชาติอื่น หรือฝักใฝ่อยู่ในสัญชาติของบิดาหรือสัญชาติอื่นหรือ

การถอนสัญญาไทยกรณีปรากฏว่ากระทำการใด ๆ อันเป็นการกระทบกระเทือนต่อความมั่นคงหรือขัดต่อประโยชน์ของรัฐหรือเป็นการเหยียดหยามประเทศชาติตามพระราชบัญญัติสัญญาชาติ พ.ศ. 2508 มาตรา 17 เป็นต้น

2) การเรียกบุคคลใด ๆ ที่เกี่ยวข้องมาให้ถ้อยคำ

ตามพระราชบัญญัติองค์การฯ มาตรา 14 วรรคสองบัญญัติว่า “ในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานอัยการตามมาตรา 14 (3) (4) และ (5) พนักงานอัยการจะออกคำสั่งเรียกบุคคลใด ๆ ที่เกี่ยวข้องมาให้ถ้อยคำก็ได้แต่จะเรียกคู่ความอีกฝ่ายหนึ่งมาให้ถ้อยคำโดยคู่ความฝ่ายนั้นไม่ยินยอมไม่ได้”

เมื่อปรากฏว่าข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานที่ตัวความส่งมาให้พนักงานอัยการพิจารณาบางเรื่องนั้น พนักงานอัยการเห็นว่า คำชี้แจงข้อเท็จจริงของตัวความไม่ชัดเจน หรือไม่ครบถ้วนในประเด็นสำคัญของคดี อันเป็นอุปสรรค ในการพิจารณาคำวินิจฉัยคดีหรือเป็นคดีสำคัญที่พนักงานอัยการจำเป็นต้องใช้ความรอบคอบในการพิจารณาเป็นพิเศษ บทบัญญัติดังกล่าวก็ได้บัญญัติให้พนักงานอัยการสามารถมีคำสั่งเรียกบุคคลอื่น เช่น เจ้าหน้าที่หรือผู้เกี่ยวข้องมาให้ถ้อยคำและบันทึกถ้อยคำไว้เป็นหลักฐานประกอบการวินิจฉัยคดีปกครองของพนักงานอัยการก็ได้ ทั้งนี้ เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานครบถ้วนสมบูรณ์เป็นประโยชน์ต่อการวินิจฉัยของพนักงานอัยการแต่บทบัญญัติดังกล่าวนี้ มีข้อจำกัดไว้ว่าในกรณีการพิจารณาเรียกคู่ความอีกฝ่ายหนึ่งมาให้ถ้อยคำจะต้องอยู่ในเงื่อนไขที่ว่าคู่ความฝ่ายนั้นจะต้องยินยอมมาให้ถ้อยคำแต่จะมีคำสั่งให้มาดังเช่นเจ้าหน้าที่หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องไม่ได้ (การก่อกำเนิดสถาบันอัยการไทย, 2563)

ในประเทศไทยแม้อัยการจะเป็นองค์กรหนึ่งในกระบวนการยุติธรรมและมีภารกิจสำคัญในการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนรวมถึงการเป็นตัวแทนของเจ้าหน้าที่รัฐในชั้นพิจารณาคดี จะเห็นได้ว่าพนักงานอัยการต้องมีการประสานงานเรื่องสำนวนคดีกับพนักงานสอบสวนหรือเจ้าหน้าที่ตำรวจ แต่ในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาของประเทศไทยแบ่งการฟ้องร้องไว้อย่างชัดเจนกล่าวคือ กำหนดให้พนักงานสอบสวนมีอำนาจหน้าที่ในการสอบสวนคดี ส่วนอัยการมีอำนาจหน้าที่ในการฟ้องร้องคดีต่อศาล หรืออาจจะกล่าวได้ว่ากฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาของประเทศไทยแบ่งแยกการสอบสวนออกจากการฟ้องร้องคดีอย่างเด็ดขาด การดำเนินคดีอาญาของพนักงานอัยการจะเริ่มต้นเมื่อพนักงานสอบสวนทำการสอบสวนแล้วเสร็จและสรุปสำนวนงานสอบสวนส่งให้อัยการแล้วนั้น อัยการไม่มีบทบาทในการสอบสวนหรือกำกับดูแลการทำงานในกระบวนการ

สอบสวนของพนักงานสอบสวน รวมถึงการร้องขอออกหมายอาญาไม่ว่าจะเป็นหมายจับ หมายค้น หรือหมายขัง เพื่อขออนุญาตจับ คั่น และขังในระหว่างสอบสวน อันเป็นการใช้มาตรการบังคับซึ่งอยู่ในขั้นตอนของการสอบสวนคดีของพนักงานสอบสวนจึงเป็นเรื่องระหว่างพนักงานสอบสวนกับศาลเท่านั้น อัยการไทยไม่อาจเข้าไปมีบทบาทในส่วนนี้ได้

มหาวิทยาลัยรังสิต
RANGSIT UNIVERSITY

แบบสัมภาษณ์เชิงลึก และ การสนทนากลุ่ม

เรื่อง “การพัฒนาการบูรณาการความร่วมมือของงานสืบสวนสอบสวนในระดับสถานีตำรวจ”

คำชี้แจง

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนาการบูรณาการความร่วมมือของงานสืบสวนสอบสวนในระดับสถานีตำรวจ” เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มีวัตถุประสงค์ คือ 1) ศึกษาแนวทางการบูรณาการความร่วมมือของงานสืบสวนสอบสวนในระดับสถานีตำรวจ 2) ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการบูรณาการความร่วมมือของงานสืบสวนสอบสวนในระดับสถานีตำรวจ และ 3) ศึกษาการพัฒนาการบูรณาการความร่วมมือของงานสืบสวนสอบสวนในระดับสถานีตำรวจ โดยแบบสัมภาษณ์เชิงลึกมี 5 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ข้อคำถามตอนที่	ประเด็นคำถาม
1.	ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ - อายุ - อาชีพราชการ - ตำแหน่งหน้าที่ในอดีตจนถึงปัจจุบัน - ระดับชั้นยศ - ลักษณะและรูปแบบและวิธีการปฏิบัติงานของท่านในสถานีตำรวจ

ตอนที่ 2 แนวทางการบูรณาการความร่วมมือของงานสืบสวนสอบสวนในระดับสถานีตำรวจ

ข้อคำถามตอนที่	ประเด็นคำถาม
2.	- เมื่อมีคดีอาญาเกิดขึ้น ในส่วนของท่านมีบทบาทหน้าที่และวิธีการปฏิบัติงานอย่างไรบ้าง - ในการปฏิบัติงานร่วมกันในคดีอาญากับฝ่ายต่าง ๆ ท่านมีรูปแบบและวิธีการปฏิบัติงานอย่างไรบ้าง

ตอนที่ 3 ปัญหาและอุปสรรคในการบูรณาการความร่วมมือของงานสืบสวนสอบสวนในระดับสถานีตำรวจ

ข้อคำถามตอนที่	ประเด็นคำถาม
3.	ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานสืบสวนสอบสวนร่วมกันในระดับสถานีตำรวจ

ตอนที่ 4 การพัฒนาการบูรณาการความร่วมมือของงานสืบสวนสอบสวนในระดับสถานีตำรวจ

ข้อคำถามตอนที่	ประเด็นคำถาม
4.	แนวทางการพัฒนาการบูรณาการความร่วมมือของงานสืบสวนสอบสวนในระดับสถานีตำรวจที่เหมาะสมควรมีรูปแบบและวิธีการปฏิบัติเป็นอย่างไรบ้าง

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

ข้อคำถามตอนที่	ประเด็นคำถาม
5.	ข้อเสนอแนะอื่นๆ (ถ้ามี)

COA. No. RSUERB2023-059

เอกสารรับรองโครงการวิจัย (Certificate of Approval)

โดย คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน มหาวิทยาลัยรังสิต

เอกสารรับรองเลขที่	:	COA. No. RSUERB2023-059
ชื่อโครงการวิจัย	:	แนวทางการพัฒนาการบูรณาการงานสืบสวนสอบสวนในระดับสถานีตำรวจ THE DEVELOPMENT OF INTERGRATED SERVICE FOR INVESTIGATE OF POLICE STATION
ชื่อหัวหน้าโครงการวิจัย	:	นายธนา วิเศษชัย
หน่วยงานที่สังกัด	:	คณะอาชีวศึกษาและการบริหารงานยุติธรรม มหาวิทยาลัยรังสิต
วิธีทบทวน	:	พิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคนแบบเร่งด่วน (Expedited Review)
เอกสารที่รับรอง	:	1. แบบเสนอโครงการวิจัย 2. เอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมการวิจัย 3. หนังสือแสดงเจตนายินยอมเข้าร่วมการวิจัย 4. แบบสอบถาม/แบบสัมภาษณ์
วันที่รับรอง	:	21 เมษายน 2566
วันที่หมดอายุ	:	21 เมษายน 2568

คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน มหาวิทยาลัยรังสิต ได้พิจารณาและมีมติรับรองเอกสาร ดังที่ระบุไว้ข้างต้น โดยยึดหลักจริยธรรม Declaration of Helsinki, The Belmont Report, CIOMS Guideline และ International Conference on Harmonization in Good Clinical Practice หรือ ICH-GCP

ลงนาม

(รองศาสตราจารย์ ดร. ปานนท์ กัญจนกุ่ม)

ประธานคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน มหาวิทยาลัยรังสิต

COA. No. RSUERB2023-059

Certificate of Approval
By
Ethics Review Board of Rangsit University

COA. No.	COA. No. RSUERB2023-059
Protocol Title	THE DEVELOPMENT OF INTERGRATED SERVICE FOR INVESTIGATE OF POLICE STATION
Principle Investigator	Mr. THANA WISEDCHAI
Affiliation	Faculty of Criminology and Justice Administration, Rangsit University
How to review	Expedited Review
Approval includes	<ol style="list-style-type: none"> 1. Project proposal 2. Information sheet 3. Informed consent form 4. Data collection form/Program or Activity plan
Date of Approval:	21 April 2023
Date of Expiration:	21 April 2025

The prior mentioned documents have been reviewed and approved by Ethics Review Board of Rangsit University based Declaration of Helsinki, The Belmont Report, CIOMS Guideline and International Conference on Harmonization in Good Clinical Practice or ICH-GCP

Signature.....

(Associate Professor Dr. Panan Kanchanaphum)

Chairman, Ethics Review Board for Human Research

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	พันตำรวจโท ธนา วิเศษชัย
วัน เดือน ปีเกิด	16 กุมภาพันธ์ 2530
สถานที่เกิด	จังหวัดอุดรธานี ประเทศไทย
ประวัติการศึกษา	โรงเรียนนายร้อยตำรวจ ปริญญารัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการตำรวจ, 2554 มหาวิทยาลัยรังสิต ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา อาชญวิทยาและการบริหารงานยุติธรรม, 2557 มหาวิทยาลัยรังสิต ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาอาชญวิทยาและ การบริหารงานยุติธรรม, 2567
ที่อยู่ปัจจุบัน	สถานีตำรวจภูธรบ้านกร่ำ จังหวัดระยอง
สถานที่ทำงาน	สถานีตำรวจภูธรบ้านกร่ำ จังหวัดระยอง
ตำแหน่งปัจจุบัน	รองผู้กำกับการป้องกันปราบปราม สถานีตำรวจภูธรบ้านกร่ำ